«سیاست»
د
«سیالانو لوبه»

سیاسي فلسفه

څېړنه او ارزونه

ډاکتر سید شیراقا حرکت

POLIT

Res

By Dr

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

۱ـ سیاسي فلسفه
سیاست ـ دسیالانو لوبه
«ترکانې دبیزو کار ندې !»
۲ـ حرکت
۳ـ بې مجرمه جرم که بې گناه مجرم
۴ـ ناسیونالیزم، انترناسیونالیزم، گلوبالیزم، کسموپولیتیزم..
۵ـ یو یشتمه پیړۍ او دنړۍ اجتماعي ـ سیاسي نظام
۶ ـ دحرکت لومړۍ کلیزه
۷ ـ ناوړه ستراتیژی او ناوړه تصادف
۸ ـ پاکستان رښتیا دافغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟
۹ ـ دافغانستان پېښې او دخپرونې غبرگون
۱۰ ـ رښتیا ویل ترخه او مشکل دي خو ویل یې حتمي او ضروري !
۱۱ ـ دنوي افغانستان دجوړېدو ۲۶۰ کلیزي دنړیوال جشن غونډې ته
۱۲ـ دموکراسي په تیورۍ او عمل کې
۱۳ ـــ دخپرونې دریمه کالیزه
۱۴ـ دسلیم عقل او وجدان په حکم
۱۵ـ په یویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزشونه او معیارونه
۱۶ـ افغان هېوادپال ملي رون آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

۱۷ـ اداري مسئو لیتونه ،صلاحیتونه اوحقوقي ـ قانو ني مکلفیتونه
۱۸ـ یوائې دمعاشونو منطقي تناسب په هیواد کې دنظم او اقتصادي عدالت ضمانت کیدلې شي.
۱۹ـ جنگونه او مخالفتونه دافغانانو دغمیزي دحل لاره نه ده.
۲۰ ـــ د بشرد ژوند دونې ثمر بایدهم حنظل او مارکونډۍ اوسي ؟
۲۱ـ راشۍ !چې همدا وړۍ شړۍ شي
۲۲ ـــ دکابل ښار بې مفهومه پراختیا باید د ۲۱ پیړۍ په ایکالوجیکي فاجعه بدله نشي !!!
۲۳ـ دپاریس کنفرانس !گذارشونه او واقعیتونه.
۲۴ـ زوړ استعمار ، زړه ستراتیژي
۲۵ـ آزادي ـ تر هر څه لویی ملي، اولسي اوفردي ارزش !
۲۶ـ اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟
۲۷ـ افغان ملي اوپښتني قومي وحدت په سیمه کې دسولې ضامن دې.
۲۸ـ هره سیاسي قضیه دحل تاکلې لارلري !
جنگ او زور دافغانانو دغمیزي د حل لار نده !
۲۹ـ داوباما نوې ستراتیژي دافغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟
۳۰ـ دحرکت خپرونې پنځمه کلیزه
۳۱ـ دموکراسي او انتخابات
۳۲ـ *افغان اولس د جفاء سزاوار ندي !*
۳۳ـ افغان اولس کله هم زور ته نه دې تسلیم شوې ،دا ځل به هم تسلیم نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۴ ـ جرګه ـ مشورتي ؟ که حُکمي ؟
۳۵ ـــ افغانان ولې خپل ملي ارزشونه او مسئولیتونه نه پیژني
۳۶ ـ مونږ خپل پور ، او دوی نور غواړي ؟

سیاسي فلسفه
سیاست ـ د سیالانو لوبه

«ترکانې دبیزو کار ندې !»

خدای انسان ذاتاً سیال او آزاد پیدا کړېدې. ټولنیز ملي او بین المللي عام قوانین دنژادي، سیاسي، مذهبي، قشري او نورو تفاوتونو د تبعیض پرته هرچاته د دې حق ورکوي چې ځان لپاره یو تربله سره سیال ټولنیز واحدونه، سیاسي نظامونه، اقتصادي جوړښتونه، عقیدوي او نظریاتي ټولنې ځانګړي اخلاقي رسوم او عادات او دخوښۍ او غم ځانګړي ذات البیني فامیلي، قشري، قومي او نور ټولنیز اړیکي او مناسبات ولري . یوائې او یوائې د سیالو سیاسي، اجتماعي، نژادي، قومي، قبیلوي، مذهبي، طبقاتي، قشري او فامیلي واحدونو په موجودیت سره نړیوالې سیالې سیاسي ټولنې او نظامونه جوړیدلې شي. کورنۍ "فامیل" چې د ټولنیز جوړښت دوداني اساسي خښته ګڼل کیږي ، که د دوه سیالو متعهد وانسانانو "ښځې او نر" څخه جوړه نه وي او د بنسټ څخه د ټولنیز جوړښت په خټه کې د باداری او غلامۍ مناسبات اخښلي وي ، د سیالو بشري ټولنو جوړیدل به هم ناممکن کار وي. همدا سبب دې چې د اسلام مبین دین د سیالو کورنیو د جوړولو لپاره زیات ارزش قایل دي او کفائت د دغه ټرون او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشکل لپاره اساسي او لازمي شرط ګڼل کيږي .دموکراسي چې دننيو پرمختللو ټولنو دملي او بين المللي مناسباتو او سولئيز ګډو ژوند عمده او منل شوې اصل ګڼل کيږي هم يواځې ددغه ټولنو دداخلي ذات البيني سيالو نژادي، قومي، قشري، مذهبي او داسې نورو مناسباتو او دمختلفو دولتونو ترمنځ دبين المللي سيال تقابل او رقابت په نتيجه کې تحقق موندلې شي .سيالي او شريکي زمونږ دافغانی ټولنيزژوند او کلتور معروفې معقولي، دپښتني خودګردانه ټولنيز ژوند ، مناسباتواوا ولسي دموکراسۍ ستر عامل او دافغانی ټولنيز ديناميزم يواځينې محرک او انګيزه ګڼل کيږي .دنړۍ دټولو مملکتونو ترمنځ پايداره او همېشني انترناسيوناليستي سولئيز اړيکي هغه وخت ټينګيدلې شي چې ددغه ځنځير او تسلسل هرې کړۍ ته دناسيوناليستی ذات البيني سيال دريز کلکې اوبه ورکړې شوې وي. يواځې دناسيونالیزم او انترناسيونالیزم دسالم متقابل تناسب او دسيال مشروع رقابت او توازن په نتيجه کې د اولسونو دهر اړخيزه متناسباتو انکشاف او همېشني ګډ سولئيز ژوند تضمينيدلې شي .دهمدغه مشروع رقابتونو او سيالیو په نتيجه کې اولسونه او قومونه دپرمختګ روښانه او اُچتو افقونو ته رسيدلي، ځانونو لپاره يې هوسا ټولنيز شرايط برابر کړي او دسيال خوشبخت ژوند خاوندان دي .زما په عقيده ددغه ډول متقابل سيال رقابت دحفاظت او حراست په وړاندې هم بايد دبشري ټولنې هر غړې، هره ټولنه په ځانګړې، هر اولس او بشری ټولنه په مجموع کې ځانګړی مسؤليتونه ولري او دې کارته لازمه همېشنۍ جدي پاملرنه وشي.سيالي نسبي مفهوم دي. پخوا چې ټولنيز ژوند

ډير بعدونه نه درلودل، علم او تخنيک ډير انکشاف نه وو کړې او دانسانانو ژوند او مناسباتو هم ډيره ساده بڼه درلوده نو دهغوی ترمنځ سيالي هم ډيره ساده ،کمرنګې او د هر چا په قابو کې راتلای شوه او دموضيعی ارزشونو او نورماتيفونو مطابق په اصطلاح دهر چا له لاسه پوره وه . خو دهغې ورځې څخه چې علم او تخنيک انکشاف کړې او داکثره مملکتونو تخنيکي، اقتصادي او خصوصاً نظامي امکانات لوړ شوي نو سيالي او شريکي هم کثير الجوانبه شوې او نه يواځې دهر چا بلکه دهرا ولس دامکاناتو څخه وتلې او حقيقت دادې چې زمونږ غوندې بې وسه اولسونه خو دلويو هيوادونو دحرص دښامار په پنجره کې دتيارې مړۍ په څير پراته دي او يواځې دنوبت په مراعات او يا دضرورت له مخې به يې په مناسب وخت کې له ستوني تيروي .

پخوا که به چا دبدنيت له مخې توره په اوږه او پنځه کسان به يې په ځان پسې کړل نيم به ترې په لاريخنۍ، ګرمۍ، لوړې، تندې مړه، مياشتې کلونه به يې په لار تير ،بالاخره که به يې په کوم کلي، ښار حمله وکړه هم به پخپله مړه او هم به يې نور ووژل، دبرې په صورت کې چې به کوم څه دمنډې له مخې په لاس ورغلی وؤ دځان سره بار او اکثروخت به يې ددوباره راستنيدو احتمال هم ډير کم وو. په مجموع کې هغه وخت ژوند فقير وؤ ، چا دومره څه نه درلودل چې بل پرې ښاد شي.همداسې که کوم تجار به په اوښ، قچر له اروپا څخه بنجارګی سامان يا بل څه داسيا په لوربار کړل اکثراً به ترې داړه مارو په لار کې چور کړې وؤ او که راوبه يې رسول بيا هم معمولاً په بدل کې به يې دهغه ځای دخلکو سره يو ډول تبادلوي مرسته وه . چا په کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خارق العاده ګټې نه شوې کولې .هغه وختونو کې دا هم ممکنه وه چې ځینې اولسونه دنړۍ په کوم لیرې کنج کې د کشور کشایانو له نظره پټ پاتې شي او په اصطلاح که ښه ژوند ولري یا بد پخپله یې سره پالي او ګالي .لیکن نن داوسني علمي ـ تخنیکي انکشافاتو او دځینې هیوادونو عظیمو اقتصادي امکاناتو په نتیجه کې دبشري ژوندانه، تولید ، استوګنې، تجارت او داسې نور ټول اړخونه دومره تخصصي او دینامیک شوي چې دثانیې په زرمې او میلیونمې برخه کې عظیمي محاسبې او چارې سرته رسیږي . دتولید نوعیت، کمیت او کیفیت دساعتونو او ورځو په جریان کې دبهبود په لور تغیر کوي . هر څه دډیرو ماهرو متخصصینو لخوا دټولو تخنیکي سیستمونو پواسطه پروګرامیږي او بعدي تولید ، انتقال او دپیسو او دسود او زیان سنجش یې هم دهمدغه مغلقو تخنکي کمپیوټري سیستمونو په ذریعه سرته رسیږي . نن تولید کوم پرابلم ندې ، نن پرابلم دادې چې جانب مقابل به څه ډول تولید کوي او دچا مال به په ښه او مناسبه بیه بازار ته عرضه کیږي . بشري شعور پدغه سیالۍ کې وروسته پاتې دې یواځې دبشري شعور دقیق پیداوار چې دعصر او زمان په دینامیکه پروسه کې پخپل وخت او حتا ووایم چې دوخت څخه دمخه تولید شوي اوسي مسابقه کولې او ګټلې شي. پخوا که به پوله په پوله ګاونډې دچا نیک یا بد رقیب کیدلې شو ، نن ددنیا په لیرې کنج کې مملکت خو لا څه چې په یوه کوټه کې ناست منفرد انسان دیوه مملکت او حتا دبشریت په ستر دوست یا دښمن بدلیدلې شي. که کوم اولس دخپل مملکت څخه دفولادو قلعه تاوول خو لا څه چې دفولادو صندوق هم جوړ کړي دچا

دشر او خیر څخه ځان نشي خلاصولې ځکه چې نن ټولې دښو او بدو معاملې دالکترو مقناطیسی امواجو په ذریعه سرته رسیږي او هغه پرته دموانعو نژدې دنور په سرعت سره دنړۍ هر کنج ته همزمان رسیږي.نن په صندوق کې ځان حصارول سیالي نده بلکه په سیال فهم، سیال عزم او سیال دینامیزم سره دعمل میدان ته وتل پکار دي . داستعمار او استثمار شکلونو کاملاً تغیر کړیدې، دهغې په تار او پود باندې پوهیدل ضرور دي . دخوشباورۍ او سادګۍ وختونه ډیر پخوا تیر شویدي که نه نو پداسې یوه نامحسوس شکل سره دداسې عظیم بار لاندې سړې ملا ماتې پریووځي چې دا بد لپاره به پورته نشي . نن دسود او زیان محاسبې په حبه او کسیره سره کیږي خو په اخیر کې ترې میلیاردونه جوړیږي . دسپتمبر دیولسمی نیټې دپیښې څخه وروسته دالمان دولت دتروریزم پر ضد دمبارزې لپاره ۳ میلیارده ډالرو ته ضرورت درلود. هغوی یواځې دسګرټو په بیه کې دوه سنته اضافه کړل او ددغه پیسو عمده برخه دهمدغه دوه سنتونو (فینیک)څخه جوړه شوه. دتلفون، انټرنیټ او همداسې نورو شیانو بیه هم په کمو پیسو حسابیږي خو په اخیر کې تری میلیاردونه جوړیږي او ددې پیسو دتحصیل په خاطر نه څوک چا پسې سپاهي لیږي او نه قمچینه اخلي که د میکروسوف د انټرنیټ او که دتلیفون څښتن دې ، لیري په خپله تورتمۍ کوټه کې له نظره پټ ناست دې او میلیاردونه ډالر پخپله ورځي .پدې توګه سیالي دموضیعي چاپیریال او محدودو څخه وتلې او سراسري نړیوال بعدونه یې پیدا کړیدي . دهغې ټول ارزشونه او نورماتیفونه دبین المللي معیارونو له مخې تعینیږي . هر څوک که سیاله لوبه کول غواړي نو ځانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به په بین المللی معیارونو سره برابروي. ملي او موضیعي ارزشونه که دبین المللی معیارونو سره سیال نه وي د ارزش وړ نه دي. که څوک پداسې معیارونو سره دلوبې میدان ته ووځي حتماً به یې بایلي. ژوند کثیر الجوانبه شوې. دمبارزې سنګرونه هم بې شمیره شوي. دهر سنګر لپاره د سیالې ډلې روزل پکار دي. هره سیاله ډله په هر ماحول، موضع او هر سنګر کې چې اوسي دخپل سیال رقیب په مقابل کې باید د سیال دریز توان، فهم، درک او دینامیزم ولري. دداسې هر اړخیز، زیرکانه او دینامیک رقابت په مقابل کې د سیال دریز مخامخې دژوند په ټولو اړخونو او ابعادو کې دفوق العاده مسلکي پوهې او مهارت پرته مسلکي زیرکي، تحرک او دینامیزم سره سره یوه سیال متحد او متعهدا ولس ته چې مقدس سیال ملي ارمان په زړه کې ولري هم ضروري دي. دې کې شک نشته چې ددوه ورونو ترمنځ هم اختلافات او د سالم رقابت تضادونه او نظریاتي عقیدوي تفاوتونه موجود وي. خو هغه فامیلونه اوا ولسونه چې دخپل کور او کهول دخیر ښیګنې سنجش او دهغې په مقابل کې احساس دمسئولیت کولې شي هیڅکله مغرض دښمن خپل انګړ ته نه رابولي او دخپل ورور هډ پرې نه پریکوي ځکه چې د پردی دښمنی څخه دخلاصون چاره شته خو کورنی دښمنی دابد لپاره پرځای پاتې کیږي او خلاصون تري ممکن ندي. په یوه ا ولس کې د اولسي خیر ښیګنې او اولسي منل شوؤ ارزشونو په مقابل کې دمسؤلیت احساس هغه وخت روزل کیدې او منځته راتلای شي، په کوم کې چې په ا ولسي کچه دښو او بدو تمیز او د مسئولیت احساس موجود وي او ملي ارزشونو او ګټو ته د شخصي ګټو او ارزشونو په نسبت حق د

لومړیتوب قایل وي . دژوند په ټولو اړخونو کې دټولو لپاره منل شوي ارزشونه ټاکل شوي وي او نومورې ارزشونه دعامو او خاصو قوانینو په چوکاټ کې تسجیل او دحراست لپاره یې مسئول اشخاص، ارګانونه او دائمی کنترول موجود وي. یوائې پدې صورت کې دټولنې په سطحه سیال اوبا مسؤلیته افراد، اقشار، طبقات، سازمانونه او با النتیجه پخپله سیاله ټولنه او اولس روزل کیدلې شي. نن پرون زمونږ په ټولنه ،حکومت ،دولت او اړونده ادارو ، مؤسسو او انستیتوتونو کې د بربنډ او رسوا فساد ، اختلاص او حتا ملي خیانتونو د موجودیت او خارجي لاسوهنو له کبله چې پورتنی ارزشونه ،معیارونه او نورماتیفونه بې ارزشه شوي او له منځه تللي ،او ځینې کسانو ،ډلو ټپلو ،سازمانونو او حتا ځینې اقوامو چې ددغه خلا څخه په ناوړه ګټې اخیستنې ظلمونه ،ناروا او ملي خیانتونه کړي دي ، فکر دي نه کوي چې د خلکو له حافظې څخه به ووځي او یا به بې بدله پاتې شي.

ټولنه اوا ولس دټولنیز واحد په حیث پخپل جوړښت کې دعامو قانونمندیو له مخې باید داضدادو متقابلی خواوې ولري . نومورې متقابلې خواوې څه دفامیل دافرادو په سطحه چې دټولنیز جوړښت لپاره دحجرې حیثیت لري، څه دیوې ټولنې دمختلفو فامیلونو، طبقاتو، اقشارو، سازمانونو او بل هر ممکن جوړښت په کچه چې وي د سالم او مشروع رقابت له مخې ددغه ټولو جوړښتونو دعمودیت او افقیت په ټولو کړیو کې په پوره امانت داری سره وروزل شي او هیڅ یوه کوچنۍ کړۍ له نظره ونه غورځول شي . په غیر صورت کې ټولنیز نظام شلیږي، توازن له منځه ځي او د سیالې ټولنې جوړیدل به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناممکن وي .د یو مثال په توګه ویلې شم ،که چیري دیوه یا څو اتمونو اتمي نظام ړنګیږي او په واقعي مفهوم په اصطلاح د نظام خلاء رامنځته کیږي ، ټول جهاني نظام د لوی خطر سره مخامخ کولې شي. ځکه چې دغه لایتناهی جهان دیوی کوچنۍ ذري په تناسب عدم توازن هم نه شي منلې. بشري ټولنه هم دطبیعي جهان په څیر په یوه ټرلی نظام بدله شوې او ټول با احساسه بشریت یو تر بله سره په غم او ښادۍ کې شریک دي. دبلې خوا داوسني تخنیکي انکشافاتو او دمختلفو مملکتونو او ولسونو دنظامي امکاناتو په تناسب بشري ټولنه هم په ټرلي نظام او هم په هر اړخیز متحسس او متأثره شکننده سیستم بدله شویده او دا دامکان څخه هیڅ لیري نده ،همغسې چې په یوه کوچنۍ ذره کې لایتناهي جهان غرقیدلې او قیامت جوړیدلې شي نو دیوه فامیل په غم هم ټوله بشري نړۍ په غم لړل کیدلې او یا دکوم شیطاني ځانګړي او منفرداته غیر مسؤلانه برخورد سره موجوده ټولنیز توازن له منځه تللې او شخړه پرته دګټونکي پای ته رسیدلې شي.

هو !په راتلونکي جنګ کې به ګټونکې وجود ونلري!!!

ښه به داوي چې دسلیم عقل او سنجش خاوندان دیوویشتمې پیړۍ دچنګیز او هتلر څخه واک پخپل لاس کې ونیسی او دبشري ټولنې دراتلونکي سرنوشت په باره کې دانسان او انسانیت په نامه انساني فکر او پریکړې وکړي .راشئ دپورتني لنډ تذکر له مخې خپل لیري او نژدي تیرې زمانې او همداسې موجوده حوادثو او جریاناتو ته مخ واړوو او پخپل ضمیر کې پخپله قضاوت وکړو چې آیا دنړۍ په موجوده شرائطو کې مونږ دټولنیز ژوند ددغه بې شمیره اړخونو څخه

حتا په یوه کې هم دسیالۍ دعوه کولې شو؟نه !!!که تیر تاریخ ته نظر اچوو نو زمونږ داولس عظیمه انساني نیرو او دوطنپرستۍ عشق او علاقه تل د ذات البینی مخالفتونو او تربګنیو په اورونو کې اوبه شوی، تل پردیو له هغې څخه ګټه اخیستې، یا یې یو ورور په بل ورور وژلې او زمونږ دشاه زلمودسرونو څخه یې کله مناروته جوړ کړي، ملک یې نیولې او ویجاړ کړیدې . یا یې زمونږ په ملک کې سرباز ګیري کړې، ملکونه یې پرې فتحه کړي او لویې امپراطوري یې جوړې کړیدي .رحمان بابا وائی:

دا دنیا قصاب خانه کړه خدای وماته
لکه پسه ولاړ په غولي دقصاب یم
که هر څو آبادي وکړم په جهان کې
سر انجام زه همغه خانه خراب یم

هو !دا دهغه نابغه مفکر ، تحلیل ګر او د اولس په غم غمجن لنډ او دقیق تحلیل او بیان دي چې زمونږ دټولنې دماضي، حال او راتلونکي په هکله یې کړیدي. واقعاً ډیر دقیق دي او نن هم مونږ لکه پسه غوندې دقصاب په غولي ولاړ او خانه خراب یو.مونږ ددې په عوض چې دتیرو بدبختیو ، ناخوالو او فاجعه امیزه ژوند څخه لازمه نتیجه ګیري کړې او سي دسمون او خلاصون لارې مو لټولي او سي ، برخلاف دهمدغه بدبختیو ، ناخوالو او نیمګړتیاوؤ ، مو پخپلو منځونو کې انتقام جویۍ شروع کړي او لا مو دخپل منځی عداوتونو ، بې اتفاقیو او تربګنیو په اورونو تیل پاشلي او لرګي مو پرې بار کړي، پخپله پکې سوي یو او پردو ترې ګټه اخیستی ده . مونږ دچارو دسمون په خاطر یوه لحظه چیرې فکر ندې کړې او نه دجوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره کله سره راټول شوي یو. زمونږ ټولې غونډې دورانۍ او ددښمنیو د پیاوړتیا په خاطر جوړیږي. زمونږ ټول عمر دخپل منځی انتقام جویي لپاره په تفکر، تجسس او پلان جوړولو په خاطر تیریږي، زمونږ ټول زخمونه دشادو زخم دي تل ناسور او تل تري وینې څاڅي. زمونږ اسلافو دخپل ا ولس دخیر ښیګڼې په هیڅ اړخ کې داسې کومه تیږه یا لوټه نده ایښې چې په راتلونکي کې مونږ لپاره تکیه جوړه شي او زمونږ ټولې هڅې اوفعالیتونه په همغه ابتدایي ترین شکل او بڼه منهمک او منجمند پاتې دي، هیڅ تغیر پکې ندې راغلې او که راغلې اوسي تل پر څټ ځغاستلې یو. همدا سبب دې چې هیڅ سلف خپل خلف ته دسترګو دغړولو او پورته کولو جرئت نلري او خلف هم زمونږ په ملک کی همغه دزاړه کفن کش لار تر همدې لحظې تعقیبوي. زه خپلو دې خبرو لپاره کوم دلیل یا مثال نه راوړم ځکه چې دا مسایل له بده مرغه عمومیت لري. زه پسیمیست هم نه یم خو متاسفانه چې د خوشباورۍ او اپتیمیزم لپاره هم هیڅ دلیل نلرم. دبشر په تاریخي دوره کې نژدې ۵۵۰۰ جنګونه ثبت او دهغې زیاته برخه زمونږ په ملک یا دهغې په شاوخوا کې پیښ شویدي. دهغې دسونګ مواد او قربانیان زمونږ خلک او دجنګ میدان زمونږ ملک وؤ. همدا سبب دې چې زمونږ داولس په ۶۰۰۰ کلن تاریخ کې مونږ ته په ملک کې ولاړه لوټه په میراث نده پاتې. ملامته هم په عمده ډول زمونږ مشران او همداسې زمونږ اولس وؤ ځکه چې وایي: اولس دهمغه حکومت، دولت او مشرتابه سزاوار دی چې پرې حکومت کوی. مونږ تل دسیالو اولسونو په قطار کې زنګ وهلې او ضعیفه کړې وؤ. مونږ تل په پټو سترګو خپل سرونه

دغره سره جنګولي او طبعاً چې سربه مو تل مات وؤ. ددی په عوض چې سنجش او تعقل ته رجوع وکړو او دخپلو ناامیدیو، ناخوالواو نیمګړتیاوؤ دسمون لارې ولټوؤ خوشې په خوشې دخپل قهر، غضب، بغض او کینې داور دسړولو په خاطر ذات البینې حسادتونو او تضادونو اور ته مو لمن وهلې، د "ځانځاني" ښامار غوندې مو پخپلو غوښو خوله لګولي یو بل مو سره وژلي، خوړلي او تباه کړیدي. زمونږ مشرانو له ډیره شرمه تل تاریخي واقعیتونه پټ کړي، تحریف کړي او اولس خو یې لکه چې با الکل هیر کړیدې او تاریخ پوهانو ته هم نه چا دا فرصت ورکړې او نه هغوی دا جرئت کړیدې چې تاریخي واقعیتونه ولیکي. نه مسؤلو افرادو، ارګانونو او داسې نورو دکوم اعتراض غږ پورته کړیدې او نه یې کوم عمل ته لاس اچولې چې هر څه پخپل اصولي او قانوني مجرا کې پریوتي وې. که چا دا کار په انفرادي یا ندرتاً په ګروپي ډول کړې، هغه همغسي په پټو سترګو غره سره سر جنګول وؤ او کومه نتیجه یې نده ترلاسه کړې. دتیر تاریخ څیړل ددې لپاره نه حوصلې څخه وتلې کار دې، ښه به دا وي تاریخ پوهانو ته یې وسپارو چې په نوي شرائطو کې یې دنوي اغاز په څیر وڅیړي. کوم چا دبل تن څخه پوښتنه کړې وه. نوم دې څه دی؟ هغه ویلي وؤ سر تیر. ده ورته په ځواب کې ویلي وؤ که داسې سر زما هم وې زه به هم وختي لا تري تیر شوې وای. نو هر څه چې تیر شویدي مونږ ددغه هر څه سزاوار وؤ. حقیقت دادې چې په افغانستان کې سیاسي مبارزې سیاسي رنګ نه دې پیدا کړې اود دتعجب خبره داده چې په هیواد کې څو لسیزې جنګ دوام لري په میلونو بې ګناه انسانان وژل شوي، په ملیونو معیوب شوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملیونو له وطن څخه فرار ته مجبور شوي او زمونږ تاریخي هیواد سرتر پایه په مخروبه بدل شوا و پ پدې جنګ کې پخپله دافغانانواو په خاصه توګه دروشنفکرانو له خواد هر ډول بشري، انساني، اسلامي، او افغاني پابندیو ، معیارونو او ارزشونو څخه سر غړونه او تېرې شوې او دژبې، مذهب، محل، تنظیمي او سیاسي اړیکو له مخې داسې غیر انساني اعمال ، ظلم او ناروا شوي چې دوحشت او بربریت تیرې تاریخي دورې یې له ځانه سره مثال او نمونی نلري . پداسې اعمالو کې په اصطلاح کمونستان، مجاهدین، بې طرفان، یو له بل څخه پاتې ندي راغلي،خوزمونږ روشنفکرانو تر هر چادمخه پخپله په ټولو بشري ارزشونو پښې اړولي اوله واقعیتونوځخه یې سترګې پټې کړیدي . زمونږ سیاسي ، اجتماعي مسلکي او با تجربه کارپوهانو ، روشنفکرانواو ادیبانو دپنځو روپو په مقابل کې دیوه کس، ډلې او تنظیم د ټولو ناوړه او غیر انساني اعمالو د حقانیت دتوجیه په خاطر برهان او دلیل چینې کړې او تل یې خپل تاریخي رسالت او مسؤلیت ته شا اړولي ده.همدغه کمونستان چې د سیاسي واک خاوندان هم وو، دجناحي او یا دیوې جناح دداخلي شخصي تربګنیو له مخې دثور دانقلاب دلومړۍ ورځې څخه د ټولو کودتا ګانو عاملین هم دوی وؤ، دوی پخپله دجناحي برلاسي په خاطر روسان په افغانستان باندې یرغل ته وهڅول او دوی پخپله د سرو لښکرو سره یو ځای راغلل او دافغان اولس غمیزه چې د ثور له انقلاب څخه پیل شوې وه نوي بین المللي ابعاد پیدا کړل . کله چې افغان اولس دروس او دهغه دګوډاګي دولت پر ضد جهاد اعلان کړ، همدغه روشنفکرانواو دولتي تکنوکراتانو چې د سیاست په

ټولو لویو او وړو خبرو پوهیدل او کلونه کلونه په لوړو دولتي پوړیو کې ددغه چارو مجریان وؤ ، دسیاست د ټولو اصولو پرخلاف دپاکستان حکومت او په خاصه توګه د آی اس آی جاسوسي دستګاه ته پنا وروړه ،کومه چې هم دوی ته سترګې په لار او ځینې لا پخوا ددغه دستګاه تر لمنې لاندې شپې سبا کولې اود هغوی شوم پلانونه یې په افغانستان کې عملي کول .همدغه مجاهد روشنفکران وؤچې د روسانو د یرغل څخه وروسته یې، روسانو سره په پټه سازش او ترونونه وکړل او تل یې دنورو مجاهدینو په مقابل کې توطیئ او دسیسي جوړولي او کودتا ګاني یې کولي. دوی دوسلو او حتا دافغانانو دناموس دخرڅولو له لارې دپیسو ذخیره کولو څخه هم ډډه ونکړه اودطیارو ، ټانکونو، سپکو او درنو وسلو له تختولو او پاکستان ته سپارلو او خرڅولو کې یو له بله پاتې رانغلل .داهم پوره معلومه شوه چې دروس سره دجنګ په وخت کې کفر، اسلام ، عرب، عجم، خپل، پردي، ګاونډي او لیري پراته هیوادونه یو ډول په افغانانو بې رحمه وؤ او هر چا په کې خپل سیاسي اهداف چاغول .د روس دخاینانه یرغل او دافغانانو دقهرمانانه مجاهدت په نتیجه کې دهغوی د فضیحتباره ماتې او له افغانستان څخه له وتلو وروسته ملګرو ملتونو په افغانستان کې دسیاسي خلا دمنځته راتلو څخه دجلوګیری په خاطر دخپل پنځه فقریز پلان له مخې دیوه نسبي ملي دولت دجوړولو لپاره هڅې شروع کړي وي. ددې کار په خاطر د ملګرو ملتونو نماینده داکتر نجیب الله استعفا ته مجبور اود ملګرو ملتونو غونډې ته وبلل شو . همداسې په نظرکې وه د صبغت الله مجددي په مشرۍ د مجاهدینو یو هیئت مسکو ته ولاړ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،خو ناڅاپه د ۱۹۹۱ نوومبر په ۱۱ د برهان الدین رباني په مشرۍ د مجاهدینو دغه هیئت مسکو ته ولاړ او رباني د دې په عوض چې د افغانانو د جهاد د مقدسو ارمانونو ، د بین المللي منلشوؤ قوانینو او تعهداتو او د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیزي طرحې له مخې په افغانستان کې دیوه ملي دولت د جوړیدو ، د افغانستان د بیا ابادنې او د جنګ د ټول تاوان د ګالو غوښتنه کړې وې ،دغه فرصت طلب او ترننۍ ورځې پورۍ د عوه جلب انسان دروسانو او د کارمل د ډلې سره د هغه پورې ترلې شمالي ټلوالې په نمایندګۍ په پټه سره د کودتا طرحه جوړه او لاسلیک کړه او د همدغه پلان له مخې د ببرک کارمل د ډلې هغه لوړ پوړو چارواکو چې د ډاکټر نجیب الله د حکومت په وخت کې یې لوړ مقامونه درلودل ،په دوه اړخیزه او څو اړخیزه رول لوبولو په دراماتیک او فلمي ژستونو سره ډاکټر نجیب الله بندي او د حکومت چارې یې شمالي ټلوالې ته وسپارلي. د ژنیو د خبرو په جریان کې د حکمیت اساسي صلاحیت چې امریکي په غاړه درلود او د روس له ماتې څخه وروسته پخپله امریکا او اروپا اعتراف وکړ چې د روس غوندې نا شکنه دښمن یې د افغانانو په زور مات، د روس پخوانۍ اسیایي جمهوریتونه او شرقي اروپایي مملکتونه آزاد او امریکا یکه تازه د جهان شوه، خو په ډیرو خړو سترګو او ډیر ظالمانه او جفاکارانه یې دا اعلان هم وکړ چې امریکا نور د افغانانو په کورنیو چارو لاس نه وهي او یا په اصطلاح مداخله نه کوي او هغه غیور افغان اولس یې ، چې څو ورځې د مخه ، د دوی لپاره مایه د مباهاتو وؤ ،په ډیر خاینانه شکل څو پاتک سالارانو او وحشي بیګانه پرستو جنګي قوماندانانو ته یو ائی لاس ترلې پریښوده . د کابل ستر

تاریخي، کلتوري، سیاسي او نظامي لو علمي مرکز او نور ښارونه چې سوزیدل یې د پنجابیانو ارمان وو تر سره او په لسګونو زره انسانان قرباني شول. کومې ستړې د ورور وژنې غیر انساني پیښې چې پورته ورته اشاره وشوه هم د همدغه مرحلې او همدغه جهادي روشنفکرا و د ذهن ،فکر او عمل محصول دی . کله چې د مجاهدینو مشران د خپلو ډلو سره په افغانستان راننوتل او ترکابله را ورسیدل هر ځای عسکري قشلې، تاسیسات او وسلې او همداسې دولتي ادارې او دارایي ګانې ورته تسلیم شوې. خو دوی پخپل ملک کې چې د ډاکټر نجیب الله د دولت وارث او د افغانانو د مال او ناموس د حراست او حفاظت مسئول ګڼل کیدل، ټولې شخصي، ملي، دولتي او نورې دارایي ګاني یې د ځانونو لپاره مال د غنیمت وګانه او چوریي پرې جوړ کړ. د مکتب د میز، چوکۍ او سطرنجۍ څخه نیولې ، ترجمهوري ریاست د دفتر د میز ، چوکۍ، قالینو او موټرو پورې او همداسې د یوې کوچنۍ مرمۍ څخه نیولې تر طیارې پورې هر څه د پاکستان په بازارونو کې د کبار په بیه خرڅ او یا پنجشیر درې ته وچلول شول . دالري چکونه چې د افغانستان د دولت سره کومک شوې وؤ په شخصي جیبونو او مرستې چې به کیدلې په شخصي بانکي حسابونو کې تحویل شوې . کله چې برهان الدین رباني جمهور رئیس شو نو د خپلې ادارې د حقوقي او اداري اسنادو د تنظیم او تسوید لپاره یې صدیق کانجو د مشاور را وغوښت او د دفاع وزیر احمد شاه مسعود د امنیت او د دفاع وزارتونو د تشکیل جوړول د آی ایس آی رئیس حمید ګل ته وسپارل . د موزیم نادره اثارو باندې هم چور شروع شو او هر چا د خپل برلاسي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تناسب خپله او دخپلو متولیانو برخي پکې کولي او دغازی وزیر محمد اکبر خان تاریخی تفنګچه هم داوریدو له مخې حمید ګل ته تحفه شویده . طالبان راغلل چې ددې ټولو بدبختیو تلافی وکړي، پاتک سالاري او قوماندان سالاري په افغانستان کې پای ته ورسوي، حق په حقدار وسپاري او بیا خپلو مدرسو ته ولاړ شي . کله چې ددوی دباندنیو چارو وزیر ، د دوه نورو ملګرو سره المان ته راغلي وؤاو مونږ ورسره ولیدل ، مونږ ته یې هم ډیرې ښې وعدې راکړې. مونږ ورته وویل ضرورت نه شته واک بل چاته وسپاری ،خو طالبان په یواځې ځان دغه چارې سرته نه شي رسولې ، ځکه ستاسې دکار ساحه معلومه ده. ښه به داوي ، واک له خلکو سره شریک او کار اهل کار ته وسپاری. په لومړیو ورځو کې دوی ځینې کارونه لکه دامنیت تأمین ،د غل غدو مخنیوې،دشمالي ټلوالې او د ببرک د ډلې ځغلول چې غوښتل یې په ټول افغانستان د بازارک (پنجشیر) پاچاهي ټینګه کړي ،د کوکنارو کرکیله منع کول اوداسې نورو کړل او ټول خلک ورته خوشحاله او برهان الدیدین رباني ورته مهیلانه دنجات ملائیکي وویل . دوی دغه ډول یوځه کارونه سرته ورسول او دهیواد په داخل او خارج کې دیو څه نیک شهرت څخه هم برخورداره شول لیکن خپلو مدرسو ته ستانه نه شول او نه یې واک له چا سره شریک کړ. په دوهمه مرحله کې دهغوی خارجي مرستندویانو ،خو په حقیقت کې د هغوی رهبرانو ،طالبانو ته په افغانستان کې دعادي سواد او علم ،پوهې او کلتوري ارزشونو له منځه وړلو پلان وړاندې کړ. طالبانو نپوهیږم ولي پدې کار کې دتأمل څخه کار وانه خیست او په عاجله توګه یې مذهبی او قهقرایي کلتوری او

اخلاقی بدعتونو باندې پیل وکړ او داسې ترخې او دشرمه ډکې حادثې رامنځته او دلخراشه منظرې جوړې شوې چې نه اسلامي نړۍ لپاره دمنلو وړ وې او نه پخپله افغانانو لپاره . طالبانو ورځ په ورځ په خلکو کې خپل ملاتړ له لاسه ورکړ. همدا سبب وؤ کله چې امریکا او متحدینو(اجیري شمالي ټلوالې) پرې حمله وکړه څوک یې په ملاتړ کې ونه دریدل . سره ددې چې مونږ په افغانستان دامریکا حمله غندو او هغه د بین المللی تعهداتو او اصولو څخه یو تیرې ګڼو ، دطالبانو وروستي اعمال هم په هیڅ صورت سره د تائید نه وؤ. طالبان هم په یو حساب لیک ، لوستي یادیږي ، خو بدعتونو یې نه داسلام اونه د فرهنګ سره سمون درلودو او نه یې نن درهبرانو اعمال څوک تأئیدولې شي .ددې ټولو خبرو سره سره کله چې مونږ اخبار، مجله او کتابونه لولو ، رادیو ، تلویزون، مصاحبې، بیانیې او ګذارشونه اورو هیڅوک ، هیڅ ډله او تنظیم دهیڅ ډول مسؤلیت احساس نه کوي او نه ځانونه مسؤل ګڼي. هر یو لکه دفلم لوبغاړې تل بري الذمه او دهر عمل جوګه ګڼل کیږي. په افغانستان کي هیڅ جرم لکه دپخوا په څیر مجرم نلري، افغانستان دبې مجرمه جرمونو تاتوبې او هر مجرم په کې د تل لپاره بې ګناه ګڼل کیږي. نن هم په حقیقت کې د افغانستان حکومت ،دولت او ټول واکداران بې ګناه مجرمان دي. قانون په حقیقت کې کله هم نه وجود درلوده او نه یې کله د واقعیتونو له مخې عملي بڼه درلودلې ده او دقانون دحراست مسئولین که عملاً موجود هم وؤ د فعالیت څخه یې څه نخښی نښاني نه لیدل کیږي. سوال دا پیدا کیږي ، آیا په اوسنیو شرایطو کې داسې قانوني حقوقي باصلاحیته مرجع شته چې مجرم او غیر مجرم سره تفکیک او مجرم په سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي؟ ایا فکر نه کیږي چې په اوسنۍ وضعه کې به دمجرم په عوض ، غیر مجرم په سزا ورسیږی ؟ ایا فکر کوی چې مجرمین یوائې پخپله افغانان او که اساسي مجرمین بهرنیان او زورواندي چې څوک یې په سزا قادر نه دي.. دا ټول زمونږ دجامعې ترخه خو عیني واقعیتونه دي . باید ویې منو. قبولیې کړو. خدای خپل بنده ګان دزمکې له مخ څخه نشي شړلې، اصلاً دا خداي خصلت او صفت نه دې . دا محض یو متل دې ، مونږ څه کاره یو چې خپل خلک که نښه دي او که بد له ملک څخه وشړو. که غواړو چې خپل کور جوړ او وطن آباد کړو باید همدغه خامې بینې ختې پخی کړو او دافغانیتولنې حقوقي، علمي، اجتماعي، سیاسي، اقتصادي او داسی نور ټول بنا ارزښته جوړښتونه او ارزشونه چې نن یې په هر بد نوم څوک یادوي د تاراو پود څخه و اخلو. همدغه یوائینې سیال عمل دې او همدغه یوائینۍ لارده. بې لارې چې په لار کړې له دې نه بله لویه سزا دهغه لپاره نشته . یوائې دهمدغه لارې نور اولسونه روښانه افقونو ته رسیدلي او مونږ هم رسیدلې شو. نن چې دملګرو ملتونو په نوښت په افغانستان کې دبیا ابادونې پروګرام دلاس لاندې دې باید ملاتړ یې وشي . دا یوائینې امکان او چانس دې، په دې شرط چې بین المللي تعهدات ،اصول او نورما تیفونه جدأ په پام کې وساتل شي. د تیرو کلونو تجربو وښودله چې مونږ پخپله په ځانګړی توګه نه ددی توان او استعداد لرو او نه غواړو ځانونه ورته اماده کړو او یا داخلي او بهرني دښمنان مو دغه کار ته نه پریږدي . کومه سرمایه چې دنیک نیت له مخې د افغانستان د بیا ابادونې لپاره منل شوې باید دجذب استعدادمو پیدا کړې وې، چې له

بده مرغه تر اوسه مو ندې پیدا کړې او ۱ ، ۵ ملیارده ډالر چې منځمهاله اداري ته دشپږ میاشتنۍ دورې لپاره تخصیص ورکړې شوې وؤ تر اوسه یو ډالر ندې مصرف شوې او که مصرف شوې ، پر ځای نه دې مصرف شوې . دا پیسې ټولې د پردیو او دپردیو د غلامانو جیبونو ته تللي دي.حال داچې دا پیسي بازګشت هم غواړي . ملا نصرالدین ډیر پخوا مړ دیې. دا دسیالانو (امپیریالیستانو) پیسي دي او دسیالانو سره معامله سیال بدل او د دوی پیسي ورسره ملا متې سود هم غواړی او دهمدی بارلاندی به د ابد لپاره ملا ماتي پراته اوسو. دي ته واي اولسي سیاسي فلسفه ، د سیالانو لوبې ، دسیال ژوند دود او دستور ،او دموجوده غمیزي څخه دافغانانو دخلاصون یوائینۍ لار .

۱۲ ،۴، ۲۰۰۲ م کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت

حرکت د یوې خپرونې نوم دې چې د مطبوعاتي نړۍ په ورشو نوي قدم وړدي. دغه نوم که پرون د شخصي یا کورني تخلص، نن د خپرونې دنوم او سبا ته د محترمو پوهانو او عالمانو په شریکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي څېړنیز متود او یا نوي فلسفي مکتب بدلیږي، په ټولو حالاتو کې د دغه فلسفي ـ فزیکي مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کې وو او اوس هم پدي عقیده یو چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دې چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یواځې د علمي منطق ،استدلال او مناسبتونو له مخې ، پرته له ذهنیګریو په پوره امانت داری، سره څېړي او دتل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفاداره پاتي کیږي.

دا نومونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري او ویاړ به یې دهغه چا په نصب وي چې پدې لار کې زیات زیار وګالي ، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او د دغه فلسفي نوي طرز تفکر د قوانینو او مقولو دفورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او دیوه نوي فلسفي مکتب دارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي. خو زما په عقیده دغه ډول پدیدي همیشه د عصر او زمان د جمعي شعور مظهر او د حي علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي، د اولسونو دقیود اتو کړۍ ماتوي ،نوې ساه او نوې ازادي ګاني وربښي نو ځکه یې ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکي وي.

په حقیقت کې دغه نوې فلسفي فکري نظر هغه وخت راپیدا شو کله چې د شلمي پیړۍ په اتمه لسیزه کې د « عینیت فلسفه »تر عنوان لاندې لومړې ځینې مقالې اوورو سته د دغه مقالو مجموعه په کابل کې چاپ او دپراخه ارزونې لپاره پخپله په افغانستان او پخوانې شوروي اتحاد کې علمي اکادمیکو مؤسساتو او مقاماتو ته وړاندې شوه. خو له بده مرغه تر اوسه پورې یې په هکله لازم انتقادي نظر ندې لیکلې شوي. نومورې مقالې به دهمدغه خپرونې له لارې یو ځل بیا دیوڅه تغیر او تکمیل په راوستلو سره ارزونې ته وړاندې شي. ځکه دهغه وخت د شرایطو په پام کې نیولو سره په هغې کې یوڅه شخصي سانسور او نرمش رامنځته شوې وو.

دا خپرونه چې ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علمً څېړي خو په خاص ډول به د نوي فلسفي فکري نظرلار تعقیبوي. نو ځکه یې د « **حرکت** »په نامه نوموؤ . حرکت په عالم الاسباب کې د خدای د لوی علم د عامې قانونمندۍ او دهغې د ټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې د ټولو پدیدو د ظهور او متقابلو اړونده مناسباتو د علت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دالوی جهان موجود دې ځکه چې متحرک دې او متحرک دې ځکه چې موجود دې. دا جهان همغومره متنوع ،متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دې لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغوره ابدي دې لکه څوره چې حرکت ابدي دې. لوی خدای د خپل لوی علم د عامې قانونمندۍ له مخې د لوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تربله سره لازمي ابدي علت او معلول او همداسې قائم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یواځې دقضاء او قدردلوی علم دجبر او اختیار له مخې په هغې کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدې شي.

پدې ورستیو وختونو کې په افغانستان او دهغې دباندې ډیري خپرونې خپریږي. هغه څوک چې په ایمانداری سره دغه کار سرته رسوي مونږ یې هرکلي کوؤ. ددغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً لیکل کیږي: بې طرفه، ازاده، مستقله، ملي، اسلامي او داسي نور. مونږ ټولې دغه ډول پدیدي نسبي ګڼونو ځکه دلومړی ورځي څخه وایو چې مونږ هیڅکله بې طرفه نه یو. مونږ تاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو. زمونږ طرف دهرڅه دمخه زمونږ ګران هیواد افغانستان، افغان اولس، دهغوی ملي ګټې، ملي رسوم، عنعنات، عقاید او مقدسات او وروسته له هغې بین المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ایمانداری به دهغې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو.

د ازادی، استقلال او ملي موقف په باره کې زمونږ نظر دادې چې دقضاء او قدر دعام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس،، هر دولت او هر څوک پرته له امتیاز څخه مجبور او مکلف دې یو شان بین المللي عامه نظم، منل شویو تعهداتو، قوانینو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي. دسر غړونو په صورت کې به زمونږ دریز دهمیش لپاره متقابل وي.

د ملي او بین المللي تناسب په سیالۍ کې به زمونږ موضعګیري دتل لپاره د بین المللي اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره سره دملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زمونږ دافغانانو او دیوه ملیارد څخه زیاتو مسلمانانو

برحق دین دې. په هغې پابند او کلک معتقد یو. د نورو ادیانو دپلویانو درناوې کوؤ او په مقابل کې یې دجبر او زور استعمال روا نه بولو او یواځې د «وما علینا الا البلاغ» اصل او حکم ته معتقد یو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپین سترګتوب سره تروریزم، بنیاد ګرایي او یا بل هر ډول خرافات داسلام دنوم سره ټړي او پدې بهانه خپل ناروا سیاسي اهداف پرمخ بیایي زمونږ لپاره هیڅکله دمنلو وړندي او پدې باره کې سپیناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو.

مونږ افغانستان دټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنۍ او بې اتفاقۍ چې دمغرضو هیوادونو او دهغوی دبړیځو لخوا دورونو قومونو ترمنځ ایجاد شوي دهغې دله منځه وړلو او دوروری دباوري فضاء درامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ. مونږ پدې کلک باور لروچې دافغان اولس خوشبختي، پرمختګ او پایښت په ملي وحدت کې دي. هغه به دسترګو دکسي په ځیر دبین الافغاني او بین المللي منل شوؤ اصولو له مخې په پوره ایمانداری او تقوا سره ساتو.

مونږ دګاونډي، اسلامي او دنړۍ دټولو هیوادونو سره د بین المللي قوانینو او اصولو سره سم سیال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پابندي خپله ملي، اسلامي او بین المللي مسؤلیت او دین ګڼو او دمتقابل لوري څخه هم همدغه ډول تقاضا لرو.

مونږ په بین المللي منل شوؤ قوانینو، اصولو، تعهداتو، منشورونو، پریکړو،...باندې دټولو لویو او وړو هیوادونو یو شان پابندي غواړو او داکاردبین المللي نیکو اړیکو، دتروریزم له منځه وړلو اونړیوالي سولې دتأمین عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یواځینې ضامن ګڼو.

دا خپرونه به په عمده ډول په پښتو او دري ژبو خپریږي او تنا سب به یې ، سره ددې چې پښتو د اکثریت ژبه ده ،بیا هم یواځې پدې پورې اړه ولري چې څوک څومره او په کومه ژبه خپلې لیکنې کوي او مونږ ته ئې سپاري. هغه لیکوالان چې زمونږ فکري لار پخپلو لیکنو کې په نظر کې نیسي او یا په انتقادي ډول مونږ سمې لاري ته رهنمایي کوي مخکې له مخکې کورودانېورته وایو او دزړه له کومې مننه ور څخه کوؤ.

بې مجرمه جرم ؟
که بې ګناه مجرم ؟

کاشکې زمونږ د کوچنۍ نړۍ ، کهکشانونو او اُنیورسیوم په دې پراخه ورشو او لیري پرتو بوده او تنسته کې ، د فلسفې او طبیعې دیالکتیک د قانونمند منطق په قوانینو او قانومندیو کې دغه ډول یوې کوچنۍ نمونې ، مناسباتو او دیالکتیکې مقولو وجود درلودلې ؛کاشکې په الهې احکامو ،آوامرو او هدایاتو کې دغه ډول یوه کوچنې مثال ته چیرې اشاره شوې وای ؛ کاشکې د بشري اصولو ، قوانینو او مناسباتو یا دافغاني ټولنې د خود ګردانه دموکراتیک ژوند په دود او پښتنې ترڅو ، تیرو ، رواجونو ،اصلو او زړو روایاتو کې ددغه مفاهیمو د منلو په خاطر کومې نرۍ لاري چیرې وجود درلودلې ؛ کاشکې په نورو ټولنو کې هم بې مجرمه جرمونه او بې ګناه مجرمان پیدا کیدلې شوای ؛ کاشکې چې هر مجرم او دجزا وړ خدای په همدې نړۍ دخپلو اعمالو په جزا رسولې او سپین مخې او تورمخې سمدستي معلومیدلې او بې عدله عدلیانو او بې انصافه منفصفانو ته دقضاوت حاجت نه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدلې ؛ لیکن خدای «ج» عادل ذات دې ، انسان یې مختار پیدا کړې او د حساب وعده یې د اخرت په ورځ ورکړیده . ؛کاشکې پدی ځینو افغانانو کې لکه دنورو انسانانو په خیر یو څه انصاف او درک موجود وې او د اخرت دورځې له حساب او د تاریخ د قضاوت څخه یې ډار درلودلې او پدې پوهیدلې چې د اخرت دورځې حساب حتمي او د تاریخ قضاوت عیني دې . د خلکو د انظارو څخه هیڅ عمل نه پټ سرته رسیدلې او نه پټ پاتې کیدلې شي. خلک تل واقیعتونه همغسې چې دي دعامه قضاوت لپاره په خپله اصلي بڼه راپریباسي . پدې صورت کې به هم کله نا کله ځانته هم گوته نیول کیدلې ، خو له بده مرغه مونږ افغانان تل پدې یوه خبره کلک ولاړیو چې "زه یې ملامتولم خو ماځان نه ملامتوه» .

پخوانۍ عربي مقوله ده "لکل فن رجال" یاداچې په ننې عصر کې پروفیسونالیزم د اجتماعي نظم او عدالت اساسي اصل او ضامن گڼل کیږي نو کاشکې چې مونږ دغه اصولو ته لږ څه ارزش قایل وې او هغه څه ته مولاس اچولې چې له وسعي مو پوره وې . لیکن افغانان سم سمکي دي هرکار د هر یوه له لاسه پوره دې . حتا د سرله پاسه لوته هم تیار دي ولو که پزه یې پرې او مخ یې تور هم شي ،د سر له پاسه لو کې دا ډول پیښې معمول کار او حتمي گڼل کیږي .کاشکې یې د مسلمانانو په حیث الهي احکامو او نبوي ارشاداتو ته پوره غاړه ایښودلې او د قیامت د ورځې له حساب او د خلکو له عیني قضاوت څخه یې ډار درلودلې او یا د دموکراسۍ د بشري منل شوؤ اصولو له مخې یې انساني متقابلو حقوقو او وجایبو ته احترام درلودلې نو به دا دومره ستر و گناهونو او ناروا وو ته یې لاسونه نه

غزولي او افغان اولس به دومره ناروا او غیر انساني ظلمونه نه وې گالله . خو په ډیر تأسف سره لکه چې وایي افغانانو نیم قران منلی او نیم نه ، خو دقیقه به داوي چې دا ځینې کسان یواځې هغه څه منې چې یې په گټه وي او سره د دې چې په افغاني او باالخصوص په پښتني خود گردانه ټولنیز ژوند دود ، طرز تفکر او مناسباتو کې دموکراسي د ټولنیز ژوند د بنسټ تیږه گڼل کیږي ، خو بیا هم د دموکراسۍ دکلمې منلو ته تیار ندي او کرکه ترې لري ، دوی دغه ډول تغیرات بدعت گڼي ، مخالفت ورسره کوي او همدلته د تحولاتو په مقابل کې د پښتني اصطکاک ریښه خښه ده . حال داچې افغاني ټولنیز ژوند او دود عملاً داولسي دموکراسۍ په بنیاد ولاړ دي او اسلامي احکام او اصول خو هم دواقعي عملي عدل ،انصاف او دموکراسۍ په معنا او مفهوم دي .په نوروا ولسونو او بشري ټولنو کې دا معموله خبره ده ،کله چې یو سیاسي ـ ټولنیز شخصیت خپله سیاسي برنامه سرته ونه رسولې شي ،یا دهغه برنامه د ټولنې په گټه ثابته نه شي ،او یا حتا د پارلمان په وړاندې د خپلې اقتصادي ،سیاسي او ټولنیزې کړنلارې څخه دفاع ونه کړي او یا په هغه د قانون څخه داندکه سرغړونې او یا د ځینې انحرافاتو سره د مناسبت تش تور پرې ولگول شي ، سمدستي خپله استعفاء وړاندې کوي او یا استعفا ته مجبوریږي .په نړیوال سیاسي ژوند او دود او دستور کې دا هم معموله ده کله چې په ملي او بین المللي ساحه کې سیاستونه بنسټیز تغیر کوي ورسره سم سیاسي لوبغاړي هم بدلیږي او هیڅکله د پخواني سیاسي ملا پسې د نوي سیاست پلویان اقتداء نه کوي . د مثال په ډول چرچل د انگلستان صدراعظم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنړی مشهور سیاست مدار چې هدف یې دنازیزم ماتول وؤ. کله چې نازیزم په نړۍ کې ماتې وخوړله بیا د ورځنۍ سیاست په عملي ډګر کې چا ونه لیده . میرمن تاچر هم دانګلستان صدراعظمه دکمونیزم سرسخته مخالفه وه. دکمونیزم دماتیدو څخه وروسته د سیاست له صحني څخه ووتله . دالمان صدراعظم او داروپا دسوسیال دموکراتیزم رهبر ویلی برانت تش پدې خاطر چې د دفتر په رئیس یې دخیانت تور ولګیده استعفا یې وکړه. حتا په پاکستان کې نوازشریف او میرمن بهوټو دواړه دځینې نا وړه ګټو او سیاسي اتهاماتو اویا رښتیني تورونو له مخې استعفاء ته مجبور او قانون او ټولینزو اصولو ته د احترام اصل پرځای شو.کاشکې چې زمونږ په اصطلاح اجتماعي ــ سیاسي شخصیتونه هم د سیاست پدغه ساده اصولو او پرنسیپونو پوهیدلې اوغاړه یې ورته ایښودلې او د سیاسي سادو ګانو غوندې یې فی البدیه سیاسي قبلې ، قریحې او ذوقونه نه بدلولي او یا زمونږ په اولس کې دا درک او قدرت وې چې هغوی یې استعفاء ته مجبورولې . یو متل دی چې "لمونځ مې قضاء کړ خفه پرې نه یم. خفه پدې یم چې خفه پرې نه یم". نو زمونږ دقدرت ټیکه داران کله هم پخپلو ناوړه او دشرمه ډکو کړو نه خفه او نه پښیمانه دي. بلکه هغوی تل تازه نفسه او لکه دفلمي لوبغاړو هرنیک او بد او منفی او مثبت رول ته په هره جبهه کې چې اوسي ،لوبولو لپاره لکه « پیش آهنګان » همیشه اماده دي .دا په حقیقت کې "مشت نمونهء خروار" زمونږ دټولنې او ټولینزو مناسباتو هغه ترخه واقیعتونه او حقایق دي چې نه یې سړې منلې او نه ترې انکار کولې شي . په سطحي نظر او کړو وړو سره حتما سړې دې نتیجې ته رسیږي

چې ګوندې دافغانانو لپاره د روغې جوړې او سمون لارې چارې لټول په کار ندي . هغوی مخکې له مخکې دهغې دناجوړې چاره لټولې ده او دغه د "بې مجرمه جرم ؟که بې ګناه مجرم ؟" سرنوشت زمونږ دټولنی ازلي برخه لیک او طبیعي خاصه ده .

حقیقت دادې چې نه بې مجرمه جرمونه او نه بې ګناه مجرمان چیرې وجودلري .نه د دی نړۍ په مخ داسې مافوق انساني ټولنې پیدا کیدلې شي چې نه دې دالهي او نه دبشري منل شویو قوانینو او اصولو تابع اوسي. افغاني ټولنه هم کومه مافوق انساني ټولنه نده او هر جرم لکه په نورو ټولنو کې مشخص او تاکلي مجرمان لري او هر مجرم دعامه انظارو څخه پټ نشي پاتې کیدلې او دقانون له مخې دجزا وړ ګڼل کیږي .وایي "که غر لوړدې په سر یې لار ده" او که "شپه تورتم ده منې په شماردي". نه تاریخ دومره فراموشکاره دې او نه خلک هغه څه هیرولې شي چې پخپله یې زغملي او پر ځان یې تیرشوي اوسي . نه دخلف دګناه کبارت دسلف دګناهونو دصغارت او بې ګناهۍ دلیل کیدلې شي او نه دګناهونو په کثرت، ټیل نا ټیل او تداوم کې دچاګناهونه لا درک او پټیدلې شي. هغه وخت چې لا خط او کتابت نه وؤ خلکو تاریخي واقیعتونه قرنونه قرنونه پخپلو ذهنونو کې ساتلي او راتلونکو نسلونو ته یې په پوره امانت داری او رښتینولۍ سره سپارلي دي . که چادچا په باره کې دخوشبینۍ او خوشباوری له مخې مداحي ګاني کړي، هنګامې او شاهنامې یې جوړې کړي او که یې دبدبینۍ ډنډورې غږولي او غوښتلي یې دي په دروغود چا سړیتوب او شخصیت لوړیا ټیټ کړي ، تاریخ هغه دواړه یو له بل څخه تمیز کړیدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

.پدې ورستیو وختونو کې ډیر کسان ډیر کتابونه، رسالې او مقالې لیکي او اخبارونه خپروي . دمثال په ډول مرحوم محمدصدیق فرهنګ، پوهاند ډاکتر محمد حسن کاکړ، محمد ولی الکوزی، ډاکتر محمد عثمان روستار ترکي، ډاکتر حق شناس، ډاکتر محمد حسن شرق، محمد حسن کریمي، جنرال محمد نبي عظیمي، فقیر محمد ودان، مرحوم عبدالقدوس غوربندي، سلطان علي کشمند، شاه محمود حصین، غلام دستګیر پنجشیري..... او دالړۍ نن هم دوام لري. له بلې خوا پښتانه یو څه لیکي، تاجک بل څه لیکي، اذبک بل څه او نور نور څه . هغه چا چې دعلمي اساساتو او متودولوژۍ په بناء واقیعتونه دتعصب، تحریف او ذهنګریو پرته په پوره امانت داري او تقوا سره جمع بندي او تاریخ ته سپارلې ،هم یې خپل وخت ندې ضایع کړې او نه به دنورو وخت په لوستلو اوعبثو خبرو ضایع شي. له بلې خوا په خپله واقعبینۍ او علمي تهداب ګذارۍ سره یې دخپل شخصیت درنه تیرې دتاریخ په ودانۍ کې ایښې ده. خو هغه چا چې دتعصب، تنګ نظرۍ او حسادت له مخې حقایق تحریف کړي او دشخصي، ګروپي، قومي، لساني، مذهبي، سمتي ګټو درجحان په خاطر یې تري استفاده کړې اول خو یې خپل وخت په عبثو او بې فایدې خبرو ضایع کړې او دلوستونکو وخت به یې په لوستلو او دحقایقو او جعلیاتو له یو تر بله په تیمز کولو سره ضایع کیږي او همداسې دتاریخ او دخلکو په محکمه کې یې د قضاوت لپاره دځان دمحاکمې په خاطر پخپله مستند اسناد پریښې دي . دغه لیکنې چې اکثراً یو دبل په مقابل کې شویدي څومره متضادې او څومره تري دروغ او رښتیا له ورایه

معلومیږي . څومره په اصطلاح لویو مسئولو کسانو څومره وړې او بې مسئولیته خبرې او ددروغو صحنه سازۍ کړیدي . ډیر له دوی څخه هر کارهً هیچکاره وؤ ،نو څکه دهرې لوبې لوبغاړي او تل یې ځانونه غیر مسئول او بری الذمه ګڼلي دي. نه یې هغه وخت دخلکو او وطن په مقابل کې احساس دمسئولیت درلودلې او نن هم داستنکاف، حماقت او بی مسئولتیۍ له مخې دخپل موقف څخه په دروغو دخپلی تبرئي لپاره دفاعیي لیکي . زما لپاره دژوند ډیری ترخې شیبې همغه وې کله چې مې ځینې له دغه پنډو او ضخیمو کتابونو څخه لوستل .دبې مجرمه جرمونو او بی ګناه مجرمانو داستانونه ډیر اوږده ، ډیر ملفوف او د دروغو او تحریفاتو څخه ډک دي . هیله ده محترم پوهان او لیکوالان یې په خپله بزرګواری او حوصلمندۍ سره دعینی شاهدانو او تحلیل ګرانو په حیث ولولي ،و څیړي ، وارزوي ، دروغ له رښتیاوو څخه جلا او په پوره امانتداری او تقوا سره یې تاریخ ته وسپاري.

نژدې ۲۶ کاله کیږي چې په هیواد کې جنګ دوام لري. ټول مادي او معنوی بیناوونه اوټولینز ارزشونه رنګ شوي . دوه میلونه شهیدان ،یو میلون معیوبان او دهغوی کونډې یتیمان پاتې دي . ټولې اقتصادي زیربناوې رنګې او په خوا کې وران ویجاړ هیواد ، وږي، برنډ او بې کوره اولس او راستانه شوي بې سرنوشته مهاجرین راپغاړه دي. ددغه ټولو حوادثو او ناخوالو مسئولیت پخپله دافغانانو ، ننني او پرونې په اصطلاح دوست اوګاونډي هیوادونو په غاړه دې. خو که هر چاته دغه پوښتنه راجع شي هر یوه یواځې ملي وطنپرستانه، نیک دګاونډی توب او یا نیک انترناسیونالیستي دین او رسالت ادا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي او نن هم ورته تیاردي . هر څه چې شویدي یواځې بې مجرمه جرمونه او داکسان ټول بې ګناه مجرمان دي . خو دافغان اولس غمیزه پر ځای پاتې ده او دبې ګناه انسانانو وژنه او ظلم او ناروا دپخوا په څیر دوام لري . پرون دکمونیزم او نن ددموکراسۍ دډیرو وړاندې غیر عملي رویایي خوږو ارمانونو په خاطر. خود افغان اولس بچیان همدا نن ،همدا لحظه یوې مړۍ وچې ډوډۍ ته ضرورت لري او دنني ظلمونو او ناروا څخه په اور کې ولاړدي ، یود بل خولا څه چې د خپلو بچیانو غوښې خوري ، ددي لپاره چې حد اقل یو بچې ورته ژوندې پاتې شي ، نور بچیان خرڅوي او کله چې اوبه تر غړۍ پورته کیږي په نوبت سره یو تر بله قربانۍ ته حاضریږي . هغه کوچنیان چې ددغه غمیزي په پیل کې پیدا شوي وو ،نن د ډیرو غمونو څخه سپین ګیري دي. بې شمیره کلونه د شرقي او غربي دموکراسۍ د علمبرارانو په حضور کې له یوې ورځې څخه بلې ته دبتر حالت په لور قدم پورته کوي ،افغان اولس ، واړه ،زاړه ،ښځې اونر د ځان او ملک د بې سرنوشتۍ په کړه یې کې وریتیږي ، څوک یې د «وودکي» او څوک یې له «ویسکي»سره نواله کوې او پاتې شوني یې افغان بې وطنه سیاسي معامله ګران او سیاسي دکانداران او نمایشګران د خپلو خوشخدمتیو بانکتونو او محفلونو د ګرمولو په خاطر ځغلوي او یا یې زمونږ د کعبې شریفې قسم خورلي رهبران د خپلو نفلي روژو د روژه ماتي مانبامي پرې تودوي. ټول سوق الجیشي تاکتیکي او ستراتیژیکي مانورونه او موضعګاني او نا مقدسه قوتونه په نامقدس اتحاد کې دزمان د دجال تر قوماندې لاندې نن بلا تشبیه په افغانستان او سبا په ټول جهان کې قیامت جوړول

غواړي ،خو زمونږ سیاسي معاملګران ،سیاسي دکانداران او په اصطلاح سیاسي رهبران د خپلو متولیانو د زړو او نوو ستراتیژیو ، زړو او نوو سیاسي فلسفو له مخې خپلو مذبوحانه هلو ځلواونه ستړي کیدونکو منډو ترړو ته دوام ورکوي . څوک د ایدیولوژیو ، څوک دژبې او سمت ، څوک ددین او مذهب او څوک د نورو هر رنګ تنګ نظریو او تعصباتو له مخې بهانه ګیري کوي او په هزار وسیله د خپلې بقاء او دافغان اولس د غمیزي عمر اوږدوي. پکار دادي دافغان اولس د نن ورځې مشکل ته ځواب وویل شي ، د افغان غمیزي د ظهور اساسي علت پیدا او د هغې له مخې ددغه غمیزي د حل لارې چارې ولټول شي ، نه داچې په دغه خو ږلن ایري بار شي تر څو د جهاني انقلاب او بلا تشبیه زمونږ د کوچنۍ نړۍ په قیامت او « Big Bang» «لویه چاودنه»باندې بدل شي. دشلمي پیړۍ په وروستۍ لسیزه کې د افغان اولس په فداکارۍ او قوت سره کمونیزم مات ، سوړ جنګ او نړیوال انقطاب له منځه ولاړ او لکه چې پیشبیني یې شوي وه دملګرو ملتونو د امنیت دشوراد پنځه فقرئیز پلان له مخې باید د افغانانو لپاره د احسن پاداش په حیث په افغانستان کې ددایمي سولې پلان عملي شوي وای. چې له بده مرغه ځیني داخلي او خارجي جنګ طلبه خاینو قوتونو په تباني سره دغه سولئیز پلان شنډ او د کروز په راکټونو باندې د ځینې مشهورو ښارونو په ویشتلو سره یې په افغانستان کې د داخلي جنګ اعلان وکړاو افغان اولس یې د باروتو او وسلو د ګدامونو له پاسه دځنګل د قانون له مخې داخلي جانیانو ټه لاس او پښې تړلې پریښود . امریکي اعلان وکړ چې نور دافغانستان په کورنیو چارو کې مداخله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسوهني نه کوي اواروپايان او نور عرب وعجم په خپله مخه ولاړل خو تربيه شوي اجنبي دستوري ډلي يي د بنيادي بربادی او خرابی په خاطر په افغانستان را دننه کړې . دکابل په هره کوڅه کې جداگانه حاکميت او حکومت جوړ ، سنگر بندی وشوې ،ملي اوشخصي شتمنی چور وچپاول، بې رحمانه او فجيعانه خپلمنځي جنگونو او فضيحتونو کې هيڅ کمې نه ليدل کيده ، چادچور او چپاول له لارې مالونه ،چا د افغانان په وژلو او حلالولو جنتونه ګټل او چا د خپلو تعصباتو له مخې يو پر بل خوا يخي کول . کله چې افغانانو په خپلو منځونو کې سره ښه ووهل ،وټکول او سره وخوړل ،يوائي د کابل په ښار کې له ۷۰۰۰۰ څخه زيات يوتر بله قتل عام ،د ۶۰۰۰۰۰ څخه زيات اواره او له ۷۰ فيصده څخه زيات د کابل ښار د ايرو او خاورو په ډيريوو بدل شو ، د طالبانو لښکر يي پري را داخل کړ . طالبانو هم په خپلو بدعتونو کې کمي ونه کړ ،د افغانانو تر منځ پوره هډماتې راغې او يوځل بيا د ليري او نژدي د ښمنانو خوايخي په افغانانو وشول. يا لا اقل دومره خو وشول چې د افغانانو په حق کې د امريکي په اصطلاح پام د بعدي پروګرام دعملي کولو په خاطر راواوړي . طالبانو چې نژدي سل په سلو خاوره نيولې وه او شمالي ټلواله ټوله د تاجکستان په کولاب ته اووختي وو ، امريکايانو رابار ، دماشومانو څخه نيولي تر اتيا کلن پورې کماندويي دريشی ورپه تن او په سالنګ باندې رابنکته کړل. د B52 او د راکټونو بمبارد او دهرې خوا پوځي عمليات شروع او طالبان چې هيچايي د ماتي فکر او تصور هم نه شو کولې په معجزه اسماء شکل سره د افغانستان له خاورې راټول اوله سرحده واړول شول.

د اجتماعي ترکيب او کمي او کيفي لحاظه څخه بې محتوا او بې بنياده د بن کنفراس جوړ او دپاچاهی تور مرغه د حامد کرزي په سر کښيناست. ملګري ملتونه ،امريکا ،اروپا ،اسيا ،استراليا ، جمله له ځلويښتو څخه زياتو ملکونو نظاميان او ملکيان افغانستان ته په اصطلاح د امنيت ، بيا ابادونې ، ... راغلل ، دحامد کرزي موقتي ،انتقالي او انتخابي دوري تيري خو پرته له خرابی ،فساد ، دافغان اولس دبد رنګی اوبي عزتی د بل هيڅ شي درک ونه لګيده. وروسته به څه کيږي تر اوسه معلومه نده. هغه څه چې عيان دي: «**په افغانستان کي ټول ارزشونه بي ارزشه شويدي ؛ هيڅ جرم او ناروا مجرم نلري ،جرمونه ټول بي مجرمه او عاملين يي ټول بي ګناه مجرمان دي** » ! ! !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناسیونالیزم، انترناسیونالیزم، گلوبالیزم، کسموپولیتیزم.

ځینې کسان پدې باره کې دخپلو پخوانیو تعلقاتو، ملي او وطني مسئولیتونو او مناسبتونو ته په شاړولو سره دخپلې وطني او اولسي ماضي ټولې نقده نپوهیږم په شعوري یا غیر شعوري ډول دګلوبالیزم دنسیه شعار په لوبه کې په یوه دو ړدي او خپل دغه روش او "جرئت" دنوي عصر دشعار سره دمطابقت په دلیل سم عمل او دتیروهیر دهوښیارۍ نښه ګڼي !!! زما په نظر دغه ډول موضوعات تل دشک څخه ډک او دتأمل وړوي ځکه مې وغوښتل دهغې په مبادیو او الفباء باندې نه دتحلیلي مقالې په شکل بلکه دیوې یاداورۍ او ګوتنیونې په توګه بحث وکړم او بعدي ژوره څیړنه یې محترمو پوهانو ته وسپارم تر څودغه موضوع په هراړخیز ډول وڅیړي او زمونږ ځوانان په راتلونکي کې ددغه ډول موضوعاتو دتللو لپاره تل طلایي تلې له ځان سره ولري !

باید ووایم چې ژبنی کلمات، اصطلاحات، ترمنولوژي، مقولې، قوانین، پخپله ژبې، علوم، اداري او اجتماعي سازمانونه او داسې نور دهرڅه څخه دمخه تاریخې پدیدي دي. نه بې وخته ظهور کولې شي ، نه مخکې له وخته انحطاط مومي او نه له منځه ځي. ټولې پدیدي ابدي هم ندي همغسې چې دتکامل په پروسه کې دشرائطو په مساعدت سره رامنځته کیږي ، دشرایطو دمخالفت په مبارزه کې انحطاط مومي. کله نا کله ځیني کسان دخپلو شخصي ګټو دبقاء په خاطر دځینې پدیدو بقاء ابدي کول غواړي او یا دتاریخي پروسې او شرایطو په خلاف دځینې پدیدو دوخت څخه دمخه او قبلي ظهور په خاطر هڅې کوي. په دواړو حالاتو کې دا سم عمل نه ګڼل کیږي . که څه هم اجتماعي ـ اقتصادي نظامونه او دهغې پورې اړونده اداري سیستمونه او ارګانونه او علمي ـ تخنیکي انکشافات او امکانات او یا دهغې مطابق مدیریتونه، منجمنت او مناسبتونه هیڅوک هیڅکله پخپله نه تغیرورکولې او نه ساتلې شي. دهر چا ټولې هڅې به په دې باره کې یواځې موقتي او ګذرا بڼه ولري. زړې پدیدي به یو وخت نه یووخت حتما جزد تاریخ او نوي پدیدي به حتما ظهور کوي. نه د غلامۍ او فیودالیزم اجتماعي ـ اقتصادي نظامونه څوک راژوندي کولې شي او نه دسرمایداریۍ نظام او سني غیر عادلانه مناسبات څوک ابدي ساتلې شي. نه څوک داوسني الیکترونیکي برقي او یا دسوخت دمختلفو موادو نوي جټ، فوتوني او یا دهغې څخه په لوړه کچه ماشین الات او موتورونو څخه دسکرو دبخار ماشینونو ته مراجعه کوي او نه دګراموفون، رادیو، حسابي ماشین، تلویزون، کمپیوتر، دیسکیت، CD, DVD ، موتر، طیارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکټ او نورو ډیرو زیاتو مصنوعاتو او لاسته راوړنو دانکشافي جهت څخه پر څټ حرکت ته څوک ضرورت لري. ټولې پدیدې دهر اولس او ټولنې دتاریخي اقتصادي، علمي ـ تخنیکي او شعوري انکشاف په معینه مرحله کې ظهور کوي، ا نحطاط مومي او ځان تاریخ ته سپاري. همغسې چې مختلفې ټولنې دانکشاف په مختلفو مراحلو کې قرار لري نو دنومورو پدیدو ظهور په مختلفو ټولنو کې هم همزمان نشي پیښیدلې ا و نه یو شان دهغې دمنفي او مثبتو اړخونو څخه متضرر او مستفید کیدلې شي. په همدې علت ددغه ډول مسایلو سره په برخورد کې ډیر دقت او سنجش ته ضرورت لیدل کیږي. پورته ما دا اجتماعي ـ اقتصادي انکشاف ځینې مقولي عنوان ټاکلې دي. دغه کومه ساده هرارشي نده دهغې هره پورې دسلګونو میلونونو انسانانو د سرونو په بیه ابادې شویدي او دهغې په بنیاد کې دمیلیاردونو انسانانو دغم، درد، ناکامو هیلو، مایوسۍ او تور سرنوشت او باالمقابل دځینو لګکیو دوحشت ظلم، ناروا اوغیر انساني اعمالو کیسي او داستانونه خوندي دي چې دبحر څخه څاڅکې ثبت دتاریخ ګرځیدلې او دابدلپاره به دانسانیت په لمن د ننګ او بې ننګۍ تور داغ وي. دې کې هیڅ شک نشته چې بشریت پخپلو ټولو هر اړخیزه مناسباتو سره د ګلوبالیزم په پروسه کې د تجانس او هم اهنګۍ په لور تکامل کوي. خو دغه تکامل باید ارګانیګ او انسان دوستانه وي. نه دا لکه چې تاریخي واقیعتونه او حقایق یې شاهد دی. دغه تکامل او انکشاف هیڅکله هغه لعنتي شیطاني یو طرفه او یواځینۍ جاده نده کومه چې تر ننۍ ورځې پورې سترو کاپیتالیستي، استعماري او امپریالیستي هیوادونو دخپل

ظهور او تشکل له ورځې څخه د شیطاني مافیایي قوتونو به مکارۍ تعقیب کړي او نن یې دعلم، صنعت او تخنیک په فوق العاده انکشاف سره هر اړخیز ګلوبال ابعاد پیدا کړیدي. ننني ګلوبالیزم د سکندر مقدونې، دروم، عثماني، فارسي او عربي امپراطوریو، چنګیز، تیمور لنګ، انګلیس او روس دامپراطوریو دګلوبالیزم سره کاملا توپیر لري. په افغانستان کې د روس شکست او په نړۍ کې د مونیپولار سیاسي ـ نظامي اداری رامنځته کیدل، د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر دیوولسمې نیټې ځخه وروسته د بین المللی تروریزم تر عنوان لاندې دنوې نظامي ستراتیژۍ غوره کول او په ۲۱ پیړۍ کې دعلم، صنعت او تخنیک ډیر چټک انکشاف هغه عمده علتونه دي چې ګلوبالیزم ته ځواقعا ګلوبال ابعاد او دینامیزم ورکړیدی .نبه به دا وی دګلوبالیزم تاریخي ریښې او واقعی ماهیت یو ځل بیا دعنوان شوؤ مقولو دهرارشۍ په پروسه کې ولټوؤ او بیا دهغې له مخې دخپل عیني قضاوت لپاره لازم توکي او علتونه راټول کړو. په اروپا کې دبورژوازي انقلابونو په بریالتوب، دصنعت او تخنیک په انکشاف سره دفیودالي ،قومي ،قبیلوي مناسباتو هډونه یو په بل پسې په ماتیدو او دنوي سرمایه داري اجتماعي ـ اقتصادي نظام په تشکل سره نوي اجتماعي تشکل دملت، نیشن یا ناسیون په نوم رامنځته شو. دملت دپدیدي ظهوراودسرمایه داری اجتماعي ـ اقتصادي نظام تشکل یو تر بله سره لازم و ملزوم او علت و معلول ګڼل کیږي. پرته دسرمایداري مناسباتو داستحکام څخه دملي مناسباتو تشکل هیڅ وخت او په هیڅ وسیله ممکن نه ګڼل کیږي. سره ددې چې ملي تشکل دنوې پدیدي او دبشري ټولني دنوې مترقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکاملي قدم او پوړۍ ده او ننني ټولې لاسته راوړنې دهمدغه نوې پدیدې محصول او معلول ګڼل کیږي او هر یو دنړیوالو څخه په خپلو ملي مناسبتونو ویاړي ، وګورو چې څومره مونږ پخپلو ویاړنو او افتخاراتو کې حق په جانب یو. په بین المللي توازن کې ددغه نوې پدیدې ارزش باندې دقیق فکر کول او پو هیدل پکار دي.

پایداره، ارګانیک او عادلانه انساني بین المللیت یواځې دسیالو ملتونو دمتقابلو مشترکو ګټو په بناء دعادلانه ذات البیني ټرونونو او ارګانیک انټګریشن له مخې جوړیدلې شي. په وروسته پاتې هیوادونو لکه افغانستان کې چې اقتصاد ،علم او تخنیک په کافي اندازه پرمختګ نه وي کړې ، ملي جوړښت تشکل نه وي موندلې ،ملي وحدت نا پایداره او په بین المللي سیالۍ کې سیال انډول نشي ګڼل کیدلې او نه یې په دغه لوبو کې دکومې ګټې توقع کیدلې شي. په افغانستان کې مونږ ددغه ډول قمار نه جبرانیدونکي نتایج ،د بین المللي ظالمانه تقابل او د سړو او تودو جنګونو په موده کې په خپل هډ اوپوست ګاللي او زغملي او نن هم دبین المللي قوتونو په موجودیت کې چې زمونږ لویه ملي غمیزه دوام لري هم دملي ډیرو مهمو مسایلو په باره کې زمونږ ملي ضعفونه پوره څرګند دي چې مظاهر یې پداسې حساسه تاریخي مرحله کې لکه دلویې جرګې جوړیدل، داساسي قانون تصویب، دملي اردو او ملي پولیس تشکل ، دټولو افغانانو او باالخصوص دپښتنو او بلوڅو دحقه حقوقو او سرنوشت پورې ترلې دډیورنډ دکرښې برخه لیک او نورو ډیرو مهمو مسایلو په هکله هیڅوک سترګې نشي پټولې اونه بې تفاوته پاتې کیدلې شي. زمونږ دملي ګټو

ساتونکې او ضامن یواځې او یواځې اولس او د افغان اولس ملي وحدت ګڼل کیدلې شی ، کوم یوه چې د داخلي جنګونو او وروستیو حوادثو په موده کې د یرغل ګرو او مغرضو هیوادونو لخوا په لومړۍ درجه د تجاوز هدف ګرځیدلې او سخت زیان من شوېدې.

رابه شو دموجوده ګلوبالیزم په پروسه کې دناسیونالیزم بنادی مؤثر او یو جانبه رول او تاثیر ته !په سرمایداری نظام کې دصنعت نسبی چټک انکشاف ، د قبیلوي مناسباتو هډماتې ،په ډیروهیوادونو کې دملي ټولنو او ملي مناسباتو سریع تشکل او ورسره دناسیونالیستي روحي راژوندی کیدل او تقویه کیدل واقعا ځینی هیوادونه په ځینی نورو باندې برلاسي کړل. د سرمایداري نظام نوې اقتصادي لاسته راوړنې هم خوړې او تحریک کننده وې. نظامي او اقتصادي برلاسي نومورې هیوادونه توسعه طلبۍ او ُتیلیتارسیتي زیاتې منفعتي سودجودیي ته وهڅول او ناسیونالیزم دخپل ظهور دلمرخاته څخه داستعمار او استثمار انګیزه وګرځیده. د جنوبي امریکي، اسیا او افریقا لویي وچې داروپایي کوچني هیوادونو مستعمرې جوړې شوې، ځایي ا ولسونه دټیټو او غیر نجیبو انسانانو په حیث په مرګ، غلامۍ او یا په ډیر نیک صورتاو تصادف سره په شاقه دوامداره کار او زیار محکوم او د هغوی دبې شمیره کلونو دزیار او زحمت محصول، هست و بود په یوه ورځ چور او چپاول او پخپله زنځیر، زولانه او غراب لکه دحیواناتو په څیر بار او دنړۍ په ګوټ ګوټ کې دغلامانو په حیث وپلورل شول او هر ځای په شاقه کارونو وګمارل شول. په لویه امریکا او ځینی نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکونو کې دځینې دغه قومونو څخه څوک دنمونې لپاره نه پیدا کیږي او د وراثت سلسلې یې شلیدلې دي. په دغه وختونو کې داستعماري هیوادونو اقتصادي زیر بناء غصب شوې او چورشوې طلا، نقرې، قیمتي تیږو او نورې دارایي، دغلامانو، وسلو او مصنوعه اموالو فروش، دمخدره موادوازاد قاچاق تشکیلوله او پولي سیستم او امکانات په طلا، نورونجیبه فلزاتو او تیږو ولاړوو چې یو څو کوچنیو اروپایي هیوادونو راټول کړي او پخپلو بانکونو کې یې ذخیره کړي وو او ددې لارې یې هم دنړۍ د اولسونو لاس او پښې تړلي وې. نو هغه څوک چې دملي او بین المللي مسایلو دتناسب، تعادل او نورو ارزشونو دتوازن په هکله سطحی او یو جانبه برخورد لري او استقلال، خپلواکي، ځمکنۍ بشپړتیا او ملي منافع دګلوبالیزم په لوبه کې په یوه دَو ډدي په اوسنیو شرایطو کې به یې سرنوشت لدې څخه هم بدتر ویي. او دهغه کسانو څخه چې نن هم په افغانستان کې دملي وحدت پر ضد دریزلري، غیر شعوري، نا خوداګاه او احمقانه په پټو سترګو انترناسیو نالیستان چورې شوي، د ازادبازار، لیبرال اقتصاد، واحد ګمرکی سیستم او دیته ورته مسایلو بې سوره ډُهلونه غږوي، زما پوښتنه داده چې ولې ددوی د ننني متولیانو اسلاف هغه وخت انترناسیونالستان نه وؤ او نه یې غوښتل د نورو ملکونو تجارتي مالونو په مخ دازاد بازار ،لیبرال اقتصاد ،او واحد ګمرکي سیستم د قوانینو او اصولو له مخې د خپلو ګمرکونو دروازې خلاصې او باالمثل معامله وکړي او یواځې دمرکانتیلیزم mercantilisme کلک پیروان او دواړاتو دروازې یې یواځې دغصب شو او چورشوو مالونو په مخ

خلاصې او دتجارت په مخ تړلې وې؟ نن هم دازادبازار، لیبرال اقتصاد او واحد ګمرکی سیستم په شرائطو کې چې کله دغه هیوادونو شخصي ګټو ته خطر متوجه کیږي دنورو ملکونو په مالونو دټولو موجوده قراردادونو او اصولو پر خلاف په یوه او بله بهانه تعذیرات لګوي او حتا بانکي سرمایې یې کنګل کوي .دا ډول مثالونه نه ذکر کوم ځکه چې کم نه دي . پدې ډول د ازاد بازار ، لیبرال اقتصاد ، واحد ګمرکي سیستم ، انترناسیو نالیزم او دننني ګلوبالیزم بنیاد هغه وخت دامپریالیستي ناسیونالیزم دمالي سودجویانه، خائنانه اتیلیتاریزم پواسطه ایښودل شوې ، کله چې یې په اقتصادي ـ اجتماعي سرمایداري نظام کې اقتصادي برلاسې پیدا کړ او د ډیپو ګانو دروازې یې نه تړل کیدلې ، دخپل مال د محصول څخه د ډډې کولو په خاطر دغه اصول طرح او نور ملکونه یې په جبر د هغې منلو ته اړایستل. پدې ډول دبشري تکامل په پروسه کې دا دسرمایداري ناسیونالیزم ارتجاعي ترین غیر انساني شکل ګنل کیږي چې په مقابل کې یې دملي ناسیونالیزم عادلانه مبارزه برحق عمل او دعادلانه، صلح امیزه او پایداره انترناسیونالیزم او په سوله کې دټولو اولسونو دګډ پایداره ژوند او د بشریت ارګانیک ګلوبالیستي انتګریشن یواځینې متضمن ګنل کیږي. تر څو چې پایداره، مطمئن ناسیونالیزم وجودونلري دپایداره مطمئن انترناسیونالیزم منځته راتګ نا ممکن دي.د ۱۷ ÷ ۱۸ پیړیو څخه وروسته صنعتي سرمایداری پرمختګ وکړ، ګودامونه په صنعتي مالونو ډک او دتړلودروازو تر شا تجارتي ـ اقتصادي سیاست مرکانتیلیزم په مناسباتو او شرایطو او منطقوی بازارونو او محیطونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغومره تولیداتو عرضه او خرڅلاو ممکن نه وؤ. دا کټ مټ د هغه وخت سره برابره وه کله چې دوی دنا سیونالیزم په خره چپه سپاره وؤ، راښکته او دانترناسیونالیزم روحیه او احساس یې قوي شو. په همدې وخت کې مشهور انګلیسی اقتصاد پوهان ادم سمیت (Adam Smith ۱۷۹۰ ÷۱۷۲۳) او داویدریکاردو (Dawid Ricardo ۱۸۲۳ ÷ ۱۷۷۲) نوي اقتصادي تیوری رامنځته کړې چې د اقتصادي ـ تجارتي لیبرالیزم، کمپراتیف ارزشي سیستم، بین المللي ازاد تجارت او ازاد رقابت دشرایطو سره یې سمون درلود. همداسې په المان کې فریدریش لیست Friedrich List د واحد ګمرکي سیستم او دمقایسوی قیمتونو تیوري رامنځته کړه. ددغه تیوریو په نتیجه کې بین المللی تقسیم دکار او بین المللی تجارت طرحه رامنځته او ددغه هیوادونو په عوایدو کې دپام وړزیاتوالې راغې او په حقه سره ویل کیدې شي چې اقتصادي ګلوبالیزم دهمدغه وخت څخه شروع شو. دوی دنوي اقتصادي روشونو او قوانینو او بین المللي تخصصي تقسیم د کارله مخې با کیفیته مواد په ډیر ارزانه قیمت تولیدول او دازاد بازار، ازاد رقابت، بین المللي تجارت دشرایطو له مخې چې پخپله یې طرحه کړي او په نړیوالو یې جبراً منلي وؤ، خپل تولیدات ازادانه دنړۍ په ټولو بازارونو کې عرضه کول او دمحلي تولیداتو دروازي یو په بل پسې ټرل کیدلې او باالمقابل نومورو هیوادونو ټول تولیدات او ټول تجارتي بازارونه دخپل مونوپول لاندې راوستل او پدې توګه په ۱۹ او ۲۰ پیړیو کې په ټوله نړۍ باندې ددغه هیوادونو نظامي، سیاسي او اقتصادي امپراطوري حاکمه شوه. دمثال په ډول

کله چې په افغانستان کې د شاکر د چیني سازی فابریکه جوړه شوه، جاپاني چیني توکي چې پخوا ډیر قیمته خرڅیدل، قیمتونه یې ډیر راټیټ او ارزانه شول، خو کله چې د شاکر فابریکه د رقابت د توان د نه لرلو په نسبت وټرل شوه، جاپاني چینی دوباره څو چنده نور هم قیمته شول. دوی دنړۍ ټول صنعت، تجارت، زراعت، انرژیتیکي منابع، دمخدره موادوقاچاق، داسلحې دتولید او فروش، لویه صنعتي، زراعتي، هویي، زمینې او بحري ماشینري او تولیدات پخپل لاس ونیول. دوی په نړۍ کې بین المللي بانکونه، شرکتونه، محاکم، استخبارات، دکنترول او تعقیب مرکزونه، بین المللي اداره "ملګري ملتونه" او دکسموپولیتیزم سیاسي تاکتیکونو او ستراتیژیکي طرحې عملي کول شروع کړل. دا په حقیقت کی په ۱۹ او ۲۰ پیړیو کې داستعماري او امپریالیستي سرمایداري نظام انترناسیونالیستي ګلوبالیستي سترې لاسته راوړنې وي .دشلمې پیړۍ په ۶۰ کلونو کې دنړیوال استعمار ړنګیدل، دمستعمره هیوادونو ازادیدل او په شعوري یا لاشعوري ډول دسوسیالستي هیوادونو په خوا کیښد هغوی دریدل او ددغه وخت په اصطلاح دمترقي جنبشونو څخه بې قیدوشرطه دفاع کول بین المللی سرمایداري نظام دستر بحران سره مخامخ کړ او دسو سیالستي او کارګري جنبشونو اعتبار په نړۍ کې پورته ولاړ. پخواني شوروي اتحاد هم په لمړۍ مرحله کې په ځینې ساحو لکه فضانوردي، نظامي او دځینې موادو په تولید کې لکه فولاد، د ډبرې سکاره او نور، سترې بریاوې حاصلې کړې خو په مجموع کې دشوروي دولت رهبري او حتا دشوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنې جمعي شعوري سطحه، علمي، تخنیکي او اقتصادي تولید پوتنسیال هیڅکله ددې جوګه نه وه چې دغه ډول یو عظیم جنبش په فکري، سیاسي، علمي، تخنیکي او اقتصادي لحاظ تغذیه ، رهبري او په ځان پسې کش کړی. او که واقعیت وویل شي هغوی دخپل ځان د رهبرۍ جوګه هم نه وؤ او حتا ددغه بین المللي موقف چې لږه موده یې تر لاسه کړې وؤ په ارزش نه پوهیدل او نه یې ماهیتاً ددې تقوا درلودله. نو ډیر زر د هغوی دپردې تر شا څیره ټولو هیوادونو ته څرګنده شوه او ورځ په ورځ یې خپل دوستان له لاسه ورکول. خو کله چې یې په افغانستان خائنانه حمله وکړه افغانانو دغه دخپلو بت د ړې وړې کړې او نن پخپله د ځان د راټولولو نه دې اولکه نابکاره بار د ټولې نړۍ لپاره عظیم پرابلم ګرځیدلې دي. دپخواني شوروي اتحاد او سیوسیالستي نظام په ړنګیدو سره نړۍ عملاً امریکا په محور په یوه مونیپولار نړیوال سرمایداري نظام او اداره باندې بدله شوه. دا ډول نظامونه، سیستمونه او پدیدې چې اجتماعي دي، فزیکي او یا په بل هر ډول کمیت او کیفیت سره چې وي ، چې چیرې ذاتي متعادل او متوازن ماهیت ونلري دخپل یو جانبه عطالت په لرلو سره هیڅکله پایداره نشي پاتې کیدلې او عاجل ذوال یې حتمي ګڼل کیږي. دبلې خوا سرمایداري نظامونه چې دیو جانبه مادي سودجویي په بنیاد منځته راغلي او پایې بقاء یې هم یوازې د جبر او زور له لارې ممکنه ده ،چې دا دناپایدارئ دوهم دلیل ګڼل کیدلې شي او دریم دا چې په هغه نظامونو کې چې شخصي یو جانبه منفعت او مادي اقتصادي اتیلیتاریزم اساسي او عمده هدف او منظور او سي بشري ټولینیز ارمانونه او پرګرامونه تل د پښو لاندې پایمال شوي او

دادغه ډول نظامونو دناپایداری دریم دلیل ګڼل کیدلې شي. زما په عقیده امریکې ته پکار دي پخپل داخلي او خارجي سیاست کې عمیق کیفي بدلون راولي اودا کار باید سر له همغې ورځې څخه شوې وای کله چې شوروي اتحاد ړنګ او امریکا په نړۍ کې یوائیني سترمونیپولار آبر قدرت پاتې شو. خو له بده مرغه پرته لدې چې دامریکي په داخلي او خارجي سیاست کې هیڅ کوم کمي او کیفي مثبت بدلون رانغې برخلاف دپخوانی شوروی اتحاد سره دساړه جنګ دشرایطو دبین المللی تقابل دپوتنسیال دخلاء څخه په استفادی سره په شرقي اروپا ، مرکزي اسیا ، بالقان منځني ختیځ او جنوب شرقي اسیا کې په پوره باصقین سره پر مخ ولاړل او د ۲۰۰۱ کال دسپتمبر دیوولسمې نیټې څخه وروسته دګلوبالیزم په نوي تاکتیکونو او ستراتیژۍ دمستعمار نوم "بین المللي تروریزم" تر شعار لاندې دنړۍ په ډیرو هیوادونو کې دخپل مستقیم نظامی حضورپر لور پرمخ ولاړل. ګلوبالیزم دبشری ژوند په ټولو اړخونو کې عملا نوي ابعاد او نوي جوانب پیدا کړل او په حقیقت کې ګلوبالیزم په ګلوبال ګلوبالیزم یا سوپر ګلوبالیزم باندې واووخت چې نه یې د امریکی دموجوده سوپر مونیپولار ابر قدرت داخلي دموکراتیک موقف او نه په ۲۱ پیړۍ کې د بین المللي علمي، اقتصادي او اجتماعي انکشافاتو او مناسباتو سره سمون درلود. همدا سبب وؤ چې پخپله دامریکې په داخل کې ددموکراتو قوتونو او هم دنړۍ په ګوټ ګوټ کې او حتا د امریکي دنژدې انډیوالانو لخوا دشدید عکس العمل سره مخامخ شول او په میلونونو انسانان دشدید اعتراض په نامه کوڅو ته راووتل اود امریکې ضد لاریونه یې اجراء کړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.موجوده علمي، تخنیکي او اقتصادي انکشافات معجزه کوي او په راتلونکې ډیره لنډه موده کې دهغې لاپسې ستر انکشافات نن ورځ په تصور کې هم راتلای نشي او هرډول امکانات هر چاته په لاس کې ورکولې شي چې کنترول به یې دهیچا له لاسه پوره نه وي. له بلې خوا ددې کوچنۍ دنیاګۍ په خیټه کې ظالمانو دومره چاودیدونکي مواد ځای په ځای کړی چې نه یوائې دغه کوچنۍ کره به څو څو واړې هواته دوړه کړي بلکه دمولانا جلاالدین بلخي په قول:

اګر برګیری یک ذره ازجای فروریزد همه عالم سراپای

په ټول ماحول او کهکشانونو کې به زلزلې جوړې کړي. پدې کې هم هیڅ شک نشته او یو منل شوې حقیقت دې چې علمي ـ تخنیکي انکشافات ډیر چټک او بشري ذهنیتونه په مجموع کې دخپل زیات عطالت او کهنه پرستۍ له مخې دهغې پسې نشي رسیدلې او په تخمیني ډول دهند سي او حسابي تصاعد په تناسبونو سره یو له بل څخه وروسته پاتې کیږي، خو شته دې داسې ذهنیتونه چې ددغه انکشافاتو او نواوریو طرحې، ډیزاین او پیشبیني او پیشګویي کوي، واقیعتونه همغسې چې دي درک کولې او دبشري ټولنې دخیر او شر راتلونکې په دقیق ډول سنجولې شي. له بلې خوا لیدل کیږي چې بشري ټولنه په مجموع کې دوه ځانې شویده. دسپتمبر دپیښې عاملین اکثرا دامریکي، انګلستان اویا نورو اروپایي هیوادونو اوسیدونکي وؤ. بن لادن هم په افغانستان کې دروسانو او کمونیزم په ضد دهمدغه هیوادونو دقوماندې لاندې جنګیده او طالبان هم یو وخت دامریکي سره دسیاسي معاملې جوګه ګڼل کیدل. صدام حسین دامریکي څخه وسلې ترلاسه کولې او دایران پر مقابل کې جنګیده او یا په منطقه کې تر ټولو

هیوادونو دخطر احساس کاوه او خمیني هم یو وخت دامریکی دتائید وړوؤ. اندریویانګ دجمهور رئیس کارتر شخصی نماینده او په ملګرو ملتونو کې د امریکي دهئیت رئیس پدې باره کې لیکي: "دخميني نهضت دامریکي دموزشی سیستم تر تاثیر لاندې منځته راغلې او دهغې څخه الهام اخلي. زه په اطمنان سره ویلې شم چې دایران دانقلاب ارمانونه دجهان دبشردحقوقو دنهضتونو دارمانونو سره یو شي دي. کله چې دغه انقلاب بریالې شي جهانیان به وپوهیږي چې خمیني یو د قدسیانو او پاکو انسانانو زمونږ دعصر څخه دې او په پای کې دګلوبالیزم اوسني تشکیلات، اهداف، تاکتیکونه او ستراتیژي چې دسرمایداري نظام په نابرابرو شرائطو کې یي دټولنی دقاطع اقلیت دشخصي خصوصي بیرحمانه سودجویي په بناء تشکل موندلې او بنیادګذاري شوې او نن هم تعقیبیږي په هیڅ صورت سره دبشري ټولنې دننني او راتلونکي ژوند دغوښتنو او ضرورتونو سره مطابقت نلري. لکه چې دمخه ماورته اشاره وکړه ګلوبالیزم هیڅکله هغه یوائینۍ یوطرفه جاده نده لکه چې ځینې کسان فکر کوي. ګلوبالیزم په حقیقت کې دبشر دپیدایښت دلمړۍ ورځې څخه دخیر او شر، حق او باطل، ظالم او مظلوم، عدل او ناروا.... او انسان او شیطان تر منځ ډیره اوږده او نابرابره تاریخي مبارزه ده چې دشرائطو په مساعدت او مخالفت سره په ننني ګلوبالیزم منتج شوی او وروسته لدې دتاریخ دجبر او اوسني عصر دشرایطو دتقاضاوؤ په حکم په موجوده تشکیل او اهدافو سره له یوې ورځې قانوني ژوندحق هم نلري او هم دانن دهغې په ټولو بنیادونو کې باید ژور کیفي او کمي بدلون راوستل شي. Bernard Von Plate دګلوبالیزم داساساتو تر عنوان لاندې په یوه مقاله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دگلوبالیزم په باره کې داسې لیکي:" گلوبالیزم دیوه داسې تکامل څخه عبارت دې چې په مختلف متضاد شکل سره پرې بحث کیدلې شي: دهغې دپلویانو لپاره گلوبالیزم په اوله درجه دیوه ډیر پرمنفعته اقتصاد په لورداسې یوه لاره ده چې دتجارت او رقابتي قیوداتو په رنگولو سره په مخ ځي. خو دهغې دمخالفینو په نظر ددولتي اداري فعالیتونو په مقابل کې دبین المللي مخ په زیاتیدونکي مسئولیتونو راکمول دي" دگلوبالیزم په اوسني اهدافو، طرز تفکر، تاکتیک او ستراتیری سره هیڅکله ننني او دسبا ورځې بشري ټولنه نشي اداره کیدلې. دهغې لپاره دمعقول طرز تفکر او منطق لرونکې اداره پکاردە. کله چې دامریکي جمهور رئیس په ناڅاپي توگه عراق ته سفر وکړ ،سربازانو سره یې دملاقات په وخت وویل " اې قهرمانو سربازانو تاسې دلته راغلی یاست چې په عراق کې دامریکي دخلکو دگټو څخه دفاع وکړی" ایا دعراق خلک حق نلري چې په خپله خاوره کې دخپلو گټو او حقوقو څخه دفاع وکړي؟ همداسې د ۲۰۰۴ کال دفیبروري په څلورمه نیټه په یوه وینا کې جورج بوش وویل "پر مختللي هیوادونه نشي کولې چې په خلاصو سترگو هغه بهیر ته وگوري چې دپراخه وژونکو وسلو داستعمال له لارې دستروگوانبونو سره مخامخ شي". داډول خبرې کیدلې شي په شخصي لحاظ دیوه شخص شخصي نظر اوسې خو جمعی شعور او جمعی منطق هغه هیڅکله د منلو ورنه دي.زه پدې عقیده هم یم دموجوده گلوبالیزم انساني عاملین په هره سطحه، هره ساحه او هرځای کې چې دي عادې اوساده خلک ندي. دډیروکمو شیطاني کسانو څخه پرته هغوی حتما دعالي شعور، عالي امکاناتو خاوندان او دبشریت دعالي ارمانونو او دگلوبالیزم دارگانیک او سالم انکشاف او

رهبری په خاطر به مصمم شوي اوسي. هغوی چې قرنونه قرنونه دبشري اجتماعي، اقتصادي، علمي او تخنیکي دینامیزم انکشاف پیشبیني او پیشگویي کولې شي، هغوی چې وینې ۵۰ کاله پخوا چې ترانزستور یعنې نیمه هادي یا نیمه عایق کشف او ننیي په معجزه اسا ډول بشري امکانات د رادیو ، تلویزون، تلیفون، تلگراف، مخابرې، فاکس، کمپیوتر، انترنیت او دژوند په ټولو نورو ساحو کې په فوق العاده ډول لوړ کړې نو حتما په دې هم پوهیږي چې اوسنې طرز تفکراو برخورد چې ځینې شیطاني کسانو یې لري دننني عصر دایجاباتو ، جمعي شعور او منطق سره هیڅکله نه سمون لري او نه ضرورت، هغوی تقریبا بشري ننني اوسباني لایتناهي امکانات او مادي زیرمې تصور کولې او بشري ټولنه پخپله عالي شعور او عالي انساني منطق دیوه واقعي خوشبخته مستقبل په لور رهبري کولې شي. هغوی حتما پدې هم باور لري دغه بشري ټولنه چې دوه ځانې ده حتما به بچې زیږوي او دغه نوي دلړمې بچي به حتما دغه زړه لړمه سرترپایه خوري اوپه اصطلاح دامریکي دجمهور رئیس په قول هغوی هیڅکله باید دې ته حاضر نه شي چې ننني بشري تمدن، بشري ټولنه او ورسره ځانونه په خلاصو سترگو دنابودی په لور رهبري کړي. ددې ټولو خبرو سره سره که بیا هم ځیني کسان دموجوده گلوبالیزم د شیطاني اړخ سره علاقمندي لري زه یو کوچنې مثال راوړم: په ۲۰۰۲ میلادي کال کې یواځې دشپږو پر مختللو هیوادونو لکه امریکا ، جاپان، المان، انگلستان، فرانسې او هالینډ یواځې د ۲۱ لویو شرکتونو عاید ۲۹۸۲ ملیارده ډالره شوي دي چې دهغې جملې څخه امریکا ۱۳۶۳ ، جاپان ۶۷۴ ، المان ۴۰۲ انگلستان او هالینډ ۴۴۶ او فرانسې ۹۷ ملیارده ډالره

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاید درلود. یا داچې په ۲۰۰۱ م کال کې امریکا ۱۲۴، انګلستان ۵۴، فرانسې ۵۳، بلجیم او لوکسمبورګ ۵۱، هالینډ ۵۰، چین ۷۴، المان ۳۲، کانادا ۲۷ ملیارده ډالره مستقیمه خارجي سرمایه ګذاري کړیده. داهم دویلو وړده چې په راتلونکي هر کال کې دهر فې نفر او سیدونکي په سر د تحقیق او کشفیاتو په خاطر امریکا ۹۶۳، سویدن ۸۸۸، فنلینډ ۸۴۸، سویس ۷۹۷، جاپان ۷۷۴، المان ۶۴۳، ډنمارک ۵۷۷، هالینډ ۵۳۶، فرانسه ۵۱۸، اطریش ۴۸۶، بلجیم ۴۸۴، انګلستان ۴۵۳ ډالره سرمایه ګذاري کوي. دابه وسنجوؤ په افغانستان کې دفې نفر د کلنې عاید سره. وروسته د سنجش څخه که منطق اجازه راکړه په موجوده ګلوبالیزم کې قمار وهلو ته به بډی ووهو. لیکن امریکا چې نن یواځینې نړیوال ستر آبر قدرت او لوی اقتصادي، نظامي، علمي او تخنیکي طاقت دې هم هر وخت په ګلوبالیزم کې خپل او دبل مشارکت ته حاضر ندې او یا ووایم یواځې هغه وخت د ازاد بازار اصول منې چې یې ګټه په کې وي او په نورو وختونو کې دنورو هیوادونو په تجارتي مالونو، تولیداتو، صادراتو باندې بندیزونه او تعذیرات لګوي او حتا د مملکتونو، شرکتونو، ټولنو او افرادو شخصي دارایي کنګل کوي او هیڅکله بې ګودره دغه د سریشو ډنډ او پلندی ته نه داخلیږي. که بیا هم محترم هیوادوال غواړي خپلي ملي ګټې پدغه تخته په یوه دو کښیږدي زه ورته بري غواړم. امید دې چانس او بخت ورسره یاري وکړي.

یویشتمه پیړۍ او دنړۍ اجتماعی- سیاسی نظام

د حضرت مسیح د زیږیدنې راوروسته بشري ټولنې د ژوند په یویشتمه سلیزه قدم ایښې دې. خو د بشري ټولنې تاریخي دوره شپږزره کلن عمر لري. د اجتماعي او فردي ژوند متقابل او متناسب عطالت او دینامیزم په نظر کې نیولو سره بشریت په یوه حساب د فزیکي، جسمي او شعوري بلوغ او دبلې محاسبې له مخې د نفس د تزکیې مرحلې ته رسیدلې دې. فردي فزیکي او شعوري بلوغ زما په نظر دیته ویل کیدې شي چې دیوه انسان د بدن اعضا په فزیکي لحاظ د فعالیت کافي کچې ته رسیدلي او سیې، او شعوري بلوغ به داوي چې د انسان په پریکړو او تصامیمو کې عقل پر احساساتو برلاسې وي. که بشري ټولینز جوړښت او جمعي شعوري کچې او معیارونو ته نظر واچول شي د فزیکي او شعوري فعالیت ټول ارګانونه یې متشکل او د ننني وخت د غوښتنو او تقاضاوؤ سره سم د هر ډول فزیکي، منطقي او معقول فعالیت توقع تر ې عملا کیدلې شي. خو که داپوښتنه راولاړه شي چې د بشري ټولنې په نړیوالو ذات البینې فعالیتونو، مناسبتونو او تصامیمو کې عقل پر احساساتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برلاسي دي ؟ ځوابيي منفي دي ! شلمه پيړۍ دبين المللي علمي، تخنيکي، اجتماعي ، اقتصادي هراړخيزوامکاناتو او مناسباتو دټينګښت او چټک پرمختګ سليزه ده خو که يوځل بيا دا پوښتنه وشي چې ايا بشريت ددغه نوؤ امکاناتو او شرائطو مطابق دسليم عقل له مخې کومه منطقی معقوله نتيجه گيري کړي چې څه ډول ددغه امکاناتو څخه دبشردعامه ښيګڼو په خاطر استفاده وشي ؟ ځواب بيا هم منفي دي ! جهاني ټولنه او په خاصه توګه پرمختللی هيوادونه بې ساري علمي - تخنيکي، اقتصادي او هر ډول نورمادي امکانات او ستړي غذايي زيرمې په واک کې لري . ايا دغه زيرمې او امکانات په معقوله او سالمه توګه دبشريت په ګټه مصرفيږي؟ ځواب منفي دي ! جنګ يوه ډيره ناولې او داستعمار او استثمار له وختونو ډيره تورمخې پديده ده. بشريت نن ټول امکانات د هغې دمخنيوي لپاره په لاس کې لري چې قانوناً دهغې دذهني او عيني عواملو جړې دټل لپاره وباسي. ايا پدې باره کې هم څوک سالم نظر او فکر لري ؟ داځل هم ځواب منفي دي ! خو که داسې پوښتنه مطرح شي چې نن هم دنړۍ سرمايه داره هيوادونه، شرکتونه او اشخاص دبې مفهومه زراندوزۍ او اتيليتاريستي خائنانه سياست له مخې غواړي دنادارە هيوادونو چې ترننۍ ورځې پورې يې ټولې شتمنۍ چورشوي او اولسونه يې په ۱۰۰۱ بدبختيواخته دي نور هم استثمار او ددې کار لپاره دنا تو او وارسا دنظامي سازمانونو غړي هيوادونه چې اوس په يوه وندر ترلي او دننې مونيپولار نړيوال سياسي سيستم په چوکاټ کې غواړي په نوی مدرنه کمپيوتري وسلو سمبال شي، ددې او دا ډول نورو پوښتنو ځواب به

هميشه مثبت وي. نو د ۲۱ پيړۍ په موجوده او راتلونکي علمي، تخنيکي او اقتصادي امکاناتو او پدغه ډول يو طرفه تفوق طلبانه او خائنانه سود جويانه طرزتفکر او برخورد سره زه موجوده تمدن دبشريت لپاره دعطف لوړافق بولم او که چيرې نړيوال پخپلو کړو وړواو نظرکې تغير رانولی د بشر دموجوده تمدن سقوط زه حتمي ګڼم خو ښه به داوي چې جمعي شعور پر احساساتو مستولي او نړيوال ددغه حتمي خطر او زوال څخه وژغورل شي. ټولنيز عالمان او څيړونکي وايي چې بشري ټولنه تر اوسه پورې نيمه ليونيانو رهبري کړې ده خو په يويشتمه پيړۍ کې چې دبشري ژوند ټول اړخونه او مناسبتونه به دقيقا علمي ميکانيزه بڼه ولري او يواځې مسلکي پروفيسيونالستي اداره به دهغې دصحيحي او سالمې رهبرۍ له عهدې څخه ووتلې شي او ددغه ليونيانو ځای بايدورو سته له دې يا په شفاخانه او يا دارالمجانين کې وي او چارې بايددعلمي منطق، عدالت او اجتماعي منل شويو اصولو او مقراراتو له مخې دعالمو او پوهو اشخاصولخوا اداره شوي واى.ليکن سره ددې چې نړيوال دخپلو ذات البيني چارو دسمون او دچاپيريال سره دسالم انساني معقولو کړووړو ټول عظيم امکانات په لاس کې لري بيا هم د ۲۱ پيړۍ شروع څوک هيڅکله په نيک فال نشي نيولې او ترننۍ ورځې پورې هر څه ددې ګواهي ورکوي چې دټولو حوادثوانکشاف يواځې په منفي جهتونو پر مخ ځي. واک، اختيار او کنترول د بشري ژوند په ټولو ساحو کې عملا دنړيوالې مافيا په لاس کې دي او ټولې چارې پخپله خوښه دخپلو ګټو دتامين په غرض پر مخ بيايي او حکومتونه، دولتونه، اجتماعي سازمانونه او نورې هر ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیریه ټولنې هر چیرې او په هره سویه چې دي کاملاً بې وسعې او په حقیقت کې دهغوی دچارواو پلانونو پټې او ښکاره عاملین او دموجوده دنبالـه دارسریال کارتونیک او روبوتر لوبغاړي دي. کـه چیرې داخبره څوک دروغ ګڼي نو په اوسنیو عظیمو ذهنـي او عینـي بشري امکاناتو سره به یي ددغه بې مفهومه عظمت طلبی او سودجویی مخه نیولې شوې وای. نن دتولید عظیم امکانات او عظیمي مادی ذخیری موجودي دي خو دنړۍ نیم نفوس له لوږې او سوء تغذي څخه رنج ګالي، یخني او ګرمي یي سر، ډډې او پښې سیزي او سره ددې چې تقریبا ټول نړیوال ددموکراسی مدعیان او دنړۍ په ډیرو هیوادونو کې سوسیال دموکراتیزم ددغه اولسونو دژوند په ټولو ساحو کې دپراګماتیک واقعیت په حیث وجود لري، هیڅوک یي د درد نه دوا کیږي. کـه دوی وایي مونږ دخپلو ټولنو مسئولیت په غاړه لرو نو لطفا دې ووایي چې ددغه هیوادونو شتمنی چا لوټ کړي او نن هم ګوندې هم دغه کسان دخپلو شتمنیو دسرپرستی واک لري؟ پکار داوؤ، دغه کسانو دخپلې بزرګواری، هیومانیزم او دموکراتیزم چې دوی یي مدعیان او په اصطلاح باور باور پرې لري، دعمیق درک، فهم او عالي شعور په لرلو ټولو نړیوالو واقعیتونو ته د عدل او انصاف له مخې غاړه ایښې وای.دوی چې د سازماندهي دلوی طاقت او قدرت لري او دنړۍ دلیري ستراتیژی او تاکتیکونو په باره کې وړاندوینه کولې شي او په دي هم ښه پوهیږی چې دانننی وضعه هیڅکله پدې حالت نشي پاتې کیدلې او په معجزه اساشکل سره به همزمان هر ځای په کومه نیکمرغه ورځ، چې ډیره به لیري نه وي، بدلیږي او بالاخره به دانسانیت دلوی نامه په خاطر خپله قبله

له بدبې نه دنیکې په لور بدلوې او لکه څرنګه چې دوی نن دا لوی جهان او ټول بشریت په لوی غضب اخته کړې او امکانات او واک یي لري، همداسې یي دخوشبختی څښتن کړې وې او ځانونو لپاره یي د انسانانو په حیث دلویو او نیکو انسانانو لوی نوم ګټلې وې. په غیر صورت کې که د دوی پیسې چې نن کـه ۱۰۰ ملیارده او سبا کـه ۱۰۰۰ ملیارده هم شي ارزش به یي په څه کې وي او ایا په ژوند به یي کوم مثبت تاثیر ولري؟

په ډیر تاسف سره چې نړیوال مطبوعات ددې مدعي او ډیر عینـي شواهد داسې څرګندوي چې د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د یوولسمې نیټې ناوړه او لعنتی پیښه د کوم چا دشومو اغراضو په خاطر یوه پلانیزه شوې ډرامه او په اصطلاح یوه "معمولي" کوچنی غوندې بهانه وه چې محض د څو زره بې ګناه کوچنیانو ،ځوانانو اوسپین ګیر، ښځو او نرو ژوند یي واخیست او دځینو کسانو چې هیڅ قصور یي نه درلود بیلیونوه سرمایي د ایرو سره ایري شوې ،خو بالمقابل د ځینو نورو هغه ۱۰۰ ملیارده به البته چې ۱۰۰۰ ملیارده شوې اوسي او دچا پخواني نړیوال سیاست به نوې ګلوبال دینا میزم پیدا کړې اوسي تر څو د ځیني کړیو اتیلیتاریستي پالیسي ور سره نوې تحرک او ابعاد ومومي او دیوویشتمي پیړۍ دامکاناتو او غوښتنو سره سم نوې ګلوبالیستي ستراتیژی ته وارې او په ټوله نړۍ باندې تحکم لپاره یواځې یوه کوچنی غوندې پلمه جوړه شي . داچې په زرګونو انسانان قتل عام، په ملیاردونو ډالر، تاسئیسات چې دامریکا په خلکو پورې یي اړه لرله د DDT دپوډرو غوندې هوا ته دوړه شول، یعنې چې ځینو وبایلله او نورو وګټله او نن د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د بې مفهومه او نا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګندو عنوانونو ،نومونو او دلایلو په طرحه کولو سره بې ګناه انسان وژنه ، بشري کلتوري لاسته راوړنو او ارزشونو رنګونه ترنا معلوم زماني او مکاني ابعادو پورې دوام لري ، همدغه ډول طرحې په یویشتمه پیړۍ کې البته چې د امپریالیستي سرمایداري دموکراسۍ واقعي بڼه او څیره ګڼل کیدلې شي. هو !فقط لکه د DDT پوډرو غوندې. تر اوسه معلومه نده چې حقایق به دغه ګناه دچا په غاړه واچوي.

همداسې په عراق کې دکیماوي، بیولوژیکي او ذروي وسلو دلویو ذخیرو او تولید په باره کې دامریکي ، انګلستان، اسرائیلو او نورو استخباراتي سازمانونو ډنډوره هم یوه پوچه ډرامه او ددروغو هنګامه وه چې نړیوال عامه ذهنیتونه خړپړاو دوۍ خپل ماهیان ونیسي. دغه د مترقي غربي نړۍ په اصطلاح لویو انسانانو څومره لوی دروغ وویل او څو ورځې وروسته یې په اعترافونو خپل ټول هضم کړي له ځمکې بیرته وځټل او یوائې په همدې ټوله معامله ختمه شوه ، او چې ددغه دروغو په پلمه څومره بېګناه انسانان ووژل شول ،څومره ښارونه او ملکونه رنګ او ترکومه وخته پورې به دغه لړۍ دوام پیدا کوي ، په دې هم ټول سترګې پټوي.دهمدغه دسیسه کارانو ددسیسو او دروغو سبب نن هم په میلونو نړیوال دهمیشني خطر او غم او درد سره مخامخ او دنړۍ په کنج کنج کې بې ګناه کوچنیان، ښځې ، نروژل کیږي او دسیسه کاران تل په نوي او نوي طریقو خپلو تاکتیکونو ته دوام ورکوي او هڅه کوي خپل یو دروغ اوفریب په بل دروغ او فریب باندې سپین او ریښتني کړي او خپل څرګند اعترافونو بادې سترګې پټوي . دوۍ ټولو نړیوالو ته داحمقانو په سترګه ګوري او نړیوال هم رښتیا په احمقانه

ډول ددغه دروغو دمشورې څخه درښتیا دراوتلو په انتظار ناست دي . په افغانستان کې هم دادریم قرن او دریم وار دې چې په اصطلاح دوست قوتونه راځې او دځینې وطن پلورونکو او معامله ګرو سره په تباني کې دافغان اولس په سرنوشت لوبې کوي او ملنډې وهي او نن هم همدغه معامله دوام لري. کاشکې داسې دوستانو بېګانه پرسته افغانان مونږ ته خدای نه وې راکړي او نن یې هم راڅخه خدای زر واخلي. ځکه چې مونږ پوهیږو زمونږدغه "دوستان" پخپلو کورونو کې ډیر لوی لامنحله پرابلمونه لري. دوۍ هغه پرځای پریښې او مونږ ته یې دمرستې لاس را اوږد کړې؟دوۍ په زرګونو ملیارده کسر دبودجې او داسمان څخه لوړې دلویې غوښتنې ناولې ارزوګاني او دحرص او آز کڅوړې یې هم لا ټولې تشې معلومیږي ، دوۍ د هغې د ډکولو په خاطر راغلي دي. او بیا هم وایي له مونږ سره په ملیاردو ډالرکومک کوي ؟ ددوۍ پخپلو ملکونو کې امنیت ندې تامین او هره ورځ چې یې بچیان مکتب، پخپله کار یا مغازې ته ځي په اصطلاح پرځانونو دشهادت کلمې وایي او دقیامت په ورځ دبیا لیدلو په امید سره رخصتونه اخلي. خو خپل ځوان بچیان یې رالیږلي چې زمونږ امینت وساتي؟ دا دود او دستور له پخوا معلوم او پایلې یې هم پوره څرګندې دي . دبل غولول په حقیقت کې دځان غولول دي .په ۲۱ پیړۍ کې بشریت دجمعي شعور بلوغ ته رسیدلې او علمي، تخنیکي او اقتصادي عالي انکشافاتو لوړ امکانات په لاس کې لري. نه شپه تورتم ده او نه منې بې شماره. هر څوک چې هر څه کوي له اغاز څخه تر انجام پورې هر څه څرګند دي. که چیرې د ۲۰۰۱ د سپتمبر دیوولسمې نیټې پیښه یوه دسیسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یوه پلمه وه خو تر شایي سترې قربانۍ، ځاني اومالي تاوانونه پرییښې دي. ولې یې عاملینو ته جزا نه ورکول کیږي؟ ولې د امریکي اولس د دموکراسۍ په دومره عالي معیارونو سره دومره بې وسعې دې او خپل غږ نشي پورته کولې؟ کله چې په عراق کې دکمیاوي، بیولوژیکي او ذروي وسلو موجودیت او جوړونو مسئله دروغ شوه او نن پدغه پلمه هره ورځ بې ګناه انسانان وژل کیږي ولې دغه دجهان د سوسیال دموکراتیزم علمبرداران خپل غږ نه پورته کوي او ولې عملي اقدام نه کوي؟ ددې په عوض چې دغه دسیسه کاران دخپلو دروغو او د بیګناه انسانانو دقتل عام په تور په جزاء ورسیږي، په عراق کې دامریکایي اداري مشران هره ورځ تور لستونه جوړوي او پرته دمدعي علیه، وکیل او مدافع او محکمې نور انسانان په اعدام اوجزا محکوموي اوحکمونه پرې عملي کیږي. په فلسطین کې دغه ډول تور لستونه د اسرائیلي مقاماتو لخوا هغه وخت خانه پُرې کیږي، کله چې د اسرائیلو دتوپونو، راکټونو، طیارو او ټانکونو قطارپه کوم کلي یا ښار تیر شي او دمور په غیږ کې بچې څخه نیولې تر سپین ګري پورې مړي پر ځای پریږدي. دا د دموکراتیزم دکوم اصل او قانون سره برابره ده؟امریکي دبین المللي یوائیني حکمَ په حیث دافغانستان په قضیه کې دافغانا ولس په وړاندې مسئولیت درلود. پخپله یې وویل افغانانو ته یې شا اړولې وه. اوس چې یې مخه کړي هم ده دواقعیتونو له مخې له مسایلو سره برخوردنه کیږي اوغواړي اوس هم د خپلو څولاسپوڅو حاکمیت وساتي، د دموکراسۍ ټول اصول له پښو لاندې کړي او او بشري ارزشونه بې ارزشه کړي. پدې ډول دغه قضیه او غمیزه قرنونه دوام کولې شي خو

دحل لار به هیڅکله پیدا نه کړي او نه به افغانان له خپل عزم او هوډ څخه واړولې شي. مونږ نه پوهیږو امریکائیان کومه یوه غواړي؟ تروریزم دډیرې ناولې پدیدې په حیث دډیر پخوا څخه دبشر دسرنوشت سره ټرل شوې او د ۲۰۰۱ کال دسپتمبر دیوولسمې نیټې څخه راپدې خوا یې نوي ګلوبالیستي او سوپر ګلوبالیستي ابعاد او جوانب پیدا کړي. چا دغه ناولې پدیده رامنځته کړې، څوک یې تمویلوي، ساتنه کوي او څوک ترې ګټه اخلي. پدې باره کې هیڅوک نه غواړي سپیناوې راشي، ځکه چې خبره معلومه ده، خو عاملینو په سرګو لاسونه ایښي چې مونږ څوک نه وینو ګوندي مونږ به هم نه وینو. لیکن دمرګ قاصد یې دهر کور مخې ته، هره کوڅه او هر محل، موتر، طیاره، مکتب، مسجد، کلیسا او معبد کې درولې او هره لحظه هر سړی دځاني او مالي خطر سره مخامخ دي. سره ددې چې دوی دخپل حفاظت لپاره په ملیاردو ډالر مصرفوي چې باریي غریب خلک په غاړه اخلي، خو شک نه شته دوی چې د خلکو له انظارو څخه د ځان د پټولو په خاطر څپیړي ایښي دي، همداسې پټې سترګې به تر هر چا دمخه د نابودۍ کندې ته ولیږي. ولې پدې باره کې فکر نه کیږي او ولې دیوه بین المللي سیمنار یا کنفرانس په ترڅ کې نه توضیح کیږي او مسئولینو او عاملینو ته یې دانتقاد ګوته نه نیول کیږي بیا هم ځکه چې خبره معلومه ده او د زورورو د زور په خاطر نور هم په خوله د سکوت مهر ګرځوي. په دې توګه ددغه ډول مسایلو او قضایاوؤ لست هرڅومره چې څوک وغواړي اوږدیدلې شي خو نتیجګري ترې یواځې یو ډول کیدلې شي:

ـــ په ۲۱ پیړۍ کې دپخوا نیو زړو میتودونو له لارې ممکنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نده بشري ټولنه، نوې اقتصادي نظام او نوي علمي ـ تخنيکي انکشافات اداره او رهبري شي.

ـــ په ۲۱ پیړۍ کې دقدرت، دولت او اتیلیتاریزم دلیونیانو پرځای باید دسالم عقل، شعور او منطق په بناء دعالمو، پوهو او مسلکي باتقواء اشخاصو، پروفیونالیستي ملي دولتي او بین المللي اداړې، سازمانونه او ټولنې جوړې شي او له همدا اوس څخه پدې پروسه باید عملي کار پیل شي.

ـــ په همدې ۲۱ پیړۍ کې نیم بشري نفوس له ولږې او نیم ډډیر مړښت، نیم ډډیروپیسو دلرلو او نیم دنه لرلو له مخې دخدای په لوی رنځ، درد او لوی غضب اخته دیاو له هرې ورځې څخه بلې ته مشکل لاپسې زیاتیږي. که پدې باره کې یو څه تعادل راوستل شی دواړه خواوې ددغه غضب څخه خلاصیدلې شي.

ـــ په ۲۱ پیړۍ کې به انساني ټولنه ډیر زر ستر او عظیم نور علمي، تخنیکي او اقتصادي امکانات ولري. زمونږ کوچنۍ نړۍ پخپل کوچینوالي سره بې حسابه مادي زیرمې لري او په معقول تنظیم سره هر څومرها ولسونه تغذیه کولې شي. له بلې خوا بشري امکانات یوائې پدې کوچنۍ نړۍ هم نشي محدودیدلې نو تنګ نظري او حرص ته هیڅ ځای نه پاتې کیږي .که چیرې دې او داسې نورو مسایلو ته توجه ونشي:

ـــ په یوه ډیره ښکلې او رنه ورځ چې نړیوال به کاملا دهرڅه څخه بې خبره وي یو کوچني معصوم ماشوم به دخپلو لوبو دکمپیوترله لارې نړیوال امنیتي سیستم ته داخل او غواړي به لکه همیش دطفلانه جنګونو دلوبو نندارې وکړي او یا به همغه میلانهول او یا بې سده لیونې دوخت او زمان شرایطو مجبور

کړې وي چې دسلیم عقل پریکړو ته غاړه کیږدي خو خودخواهي، حرص او آز به اجازه نه ورکوي. دابه دځان لپاره مرګ او قیامت بولي، سترګې به پټوي او دخپل تخرګ لاندې دکمه به کښیمنډي او نړۍ به لکه دسپتمبر په یوولسمه هوا ته دوړه کیږي. خو داځل به ددغه اتش بازۍ نه کم نندارچي وي او نه به څوک پدې بریالې کیږي چې یوه قطعه یادګاري عکس یې واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حرکت لومړی کلیزه

درنو استادانو، پوهانو او دقدر وړدوستانو !دحرکت خپرونې کارکوونکي دخپلې خپرونې دلومړی کلیزي په مناسبت له تاسې محترمو څخه دزړه له کومي مننه کوي چې دغه کوچنې مو دیوه کال په اوږدو کې راسره په مادي او معنوي لحاظ وروزه، وپاله، لاس په لاس مو راسره وګرځاوه او دهیوادوالو او نړیوالو په وړاندې مو په خبرو راووست او معرفي مو کړ .

حرکت په عالم الاسباب کې دلوی جهان دمادي پیدایښت ، ابدیت او موجودیت مقوله ده. داجهان ابدي او موجود دي ځکه چې متحرک دي اومتحرک دي، ځکه چې ابدي او موجود دي .یعني حرکت شکل دموجودیت دمادي دي.

حرکت د لوي جهان دپیدایښت، معرفت، افادي، کمیت، کیفیت او قانونمندی مقوله ده. دا جهان متحرک دي ځکه چې موجود دي او موجود دي ځکه چې متحرک دي ، قانونمند دي ځکه چې خدای د لوی علم له مخې قانونمند پیدادي. قانونمندي اوموجودیت دواړه د حرکت مستلزم او مقید دي ، یا په بل عبارت قانونمندي او حرکت شکل دموجودیت د وجود

او مادي ګډل کیږي . ماده قانونمنده او هره قانونمندي مادي ده. له مادي څخه وتلې قانونمندي وجود نه لري او ماده یوائې په قانونمند شکل سره وجود لرلې شي.هر حرکت په حقیقت کې د مختلفو خلقتونو د قانونمندی افاده ده. حرکتونه متنوع او مختلف دي ، خلقتونه هم د حرکتونو دتنوع او اختلاف په اندازهمتنوع او مختلف دي .همغسې چې مختلف حرکتونه یو پر بل باندې بد لیږي اوهر حرکت په انرژي باندې د بدلیدو له لارې په مختلف خلقتونه هم یو پر بل باندې بدلیدونکي دي.

حرکتونه مختلفو

خلقتونو ته مختلف اوصاف او کیفیتونه ورکوي نو ځکه خو خلقتونه هم یوائې د مختلفو حرکتونو له لارې قابل د معرفت او افادي ګډل کیږي.دا لوی جهان څرنګه چې ابدي دې ځکه چې خدای ابدي دې نو حرکت هم ابدي دې ځکه چې حرکت شکل د موجودیت د وجود او مادي دې او دا هر څه د خدای د مقضی الامر ارادې له مخې ممکن ګرځیدلي دي.کله چې حرکت دهرخلقت او پدیدي د داوصافو ،خواصو ،موجودیت ،کمیت او کیفیت مبین او څرګندوی دي نو ټولو پدیدو او خلقتونو داوصافو او خواصو د معرفت علت او مسبب هم ګډل کیږي. که دې مسلې ته لږ څه نور ځیر او ژور فکر پرې وکړو ، نو وبه وایوچې دا ټول او خواص چې انسان ترې متحسس او متأثر دي ، یا په بل عبارت احساس، ذهن، فکر شعور، عشق، مینه، خوند ، رنګ او که په لنډ ډول وویل شي ټولي معنوي او مادي پدیدي او کړه وړه دحرکت مستلزم او که لږ څه غیر دقیق وویل شي پخپله حرکت دې.

راشی چې خپل ذهن فکر او عملي کړه وړه په همدغه دعالم

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاسباب دخلقت او موجودیت په اصلي علت او برهان متمرکز او د حق او حقیقت په واقعیتونو ځانونه پوه کړو. راشی دخپل شعوري درک له مخیې دغه لوی حقیقت ، قانونمندي او واقعیت ته غاړه کښیږدو او دحقیقت او واقعیت د لاري لارویان شو . حقیقت او واقعیت د خدای دمقضي الامر ارادې له مخې د حرکت او قانونیت مقید او مستلزم ،دخدای دټولو خلقتونو د خلقت مسبب ګرځیدلي او همدغه لاري ته صراط المستقیم ویل شویدي .

مونږ دخپلي خپرونې دیوکلن کار دنتیجګرۍ په حیث ویلی شو ، شک نشته چې مونږ به دناپوهۍ او ناقص درک له مخې غټې غټې خبرې کړي اوسي، زمونږ خبرې به دکم تجربه ګۍ په سبب دلیک او لوست دمروج دود او دستور سره برابرې نه وې، زمونږ لیکنې به د ډیرو پوهانو له سویې څخه ډیرې ټیټې او لوستل به یې ورته دخپل وخت ضایع کیدل ښکاریدل، مونږ به نه وې کړې شوي چې خپلې مفکورې هغسې چې لازم وؤ افاده کړو او ډیرو لوستونکو لپاره به پرې پوهیدل مشکل وو.... او همداسې ډیر تخنیکي او طباعتي مشکلات او نیمګړتیاوې .

. مونږ په یوه خبره کې رښتیني او صادق یو چې حق به وایو او حق به پالو . مونږ به خپلې ملي او وطني ګټې ساتو او دفاع به ترې کوو .مونږ خپلي شخصي ګټې هیڅکله په نظر کې نه نیسو . خو که په جمعي ګټو کې زمونږ شخصي ګټې هم ساتل کیږي ،دا مو طبیعي ،انساني او قانوني حق دي. دا زمونږ دژوند او مبارزې لار او ستراتیژیک ارمان دي.

فردي او اجتماعي عقیده مقدسه او دهر انسان طبیعي او قانوني حق او دتجاوز څخه مصئونه منل شویده . مونږ به تل

دخپلې فردي او جمعي عقیدي څخه دفاع کوو او دپردیو دتعرض څخه به یې ساتو. مونږ پخپله دخشونت، حسادت، زور زیاتی او جنګ څخه کرکه او نفرت لرو. پخپله به ددغه ډول عمل عاملین نه ګرځو او دنورو ددغه ډول عمل څخه به هم جلو ګیري کوؤ. زمونږ لارد «وما علینا الاالبلاغ» لاره ده. نور به هم دغه کار ته اړباسو او دتیري او تجاوز مخه به یې نیسو .

مونږ پخپلو چارو کې استادانو او شاګردانو ته ضرورت لرو چې استادان مو سمې لارې ته واړوي او شاګردان زمونږ د ستراتیژیک ارمان دتر سره کولو په خاطر زمونږ داستادانو څخه د راتلونکي ژوند د اصولو ،تفکر ،قوانینو او مبارزې لار ې چارې زده کړي.

مونږ پورته څه ناڅه پخلو نیمګړتیاوو اعتراف وکړ. پخپلو ګناهونو اعتراف مشکل کار دې ، ډیر کم کسان ددې کار شهامت او جرئت لري. مونږ به هم شاید ډیر څه پټ کړي اوسي او یا به ورته متوجه شوي نه اوسو یا دا چې " خپل عیب دولو منځ دې" څوک یې نشی لیدلې . دبلې خوا مونږ ډیر خوشحالیږو چې زمونږ دوستان زمونږ عیبونه او نیمګړتیاوې مونږ ته په ګوته کړي او مونږ پرې اعتراف وکړو.

خپرونه چلول ټولنیزه چاره ده او ټولنیز مادي او معنوي ملاتړ ته ضرورت لري. له بلې خوا درنو دوستانو مونږ ستاسې په ملاتړ او تکیه دعلمي ، سیاسي او کلتوري مسایلو دخپرنو او خپرونو تعهد کړیدې ، په ځانګړي ځان دا ډول چارې هیڅکله سرته نه رسیږي . که تاسې زمونږ په خبرو کې رښتینولي ګورۍ ، که دخپرونې مطالب ستاسې دارمان نماینده ګي کولې شي او دخپرونې سره یې موافق یاستۍ. نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنپرستانه دین همدادې چې دغه ډول اقدام دهر چا له خوا چې وي باید ملاتړ او بې شایبه مرسته ورسره وشي . که مونږ پوه شو چې زمونږ اقدام زمونږ دهیوادوالو د نظر او په هیواد کې دعامه ګټو سره سمون نلري په همغه لحظه به یې په تپه ودروؤ.

مونږ په پوره صداقت هیوادوال په عمده ولسی او وطنی چارو کې شریک دریز او نظر ته رابللي، مونږ د تیرې فرهنګي تشې د ډکولو په خاطر دخپرونې له لارې دموضوعاتي سیمینارونو غوښتنه کړې او پخپلو محدودو امکاناتو مو خپرونه په ټوله نړۍ او افغانستان کې علاقمندانو ته رسولې ده . هیوادوالو ، ډیرو پوهانو او دوستانو په رنه ټنډه زمونږ د دغه اقدام هر کلې کړې، ځینو آنې بهانې کړې، چوپه خوله پاتې شوي او پرته دیوه لاس دګوتو په شمیر چې مونږ سره یې مادي مرسته کړې، او مونږ ورته کوروداني ویلې ،دنورو دوستانو مرستې مونږ ته ندي رارسیدلي. هغو مشرانو، پوهانو او علاقمندانو چې مونږ ته یې لارښوونه یاو قلمي څېړنیزې علمي مرستې کړې ،زه یې په ډیره قدردانۍ او کوروداني سره نومونه یادوم : محترم ډاکتر شاولي ، محترم کاندید اکدمیسن محمد ظاهر افق ، محترم ډاکتر عبدلمحمد درمانګر ،محترم ډاکتر عبد الصمد حامد ،محترم عبد الرحیم هاتف ، پوهاند محمد قاسم جمدر، محترم عبدالاحد سرسام، محترم داکتر اصغر خیل منګل، جنرال محمد هاشم پوپل، پوهندوی حاجي محمد نوزادي، محترم توکل همکار، محترم امین الدین سعیدي، محترم محمد رحیم یوسفي او ډیرو نور دوستان او هیوادوال. خوشته دې ځینې کسان چې زمونږ اقدام ته دشک، تنګنظرۍ او حتا دحسارت په سترګه ګوري. هغیې به حتماً ځانته دلیل

لري. دغه کسان زمونږ دروشنفکري قشر لویه سرمایه ده . مونږ دهغوی دلیل منو او احترامانه تري هیله کوؤ چې که له مونږ سره یې شریک کړي او په ډیر جرئت درهنمایي په روحیه مونږ انتقاد ، ترخو دکجروی څخه نجات پیدا کړو او په را تلونکي کې مشترک اولسي او وطني دین مشترکاً په تفاهم سره ادا کړو . هغو کسانو ته چې پرته له کوم دلیل د حسادت له مخې مونږ سره هم غړي ندي ، مونږ یې په مقابل کې دمخالفت دلیل نلرو او بیا یې هم تفاهم او ګډ ګټور کار ته رابولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ستراتیژی
او ناوړه تصادف

که ووایو چې بشري تاریخ یواځې دستر و آبر قدرتونو دناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو ناوړه لوبه او ډرامه، افغانستان د دغه ناوړه ستراتیژیو او تصادفاتو د تقاطع او تقابل محراق او ورځخه دزیږنده حوادثو او وقایعو د آستوګنې مناسب ټاټوبې وو نو، اشتباه به مونه وي کړې. تل پردي جنګونه او مخالفتونه په مونږ تپل شوي، پردي غمونه تل دافغان اولس په کور میلمه او هر اشغالګر او د بد نیت خاوند دافغانستان جیوپولیتیک ستراتیژیک موقعیت دخپلو مخالفینو پر ضد دیوه مستحکم بالاحصار په حیث سنګر ګرځولې او دافغانانو په وینو یې دجنګ او ربل ساتلې دې. بشري تاریخي دوره دافغانستان دجنګي تیاتر په کیسو ډکه ده چې دنړۍ دجنګي تاریخ ستره برخه جوړوي. افغانانو تل له خپلې لمنې څخه اور اخیستې خو پدې ندې پوهیدلې چې د دغه ټولو بد بختیو علتونه او جړې دافغانی ټولنی د ذات البیني ناوړه مناسباتو، وروسته پاتې والي او ناپوهۍ کې ښخې دي. افغانان د دې په عوض چې دحل لارې ولټوي د بدو عواقبو په دخپل قسمت په غاړه وراچوي او په پټو سترګو یې منې. دغه

ډول کړو وړ زمونږ د اولس د بدبختۍ او وروسته پاتې والي اصلي عوامل جوړ کړي او په حقه سره نن د نړیوالو ترمنځ د سیال ژوند جوګه نه یو.

کومه ناوړه ستراتیژي چې مونږ پرې بحث کول غواړو او په تاریخ کې د "لویي لوبې" په نامه یاده شوې، هغه وخت شروع شوه چې کله انګریزان دخپلو استعماري او استثماري اهدافو په لټه کې دهند لویي وچې ته ورسیدل او د تزاري روسی په مقابل کې دافغانستان په شمال شرقي، شرقي او جنوبي سرحدونو کې پریوتل او د قدمه په قدمه وړاندې تګ پالیسي یې اختیار کړه. پدغه منطقه کې نومورې ناوړه ستراتیژۍ، نوې رنګ او نوي ابعاد پیدا کړل او دمنطقې ټول سیاسي انکشافات تر ټرننۍ ورځې پورې متاثر دي. داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لا د تیمور شاه کورنۍ دخپل منځي دښمنیو څخه نه وه خلاصه چې د سردار پاینده محمد خان د کورنۍ سره په شخړو کې اخته شول او وروسته دغه عداوتونو بیا د سردار پاینده محمد خان داولادې تر منځ دوام پیدا کړ. افغانا ولس د دغه عاقبت نا اندیشه امیرانو او شاهانو لخوا جبراً یو دبل په مقابل کې راپاځول کیدل، خپل منځي جنګونو ته اړ کیدل او دخلکو او هیواد سرنوشت د ناوړه تصادفاتو قرباني وؤ، داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لومړې نړیوال جنګ پای ته رسیدلې وو او د نړیوالې سیاسي وضعې په مساعدت سره ستروا ولسونو دخپل راتلونکي سرنوشت په باره کې تصمیمونه نیول او دهند په لویه وچه کې میشتوا ولسونو هم هر یوه دخپل مستقبل لپاره مشخصې طرحې درلودلې او په رنو سترګو، کامل شعور او متینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدمونو سره يي دراتلونکي په لور قدمونه اخيستل. افغانان ددې په عوض چې دسليم عقل له مخې په نړۍ کې دآزادۍ، حق او عدالت دلارې ستر مبارز علامه سيد جمال الدين افغان په شاوخوا ، چې لا په افغانستان کې وؤ ، راټول او په پوره مسؤليت او دقيق سنجش سره راتلونکې تګلاره غوره او ټاکلې مشخص هدف او ارمان ولري او دخپل سياسي تشخُص مطابق سياسي دريځ اعلان کړي، نومورې ستر نړيوال سياست مدارېي دخپلې خاورې او پلرني ټاټوبي څخه وتلو ته مجبور .خپل منځي دښمنيو ته يي دوام ورکړ او نتيجه يي داشوه چې افغانا ولس دخپلې خوشباورۍ او دهغوی دتش په نامه مشرانو دخودخواهۍ او عاقبت نا انديشانه اعمالو په نتيجه کې دناوړه تصادفاتو ښکار او درې واړې د دښمنانو ديوجانبه جبري پلانونو له مخې يي خپې ستراتيژيکي منطقې له لاسه ورکړې.

په ۱۹۱۹ کې کله چې امان الله خان داستقلال اعلان وکړ اود هند دلويي وچې په شمول اکثر قومونه په کامل اتفاق او پرته له تبعيض دهغه په ملاتړ راپورته او کيدلې شول ټول تصاميم ددغه لويي وچې دقومونو دغوښتنو سره سم ونيول شي. له بده مرغه امير امان الله خان دخپلې کورنۍ، دربار او نورو مرتجعو ډلګيو دمخالفت سره مخامخ شو ، افغان ا ولس يو ځل بيا دناوړه تصادف قربانی او راتلونکې ټولې پريکړې دانګريزانو په خوښه نيول کيدلې . ددې ټولو خبرو سره سره د افغانستان استقلال بې تاثيره پاتې نشو او دهند په لويه وچه کې يي سياسي وضعې ته ستر بدلون ورکړ. اولسونه بيدار او دخپلو مشرانو په شاوخوا راټول شول. دخپلو مشخصو اهدافو

له مخې يي مشخص سياستونه غوره کړل. خان عبدالغفار خان ، مهاتماګاندي، جواهرلال نهرو او محمد علي جناح دورځني سياست مشهورې څيرې او شخصيتونه وګرځيدل. افغانان دخپل مشر خان عبدالغفار خان په شاوخوا راټول خو ددې په عوض چې په دغه حساسه او سرنوشت سازه مرحله کې د خپل استقلال ،ازادۍ او د افغانانو د ملي وحدت اساسي مسايل په تاريخي ، سياسي او حقوقي لحاظ مطرح او حل وفصل کړي ، د خپل پخواني شعار "خدايي خدمتګار» دبيرغ لاندې چې د انګريزي حکومت د اختناق په وخت کې يي غوره کړې وؤ ،ودرېدل.د خدايي خدمتګار شعار خورا انسان دوستانه او هر مسلمان بايد دغه ډول هميشنې دخير ښيګڼې او صاف او اخلاق ولري او بلکه د هر انسان شخصي عقيده او کړه وړه بايد همدغه ډول اوسي ،دخدايي خدمتګار شعار په هيڅ صورت سره د هيڅ ډول سياسي ارمان، هدف، مسؤليت، تعهد ، تشخُص او مبارزې څخه نماينده ګڼي نه کوی ، نو افغانان هم دهند د لويي وچې د ټولو اولسونو د عامو او سراسري قاره يي ازادي خواهانه اهدافو کې ښکيل پاتي شول او ترنن ورځې پورې د خپلو مشخصو او ټاکلو ارمانونواو اهدافو په ترلاسه کولو کې بې برخې پاتې دي. په کار دا وؤ چې افغانانو هم په دغه مشخصه سياسي وضعه کې دمشخص هدف په خاطر مشخصه سياسي لاره غوره کړې وې او دهر څه دمخه يي خپل حيا تي هدف او ارمان پخپل قابو کې راوړې وې ،ځکه چې مهيل دښمن په منطقه کې خپل راتلونکي پلانونه اګاهانه او زيرکانه تعقيبول او خپل اساسي رقيب يي يوه لحظه هم له نظره نه شو غورځولې او بلکه دټولو ځايي قومونو ذات البيني

(c) ketabton.com: The Digital Library

تضادونو څخه يې د افغاني قضيې او افغانانو په مقابل کې د سپر په حيث استفاده کوله. همدا سبب وو چې پښتانه او بلوڅ قومونه د خپلو حقه حقوقو څخه بې برخې پاتې شول او ترنن ورځې پورې د استعمار ټول تکتيکي او ستراتيژيکي پلانونه په همدې محراق متمرکز او نن هم که افغانان د سليم عقل له مخې خپل اهداف تشخيص نه کړي او لازم تصميم ونه نيسي ،دغه ناسور زخم به تر ابده پاتې وي. نن چې په افغانستان کې بين المللي قوتونه په اصطلاح د سولې ،امنيت او بيا ابادوني په خاطر حضور لري او په ظاهر کې که هر ډول منډې ترڅې دوام لري ،خو په حقيقت کې دزاړه استعمار زړې ستراتيژۍ له همغه ابتدا څخه ترنن ورځې پورې اندکترين تغير ندې کړې او دپخوا په څير دوام لري . پاکستاني حاکمانو هميشه د افغانانو په مقابل کې دډيرتشدد څخه کار اخيستې ، بې ګناه انسانان يې وژلي او حتا د عادي قانوني حقوقو څخه يې بې برخې ساتلي دي. زه نپوهيږم دکوم سحر ، جادو او مسمريزم له مخې افغان مشران نن هم يواځې دعدم تشدد او بلکه د تسليمۍ په سياست د پخوا په څير کلک ولاړ دي. په داسې حال کې چې پاکستان د افغانانو په مقابل کې يواځې د تشدد څخه کار اخلي او هغه افغانان چې په پاکستان کې اوسيږي د عادي قانوني حقوقو څخه هم محروم دي . شک نه شته چې د استعمار لاندې سياستونه تل په سينه پراته وي خو هيڅ يوه اصيل افغان خپل غليم هيڅکله نه دي په ګونډو شوې اوتل يې" په ګونډو دژوند کولو څخه په ولاړې مرګ سل واری بهتر ګڼلې دي".

بايد ووايم چې نه يواځې افغانان بلکه نور اولسونه هم دنړۍ ستراتيژيو او ناوړه تصادفاتو معرضګرځيدلي دي. خو

هغوی دغه حوادث خپل سليم عقل او وجدان ته دمراجعې او ملي ترون او پيوستون په قوت او سنجش سره دګذرا پديدې په حيث په ممکن اقل زمان کې له خپله سره اړولی او د راتلونکی لپاره يې دهغې په مقابل کې لازم تدافعي تدابير نيولي دي .

دافغانانو داولسي قيام په نتيجه کې دپخواني شوروي اتحاد په ړنګيدو ، په نړۍ کې دامريکي دنړيوال يوقطبي سياسي سيستم په رامنځته کيدو او د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر ديوولسمې نيټې دپينټاګون وروسته دامريکي "نيک نظر" يو ځل بيا دافغانستان خواته شويدې. رښتيا چې امريکا په سياسي لوبو کې دايمي دوستان او دښمنان نلري او په ډيره اسانۍ يو دبل ځای نيولې شي. امريکي او پاکستان په نوي تعهداتو سره پخواني تعهدات راټينګ او دشمالي ټلوالې سره په نوې معاملې کولو يې په افغانستان کې دطالبانو حاکميت ته په معجزه اسا شکل خاتمه ورکړه او په منطقه کې يې خپل حضور تثبيت کړيدې. د تروريزم پر ضد تش په نامه نړيواله مبارزه شروع او په سوق الجيشي وضعيتونو کې بنيادي تغيرات رامنځته شول . سيال اولسونه دنوؤ ستراتيژيکي وضعيتونو مطابق دخپلو جمعي ګټو په خاطر نوې موضع ګانې اشغالوي اما افغانان دجمعي سود او زيان سره په پوره بې تفاوتۍ دخپلو شخصي ګټو لوبو ته دوام ورکوي اوتل دا هيروي **تر څو چې جمعي ګټې مصئونې نه شي شخصي ګټې هيڅکله مصئونې نه شي پاتې کيدلې.**

نړيوال، پاکستان، ايران او نور ګاونډيان دافغانانو او په خاصه توګه د پښتنو او بلوڅو قومونو په هکله نوي او نوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصامیم نیسي او نوې ناوړه ستراتیژۍ غوره کوي عملي کول یې غواړي. هغوی خپل مغرضانه او آزامندانه پلانونه هیڅکله د چا څخه پټ ندي ساتلي او نن هم دغه شوم پلانونه هر چا ته څرګند دي او ټول بېګانه پرسته افغانان هم دپخوانیو امراضو او ډیرو نورو نیمګړتیاوؤ په سبب دهغوی لپاره دناوړه تصادفاتو زمینه سازۍ او جاسوسي او په پټه لارې او ګودرونه ورته په ګوته کوي.

دبن د بې مفهومه او بې بنیاده دغونډې څخه وروسته په ډیرو سترو ملي او وطني مسایلو کې لکه دبن دغونډې دپریکړو په عملي کیدو، اضطراري لویي جرګې، داساسي قانون په جوړولو او تصویب، دولسمشرۍ په ټولټاکنو او داولسي، مشرانو جرګو او ولایتي شوراګانو په ټاکنو کې دځینې افغانانو دبې تفاوته، غیر مسؤلانه، غیر واقعبینانه او دپردیو په ګټه موضعګیریو دپردیو د زغردې لاسوهنې زمینه برابره کړه. پاکستان چې د افغانانو دپنځه ویشت کلنې غمیزې په اوږدو کې خپل خیر زمونږ په شر او بدبختۍ کې لټولې، ددې وضعې په درک سره یې اشتها لا پرسیدلې او یو کرت یې سفیر دبې بي سي سره په مرکه کې، البته دخپلو متولیانو په ملاتړ، د ډیورنډ دکرښې په باره کې د خپل صلاحیت څخه پورته غیر مسؤلانه خبرې وکړې او د ۲۰۰۵ م کال د سپتمبر په میاشت کې پخپله پرویز مشرف دغه ډول غیر سیاسي او غیر دیپلوماتیک اظهارات تکرار کړل. ددې سره سم ځینې بېګانه پرسته دولتي مسؤلینو، سیاسي مبصرینو دتلویزوني او رادیویي پروګرامونو، ګردي میزونو له لارې ددښمنانو په ګټه متذبذب سیاسي بحثونه، دریزونه او اظهارات پیل کړل. لازم

دا وؤ چې دیوې دولتي اعلامیې پواسطه ورته قاطع ځواب ورکړې شوې وای، بر خلاف دغه بېګانه پرستانو ته ددې زمینه برابره شوه چې لاپسي د ملیونو نو انسانانو د حقه حقوقو او سرنوشت په هکله دخپلې ناولې خیټې ناولې خبرې وکړې. دا ډول تصمیمونه معمولاً د مسؤلو کسانو لخوا په معین وخت کې نیول کیږي او عمل پرې کیږي. زمونږ ګاونډیان دې په موجوده ګډرا وضع نه غولیږي او نه دې دا ځینې کسان تاریخي مختورۍ ته غاړه ږدي. په خیټه وږي په اولس کې شپې سبا کولې شي، خو تاریخي مختورن ته په اولس کې د شپو تیرولو حق هیڅوک نشي کولې. ښه به دا وي زمونږ ګاونډیان او بل هر څوک زمونږ په دوستۍ محاسبه وکړي نه زمونږ په غلامۍ! په ساینس کې ځینې قضایا تعارفات ګڼل کیږي چې ثبوت او توضیح ته یې ضروت نه لیدل کیږي. دډیورنډ په څیر مسایل هم سیاسي تعارفات او بدیهیات دي، دحل لاریې معلومه او هغه دافغانانو حقه حقوقو ته غاړه ایښودل دي.

ځینې کسان وایي سیاست چټله لوبه ده. رښتیا ده چټل سیاست مداران چټله لوبه کوي. خو زه وایم سیاست علم دې، سیاست منطق دې. سیاسي لوبې یوائې په علم او منطق سره دحل لار پیدا کوي. پور په ورکولو، حق په اداکولو او سیاسي مسایل یوائې دمنل شوو عادلانه اصولو، قوانینو او حق ته په غاړه ایښودلو د حل لار پیدا کولې شي. زه داسې مثال نشم وړاندې کولې چې کومې سیاسي لوبې دې دچټلو، غیر عادلانه او د چا د شخصي مغرضانه غوښتنو او امیالو د پوره کولو له مخې دحل لار پیدا کړې وي.

هره سیاسي پیښه حتماً د سیاسي حل لار لري. ځینې کسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاست پټ میړه ګڼی. داسی هم نده . هر سیاست مشخص هدف او ارمان لري او دهغې په مقابل کې مشخص دریز پکار دي . پرته لدې چې سیاست علم او منطق دې. ځانته متودولوژي، ترمنولوژي، مقولې او قوانین لری . دهغې سره کړه وړه یوائې دسیاسي پوهانو کار دې . همغسې چې ترکانې دبیزو کار ندې . دسیاست سره هم هر کس او ناکس کار نشي لرلې .سیاست ټولنیزه پدیده ده. دوه جانبه او څو جانبه اړخونه لري . یو جانبه قضاوت او پریکړې هیڅکله نه مني. نه دمنلو وړ دي او نه عملي کیدلې شي.

مونږ خپلو دوستانو او دښمنانو ته وایو. چې داوبو په سر خس او خاشاک باندې ونه غولیږي دسیند اصلي بهیر دهدف په لور لار وهي. افغانان لا ژوندې اولس ګڼل کیږي . دژوندي اولس په سینه، چې لا زړه یي دربیږي هیڅ ډول دیوالونه، کرښې او اغزن بندیزونه پایدار نشي پاتې کیدلې. ضرور نده چې په افغانستان کې دا اوربل شي چې آسیا وسیزي او په آسیا کې د اور بلیدل په نړۍ کې داور بلیدلو په معنادي او دبي مسؤلیته اورونو بلول پرته د چاپیریال له سیزلو څخه نورې پایلې نشي لرلې ! ! !

پاکستان رښتیا دافغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟

په وروستیو وختونو کې چې کله د پاکستان جمهور رئیس درښتینولۍ ډګر ته راښکل شود هغه واقعي سیاسي څیره نړیوالو ته څرګنده او دبوقلمون غوندې یي له یوې ورځې څخه بلې ته رنګ بدل کړ. سیاست پټ اختر نه دې. سیاست پوهان په ټولو سیاسي خبرو ښه پوهیږي او سیاسي اصطلاحات ،مقولي ، قوانین او ترمنولوژي ځانته ټاکلي او مشخصي معناوي لري .که چیرې ځینې «سیاست پوهان» نه غواړي ځانونه پوه کړي او یا دخپلو غلطو خیالاتو مطابق هڅه کوي اصطلاحات او ترمنولوژي تحریف او غواړي مقابل لورې وغولوي نو حتماً به لکه دپاکستان جمهور رئیس غوندې دنړیوالو او هیواد والو په وړاندې خپل اعتبار له لاسه ورکوي.

زه پدې عقیده یم چې یومخي سیاستونه وجود نلري ځکه چې سیاست یوه مخې لوبه نه ده .یوائې ډیر ساده کسان دا منلې او فکر کولې شي چې دمختلفو هیوادونویا دیوه هیواد دننه د مختلفو طبقاتو ،قشرونو او حتا دیوې لوبي کورنۍ د غړو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځ سیاستونه او مناسبات دې هم کله صادقانه یو مخي او سي .سیاستونه کـه داخلـي دي او کـه خـارجي د تـاریخ پـه اوږدو کـې همیشه دوه مخي ،کثیرالوجوه ، څو جانبه او څو بعدي ماهیت لري .هر څوک کـه دیو مخي صادقانه سیاست تظاهر کوي حتماً بـه دپاکستاني حکومتي واکدارانو غوندې ددام مخې ته داني او یادکوهي او پاڼ لوري ته د رهنمایۍ څخه پرته بل هدف او مرام نلري .

دې کې شک نشته چې بشري ټولنه د غلام په مقابل کې د بادار ،ددهقان په مقابل کې د فیودال او دکارګر په مقابل کې د سرمایدار د یو مخي سیاستونو شاهده او دغه ډول نمونې هم دلري چې تل یې یو جانبه جابرانه ،آزمندانه او حتا خائنانه بڼه درلودله . نن چې د نړۍ په ډیرو پر مختللو هیوادونو کې دولتونه ،حکومتونه او دلویو شرکتونو متصدیان ځانونه ددمو کراسۍ مدعیان او علمبرداران ګڼي او په ډیرو هیوادونو کې نسبي سوسیال دموکراتیک نظامونه عملي بڼه هم لري ،دموکراسي په حقیقت کې یوله اشکالو ددیکتاتوریو څخه دې او تر څو پورې چې خصوصي ملکیت او بې ارزشه تورې کاغذي پیسې چې د فساد او ناوړه استفادې ناولې جړې پکې خښې دي ، وجود ولري دموکراسي تحقق نشي پیدا کولې. استثمار به د همیش لپاره دوام ولري او دغه ډول مناسبات په تاریخ کې داستعمار او استثمار په نومونو یاد شوبدي . دهمدغه ډول یو مخي استعماري سیاست په نتیجه کې وو چې انګریزي او روسي تزاري استعمارګرو دولتونو تر ۱۹ م پیړۍ پورې په خپلو یوجانبه اجاري پریکړو سره د افغانستان بهترینې منطقې په خپلو امپراطوریو پورې وترلې چې

دافغانستان پر پیکر دناسور زخم په څیر پاتې او وینې تر بهیږي .

د پخواني شوروي اتحاد په ړنګبدو او دامریکې په محور د یو قطبي نړیوال سیاسي سیستم په ټینګیدو سره په نړیواله کچه ګلوبال یو مخې سیاسي نظام رامنځته شوې او غواړي په ټوله نړۍ کې دګلوبال افراط او تفریط یو نا انډول د خپلې خوښې سیاسي ټولنیز نظام جوړ او برقراره وساتي. دا هم د سیاسي فلسفې له اصولو او قوانینو له مخې یوه ناانډوله یو جانبه ناوړه لوبه ده او سیاسي نظام نشي ګټلی کیدلې . نن چې د ملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې له څلویښتو څخه دزیاتو هیوادونو ملکي او نظامي نماینده ګان فغانستان ته راغلي او غواړي زمونږ په هیواد کې سوله ،امنیت ، دموکراسي او بشري حقوق تأمین ،وطن اباد او بلا تشبیه مونږ ته جنتي ژوند جوړ کړي ، حال داچې ددوی په خپلو ملکونو کې دغه ټول پرابلمونه لا ینحله پاتې دي . دا هم ساده لوبه نه بلکه ددې تأمل او تعمق وړ یوه کثیرالمجهوله معادله ده او په پټوستر ګو ددغه ډول مسایلو منل یا ردول دواړه لویه سیاسي خطاء او ګناه ګڼل کیږي. دا دوطنپرست روشنفکر قشر دنده ده چې وضعه په هر اړخیز ډول د خپلې سیاسي اګاهۍ په قوت تحلیل ،په شعوري لحاظ هضم او خپله ټولنه ددغه تورتم په ککړلیچونو کې د ترقۍ او رښتیني دموکراسۍ په لور رهبري کړي . خو له بده مرغه زمونږ دغه سنکر تر نن ورځې پورې خالي او بې صاحبه پاتې او هغه څوک چې په سیاسي ډګر کې په نظر راځي ټول د استعمار او استثمار په وندر ترلې معامله ګران ګڼل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څه چې د پاکستاني دولت دیومخي یا دوه مخي سیاست پورې اړه لري هغه د پاکستان د جوړیدو دهدف او ماهیت څخه پوره څرګند او واضح دي. پدې باره کې هر ډول بحث په حقیقت کې د موضوع څخه لیري کیدل او د پاکستان د جوړیدو د ماهیت استعماري اهدافو لپاره زمینه سازي کول دي .ځکه چې د دغه مسایلو ځواب معلوم او پخپله دغه ډول قضایا سیاسي متعارفات ګڼل کیږي او تعریف او تفسیر یې د وخت ضایع کولو څخه پرته بل څه نه دي . زما په عقیده د افغانانو او افغانستان په وړاندې د پاکستان د دولت سیاست همیشه یو مخې ، دښمنانه او خائنانه وو او تل یې یواځې د خپلو متولیانو د زړو پلانونو له مخې پخوانۍ استعماري ناوړه ستراتیژي قدم په قدم عملي کړې ده .

د پاکستان دولت په ۱۹۴۷م کال کې د انګریزي استعماري پلانونو له مخې په غیر قانوني او غیر حقوقي ډول د دغه منطقې د میشتو اولسونو او افغانانو د بنیادي حقوقو د پښو لاندې کولو په بناء جوړ شوې او ترنن ورځې پورې یې د قانوني دولت بڼه نه ده غوره کړې. نن هم پاکستان په خپله خاوره کې د خلکو لپاره نه منلې سراسري منتخب قانون ،نه ترلې سراسري سیاسي نظام او نه خپلواک دولت لري . نو ځکه په اصطلاح خپل ګناه کاران لاس ترلي پردو ملکونو ته د محاکمې لپاره لیږي او د انګلستان د دفاع وزارت د یوه لوړرتبه مامور د ۲۰۰۶ کال د سپتمبر د ۲۹ نیټې په قول، په ډیر لوړ قیمت یې په امریکایانو خرڅوي.

د پاکستان دولت لپاره په یویشتمه پیړۍ کې دا هم د شرم خبره ده چې له یوې خوا د دموکراسۍ چیغې وهي خو له بلې خوا

د پاکستان په اصطلاح واحد دولت په ځینې سیمو کې د ۱۹۰۱ د F.C.R. (فرنټیر کریمس ریګولیشن)د ځنګل قانون حاکم او خلک د پولیټیکل ایجنټ خود کامه حاکم پواسطه پرته د قانوني وکیل او استیناف د حق څخه دیوه تن په ګناه ټول قوم ترلوړې کچې سزا پورې محاکمه کیدلې شي. دا ډول دي د استعماري او استثماري ملکونو د دموکراسۍ حقیقتونه او واقعیتونه . پوښتنه پیدا کیږي ، چې د پاکستان حقوقي او قانوني نظام په کوم بنیاد ولاړ دي او څه ډول په واحده محکمه کې مختلف عدلي نظامونه چلیدلې شي ؟ د پاکستان دغه ډول ظالمانه نظام په سبب د دغه سیمو خلکو هم ندي کړې شوي چې د دغه د ځنګل قانون مات کړي او د بشر د حقوقو او دموکراسۍ علمبرداران هم پرې ترنن ورځې پورې ستر ګې پټې او غوږونه کانه اچولي دي. اوس پخپله په لر او بر افغانانو پورې اړه لري چې ځانونه څه ډول احساسوي ؟ د لر او بر افغانانو د وروړ ، قامي ، ارثي او ذاتي اړیکې او مناسبات په څه ډول او کومه کچه تأمینول غواړي ؟ په څه ډول د خپلو حقوقو ادعا لري ؟ ځانونه افغانان ګڼي او که پاکستانیان ؟ د پاکستان په نامه کوم ثابت او منل شوې هیواد وجود نه لري. ترلې نظام وجود نه لري. پایداره حکومت وجود نه لري. واحده اداره او مرکزي دولت وجود نه لري. هغه چا چې هڅه کړې چې دغه ډول یو نظام ، حکومت ، اداره او دولت جوړ کړي ، هغه لا پرې ایمان او باور نه لري .نو زه نه پوهیږم ،هغه افغانان چې په خپله خاوره ، په همغه پخواني پلرني کور ، پخواني دود او دستور او دلر او بر سره په پخواني اړیکو او مناسباتو کې اوسیږي او ځانونه پاکستانیان ګڼي ،په هغه نامه چې یو قسمت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې نن د بنګلدیش په نامه یادیږي ، بل قسمت به یې سبا د پنجاب ، بل د سند ، بل د بلوچستان او بل به یې د پښتونستان او یا جنوبي افغانستان په نومونو یاد شي. زه په دې هم نه پوهیږم ، په افغانستان کې هغه افغانان چې غواړي خپله خاوره او خپل اولس ، ولي ؟په کوم دلیل ؟ د څه په خاطر ؟ چاته ؟ چې نه ادرس لري او نه هویت او نه ځینې د دغه کسانو څخه چې لا دقیق هویت او ادرس هم شاید و نه لري او په اصطلاح نوم یې په پنسل نوشته وې او په کوم صلاحیت دغه دومره لوی اولس او دومره لوی ملک ، نه پوهیږم چاته بخښش کول غواړي ؟ دا ټولې پوښتنې د تأمل وړدي ، خو نه پوهیږم ولې څوک د دغه مسایلو پوښتنه نه کوي؟

هغه افغانان چې پخپل ملک کې د سیال ابرومندانه ژوند جوګه نه وو او پاکستان ته تښتیدلي همیشه (آي. اس. آي) په غیږ کې نیولي ،روزلي او د تخریبي اعمالو لپاره یې بیرته په پټه افغانستان ته رالیږلي دي.افغانانو سره د دې چې همیشه د خپلو پښتنو او بلوڅو وروڼو د حقه حقوقو څخه دفاع کړي ، خو کله چې پاکستان د کشمیر او بنګلادیش په سر دري واړې د هند سره شخړه درلوده او دري واړه واړیي سخته ماتې وخوړله، افغانستان نه یوائې د خپلو خلکو او خپلې ځمکې د حقوقو د تر لاسه کولو په خاطر هڅې او ادعا ونه کړه بلکه تل یې د اسلامي اخوت او نیک ګاونډیتوب له مخې همدردي ښودلې او مرستې ته حاضرشویدي.خو کله چې روسانو د ټولو متحدینو سره په افغانستان خاینانه حمله وکړه او شرق او غرب او ټولې نړۍ په ډیره ظالمانه او جفاکارانه توګه د نړیوالو عظیمو لاینحله پرابلمونو حل د افغانانو د سر نوشت سره غوټه او غوښتل یې

هغه په افغاني جنګي تیاتر کې حل کړي ، پاکستان په ډیر ریاکارانه او خاینانه شکل د هغې لپاره زمینه سازي وکړه او ټول امکانات یې د بهرنیانو په واک کې ورکړل. وطنپرست سیاسي مشران یې یا مړه ، یا له ملکه وشړل او یا یې د فعالیت ټولې لارې چارې پرې وتړلې ، او هغه څوک چې د پاکستان په خدمت کې وو ،ښه یې وروزل او د فعالیت ټول امکانات یې ورته برابر کړل .حضرت صبغت الله مجددي د اکتوبر په څلورمه د امریکا غږ رادیو سره په مرکه کې د غه مسئلې ته په اشاره وویل : پاکستان اوس هم په دولت کې ځینې کسانو سره اړیکې لري ،پیسې ورکوي او د افغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنې کوي.

د پاکستان دواکدارانو شوم نیت د افغانانو په وړاندې همیشه څرګند وو .ذوالفقار علي بهوټو غوښتل افغانستان د پاکستان په پنځمه صوبه بدل کړي ،ضیأالحق په افغانستان کې د (آي اس آي) له لاري د مستقیمي مداخلې او نظامي قطعاتو د لیږلو څخه هم ډډه ونکړه ،نواز شریف خپله لویه لاسته راوړنه د افغاني اردو ړنګول ګڼل او د اختر عبدالرحمن ارمان د افغانستان تر ټولو لوی اجتماعي ،سیاسي ، کلتوري ،اقتصادي او ... لوی ارزش د افغانستان پلازمینه د کابل ښار سیزل وو او پرویز مشرف غواړي د غه پروسه آخرین منزل ته ورسوي . پاکستان څه کاره دې چې د دې خبرو جوګه شي او نه یې عقل دومره قد ورکوي . پاکستان تل د خپلو متولیانو په مشوره د افغانانو د حوصلې د ازمویلو لپاره عجیب خاینانه پلانونه وړاندې کړي او افغانان یې همیشه د ناوړه تصادفاتو او انجام شوي عمل سره مخامخ کړیدي. څه موده د مخه په کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي د پاکستان سفیر او ورپسي پخپله پرویز مشرف د ډیورنډ د کرښې په باره کې غیر سیاسي او غیر مسؤلانه څرګندونې وکړې او د افغانانو غصه یي راولاړه او ورسره سم یي روزل شوي کسان د القاعده او طالب په نومولو په دغه حساسه مرحله کې چې امریکایانود سپتمبر د یوولسمې څخه وروسته ورسره ډیر حساسیت درلود، سرحدي سیمو ته د ماجراجویي لپاره راولیږل او په همدې نیرنګ یي د امریکا مادي او نظامي ملاتړ ترلاسه او د سرحدي سیمو د ځپلو لپاره یي یو لک او څلویښت زره عسکر مارش کړل.

پاکستان په همدې بهانه سرحدي تحکیمات ،اغزن سیم او حتا د سرحد په اوږدو کې د دیوال غزولو ډرامه دومره ګرمه کړه چې که پخپل و خت اقدام ونه شي نو القاعده او طالبان به ټول افغانستان لاندې کړي. دې کار افغاني دولتي ،سیاسي مسؤلین دومره وارخطا کړل چې پرته د اندکترین سنجش او عواقبو ته په پاملرنه ، هرڅه عاجل د دغه پلانونو د عملي کیدو غوښتونکي شول. درې اړخیزه مشترک کمیسیون تشکیل او ملاقاتونه شروع شول .پاکستان د خپلې اردو د عظمت د نمایش او افغاني اردو د بي مورالې کولو په خاطر د مشترکو تطبیقاتود نمایش لوبه پیل او تش په نامه سیاسي مبصرینو چا عمداً او دستوري ، چا ناخود ګاه او تجاهل العارفانه د ګردي میزونو ،رادیو یي او تلویزوني متردد ، مذبذب او حتا خاینانه بحثونو له لارې خپل نظریات او غیر مسؤلانه عقاید اظهارول پیل کړل چې د پاکستان د بعدي قدم پورته کولو لپاره ښه وسیله او انګیزه وګرځیده .حال داچې هر څوک پدې ښه پوهیږي چې دا ډول تصمیمونه د باصلاحیته ، بامسؤلیته او اګاه مسلکي

اشخاصو لخوا نیول کیږي او عملي کیږي. دا ډول دي د افغانانو په وړاندي په اصطلاح د پاکستان او د هغوی دمتولیانو زیرک او په هر لحاظ سنجول شوې ، «نیک نظر» او د افغانانو بې خبري او خوشباوري.

زما په عقیده سیاست ډیر دینامیک شوې ، سیاست په مقدمه جبهه کې په واقعیت او عمل کې دګرم سنګر لوبه ده او یوائې سیاسي زیرک کسان پرې پوهیدلې شي. لکه څرنګه چې « ترکانې د بیزو کارنه دې »سیاست هم د هر بې باوره او خوشباوره رسالت نه ګڼل کیږي !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان پېښې او دخپرونې غبرګون

• د ۲۰۰۴م کال دجولای دمیاشتې په څلورمه نیټه دامریکي دآزادۍ ورځ ولمانځل شوه. پدغه مناسبت ښاغلي حامد کرزي دافغانستان دمنځمهالي اسلامي دولت جمهور رئیس ته دآزادۍ مډال ورکړې شو. پداسې حال کې چې په افغانستان کې بهرني پوځیان میشت ،د افغانستان استقلال او ځمکنۍ بشپړتیا له هرې خوا د تهدید لاندې او دافغانا ولس غمیزه دوام لري او له یوې ورځې څخه بلې ته لا پسې تودیږي مونږ ددغه مډال ترلاسه کونه په دې فال نیسو چې دغه ویاړ نه به ښاغلي حامد کرزي لاپسې خپلو تاریخي مسئولیتونو ته متوجه ، په هیواد کې به د اداري فساد ، رشوت ، اختلاص ، دمخدره موادو دقاچاق او ټولو نورو نیمګړتیاوو جړې وباسي او لا به یې دې ته وهڅوي چې په پوره سنجش قاطعانه عمل وکړي، خپل خلک او هیواد دداخلي او خارجي معامله ګرانو او دلالانو دمنګولو څخه آزاد او پخپله دتاریخي قندهار دیوې بلې نومیالۍ ځیرې په حیث تثبیت دخپل هویت وکړي . هغه وخت

به افغان ولس ته پکار وي له خپلې خوا هم ښاغلي کرزي دآزادۍ په عالي نشان سرلوړې او دزړه له کومې مبارکي ورته ووایي .

• په افغانستان کې بې سواده او ډیر ساده خلک کله نا کله ډیرې پخې خبرې کوي. دوی وایي خدای هر څه کولې شي خو داسې تیږه نشي پیداکولې چې پخپله یې پورته نه کړې شي او بل خپل مخلوق دخپل ملک څخه نشي شړلې . لیکن زمونږ ځینې په اصطلاح سیاسي رهبران چې په حقیقت کې دموجوده وضعې درامنځته کیدو اصلي عاملین او مسئولین ګڼل کیږي، داهیروي چې دخلکو له انظارو څخه پټ نه کوم عمل سرته رسیږي اونه پټ پاتې کیږي او خوشې په خوشې هڅه کوي دخپلو ویناوو او لیکنو له لارې ځانونه بې ګناه وښیي او دخپل بام واورې دبل په بام وغورځوي. دوی سره ددې چې هیڅ حقوقي اوقانوني صلاحیت او مسئولیت هم نلري دنورو دحقوقو دسلبولو حکمونه صادروي. داډول اظهارات او پریکړې دعادي افرادو څخه نیولې دلوړ رتبه دولتي، علمي، اجتماعي او سیاسي اشخاصو پورې په ډیره اسانۍ سره صادریږي او ددې په عوض چې دموجوده کړکیچنې وضعې څخه دوتلو لار ولټول شي وضعه لاپسې پیچلې کوي او مقابل لورې متقابل عمل ته هڅوي. زه پدې عقیده یم کومې مرداری خټې چې مونږ پخپله جوړې کړې دبل په ډیرانیې نشو غورځولې لازمه داده پدغه خټو تر هغه وخته په شریکه وګرځو چې مرداري تړې ووځي پخې شي، دغورځولو نه بلکه داستفادې او کار اخستلو وړ وګرځي . راشئ دافغانانو په حیث خپل ګریوان ته سرونه رابښکته او سوچ وکړو چې لدې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پدې اولس او هیواد څه کول غواړو؟ راشئ دخپلو ګناهونو پیټۍ له اوږو څخه راښکته، دخپل وجدان په تله یې وتلو او پخپله قضاوت وکړو چې له چا نه کم دې؟ که بیا لازم وو نورو ته دانتقاد ګوته ونیسو. آیا ضرور نده دنورو سیالوا ولسونو په وړاندې دخپلو کمبودیو اوا ولسی ناخوالو په خاطر احساس دجخالت وکړو؟

• دتاریخ په اوږدو کې په افغانستان کې چې کله چارو څه نا څه دملي ټرون او پیوستون په لور سمون موندلې همیشه دافغانا ولس دښمنانو او دهغوی دلاسپوڅو هڅې کړیدي چې افغانان په نورو او نور دسیسو او توطئو کې ښکیل کړي. دبن دکنفرانس دپریکړو دنیمګړتیاوو سره سره بیا هم ممکنه وه چې افغانانو خپل پخواني عداوتونه چې هیواد اوا ولس ته یې نه جبرانیدونکې تاوانونه اړولي وؤیو خواپریښیي وې او د بین المللي قوتونو په موجودیت کې یې په هیواد کې دیوه ملي دموکرات دولت تهداب ګذاري کړې وې. په همدې امید دبهرنیو هیوادونو څخه په میلونو مهاجرین خپل وطن ته راستانه شول. لیکن دافغانستان دښمنانو چې دافغانانو په غمیزه کې یې تل خپلې ګټې په نظر کې لرلې دپخوا په څیر یې دقومي، سمتي، مذهبي او ژبني تربګنیو اور ته لمن ووهله او دبن دپریکړو پر خلاف ددې په عوض چې جنګسالاران او ملیشې خلع سلاح شي شخصي نظامي قوتونه او ملیشې، مسلح ډلې، بندي خانې چې انسانان پکې په غیر انساني شکل سره ساتل کیږي او ملی عایداتي منابع چې دجنګسالارانو په واک کې وې نن هم دهغوی په واک کې دي او د زور د وسیلې په حیث د ضرورت په وخت کې ترې کار اخیستل کیږي.

امریکایي او نګلیسي قوتونه یو دبل په ملاتړ په افغانستان کې دمختلفو قومونو په مقابل کې دمور او میړې په شکل چلند کوي او هغه سلوک چې په امریکایي بندیخانو کې دافغانانو سره شوې انسانیت، افغانیت، اسلامیت او دموکراسۍ یې هیڅکله نشي منلې او په افغانستان کې یې وضعه لاپسې پیچلې کړې او بین المللي عکس العملونه یې راپورته کړیدي. له بلې خوا دمرکزي دولت، بین المللي مؤسسو او ځینې داخلي او خارجي پوهانو په مرسته قوانین، دموکراتیک ریفورمونه او بنیادونه جوړیږي خو دغه ټولې شیطاني او رحماني چارې دیولاس څخه اداره کیږي او که غل دلاندې کیږي په مل وراړوي او که مل دلاندې کیږي په غل یې وراړوي او ددغه لوبې انجام طبعاً معلوم دې. په هر صورت په افغانستان کې اساسي قانون، دانتخاباتو، احزابو، مطبوعاتو او ځینې نور قوانین د لویې جرګې او نورو مربوطه مسئولو ارګانونو لخوا تصویب او منظور شویدي او د جمهوري ریاست او پارلماني انتخابات په نژدي راتلونکې کې هم په نظر کې دي. پکار دا وؤ چې افغانانو ټول موجوده نزاکتونه او ددښمنانو لاس وهنې په نظر کې نیولي وې اود مصوبو او قوانینو په رنا کې د ذات البیني اختلافاتو سره سره په پوره وسعت نظر او دتفاهم په ډیرو امکاناتو سره دیوه ملي دموکراتیک دولت دجوړولو لپاره یو لاس شوې وې. اختلافات په ټولو جوامعو کې وجود لري خو کله چې دغه اختلافات ملي ګټې په خطر کې اچوي او دملي خیانت تر سرحده رسیږي ټولې مخالفې ډلې دملي ګټو په خوا دریږي او ملي حکومتونه او دولتونه پایداره پاتې کیږي. بر خلاف زمونږ په ټولنه کې ،دانتخاباتو په نژدي کیدو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي عقدې له يوې ورځې څخه بلې ته پرسيږي او داختلافاتو کچه لوړيږي. شک نشته په قطعي برخورد منتهي او دافغان ولس دغميزي سريال به دسره پيل کيږي او يا به دافغان اولس دسرنوشت په بيه يو بل سازش دهغوی ددښمنانو ترمنځ صورت نيسي. څه موده دمخه چې ځينې وتلو قوماندانانو دبې وسلې کولو دپروګرام دعملي کولو څخه سرغړونه وکړه مرکزي دولت ددې په عوض چې قاطعانه عمل وکړي دهئيتونو په ليږلو او امتيازاتو دورکولو له لارې يواځې هغوی دومره قانع کړل چې په لفظ کې ووايي چې مونږ د "DDR" پروګرام منو. ايا ملت داحق نلري پوه شي چې دغه سازش د څه شي له مخې وؤ او کوم امتيازات ورکړې شول؟همداسې د جنرال عطا محمد او جنرال خاکريزوال ترمنځ په شخړه کې چې يو پر بل باندې دمخدره موادو دقاچاق دتور دلګولو په سر پيښې شوې جنرال عطا محمد دمزار دپوليسو قوماندانۍ ټول منسوبين دقوماندان په شمول بنديان کړي وو. ددې په عوض چې دغه عمل قاطعانه غندل شوې وې دکورنيو چارو وزارت نماينده هغه يواځې يو سوء تفاهم وباله او دکورنيو چارو وزير اضافه کړه چې هغوی دځينې عاليرتبه دولتي مامورينو دمخدره مواده په قاچاق کې دلاس لرلو په هکله پوره شواهد تر لاسه کړيدي او ګوابنې يې وکړ که دغه کسان دقاچاق څخه لاس وانخلې نو نومونه به يې افشاء کړي. پوښتنه داده چې دمخدره موادو کرنه او قاچاق دملي او بين المللي قوانينو له مخې منع دي. جرم سرته رسيدلې. مجرم معلوم دي. آيا څوک حق لري پدې غټو غټو جرمونو غټې غټې تيږې راواړوي او مجرم په جزا ونه رسيږي. نن هم په افغانستان کې غير مسئول او واجب

الاحترام کسان شته؟ آيا تر دې وروسته به هم افغانستان دبې ګناه مجرمانو دټاټوبي په حيث پاتې وي؟ دمرکزي دولت اکثر منسوبين داسې افاده کوي چې ګوندې دټوپک سالارانو په مقابل کې څکه دسازش نه کار اخلي چې زور يې نه لري. خو زما په نظر دا خبره سمه نده. کله چې دعبدالرشيد دوستم او دفارياب والي او قوماندان ترمنځ شخړه پيښه وه او دملي اردو او پوليسو کوچنۍ ټولګې ورورسيدل نو جنرال دوستم په لمړي قدم دغره څوکې ته رسيدلې وو او که "بين المللي دوستان" نه وې ورسيدلي نو دوهم قدم به يې په ازبکستان يا ترکيه کې وې او کله چې يې دبي بي سي سره خبرې کولې چې: ما چې ګناه کړديم. ما بې ګناه هستيم. ما به قوت هاى دوست بين المللي احترام داريم..او داسې نور خو کله چې يې "دوستان" خواته رسيدلي وؤ بيا ډاډه معلوميده.

• پدې وروستيو وختونو کې دبغاوتونو خبره هم توده شوې او هره ولسوالۍ هم په اصطلاح خپله خودمختاري اعلانوي او بالاخره به ټولې ولسوالۍ په ولايتونو بدلې شي. دکورنيو چارو د وزارت په يو کيلومیترۍ کې دشخصي زندان کشفيدل او دنورو خودسرو ډيريدل به حتماً دمرکزي دولت مشروعيت دسوال لاندې راولي. او دا کار پخپله دنړۍ دهيوادونو، په افغانستان کې دبين المللي نظامي قوتونو، مؤسسو او شرکتونو سره دمناسباتو، قراردادونو او دملياردونو ډالرو تر لاسه کولو او مصرفولو مسئله هم دپوښتنې لاندې راولي او مشروعيت به ونلري او کله چې دا ځينې ځوانان دخپلو کځوړو سره پخپله مخه ځي مسئوليت به يې دچا په غاړه وي؟ بايد خارجي هيوادونه او مؤسسي پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتيا ويل ترخه او مشکل دي خو ويل يې حتمي او ضروري !!!

شلمه پيړۍ زمونږ د نړۍ د بشري تمدن په تاريخ کې خاص ځای لري او ستر پېښې يې په غيږ کې رانيولي دي: ستر علمي، تخنيکي او اقتصادي انکشافات؛ ستر اجتماعي، سياسي او اقتصادي بحرانونه ؛ستر نړيوال او محلي جنګونه، انقلابونه او ملي ازادي بخښونکي جنبشونه.

هو !دا هغه څه دي چې شلمه پيړۍ پرې د تيرو پيړيو په نسبت متصفه ،مشخصه او کرغيړنه ده .نن بشريت دخپل بود او نبود په دوه لاري کې ولاړ دي او کولای شي يوله دغه دوو څخه انتخاب کړي.دانګلستان ستر فزيکدان پرو فيسور شتيفين هاو کنګ St.hawking دموجوده بشري تمدن عمر ۱۰۰۰ کاله پيشبيني کړي دي. خو زه وايم په داسي غير مسؤلانه کړو وړو سره به هغه ۱۰۰ هم نور دوام ونکړي.حال داچې د سالم انساني برخورد په صورت کې دهغې د بقاء لپاره لايتنا هي زيرمي او امکانات موجود دي.له بده مرغه دانسانانو دهمدغه ناسالمه کړو وړو په نتيجه کې نن د نړۍ ۲،۲ مليارده انسانان له لوږې او سوٌ تغذي له مخې رنځ او درد ګالي او په ناعلاجه امراضو اخته

باره کې د تأمل څخه کار واخلي.

- په هيواد کې د نامعلومې وضعې په خاطر روسانو هم پدې وروستيو کې د پخواني پورونو خبره راولاړه کړيده. کله چې د اکټر عبدالله عبدالله روسيي ته سفر کړې وؤ د اخبره داجندا په سرکې وه . پخوا هم کله چې پروفيسور برهان الدين رباني د ۱۹۹۱ م کال د نومبر په ۱۱ نيټه د مجاهدينو په نماينده ګی مسکو ته سفر کړې وؤ د روسانو په ګټه يي معامله کړې وه او د افغان اولس په حقوقو يي خاورې اړولې وې خو په عوض کې يي د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئيز پلان په مقابل کې چې ممکنه وه د هغې د عملي کيدو په نتيجه کې په افغانستان کې يو نسبي ملي دولت جوړ شوې وې ، د کودتا ملاتړ يي د روسانو لخوا ترلاسه کړې وؤ. اميد دې چې روسان يو ځل بيا په اصطلاح د نيک ګاونډی توب تعهدات د پښو لاندې نه کړي او خپل ملاتړي يو ځل بيا کودتاګانو ته ونه هڅوي.د بين المللي سوله ساتي او دناټو د غړو هيوادونو د نظامي قوتونو څخه چې په افغانستان کې ميشت دي زمونږ هيله داده د هغه تعهداتو او مسئوليتونو له مخې چې د خپلو هيوادونو په نماينده ګی يي د ملګرو ملتونو د امنيت شورا ، د بشر د حقوقو د منشور، د بين المللي عامه نظم او سوسيال دموکراتيزم د اصولو او موازيو په وړاندې لري په افغانستان کې د ملي دموکراتيک دولت د جوړيدو حد اقل شرائط برابر کړي او پرې نږدي چې افغانستان وروسته لدې هم د مخدره موادو د کر او قاچاق او جهاني تروريزم د روزنې او صدور د مرکز په حيث پاتې شي او بې ګناه افغانان بيا هم غمونه او بدبختي وګالي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي .او همدومره کسان نور دچاغې او پرخورې له مخې د عين مشکل سره مخامخ دي.

يا داچې ځيني هيوادونه دجمعي تباه کوونکو وسلو په برابرولو او دجنګ له لارې دبرلاسي په خاطر دزرګونو ملياردو ډالرو په مصرفولو صرفه نه کوي چې په دواړو حالاتو کې به بشر د موجوده تمدن دنابودۍ په لور پر مخ ځي او عمر به يې ډير لنډ وي. خو دمعقول انساني برخورد په صورت کې دحل لاره ډيره څرګنده ، اسانه او اصلاً د نړۍ په مخ ناحله او لا علاجه پرابلمونه به هيڅ پاتې نه شي .

افغانستان د اسيا په زړه کې پروت کوچنې هيواد دې چې دتيرو پيړيو راهيسي دنړيوال استعمار د «لوبي لوبې» ميدان وو .د شلمې پيړۍ په دوهمه لسيزه «۱۹۱۹» يې انګريزي استعمار چې په خاوره يې لمر نه پريووت مات، په نړۍ کې داستعمار دشکست مرحله پيل او دانګريزي استعمار لمن دانګلستان په کوچنۍ جزيره پورې ورغوټه شوه . دهمدغې پيړۍ په اخري دوهمه لسيزه «۱۹۸۹» کې افغانانو سور استعمار چې په خاوره يې لمر نه پريووت مات او ټول اسيايي او شرقي اروپايي هيوادونه چې ددغه استعمار دجغ لاندې وو ازاد شول.

دواړه کرت چې په حقيقت کې ددوه سترو استعماري آبر قدرتونو او يالويو جهانشموله اقتصادي ،سياسي او نظامي سيستمونو او انقطابونو سره جنګ وو ، هرڅه پکې ددغه انقطابونو د ټول طاقت اوزور ازمايي په ډيره لوړه کچه سرته رسيدل او په نړيواله سطحه دبشري ژوند په نظامي ،سياسي ،اجتماعي، اقتصادي اونورو ټولو ساحو کې، په ټولو

ابعادو ،معنا او مفهوم ، جنګ، تجربې او لوی ازمايشونه روان وو . پدې جنګونو کې دافغان اولس دمادي او معنوي ژوند دټولو ارزشونو ،عقايدو او نورو تعلقاتو هيڅ کنج او کنار مصئون نه وو پاتې او افغانان دخپلو او پرديو دوحشيانه بيرحميو سره مخامخ وو .بې شخصيتي، بيګانه پرستي، غلام صفتي، بيسو ادي ، مالپرستي او خصوصاً ذات البيني افغان دښمني هغه يواځيني اوصاف وو چې دښمنانو دهغې له مخې په افغاني ټولنه کې دخپلې لوبې داساسي لوبغاړو(رهبرانو ،جاسوسانو ،قوماندانانو ...) او نورو لپاره سربازګيري کوله ، هغوی يې دخپل ميل سره سم روزل ،پالل اوپه اصطلاح لوی شخصيتونه يې ترې جوړول او برخلاف افغان ناسيونالېزم، وطن پرستي، افغان دوستي، علميت، شخصيت او افغاني ملي رهبري نه پخلاکيدونکي دښمنآن ګڼل کيدل .پدې بيرحمانه او خائنانه لوبه کې دجنګ ميدان افغانستان اود تجربې او سوخت مواد له هرې خوا افغان انسان وو . افغان ځوان نسل چې په حقيقت کې دافغاني ټولنې فزيکي او معنوي طاقت جوړوي دوروستي ۲۳ کلن جنګ په موده کې زيږيدلې او په همدغه ناسالمو شرايطو کې چې ژبني، نژادي، مذهبي، سمتي، قومي او نورو هرډول تبعيضونو ته لمن وهل کيده يودبل په مقابل کې دکرکې، نفرت، بغض ،کيني، حسادت، لوټمارۍ او جنګ په روحيه روزل شويدې. چرس، بنګ، هيروئين د مجازي انرژۍ اوطاقت داحياً او ډيري ناچله پيسې اود عياشۍ وسايل په حقيقت کې ددغه ځوانانو دحيات دخريد دوسيلې په توګه ديوي مړۍ وچې ډوډۍ څخه دمخه هري جبهې ته رسيدل اودهر قوماندان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصرف کې ورکول کیدل او دجبهو سنګرونه او دعیاشۍ محفلونه پرې ګرم ساتل کیدل.

له بلي خوا دنړۍ په هر کنج کې هرډول زړي او نوي وسلي چې پیدا کیدلي د تخریب او زمایش لپاره او هر پدر ازاره او مادر ازاره اجیر که خپل وو که پردي، که عرب وو که عجم، که کافر وو که مسلمان، که دسي آي اي او که دکې جې بې په حلقو کې وو دخپل چپ او ښي افراطیت سره د افغانستان جنګي ازمایشي تیاتر ته وارد او د حرفوي بیرحمه جاني لوبغاړو لخوا دعمل په ډګرکې تجربه کیدل. دا په حقیقت کې دجهانیانو او خصوصاً د سترو آبر قدرتونو لخوا دافغان اولس په حق کې عظیمه جفاء اونه بخښونکي ګناه وه. دافغان اولس ټولنیزه شعوري سطحه او اقتصادي نظامي امکانات په هیڅ صورت د دغه بار د پورته کولو جوکه نه وو. نو ځکه یې خپل ټول ارزشونه او خپل ژوند پکې با یلود او نن افغاني ټولنه دبې سواده، بې مسئولیته، بیګانرسته رهبرانو، قوماندانانو، جنرالانو او داسې نورو په لنبکربدله، دخپل ځان لپاره نابکاره بار او «ځانځاني ښامار» ګرځیدلي ده. دهمدغه بیوسه افغانانو دهلې، پوست، شرف او عزت په بیه که ځیني وطنفروشه افغانانو بنګلي، مقامونه او پیسې ګټلي او ځیني نورو پري جنتي ژوند ته ځانونه رسولي او نن د دموکراسۍ علمبرداران غواړي د دغه نابکاره تخم څخه په اصطلاح دموکرات فصل راز رغون کړي، خو حقیقت دادې چې په اوسنیو شرایطو کې دافغاني ټولنې سرنوشت پیشبیني او سمون دهرچا له توان څخه وتلې کار دې.

د پخوانې شوروي اتحاد په ړنګیدو سره نړیوال نظام او

نړیوال سیاسي، اقتصادي او نظامي انقطاب له منځه ولاړ، سوړ جنګ چې د سوسیالیزم او کپیتالیزم تر منځ یې دوام درلود او هر کال په زرګونو ملیارده ډالره په مستقیم او غیرمستقیم ډول ورته تخصیص کیدل او بشري ټول د خیر ښیګڼې پروګرامونه یې د خیټې او زنګون لاندې کړي وو ختم او د دریم نړیوال او بلکه د موجوده تمدن په ژوند کې د اخري جنګ خطر چې هره لحظه یې بشریت تهدید وه عملاً له منځه یووړ.

نړۍ یو قطبي، په اصطلاح ایدیولوژي واحده او امریکا د یواځینې بې رقیبه ستر آبر قدرت په حیث د نړیوال سیاسي، اقتصادي او نظامي حاکمیت په محراق کې واقع او هرڅه دهغوی د خواهشاتو په مدار او محور وخرخیږي، د وارسا تړون ړنګ چې ورسره سم باید د ناتو تړون هم ړنګ او نړۍ د اوسني سیاسي، اقتصادي او نظامي دینامیزم او یو جهته عطالتي غیر متعادل او غیرمتوازن حالت څخه د جمعي خیر ښیګڼې او ګټو په خاطر د جمعي شعور او منطق په بناء او دننني عصر دمنل شووؤ دموکراتیکو اصولو سره سم دیوه نړیوال سالم ګډ سولئیز ژوند په لور رهبري او بشریت د حتمي تباهۍ څخه ژغورل شوي وای. خو له بده مرغه د توقع په خلاف د سره استعمار څخه ازاد شوي هیوادونه دروسي په شمول د بې کیفیته او بې خصلته عناصرو په خیر دانډ کترین عطالت، مقاومت او سنجش څخه پرته دناتو له لمنې لاندې شول او نن یې په نړۍ کې موجوده ناسالمه او د خطر څخه ډکه دینامیکه سیاسي ـ نظامي وضعه رامنځته کړه.

دیویشتمې پیړۍ په شروع کې په موجوده یو قطبي نړیوال سیاسي نظام او ترینګلي سیاسي نظامي وضعه کې د امریکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په انتخاباتو کې د جورج بوش برې او په کابینه او د جمهوري ریاست په مقامونو کې د پخوانیو جنګ سالارانو او نظامیانو ځای په ځای کول، په اسرائیلو کې د اریل شارون چې په جنګي جرمونو متهم دې د حکومت جوړیدل او د فلسطینیانو په مقابل کې یواځې د جنګ لاره غوره کول، په اروپا کې د نبي اړخه نا سیونالیستي ګوندونو واک ته رسیدل او رابیدا ریدل، دتیر کال د سپتمبر په یوولسمه د تروریستي عمل په نتیجه کې دلویي تراژیدیې رامنځته کیدل او د هغې په بهانه د نړیوال تروریزم تر عنوان لاندې د بې مفهومه، عاقبت نااندیشانه او غیر مسئولانه ستراتیژۍ غوره کول او غیر مستحق، تنګنظره، متعصبه او بیګانه پرسته وطن دښمنه لرې کې ډله واک ته رسول او د ټول مملکت واک هغوی ته سپارل او یا د عراق په مقابل کې د ټولو نړیوالو دهړول اعتراضونو سره سره نظامي عمل ته ملا ترل، په حقه سره د نړیوالو لپاره نیک فال نه ګڼل کیږي.

خو د دې ټولو خبرو سره سره بیا هم مونږ د باور یو چې تر نننۍ ورځې پورې چې تاریخي پیښو همیشه مثبت پرمختګ لرلې نن هم د غه قانون پرځای دې او تغیر نشي موندلې، سوسیال دموکراتیزم نن په نړۍ کې یو ریالستیک او پراګماتیک حقیقت او واقعیت جوړوي. په نړۍ کې د حق، عدالت او سولې پلویانو د تاریخ په هره مرحله کې قاطع اکثریت تشکیلاوه او له بلې خوا طبیعي او اجتماعي قوانین تل د توازن او تعادل په بنسټ ولاړدي او هغه پیښې چې د دغه قوانینو په خلاف پیښیږي تل ګذرا او موقتي ماهیت لري او هیڅکله د عامو قانونمندیو په مقابل کې نشي خنډ کیدلې.

مونږ پدې باور هم یو چې سیاست علم دې او د سیاسي مسایلو سره یواځې علمي کړه وړه پکاردي، شک نشته چې ځینې کسان سیاست هنر او ځینې نور هغه چټله معامله او لوبه بولي. خو زه وایم که د ځینې سیاستونو او ځینې سیاسي رهبرانو د اعمالو له مخې قضاوت وشي، کیدلې شي سیاست لیونتوب، خیانت او جنایت وبلل شي لیکن سیاست تل علم پاتې شویباو هغه وخت یې د حل لار پیدا کړې چې کله ورسره علمي برخورد شوې او لیونیان او د عقل معذوران له هغې څخه لیرې پاتې شویدي.

مونږ پدې عقیده یو چې په یویشتو کلونو کې یو انسان د جسمي او شعوري بلوغ مرحلې ته رسیږي. بشریت چې یواځې د حضرت مسیح ع د میلاد څخه راپدې خوا په یویشتمه پیړۍ قدم ایښې دې طبعاً د جمعي شعور او تعقل مرحلې ته رسیدلې او وروسته لدې لیونیان او میلانهول باید سیاست رهبري نکړي.

مونږ پدې خبره هم پوره باور لرو چې هره سیاسي وضعه د حل سیاسي لار لري. هغه څوک چې د حل نظامي لار غوره کوي دا به د هغوی د لیونتوب، عدم تعقل او منطق او حماقت څخه پرته بل څه نه وي.

په افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد یرغل او د هغې په مقابل کې افغاني او بین المللي عکس العمل، د افغانستان څخه وتلوته د هغوی مجبورول، د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیز پلان له مخې په افغانستان کې دیوه ملي دولت د جوړیدو ټپاره طرحه وړاندي کول او د امریکا له خوا په هغې باندې د تضمین کوونکي په حیث امضاء کول د پورتنیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانونمندیو لـه مخـې معقـول منـتج عمـل ګڼـل کیـده او افغـاني روشـن فکـران پـه همـدې علـت کلـک متـیقن ووچې دامریکـي پـه تـضمین سره بـه حتماً پـه افغانـستان کـې د ملګرو ملتونـو پروګـرام عملـي کیـږي او هیڅـوک بـه دا قـدرت ونلـري چې دهغـې پـه مقابـل کـې خنډ شـي.خـو کلـه چې ځینـي شـیطاني قوتونـو پـه هرا ړخیـزه تبـاني اومـصلحت سـره دهغـې پـه مقابـل کـې کودتـا وکـړه او امریکـي هـم سمدسـتي اعـلان وکـړ چې نـور بـه دافغانـستان پـه کورنیـو چارو کـې لاسـوهنه نـه کوي،طبعـاً دهیچـا لپـاره دمنلـو وړ نـه وه. ځکـه چې ددغـه پـلان دامـاده کـو لـواو پـه دغـه اړه دمختلفـو هیوادونـو او ډلـو دتوافـق حاصـلولو لپـاره کلونـو وخـت اوډیـرو مـالي مـصارفو تـه ضـرورت وو . او دهرڅـه څخـه مهـم ، تلافـي ناپـذیره اونـه بخـښونکې داوو چـې ددغـه عـدم مـسئولیـت د احـساس پـه نتیجـه کـې دافغـان اولـس مال،عزت،شـرف، نـاموس لوټ،هیـواد پـه ټولـه معنـا او مفهـوم وران ویجـاړ ،پـه سـلګونو زره انـسانان مـړه او غمیـزه تـر اوسـه پـورې لادوام لـري . دا خبـره هغـه وخـت هـم کومـه پټـه معمـا نـه وه اونـن پخپلـه امریکـا اعتـراف وکـړ چې دشـوروي عـسکرو د وتلـو وروسـته یـي افغانـستان تـه شـا کـړي وه .پوښـتنه دا پیـدا کیـږي چې ایـا یـوه نړیـوال سـتر بـي رقیبـه آبـر قـدرت ،ددموکراسـۍ علمبـردار او یـواځیني تـضمین کننـده هیـواد(ځکـه روس خـو مـدعي وو) دا حـق درلـود چې خپلـه ذمـه واري سـرته ونـه رسـوي او اوس چې یـي سـرته نـده رسـولې افغانـان کـومي دادګـاه تـه مراجعـه کـولې شـي ؟او دا خبـره بـه ځکـه ګڼـه ونلـري چې نـن امریکـا پخپلـه هـم قاضـي هـم حکـم اوهـم مـدعي پاتي شوي ده .

نـه !امریکـا هیڅکلـه ددې حـق نـه درلـود اونـه ورتـه کـوم دلیـل

لرلـې شـي چې داسې وحشي او بـې مسئولیته پـه پـردو خرڅ شـوو کـسانوته د کودتـا حـق ورکـړي چې دخپـل اولـس دعقیـدي،دین، مذهب،مقـدس جهاد ،خپـل انـسان،وطن او پـه مجمـوع کـې د بـشري ټولـو ارزشـونو پـه مقابـل کـې خائینانـه قـدعلم وکـړي او پـرې ونه رحمیږي .

د سـپتمبر دیوولـسمې نیټـې د پیښـې وروسـته پـه افغانـستان کـې یـو ځـل بیـا دجنـګ لاره غـوره کـول د اوږده جنـګ او دافغـان غمیـزې دلا دوام پـه معنـا وو ،ځکـه هیچـا دافکـر نـشو کـولې چې د طالبـانو قـوت بـه دومـره زر مـات شـي. اودبلـې خـوا کـه طالبـان دومـره بـد خلـک وو ،څـه ډول تـر پرونـه پـورې دامریکـي سـره د معـاملې جوګـه او داعتمـاد اوملاتـړ څخـه یـي برخـورداره وو .او کـه چیـرې ښـه خلـک وو ،څـه ډول ممکنـه ده دداسې یـوه سـتر هیـواد پلانونـه چې ددموکراسـۍ پـه فـضاګې د جمعـي شـعور، منطـق او خیـر ښیګڼې لـه مخـې سـنجول شـوي وي پـه عاجـل ډول ۱۸۰ درجـې تغیـر وکـولې شـي ؟ حـال داچې دامریکـي سـره دسـولئیز حـل هـر ډول امکانـات هـم موجـود وو . پـه هـر صـورت طالبـان دخپلـو قهقرایـي بدعتونو سره پـه خپلـه مخـه ولاړل او پـه عـوض یـي همغـه پخـواني لوبغـاړي چې د خـا ینانـه او جنایتکـا رانـه اعمـالو څخـه یـي نـن هـم د کـوچني څخـه نیـولې تـر زاړه پـورې پـه خـوب کـې بوګنیږي او بـشري تـاریخ یـي دثبت اودرک څخـه عـاجز اوعـار تـرې لري،پـه برګـو کمانـدویي دریـشیو کـې د پنځـه کلـن ماشـوم څخـه نیـولې تـر اتیـا کلـن پـورې اغوسـتې وې،دقـدرت پـه ګدۍ کښینې او د لـومړۍ ورځـې څخـه دغـه حرفـوي جانیـان ددا سې جنـایتونو او خیانتونوعـاملین ګرځـې چې پـه تـاریخ کـې یـي تـر اوسـه چـا سـارې ندې لیدلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې ټولو خبرو سره سره امریکا په غټه تنه په خپله ګناه اعتراف کوي اوپه واز کومي چیغې وهي چې بیا به داډول اشتباه نه کوې او دکفارې او تلافي په خاطر متې رابډوهي. خو په نتیجه کې دټولنیز ترکیب څخه بې بنیاده او د موضوعاتي فهرست څخه بې محتوا اوپوچ دبن کنفرانس جو ړیږي اود هغې په نتیجه کې د ۲۰۰۱ م کال د دسمبر په ۲۲ بې صلا حیته موقت دولت جوړیږي ،په افغانستان کې په اصطلاح نړیوال سوله ساتي ځواکونه ځای پځای کیږي، دتوکیو په بین المللي کنفرانس کې بیا هم په اصطلاح دافغانستان دبیاا بادونې په خاطر ۱۵ ملیارده دپنځه کلنې بودجې په حیث منل کیږي او ټول خوش باوره افغان اولس او تش په نامه روشنفکران پدې باور پیداکوي چې دا ځل به دنړیوالو دموکراتو قوتونو په موجودیت کې حتماً په افغانستان کې دیوه دموکرات دولت بنسټ ایښودل کیږي او ټولې ناسمه او ناوړه پیښې به دګذرا پدیدو په حیث موقت خصلت ولري او ډیر زر به له منځه ځي.خو دغه وضعې دلویي جرګې په انتخاباتو ،ترکیب، پریکړو اود انتقالي دولت په ترکیب دامورو په جریان کې دوام لري .وضعه له یوې ورځې څخه بلې ته خرابیږي، امنیت په قطعي ډول وجود نلري.دیوه عادي افغان څخه نیولې تر جمهور رئیس پورې هره لحظه دمرګ دخطر سره مخامخ او یوه ګړی هم په خپل ژوند باور نلري .هر ځای زور حکومت کوي او دولتي لوړ رتبه مامورینو په ولایاتو کې ځانونو لپاره ملوک الطوایفي جوړې کړي او له ویري مرکز ته نشي راتلای.د هوانوردۍ وزیر ډاکتر عبدالرحمن او د حامد کرزي معاون اود فواید عامي وزیر حاجي عبد القدیر چې جرئت یې کړې وواو کابل ته راغلي وو په

رنا ورځ دبین المللي قوتونو په حضور کې ووژل شول خوځوک یې دپوښتنې حق نشي لرلې . په افغانستان کې نه یوائې ټول ارزشونه بې ارزشه شوي بلکه کاملاً پرځټ اووختي دي. یوه قاطع لږکۍ ډله نه یوائې په نورو اقلیتونو بلکه په قاطع اکثریت هر ډول ظلم او ناروا روا ګڼي، په زرګونو انسانان د سوسیال دموکراتیزم دعلمبردارانو او دبشر دحقوقو دمحافظینو په حضور کې زندۍ کیږي او شاوخوا دشتوکې لیوان اوټپوسان دانسانانو په غوښو اخته دي او دوۍ دغه صحنې اومنظرې خاینانه په چکچکو بدرګه کوي او دخپلو راتلونکو «افتخاراتو» دنمایش په خاطر ترې کستونه ډکوي.

پوښتنه پیداکیږي چې دغه لږکۍ ډله ،دغه دقدرت په ګدۍ ناست وطن دښمنه عاملین او پیژندل شوي شمالي ټلواله ځوک دي؟ احمد ،محمود ،کلبي ... یا پښتون ،تاجک ،اذبک،هزاره،ترکمن ... اوکه خلقي ،پرچمي،شعله یي،ستمي،اخواني، ...اویا دنورو ډلو نمایندګان شامل دي ؟ دغه ټلواله لکه چې له نوم څخه یې معلومیږي په اصل کې ځینې تنګنظره شمالي اوسیدونکي دي چې له پخوا یې سکتریستي تجزیه طلبانه ،بیګانه پرستانه ،خاینانه عقاید او نظریات درلودل.دجهاد په وخت کې یې دټولو جهادي ډلو پرضد د روس سره ځانګړې یوجانبه معامله وکړه ،دحیرتان ـ کابل په لار دسالنګ په سوق الجیشي ـ اکمالاتي منطقه کې یې هغوی ته دوامداره اکمالات اود هغوی دعسکرو مصئون عودت تأمین کړ ،په ۱۹۹۱ میلادي کال کې یې دملګروملتونو دپنځه فقرئیز پلان په مقابل کې، چې په افغانستان کې یې دیوه نسبي ملي ګډا دولت دجوړیدو امکانات برابرول ،په مسکو کې دروس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکار مل د ډلې سره دقرارداد په امضاء کولو سره کودتا وکړه ،کابل يې اشغال او دخاورو او ايرو په ډيريو يې بدل ،شخصي او دولتي شتمنۍ يې له يوې مخې لوټ او ټول ښاريان يې دلسګونو او سل ګونو زرو بچيانو ويرته کښينول ،دوی بې حسابه ناچله پيسې په روسيه او هند کې چاپ او دټول افغان اولس شخصي او عامه شتمنۍ يې پرې غصب ، بې حسابه دالري ذخيري يې پرې جوړې ،خپل قومي زلميان يې پرې په بيه واخستل او دنورو قومونو په مقابل کې يې دطوپ خولې ته وټړل او په دښمنۍ يې واچول ، دهمدغه پيسو پواسطه يې دټولو ورونو قومونوچټل خواره بيګانه پرستان راټول ،د ۲۰۰۱ م د سپتمبر ديوولسمې وروسته د امريکا سره په معامله کې په سوونوملیونو او بلکه ملیاردونو ډالرو اخستلو سره يې امريکايان په افغانستان باندې حملې ته وهڅول او غميزه ترنن ورځې پورې دوام لري. نن په دغه ټلواله کې دټولو قومونو ،ټولو احزابواوټولو اقشارو هغه بې وطنه،بې مسؤليته او بې سويې ټولې هغه کرغيړنې ځيرې راټولې شوې چې د مشروع رقابتونو له مخې خپل سياسي،اجتماعي،قومي،نژادي او داسې نورو معقولو انساني اهدافو او ارمانونو ته دمنل شوو دموکراتيکو معيارونو له مخې درسيدوسويه او توان نه درلود او نلري خو د لويې غوښتنې، ځان غوښتنې، مقام غوښتنې او نورو ناروا غوښتنو حرس يې ترهر چا اُچت او ددغه ناروا غوښتنو دعملي کولو په خاطردخپل وطن ،اولس ،قوم ،تاريخي افتخاراتواو بشري ټولو منل شوؤحقوقو او عنعناتوپه مقابل کې هرډول خائنانه معاملې ته اماده دي ،نن هم ټول واک ، ټول مقامونه او

ټوله سرمايه په لاس کې لري ،نن هم هرډول خاينانه معاملو ته حاضر دي او با صلاحيته نماينده يې ملي (متحده)جبهه ده چې ددولت ټول واک په لاس کې لري او دخارجي متوليانو سره دناروا معاملو متصدي ده.

شمالي ټلواله او يا په بل عبارت ددغه افغان دښمنې ډلې هر غړې د روس او نورو افغان دښمنه هيوادونو د ستراتيژيکو خاينانه پلانونو له مخې داوږدې مودې په ترڅ کې تشخيص ،تربيه او هغوی ته دمجازي شخصيت ورکولو په پروسه کې دافغان اولس بې حسابه مادي او انساني قربانۍ پلان ګذاري او پدغه لارکې هر ډول متقابل متصور خنډونه هميشه په بې رحمانه توګه له منځه وړل شويدي. حتا دهمدغه خاينانه پلانونو له مخې دټولو بين المللي نورمونو په خلاف د ازاد او مستقل هيواد په مقدس حريم يرغل ته هم حاضر شول. دا ټلواله دخپلو خاينانه فکرونو او خاينانه عملونو پرته دوطن ،اولس او خلکو په مقابل کې د هيڅ ډول ذمه وارۍ احساس دمسئوليت نلري او په لحظوي توګه دخپلو شخصي او ګروپي ګټو په خاطر خپلې قبلې ، جبهې او انډيوالیو ته تغير ورکولې شي. چې په تيره تقريباً ديرش کلنه دوره کې يې مونږ څرګند او بې شميره مثالونه وليدل.

شمالي ټلوالې په روسيه او هند کې دناچله ،تورو او غير قانوني افغانيو په چاپولو سره د افغانستان دټولو خلکو شخصي ،خصوصي ،ملي او دولتي شتمنۍ غصب او غلا او دهڅه دمخه يې پرې تاجک ، دټولو شمالي سيمو او بلکه په ټول افغانستان کې زلميان اجيرونيول ،دمرګ او جنګ ماشين يې پرې ګرم وساته او د ورونو قومونو ترمنځ يې ددښمنۍ اور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لمن ووهله. دوی همداسې ددغه پیسو په زور ضعیف النفسه روشنفکران، سیاسي ـ اجتماعي رهبران، قوماندانان، ژورنالستان، لیکوالان، مطبوعاتي نمایندګی، مشران او واکداران اجیرونیول او ترننه پورې یې پرې جنګي او تور تبلیغاتي ماشین فعاله ساتلې دې. راشی ددغه غلا او غصب اندازه ځان لپاره تخمین کړو:

که قبوله کړو چې دتورو پیسو له چاپ څخه دمخه،
دیوه ډالر بیه ۱۰۰ افغانی
دتورو پیسو له چاپ وروسته،
دیوه ډالر بیه ۱۰۰ ۰۰۰ افغانی کیدلي
که پخوا ۱۰۰۰۰۰ افغانی ۱۰۰۰ ډالره کېدل، د تورو پیسو له چاپ څخه وروسته د افغانی ارزش زرچنده ټیټیږي او ځمونږ هیوادوالو ته دیولک افغانیو په عوض یواځې سل افغانی او په بل حساب د زرو ډالرو په عوض یواځې یو ډالر په لاس کې پاتې کیږي. یا که دچا شتمني ۱۰۰۰ ملیونه ډالر حساب کړو نو ۹۹۹ ملیونه ډالر دشمالي ټلوالې په جیب کې پریوتل او یواځې یو ملیون ډالر زمونږ هیوادوال ته پاتې شول. که دمملکت ټوله شتمني په نظر کې ولرو دزرګونو بیلیونو او بلکه ملي شتمني چې په حساب کې نشي راتلای، او ددغه ټولې شتمنی ۹۹۹ برخې دشمالي ټلوالې په جیب پریوتي او یواځې یوه برخه غریب اولس ته پاتې ده. د ۱۹۹۲ م کال څخه راپدې خوا یې په عامه دارایي چور جوړکړې، لا دوام لري، افغان اولس او حکومت اوحتا خارجي قوتونه یې په خپلو مهیلیتونو ګروګان نیولي او

په هیواد کې داوسنی ناوړه وضعي عاملین همدوی ګڼل کیږي.

دتورو چاپ شوو پیسو څخه که به یو کانتینر افغانستان ته راتلې، څونه روسیي او څونه هند ته پاتې کیدلي او خپل ټول مصارف یې ددې لارې تاً مینیدل او په بین المللي بازارونو کې پرې ډالر اخستل کیدل، یواځې خدای ته معلومه ده. هو دا یوه خبره معلومه ده چې دروسیي د سفارت یوه غټه ډله دهمدغه تورو پیسو له لارې ددې الرو دقاچاق په تور ونیول شوله او ویل کیدل چې په اشد مجازات محکوم شول.

کله چې دحامد کرزي حکومت نوې افغانی چاپ کړې یو ځل بیا شمالي ټلوالې بې حسابه تورې پیسې له دغه ملکونو څخه راوړې او څرنګه چې ټول واک او اختیار هم ددوی لاس کې وو، دغه تورې پیسې یې ټولې په نوؤ افغانیو سپیني او خپلو ذخیرو ته یې ټیل وهلي او یو ځل بیا یې ټوله ملي شتمنی غصب او چورو چپاول کړه.

پاتې کیږي دلاجوردو، زمردو، الماسو، د اوه زره ټنو اپین دقاچاق چې هر کال په افغانستان کې تولیدیږي او دخارجي متولیانو سره دګرمو دوامداره معاملو مجموعه به څومره شي چې د شمالي ټلوالې لوړرتبه غړي یې خارج ته په چلولو اخته دي دا سنجش هیوادوال پخپله کولې شي.

دهمدغه پیسو په زور دشمالي ټلوالې جمهور رئیس برهان الدین رباني لس کاله پاچاهي وکړه، دهمدغه پیسو په زور ټولو کسانو یې خارجي بانکونه په ډالرو ډک کړیدي، دهمدغه پیسو په زور، کله چې دولت داستقلال دجشن دلمانځلو توان نلري، دوی خپلې شخصي سالګري ددولت، وزارتونو، ولایتونو، ریاستونو، خارجي نمایندګیو او مدیریتونو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچې په بیشانه ډمامو او مصرفونو لمانځې ،دهمدغه پیسو په زور دوی ټول افغان اولس او حتا خپل متولیان ځان سره ګروګان ساتي او ټولو ناروا مقاصدوته ددغه لاري ځانونه رسوي ، دهمدغه پیسو په زور ددي په عوض چې اولس ته دخپلو خیانتونو او جنایتونو حساب ورکړي او سزا ووینې ،په خاینانه ډول قهرماني ګاني ، مارشالي ګاني ،جنرالي ګاني او مقامونه ترلاسه کوي او دهمدغه پیسو په زور یې دملي نامقدسي جبهې په نامه سیاسي لوبه روانه کړیده. سره ددې چې دوی اود دوی سره دسوړو نورياران دجمهوري ریاست پورې په ټولو لوړو مقامونو یې خپله اچولې او دعوایدو ټولې سرچیني همدا اوس هم په واک کې لري او دبین المللي قوتونو په حضور کې برعلاوه ددي چې خپلې اداري قانوني او حقوقي دندي نه اجرا کوي او په تعلل او کج قلمیو سره داختلاص ،رشوت ،غصب او اداري فساد زمینې برابروي ،په څرګند ډول دامنیت مسئول دبې امنیتۍ ،قانوني مسئول دبې قانونۍ او اداري مسئولین د بې ادره ګۍ عاملین ګرځي. دولت ته ستر خندونه ایجادوي او دبازسازۍ دنیم نیمګړو پلانونو دپلي کیدو مخنیوي هم کوي. دوی دخپلو خارجي او داخلي متولیانو او فرصت طلبانو سره په ناروا ډلي ټپلي جوړوي او خاینانه غوښتنې وړاندي کوي ترڅو دخپل شرمساره عمر موده اوږده او څوک یې دمحاکمي میز ته را کش نه کړي شي.

په یوه هیواد کې ملي منل شوي ارزشونه نباید بې ارزشه شي . سره ددې چې ارزشونه عمومي بشري لاسته راوړنه او زیږنده ده خو شک نشته چې ځینې ارزشونه یواځې ملي بڼه لري چې د هغې د کیفیت او کمیت له مخې دیوه اولس او هیواد

ملي او بین المللي حیثیت او موقف تثبیتیږي. مغرض او متجاوز هیوادونه تل هڅه کوي دنورو هیوادونو ملي ارزشونه پدي ډول بې ارزشه ،نظام ړنګ اواداري ،حقوقي او قانوني سیستم ضعیف کړي چې خپل اجنټان او خدمت ګذارانو ته په غیر مستحق ډول لوړ امتیازات قایل شي او په ملي قهرمانانو او تاریخي افتخاراتو د خود فروشه ډلې له لارې ملنډې او تورونه لګول شروع کړي.

شمالي ټلوالې د ۲۰۰۱ د سپتمبر دیوولسمې نیټې وروسته وطن ته دخیانت په بدل کې ستر مادي او معنوي خائنانه امتیازات ترلاسه کړل او دبې حسابه پیسو او قدرت په زور اوس دهغې نمایشونه او ګذارشونه دهیواد په ګوټ ګوټ کې دخلکو سترګې ړندوي او غوړونه کښوي.

ټول ارزښتونه یو څه ته او یو چاته خلک او یا دخلکو نماینده مؤسسات ،انستیتوتونه او متخصص ارګانونه قایلیدلې شي. رئیس جمهور حق نلري ارزشي امتیازات چاته قایل او ورکړي . یواځې د نورو افرادو په خیر دغه ډول امتیاز چاته پیشنهاد او کله چې دغه ډول امتیاز د مربوطه مقاماتو او مؤسساتو لخوا منظور شوي وي کولې شي منظور او یا رد کړي.

شمالي ټلوالې څرنګه چې دخپلو پیسو ،مقامونو ، بدمستیو او خپلو متولیانو په زور اولس او دولت ګروګان نیولې او هره ورځ ترې نوي او نوي امتیازات ،مقامونه ،القاب او نشانونه ترلاسه کوي. تاریخي مسؤلیت یې د جمهور رئیس حامد کرزي په غاړه دې او طاقت فرسا بار اورنځ یې بیوسه اولس په اوږو وړي او خارجي متولیان معاملګرانه او تجا هل

(c) ketabton.com: The Digital Library

العارفانه غوږونه کښوي او سترګي پټوي .

دنوي افغانستان دجوړیدو د ۲۶۰ کلیزي دنړیوال جشن غونډې ته

درنو استادانو ، مشرانو او خویندو ورونو ! زما نیکې هیلې او احترامات ومنئ !. دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې د همیشني ابتکاراتو څخه په کوروداني او مننه چې نن یوځل بیادنوي افغانستان دجوړیدو د ۲۶۰ کلیزي دنړیوال جشن په غونډه کې دافغانستان د معاصر تاریخ پوهانو د ځلانده ستورو دسترو خدمتونو دویاړیاد ابتکار ته لاس غزولې اود هغې د ارزونې په خاطر یې د نړئ د ګوټ ګوټ څخه ستر عالمان او تاریخ پوهان رابللي چې مونږ او تاسې دهغوئ دارزونو شاهد یو.

محترمو ! ۲۶۰ کاله پخوا ستر احمد شاه بابا پدې سیمه کې دمیشتو قومونو په مشترکه مساعي او برابرو حقوقو سره ددولت په واقعي مفهوم دنني افغانستان دبنسټ ډبره کیښوده او ټول اوسیدونکې پرته له تبعیضه متساوی الحقوق افغانان

وګڼل شول. نوموړې تشکل نه یوائې دهغه وخت په کچه بلکه دننورځې دمدني ټولنو د ارزشونو له مخې خورا لوړ معیاری دموکراتیک عملي تشکل ګڼل کیږی. ستر احمد شاه بابا دهمدغه دموکراتیک اصل په مټ دپراخه پرګنو ملاتړ حاصل او پدې سیمه کې یې لویه امپراطوري جوړه کړه.دخپلې امپراطوری په ګوټ ګوټ کې یې دټولو لپاره دمنلو وړ ټولنیز پراخ بنسټه حکومت او دولت جوړ او په ملک کې یې افغاني پرګنیزه عملي دموکراسي برقراره وساتله چې تاسې محترمو استادانو دهغې په مختلفو اړخونو پوره رڼا واچوله.

درنو استادانو او حاضرینو ! زمان او مکان دوه مقولي دي چې دهرې پدیدې او خلقت او باالخصوص دټولنیزو پدیدو او نظامونو دایجاد ، تحول، تکامل او پایښت په پروسه کې ټاکلې او قاطع رول لری. یوه عالم دیوه ستر تصمیم دنیولو په وخت کې دزمان ارزش داسې ارزولې "نن وخته دې خو سبا به ناوخته وي". ستر احمد شاه بابا ددغه کتګوریو دعملي ارزش له مخې په تمام عیار ټاکلی وخت دشرایطو مطابق پخپل منطقي تصمیم سره په ملک کې خورا معقول ټولنیز سیاسي نظام جوړ کړ چې بدیل یې زمونږ راتلونکي تاریخ ونشو لیدلې او دغه ترلې ټینګ نظام همیشه دخارجي غاصبانو او داخلي متعصبو تنګنظرانو دسترګو اغزې ګرځیدلې وو.

زمان ددرې مرحلو څخه متشکل دي: ماضي، حال او راتلونکي. ماضي دهرې ټولنې دحال او مستقبل بنسټ جوړوي چې ۲۶۰ کاله پخوا دهمدغه لوی احمد شاه بابا په خارق العاده ابتکار او دافغان اولس په قهرمانئ په بې ساري او بې بدیله توګه د واحد افغانستان تر بیرغ لاندې د افغان ملت بنیاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایښودل شویدي. حال زمونږ او ستاسې رسالت دې چې دخپل ملي وحدت او دتاریخي ارزشونو او افتخاراتو د استفت د رسۍ سر تر منزله د راتلونکي نسل تر لاسه ورسوو او خپل رسالت په ټاکلی منزل کې په پوره کمیت او عالي کیفیت سره ایفاء او په پوره ډاډ سره یې راتلونکی نسل ته وسپارو.

ټولنیزي پدیدي، نظامونه، دولتونه، اداري، سازمانونه او انستیتوتونه دهر څه دمخه تاریخي پدیدي دي او دوخت په هره ګړۍ او شیبه کې دهغوی رول او رسالت مشخص او ټاکلې دې. کله چې دزمان او مکان په تغیر سره سیاسي ـ اجتماعي وضعه بدلیږي، ورسره سم دحل سیاسي لارې او رسالتونه هم تغیر مومي دمثال په توګه میرویس نیکه، احمدشاه بابا ، وزیر محمد اکبر خان ، امان الله خان ، مشروطه خواهانو ، ویښ زلمیانو ، نورو سازمانونو ، او ملي قهرمانانو پخپل وخت کې ټاکلي رسالتونه او مسئولیتونه درلودل. حامد کرزي ، دهغه دولتي اداري، موجوده سازمانونه او زمونږ همدا ننني غونډه هم ټاکلې رسالت او مسئولیت لري. لوی احمدشاه بابا خپل رسالت پرون ایفاکړې او هغه چاچې ندې ایفاکړې دهغوی په هکله تاریخ لازم قضاوت کړیدې. پدې ستره غونډه کې، دتاریخ پدې حساسه مرحله کې چې افغان اولس د مرګ اوژوند ، بودونبود په پوله شتیږي، پکارداده چې مونږ ددې ناوړه حالت او وضعې څخه د وتلو لار او خپل رسالت تشخیص، تثبیت اودهغې دایفاء په خاطر مشخص او جدي اقدام وکړو. غونډه دنوي افغانستان د جوړیدو د ۲۶۰ کلیزې نږدې جشن تر عنوان لاندې جوړه شوې ده. په همدې بنیاد هغه قومونو او اولسونو چې ټاکلې ملي تشخص ، تعهد او ټرون یې نه درلود

هم دخپل قومي او هم داولسي او ملي تشخص، تعهد او ټرون څخه برخمن شول او دلومړي ځل لپاره یې د نړۍ په دې لویه او په هر لحاظ ډیره ستراتیژیکه منطقه کې دخپل سیاسي ،اداري او ټولنیز نظام او دولت څښتن ، د همدغه نظام دبیرغ لاندې ، په همدغه تشخص ، تعهد او ټرون سره یې لویه امپراطوري جوړه او دادې نن یې مونږ او تاسې د ۲۶۰ کلیزې د جشن په ویاړ راټول شوي یو. خو ددغه عادلانه او منصف نظام د خصوصیاتو په باره کې چې ددموکراسۍ په خورالوړو هر اړخیزو ملي مناسباتو او معیارونو یعنې اولسي او ملي دموکراسۍ په اصولو او قو قوانینو ولاړوو هیڅا بنیادي او دستایني وړ څه یادونه ونه کړه. هو ملي دموکراسي او فردي مساوات چې په ملي او بین المللي قوانینو ،اصولو او مقاولو او دملګرو ملتونو دبشر د حقوقو په منشور کې د ټولې نړۍ د اولسونو له خوا د معتبرو منل شوو اسنادو په حیث تسجیل شویدي. نه لکه په افغانستان کې چې مافیایي وسله وال قوماندانان ،قبیلوي مشران او جهادي رهبران د ملي ، قومي ، ګروپي ، مذهبي ، سمتي اوداسې نورو نومونو او موقفونو له مخې په جوړ جاړي ،مشارکت ، ځما ځمۍ او پټه پنابانديې د نعماتو او بیت المال په چور سره جوړ راغلي دي.

هو !نه ددغه ډول یوه فوق العاده نظام او نه د هغه ملي مدبر شخصیت ، قوماندان او اولسي ټولنیز رهبر چې مختلف قومي مستعد ،با تقوا ،وطنپرست او په خپلو خلکو مین افغانان یې دد موکراسۍ داصولو له مخې دهغه وخت په خورا مشکلو شرایطو کې سره متحد کړل ،نه کومه ارزونه او یا لا اقل د قدردانۍ کومه یادونه وشوه. دروغجن به نه شم که ووایم نن چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولې نړۍ لـه هیوادونـو څخـه نظـامي ، جاسوسـي، ملکـي دولتـي او غیردولتینمایندګان او شـرکتونه دا لـسم کـال دې چې د همدغـه نظـام پـه بنیـادي ډنګولـو او سـر او مـال پـه ویـش اختـه دي او نـه مـونږ پـوهیږو او نـه دوی چې بـا الاخـره څـه کـول غـواړي ، هـم پـه دې بـاره کـې ، ددې سـترې غونډې برخـه والـو نـه یـواځې کـوم پریکړنـده تـصمیم ونـه نیـوه ،حتـا کـوم چـا یـي پـه بـاره کـې یـوه پوښتنه هـم راولاړه نـه کـړه او پـه داسې تـاریخي او دافغانـانو لپـاره د نـن ورځې د مـرګ او ژونـد پـه مهمـه مـسئله کـې خبـره د پنځـو تنـو تـاریخ پوهـانو داثـارو دیـاد و بـود پـه غونډه بدلـه شـوه او هغـه هـم لا څوک یـاد او څـوک لا لـه یـاده هـم پرېوتـل. پـه حقیقـت کـې دغـه سـتره غونـده هـم چـې ډیـرو پوهـانو پـه کـې ګډون کـړې وو ، لکـه د نوروغونډو پـه څیـر پـه یـوه عـادي غونډه بدلـه شـوه. نـه پـه کـې د تیـرو تـاریخي ویـاړونو ،افتخـاراتو او نیمګړتیاوولازمـه ارزونـه او کـره کتنـه وشـوه اونـه پـه کـې د افغـان اولـس د موجـوده لـویي غمیزې د حل لاره په ګوته او نه کوم عملي تصمیم ونیول شو .

مـونږ پـه دې عقیـده یـو چـې هـره سیاسـي وضـعه او مـشکل ځانتـه اساسـي علـت، تـضاد او اساسـي غوټـه لـري. تـر څـو پـورې چې همدغـه اساسـي غوټـه خلاصـه نـه شـي، هـر مـشکل چې وي پـه خپـل حـال بـه بـاقي پـاتې وي. ژونـدي او ملـي متحـد اولـسونه پـه داسې حـالاتو کـې اساسـي مـشکل ،تـضاد او علـت تشخیـصوي او پـه خپـل ټـول فـردي او جمعـي شـعور او مـادي امکانـاتو سـره د همدغـه اساسـي مـشکل د حـل پـه لارکـې سـره متفقانـه تـړون او عمـل کـوي او مخکـې لـه دې دغـه مـشکل ریښې و ځغلـوي او بجـي وزیـږوي ، پـه خپـل قـابو او محاصـره کـې راولـي او د پـای ټکـې ورتـه وړي ، نـه دا چـې لـه یـوه مـشکل څخـه ۱۰۰۱ مـشکله ځـان

لپـاره جـوړاود یـوې لـومې پـه ځـای دې شـمیره لوموپـه جـال کـې ټرلـې پریـووځي. نـن ټـول افغانـان، دولتـي مـسئولین، پخپلـه حامـد کـرزي، پـه افغانـستان کـې دخـارجي میـشتو قوتونـو مـسئولین دخـارجي دولتونـو چـارواکي او ټـول نړیـوال پـه پـوره اتفـاق سـره وایـي چـې: دافغانـستان بـود ونبـود دپوښتنې لانـدې دي، پـه افغانـستان کـې نظـام نـشته، امنیـت نـشته، اداري فـساد ، رشـوت ، اخـتلاس ،د مخـدره مـوادو کـر کیلـه او قاچـاق ،اداري ،قـانوني ، حقـوقي او حتـا افغـاني انـساني بحرانونـه او ډیـرې نـوري پـه لـسګونو او سـلګونو نـاخوالی موجـودې دی.داکتوبرپـه میاشـت کـې پـه افغانـستان بانـدې دامریکـي لـه حملـې راهیـسې شـپږګ کالـه پـوره شـول. داکتـوبر پـه اتمـه نیټـه دامریکـي دکـانګرس دهیئـت رئـیس ویلـي چـې پـه افغانـستان کـې دبـوش سیاسـت ناکـام دې او امریکـا بـه حتمـآ افغانـستان دهمیـش لپـاره لـه لاسـه ورکـړي. دا پـه حقیقـت کـې هغـه تجاهـل العارفانـه اظهـارات او اعترافـات دي چـې د افغانـانو پـه مطلقـه ببوسـې او بـې کـسې دلالـت کـوي. هغـه افغانـان چـې څـه مـوده دمخـه یـي پخـواني شـوروي سـتر آبـر قـدرت ،چـې لـه ویـرې یـي همدغـه امریکایـانو او اروپایـانو پـه خپلـو کورونـو کـې خـوب نـه درلـود او هرکـال یـي بـې شـمیره بیلیـو نونـه ډالـر دساړه او تـاوده جنګ پـه لار کـې مـصرفولې ، مـات او لـه خپـل ملـک څخـه وشـړه ، او دااامریکایـان ، اروپایـان او نـور وو چـې زمـونږ ملـک تـه د خـدمت او کومـک لپـاره راغلـل ، خـو خیانـت یـي وکـړ او زمـونږ ملـک او اولـس یـي داسې بـې وسـه او بـې کـسه کـړ. خـوکرزي صـاحب اوس هـم مـصمم دې پـه همـدې خـارجي قوتونـو ،د هغـوی پـورې ټرلیـو افغـاني جنګـي جانیـانو ، دبـشر دحقوقـو پـه ناقـضینو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مفسیدینو او مختلسینو او نورو او نورو پواسطه نظام او دولت جوړ کړي او افغان اولس نور او نور هم له پښو پرېباسي . دا کار پخپله دکرزي دحکومت او دولت قانوني او حقوقي مشروعیت دپوښتنې لاندې راولي.خو باک یې نه شته ، ترڅو چې د زمان د دجال له شا دوی لپاره څه دوړېږي د دوی پرې ساعت تیر دې او دملک او اولس غم خو بې له هغې هم نه لري.

بین المللی قوتونه دملګرو ملتونو او امریکی په مشری چی عملاً ټول جهان اداره کو ، همداسې دغه تجاهل العارفانه تظاهر هم کوي چې دوی ګوندې ، په افغانستان کی دامنیت د تامین او اصلاحاتو څخه عاجز دی. که دا خبره رښتیا وي ، نو د دوی حضور په افغانستان کی دڅه په خاطر او دا دومره بې شمیره بې ګناه افغانان هره ورځ د څه لپاره مري ، دا دومره قوتونه په دې غریب ملک کې د ولي ځای پځای شوي ، دا دومره مصارف د څه لپاره او سل او زر نورې خبرې دجدی پوښتنی لاندی راولي. له بلې خوا دافغانستان ګاونډیان چې لا پخوا په کمین کی ناست وواو خپل توسعه طلبانه حرصونه او پوچ ارمانونه یې چاغول بیل بیل باندې هیوادونه له هغوی سره مشترک پلانونه تعقیبوي او عملاً یې دافغانستان ځمکنی بشپړ تیا او جغرافیایي فزیکي موجودیت دخطر سره مخامخ کړې دي.دغه او دې ته ورته ډیرو نورو مسایلو ته ټول وطنپرسته افغانان دشک په سترګه ګوري او همدا مسئله نن دافغانانو او باندې ني او ځینې ګاونډي هیوادونو تر منځ په اساسي تضاد او شخړه اووختې ده. ځکه که یو اولس او هیواد جغرافیایي موجودیت او استقلال ونلري نور ارزشونه یې هم هیڅکله تحقق نشي پیدا کولې. دافغانانو لپاره چې دوطن سره

مینه په خاصه توګه دتقدس حیثیت او مقام لري نو کله چې روسانو په افغانستان خائنانه حمله وکړه، افغانانو عمومي قیام وکړ او تر هغې ارام کښیناستل تر څو چې یې اخري عسکر د امو له دریاب څخه پورې نه وته .دا په تاریخ کی همیشه همداسی وه او نن هم په حقیقت کې ټول افغانان په همدې علت پاڅیدلي دي.

دتعجب ځټه خبره داده چې نن د یو موټي افغانستان جغرافیایي موجودیت دځینې اجنبي پلوي افغانانو لخوا دخطر سره مخامخ دې او حتا درسمي تریبونو او پارلمان دموقف څخه دغه ډول غیر مسئولانه او خاینانه څرګندونې کیږي. دا چې وایي سیاست چټله لوبه ده ، رښتیا هم نن په افغانستان کې سیاست په چټله لوبه او کثیر المجهوله لا ینحله معادله بدل شوې او یوه تکه توره مکدره فضاء یې په افغانستان کې رامنځته کړې ده.

اولس ددغی وضعې له سپیناوې څخه عاجز دې. یواځې ملي وطنپرسته روشنفکر قشر یعنی تاسی محترم استادان کولې شی په هغې کې لازم صراحتونه او وضاحتونه راولی، اولس ته دوست او دښمن په ګوته او تر منځ یې رڼه بیلدونکی کرښه کش کړی.ایا تاسې دغه کار وکړ ؟ دغه سپیناوې مو راووست ؟ او دغه رسالت مو سرته ورسوه ؟

محترمو استادانو !دیرش کاله کیږي چې دا ډول غونډې جوړیږي ، که نور هیڅ مو له لاسه نه کیږي ، په خپلو ستغو سپورو ویناووکه له یوې خوا د خپل زړه بړاس باسو ، کیدلې شي د خوم چا په جیب کې یو څه هم واچول شي او له بلې خوا مونږ او تاسې چې د یو څه تنفس امکان هم لرو ددغه ډول غونډو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجوړيدو فرصت او حوصله هم لرلې شو. خوزمونږ اولس همغسې چې يې ټول بود و نبود ددغه ظالمانو سره پخپل عادلانه جنګ کې له لاسه ورکړي، ديوې شيبې حوصله هم نده ورپاتې. کاشکې نن دهغه اعجاز، جادو او نهايي تصميم په باره کې يو څه فکر او تصميم نيول شوې وای چې د مرګ په پوله پروت افغان غم ځپلي اولس ته داخري سلګۍ په فرصت کې ورته نجاتد اميد واری پيغام پروت وې.

هو !هيڅوک هيچاته دقيامت د ورځې ، نه دجنت وعدی ورکولې شي اونه له دوزخ څخه څوک ويرولی شی. خو مونږ کولې شول لا اقل نن يو داسې تصميم ونيسو چی د افغان اولس لپاره د تيرو افتخاراتو په تر لاسه کولو سره ، په راتلونکې کې سر اغاز جوړ شوې وای.

شرم دې دهغه چا لپاره چې نن هم دقسم خوړلې دښمن خاينانه نظام اولعنتی ميډيا فعاله ساتي، ورته دخپلې خيټې نه توجيهات برابروي او ددغه لويي غوښتونکې، ځان غوښتونکې تنګنظره دجال دډولی لاندې سر ټيټی روان دي. پکار دادی:

- نننی غونډه بايد دخپل روشنفکری رسالت او بی له تاخيره مسوؤليت له مخی موجوده خاينانه مجهول سياستونه واضح او ددوست او دښمن تر منځ که خپل وي که پردي، که پټ وي که ښکاره روښانه کړښه کش او په څرګند ډول يې يو تر بله سره تفريق او اولس ته په ګوته کړي.
- دهمدغه تشخيص له مخې دعمل يوه څرګنده سياسې فتوا بايد صادره شي.
- يوه باصلاحيته افغاني روشنفکری شورادې جوړه او

ددغه شورا لخوادې له دری میاشتو څخه تر شپږو میاشتو پورې وخت ورکړې شي چې په موجوده وضعه کې ژور بنيادي اصلاحات شروع او سرته ورسوي.

- په غير صورت کې دې دهمدغی باصلاحيته ملې وطنپرسته روشنفکري شورا لخوا بديل اعتمادي متخصص کسان ددولت او حکومت لپاره پيشنهاد او معرفي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دموکراسي
په تیوری او عمل کې

دموکراسي دیوناني کلمې « demos ــ اولس ،خلک ؛او kratos ــ قدرت ،حاکمیت » څخه اخستل شوې او یو د اشکالو د اداري ده، چې په رسمي ډول د اکثریت حاکمیت په اقلیت او د ټولو خلکو ازادي او یوشان حقوق تأ مینوي . خو په عمل کې نه پخوا د بشر په تاریخ کې کله اولسي حاکمیت عملي بڼه درلودلې، نه اوس څوک دنړۍ په کوم کنج کې داسې نمونه سودلې شي او نه په راتلونکي کې څوک دهغې تضمین او ذمه واري کولې شي. تر اوسه پورې مونږ یواځې د حاکمو نظامونو او طبقو د دیکتاتوری نمونې لرو او بحث پرې کولې شو. اولس په هره ټولنه کې وسیع البنیاده پدیده، جوړښت او بنسټ تشکیلوي چې د بشري ټولنې دژوند په ټولو اړخونو کې یې همیشه پریکړنده رول لوبولې، د تل لپاره د حقیقت او واقعیت معیار پاتې شوې او د دموکراسۍ سره لازم وملزوم او یو دبل په وجود کې تحقق پیدا کوي . که څوک غواړي د دموکراسۍ په واقعي مفهوم ځان پوه کړي او د تیوری او عمل سره یې کړه وړه ولري باید خپلې خبرې او عمل د دموکراسۍ او اولس دیو تر بله

نه شلیدونکي ارتباط او متقابل استلزام د عمده اصل او منبع څخه پیل کړي . غربي دموکراسي د سیاسي نظام په حیث د سرمایې د خصوصي علاقمندیو او د حاکمي طبقې او اداري نظام د مشترکو امتیازاتو په نظرکې نیولو او تباني سره تحریفي ، رسمي او عملي بڼه پیداکوي او د ټولنې د قاطع اکثریت د خیر ښیګڼې د پروګرامونو او د ټولنیزو ــ اقتصادي مناسباتو او تولید سره هیڅ ډول عملي اړیکي نلري او دموکراسي د ټولني ، ټولنیزو ، ټولنیزو تولیدي ، اقتصادي او نورو مناسباتو مافوق ، یواځې ایدیال معنوي ماهیت پیداکوي او د پوچ بې ماهیته نوم څخه پرته هیڅ ډول مادي قابل داحساس او قابل داستفادي ارزش نلري ،ځکه چې په اصطلاح ټول دموکراتیک نظام او میکانیزم د سرمایدار او اداري حاکمیت د ګټو په محوربانديدوران پیداکوي . زه پدي عقیده یم چې هر ارزش ، حتا هغه چې مونږ معنوي ګڼو ، هم یواځې د مادي کمیتونو او ارزشونو پواسطه قیمت ګذاري کیږي. د مثال په ډول ، استقلال ،ملي حاکمیت ، پخپله دموکراسي او ډیر نور چې د ځینو ، په آند معنوي ارزشونه ګڼل کیږي مادي ارزش لري او یواځې د مادي ارزشونو پواسطه یې کره کتنه او ارزونه کیدلې شي. راشې ، پدې خبره غور وکړو ، که چیرې په اصطلاح همدغه معنوي ارزشونو تر شا مادي ارزشونه وجود ونلري (چې حتماً یې لري) څوک به ورته ارزش قایل شي ؟ فکر کوم که مونږ د دموکراسۍ ارزش او کیفیت په یوه اجتماعي ــ اقتصادي نظام کې د دغه نظام داستثمار د کچې د ټیټوالي له مخې اندازه او قیمت ګذاري کړو ، دا به د دموکراسۍ د ماهیت د پوهاوي لپاره ډیره ځرګنده ،اسانه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوره منطقي لاره وي. دموکراسي دهر تاريخي اجتماعي ـ اقتصادي نظام او دهغې پورې اړونده حاکمو او محکومو طبقو ذات البيني مناسباتو د ضرورتونو او مجبوريتونو له مخې، تاريخي ـ سياسي پديده ګڼل کيږي. زما په نظر په دريو اړو تاريخي ـ اقتصادي نظامونو کې د قواوو ،وسايطو او مادي زيرمود کچې، ابعادو ،کميت او کيفيت ته په تش اشاره سره هم زمونږ د مطلب د حل افاده کيدلي شي. يوه برده دار څومره مره يان لرل ،څومره يي پرې پخپله مصرف کاوه ، په کومو وسايطو يي څومره توليد کاوه او څومره ورته ګڼه پاتې کيدله او د مصرف او ګټې تناسب يي په فيصدي لحاظ څومره وو .يوه فيودال څومره ځمکي ، دهقانان او څه ډول وسايط درلودل ، څه شې يي کرل او ريبل اوپه کال کې يو وار دګټي او مصرف تناسب يي څومره وو . اوس به راشو د لسو ، سلو او پنځه سوه ملياردو ډالرو سرمايدار ، وسايطو ، مادي او تخنيکي بيزونو او کومپلکسونو، لسګونو او سلګونو زرو کارګرانو ،د هغوی طيارو ،ټانکونو ، موټرو او نورو عظيمو توليداتو ، د ثانيې ، دقيقې ،ساعت ورځ ،مياشت اوکال ګټې ،توليدي ضريبونو او تناسبونو ته . دغه تفاوتونه په هيڅ ډول فيصدي ، تناسب او هيڅ قيمت سره د مقايسي وړ ندي. په همدي کچه دموکراسي او که بهتره به داوي ووايم چې ظلم اوناوروا هم دمقايسي وړندي. سرمايداري نظام د خپل نظام او سرمايي د بقاء په خاطر پنځه سوه کلنه تجربه لري. هغوی حاضردي د سرمايداري مافيا دناوړه ګټې لپاره هر ډول شرايط ، تحريفي تيوری او حتا د چور او چپاول زمينه هم برابره کړي چې څرګندې بيلګې يي په وروستيو کلونو کې مونږ په افغانستان کې ليدلې شو. هغوی

د دې کار لپاره د ملیونو انسانانو قرباني ، محلي ، منطقوي او حتا نړيوال جنګونه پلان ګذاري او تسليحاتي مسابقات هم په کار اچولې شي .دوی د سرمايداري طبقي په ګټه مالي او پولي بحرانونه رامنځته کوي ځکه په هر بحران کې يواځې غريبه طبقه متضرره او د سرمايداري طبقې ګټې دوه چنده کيږي. د مثال په ډول کله چې بنزين دوه برابره قيمته کيږي ، معمولاً د ټکسي او موټر کرايه هم دوه برابره کيږي. خو موټر او ټکسي نيم مصرف او نيمه ګټه کوي. په بحران کې مصرف ثابت پاتې کيږي او د سرمايدار ګټه دوه برابره شوه. ټولنيز مناسبات هغه وخت دموکراتيک دي چې اولسي د خير ښيګڼې بڼه ولري او په اولسي پراخه پايداره بنياد باندې بناء وي . په غير صورت کې هره دموکراسي د معين نظام او معينې طبقې ديکتاتوري ګڼل کيږي . د خصوصي ملکيت او د تورو پيسو په فزيکي موجوديت سره چې د استثمار ،ناوړه ګټې ، فساد او غير قانوني سود او مالي ذخايرو وسايل برابروي ، دموکراسي هيڅ وخت عملي بڼه نه شي پيدا کولې او بلکه پخپله دموکراسي د دغه ډول عواملو څخه يو عامل ګرځي . ديکتاتوري او دغه ډول تش په نامه دموکراتيک نظامونه يواځې په زور، ظلم ، جبر ، دروغو ،نيرنګ ، اردو ،پوليس ، مخصوص امنيتي قوتونه ، حکومت او دغه ډول نورو وسايلو په ذريعه چليدلې او ساتل کيدلې شي. خو ټولنيز دموکراتيک نظامونه دزور او ظلم محتاج ندي او په سولئيز ډول د جمعي سراسري پايداره سولې د تامين ضمانت کوي. که څوک غواړي چې په نړۍ کې سراسري سولئيز نظام ټينګ شي لازم دي ټولنيز مناسبات په اولسي وسيع البنياده پايداره قاعده ودرول شي ، په غير

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به بشري ټولنه دهمیش لپاره ددموکراسۍ دحقیقت او واقعیت په برقرارۍ کې ګمراه او بې برخې پاتې وي . نن چې له نیکه مرغه جمعي شعور، علم او اقتصاد پرمخ تللې ، دا کلکه امیدواري شته چې اولسونه به دخپل جمعي شعور دوجدان دغږ له مخې خپل تاریخي رسالت درک او دټولنیزي دموکراسۍ دتحقق په لور به چټک قدمونه واخلي .دتاریخ په اوږدو کې ځینې تیوریسنانو هڅه کړې دموکراسي داولسي ټولنیز ارزش او ورځني عملي ژوند اومناسباتو څخه بې محتوا کړي .له دې لارې هغوی هڅه کوي په اصطلاح خالصو دموکراتیکو ادیالونو ته ځانونه ورسوي، چې وجود نه لري . دخپلو نظامونو واقعیتونه پرده پوشي او اقتصادي بحرانونه ، ټولنیزو بدبختیو او ناخوالو علتونه په تحریفي شکل فورمولبندي او په پرې یې هغه څوک چې مدنظر لري ونیسي او یا یې د هر چا په قسمت او بخت پورې وترې. هغوی مذبوحانه اظهارات او استدلال کوي چې ګوندې دخپلې دموکراسۍ د حفاظت او حراست په خاطر یې عظیمه بیرو کراسي ، قوانین، مؤسسې، انستیتوتونه او ارګانونه ایجاد کړيدي . زه وایم که داخبره سمه او په حقه وي نو دبشریت دپیدایښت څخه تر ننني ورځې پورې به یو ددغه پرنسیپونو څخه تحقق موندلې وي .دلوی تشویش خبره داده چې نن دغه مبارزه ډیرې حساسې مرحلې ته رسیدلې، ټولې خواوې مساوي امکاناتو خواته نژدې کیږي او بشریت پخپله دخپلې تباهۍ لپاره هر ډول وسایل او امکانات برابر کړي، وضع هم له بل هر وخت په نسبت ډیره ترینګلې، ټولې خواوې دمخامخ ټکر په موضع کې یو بل ته ولاړې اوله هیڅ لور د تفاهم علایم نه

لیدل کیږي، شعور له منځه الوتې، هر چاته ځانونه حق په جانب ښکاري او یواځې داحساساتو له مخې په پټو سترګو په وړاندې قدم اخلي. پداسې شرائطو کې دعواقبو جاج کومه نا حله معما نده او محترم لوستونکی پخپله دهغې پیشګویي کولې شي.

نن دنړیوالو ماجراجویانو او افراطیونو او نړیوال دموکراتیک بهیر تر منځ یو بل انقطاب عملا د تشکل په حال کې دې. ماجرا جویان او نړیوال افراطیون دمشترکو ګټو په بناء غواړي وضع په موضعي او نړیواله کچه متشنجه وساتي او حتا دبشریت دتباهۍ په بیه قمار ووهي خو له نیکه مرغه نړیوال دموکراتیک بهیر له یوې ورځې څخه بلې ته نړیوال ابعاد ، ټینګ ارتباط او اعتبار پیدا کوي او په نړیوالو مسایلو کې دفرد ، ګروپ، سازمان، قشر او داسې نورو په حیث خپل فردي او ډلیز عکس العمل او تاثیر واردوي. په عراق باندې د امریکي او انګلستان دحملې دامادګۍ په پروسه کې عملا دغه تقابل ولیدل شو. افراطیونو هڅه کوله ددغه جنګ اور ته لمن ووهي نو یې دخپلو استخباراتي سازمانونو په مرسته هڅه وکړه ددروغجنو دراماتیکو صحنه سازیو له لارې نړیوالو ته وښایي چې په عراق کې دتصور څخه پورته کیمیاوي او بیولوژیکي وسلو ذخیري موجودې او په ۴۵ دقیقو کې اتمي وسله هم جوړولې شي ، سره ددې چې په ټوله نړۍ او په هغه جمله پخپله په انګلستان او امریکي کې ددغه جنګ پر ضد مظاهرې وشوې، د بلکس په مشرۍ دملګرو ملتونو هیئت چې په عراق کې د څېړنو مسئول وؤ په قاطعیت سره دغه دروغ رد کړل او داکتر کلي چې پدغه باره کې یې مسئولیت درلود او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته دخودکشې څخه یې په بل څه زور نه رسیده بیا هم په عراق کې دجنګ اور بل، دغه متمدن هیواد یې دخاورو ایرو په ډیرې بدل او نن هم هره ورځ په سلګونو بې ګناه کوچنیان، ښځې او نر او سپین ګیري او ځوانان وژل کیري. هو ! ماجرا جویانو په ډیره سپین سترګې خپل ناولي تصمیمونه عملي کړل، هغوی وروسته پدې هم اعتراف وکړ چې دغه ډول وسلې په عراق کې پیدا نه شوې او وروسته لدې به هم پیدا نشي. دا خبره تونی بلیرد ۲۰۰۴ کال دجولای په ۷ نیټه دسنا په وړاندې وکړه یعنې پخپل جرم یې دټولې نړۍ، دټولو سوسیال دموکراتانو ، دهاګ دبین المللي محکمې او ملګرو ملتونو په وړاندې اعتراف وکړ. تونی بلیر دانګلستان صدراعظم داخبره هم سمه ورسره غبرګه کړه چې په عراق باندې حمله بیا هم حتمي وه څکه هغوی دملګرو ملتونو پریکړه نه وه منلي. دا چې چا پریکړه نه وه منلي او څوک دد غو پېښو دعواقبو مسؤل دې پدې باره کې دی پخپله محترم لوستونکي قضاوت وکړي. زما لپاره دتعجب وړ خبره داده چې دغه کسان دهمدغه سوسیال دموکراتیزم دعلمبردارانو لخوا چې پرضد ئیي مظاهرې کولې دبل ځل لپاره په ولسمشرۍ ومنل شول. زما پوښتنه داده. همدې ته وایي دسوسیال دموکراتیزم اصلي ماهیت، عالي مرام، ستراتیژي او انصاف؟ یا دا چې نن هم ددغه محترمانو په مقابل کې کوم مضمر جبر، طلسم او جادو قرار لري، نه یواځې د هغوی لاسونه او پښې یې تړلي بلکه په شعوري ترګمۍ یې هم اخته کړي دي. زه پدې عقیده یم تر څو چې سیاست ا ولسي او ټولنیز نشي، سیاسي پایداره دموکراسي وجود نشي لرلې. یا دا چې هره سیاسي دموکراسي په موجوده شرایطو کې دهمغه

حاکم نظام او طبقې دیکتاتوري ده. په سیاسي دموکراسۍ کې منفعت شخصي او خصوصي او مسئولیت جمعي ټولنیزه بڼه لري. تاریخ ددغه ډول دموکراسۍ څخه پخپله سینه کې ډیرې بدې خاطرې ساتلي دي. دهمدغه سیاسي دموکراسۍ په ضد ابخانه کې اتم بم جوړ شوې، دهمدغې سیاسي دموکراسۍ دتضادونو اونه پخلاکیدونکو دښمنیو له بازار څخه لمړې ځل اتم بم استعمال شو. دسیاسي دموکراسۍ دګټې وټې څخه ده چې یو همیشه په ګټه او بل همیشه په تاوان کې دې. په نړۍ کې دمسکراتو، مخدره موادو او نورو مضره موادو مخه نه نیول کیږي، اشتهارات او تبلیغات یې هره خوا سترګې رندوي او غوږونه کڼوي، دسیاسي دموکراسۍ په نتیجه کې ده چې ایکالوژیکي او محیطي دژوند صحي شرایط په نظر کې نه نیول کیږي ،هره خوابدشکله ناروا جنګي ماشینونه غوریږي، دفابریکو دزهرجنو غازاتو لوخړې هوا ته پورته کیږي، ټوله نړۍ زهرجنه کوي او د مهلکو امراضو باعث ګرځي خو ګټه یې ځانګړي افراد تر لاسه کوي، داوزون طبقه له منځه وړي او نړیوال درادیو اکتیف شعاعاتو دمستقیم تماس او ضرر سره مخامخ کوي او دسیاسي دموکراسۍ علمبرداران دخپلو شخصي ګټو اوملحوظاتو له مخې نه حاضریږي بین المللي مقررات او پریکړې امضاء کړي او ویي منې. خو تش په نامه یې ورځې لمانځي چې همدا نن هم په کابل او نورو ښارونو کې ونمانځل شوه. ټولنیزه واقعي دموکراسي هیڅکله د ننني شخصي سیاست په ناپایداره بنیاد پایداره نشي پاتې کیدلې او دسیاست په آزمندانه محیط او تنګ کمیس کې نه ځایږي. راشۍ چې دموکراسي په ټولنیزه پایداره قاعده ودروؤ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټولنیزي پایداره دموکراسۍ. دشرایطو څخه خونډ
واخلو. ټولنیزه دموکراسي پخپله خود کفاء او خود بقاء نظام دي
خو سیاسي دموکراسي »کله چې سیاست اولسي او ټولنیز نه
وي« خپل ځانته خپل قبر پخپله کنې. دټولو بین المللي
دموکراتو قوتونو څخه زمونږ هیله داده چې مونږ ته په هیواد
کې دټولنیزي دموکراسۍ پوخ تهداب کښیښودل شي. افغانان
چې پخپل ملک کې دټولنیزي دموکراسۍ تجربه لري دغه نظام
به ښه وپالي او وروزي. افغانستان نن دشرق او غرب
دکلتورونو دتقاطع محل ګرځیدلې. افغانان دسیاسي
دموکراسۍ تجربه نلري زمونږ په هیواد کې سیاسي مناسبات
قومي او قبیلوي بڼه لري. ګوندونه او سازمانونه چې اوږده
سابقه نلري او اکثر روشنفکران چې په غرب کې هم اوسیدلي
او روزل شوي دي دخپلو قومي او قبیلوي مناسباتو څخه نشي
وتلې او نن چې عملاً دبین المللي سیاسي لوبو په ډګر کې قرار
لري په سیاسي لحاظ ډیر نزدیک بینه او هغې ته دپخوانیو
تربګنیو او ګوندیو په سترګه ورته ګوري. که د کاکا زوې کوم
ګوند جوړوي نو دې یې هم باید جوړ کړي او که چیرې دوه ورونه
هم په ګوندۍ کې سره جدا شوي هیڅکله بیا ندي یو شوي.
زمونږ په هیواد کې وروستیو سیاسي پیښو دا هم وښودله چې
زمونږ اولسي خلک دروشنفکرانو په نسبت دزیات وسعت نظر
خاوند ان دي. دولسمشرۍ په ټولټاکنو کې زمونږ د اولس
شکییایي او سالم برخورد زمونږ دا اولس او دبې ځایه نا سالمو
ډلو ټپلو جوړول زمونږ دروشنفکرانو په هکله زما دمدعا
دثبوت دلیل ګڼل کیدلې شي. زمونږ اولس افغان شموله
سراسري سیاسي مرکزي قوي رهبري غواړي خو زمونږ

روشنفکران دخپل تنګ نظرانه موقف او دید له مخې ددغه ډول
رهبرۍ جوګه ندي. همدا سبب دې چې دبې شمیره ګوندونو په
جوړولو سره یې بې شمیره پرابلمونه ایجاد کړیدي. محترم
حامد کرزي ته هم ولسي خلکو پرته دتبعیضه پښتنو، تاجکو،
ازبکو، هزاره او نورو یوشان رایه ورکړه. لازم وؤ چې حامد
کرزي هم دافغان اولس داعتماد په بدل کې دملي منافعو په بناء
دملي اشخاصو څخه ملي حکومت جوړ کړې وې، خو له بده
مرغه کرزي صاحب دخپل حکومت په جوړولو کې خارجي
فاکتورته زیات ارزش قایل شوې او نن دکابیني هر غړې څومره
چې د خپل متولي ګټې په نظر کې نیسي هغومره خپلې ملي
ګټې په نظر کې نلري. دغه کار په حقه سره دیوې خوا دملي
وسیع البنیاده حکومت دجوړیدو امکان له منځه وړې او دبلې
خوا یې په حکومت کې ملوک الطوائفي او بې بندو باري
رامنځته کړیده. کله چې حامد کرزي هڅه کوي دغه تشه
دمشاورینو، مشاور وزیرانو، مشاور معینانو او نورو په
مقرري ډکه کړي مخالفین یې هغه دخورې ګوتې څخه نیسي او
خپل نماینده ګان پرې مقرروي او وضعه له بد څخه بد تریږي. نن
سبا په افغانستان کې هر اړخیز تشکلات او دموکراتیک
ریفورمونه جریان لري ددغه ډول ریفورمونو لپاره وسیع
البنیاده ټولنیز نظام ضروري دې. حال دا چې په افغانستان کې
دا ډول نظام وجود نلري. ټولنیز نظام هغه دې چې له ځان څخه
ددفاع توان ولري خو زمونږ اوسنې نظام دبین المللي قوتونو په
مرسته هم دخپل استقرار څخه برخورداره ندې. له بلې خوا
زمونږ دټولنې پخوانې ډیر قوی نهادونه له یوې ورځې څخه بلې
ته یو په بل پسې رنګیږي او کوم نوي نهادونه چې دخپل ماهیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مخې موقته بڼه لري او تشکل يې ندې موندلې دا ډونده دندو داجراء جوګه ندي . په پای کې محترم حامد کرزې دافغانستان داسلامي جمهوريت منتخب جمهور رئيس په ډيرو حساسو ټولنيزو او دولتي مسايلو کې خپل همیشنې وسعت نظر له لاسه ورکوي، يوائې مجاهد پاتې کيږي او په نورو ټولنيزو قشرونو او با الخصوص په وطنپرسته روشنفکرانو باندې داعتماد څخه کلکه ويره لري. امید دې پدغه ټولو نیمګړتیاوؤ برې ومومو او پدې حساسو شیبو کې خپل تاریخي رسالت سرته ورسوؤ.

دخپرونې دریمه کالیزه

دحرکت دخپرونې دریم کال د دسپتمبر دیوولسمې پیښې دشپږم او دبن د بې بنیاده او ناکام کنفرانس دپنځم کال سره سمون لري چې دتروریزم دبې مفهومه ستراتیژۍ او ناکام جنګ له لارې په غوره کولو سره يې سیاست په نړۍ او افغانستان کې په کثیر المجهوله معادله او لاینحله معما بدل کړې او نن چې دامریکي دموکرات ګوند په پارلمان کې داکثریت په ګټلو ، غواړي په نظامي بودجه تعذیرات ولګوي، بیا هم دامریکي جمهور رئیس جورج ډبلیو بوش دویټو دصلاحیت څخه په ناوړه استفادې سره په عراق او افغانستان کې دنظامي پوتنسیال دلوړلو په خاطر په کال سل ملیارده ډالر ترلاسه او هڅه کوي چې دسیاست کثیر المجهوله معادله دنامعلوم وخت لپاره لاینحله پاتې شي. خو په اوسنیو شرایطو کې ددغه ډول غیر مسؤلانه لوبو او بې مفهومه دروغجنو او دوامداره تروریستي پیښو تسلسل او ځنځیر اخري سپرغۍ به بې له شکه ددریم نړیوال ذروي جنګ پټاکی وچوي. دیویشتمې پیړۍ په پیل کې اصلاً دنړیوال سیاسي نبض پر ضد ددغه ډول سیاست غوره کول او په نړیواله کچه ددغه ناسم سیاست پلوی ټیمونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کیدل، په حقه سره دبشریت دراتلونکی ژوند لپاره سپېره او بد فال ګڼل کیږي. په همدې زماني مقطع کې پاکستان په موازي ډول په ذروي طاقت او نژدې سل زره تروریستی روزنیز مرکزونو په ایجاد د تروریزم په ځاله بدلول او په ټوله نړۍ کې دداسې یوې سرکشې او تاریکي قوې تیتول دوهمه نه جبرانیدونکی نړیواله ستره اشتباه ګڼل کیږي. په افغانستان کې دامریکي او انګلستان لخوا دافغانستان دګاونډیانو پر ضد دطالبانو څخه دیوې حربې په څیر استفاده ، دافغان اولس په نماینده ګۍ دهغوی سره دیوه سیال قوت په حیث معامله او بالاخره دشمالي ټلوالې دمتعصب لږکي په ګټه ددغه قوت ټکول دړې واړه هغه ناسم عوامل دي چې دنړۍ پدغه هر لحاظ ستراتیژیکه منطقه کې یې دجنګ اوربل کړې او دمصؤنیت احساس تړې هیڅ لپاره متصور ندې. نړیوال پرابلمونه دنړیوال سلیم عقل، هم آهنګۍ او ملاتړ په نتیجه کې دسمون لار پیدا کوي او افغانان به یې هم دنړیوالو سره یوشان ګالي، پالي او دسمون ملاتړ به یې کوي. که هر اولس خپلې داخلي او خارجي چارې په ایماندارۍ سره سرته ورسوي په نړۍ کې به هیڅ مشکل پاتې نشي. پکار دادي پخپل ملک کې دسمون پسې د معرفت څراغ بل کړو ، دخاین او صادق ترمنځ توپیر ته قائل شو او لازم وضاحتونه رامنځ ته کړو. دبن دکنفرانس څخه وروسته دافغانستان مؤقت ، انتقالي او منتخب دولت، لویه جرګه ، پارلمان او محلي شوراګاني، اساسي قانون، مختلفې مستقلې اداړې، کمیسونونه او دموکراتیک انستیتونه جوړ او بین المللي ملاتړ او ډیرې مادي مرستې ترلاسه شوې خو دا چې دبن کنفرانس په نامعقول بې پلانه او بې پروګرامه دشخصي او

ګروپي ګټو په بنیاد رامنځته شوې وو په همغه یو جانبه عطالت خپل قهقرایي مسیر طې کوي. او دچارو دسمون په خاطر چا یوه لوټه هم نده ایښې. دملګرو ملتونو او امریکي په مشرۍ دبین المللي قوتونو په راتګ سره هر افغان او خصوصاً روشنفکر قشر پدې باور وو چې افغاني غمیزه به حتماً دحل لار پیدا کوي ځکه چې دغه ملکونه ستر نظامي، اقتصادي، علمي ــ تخنیکي پرمختللې ټولنې لري، دعالي منجمنټ او مدیریتونو څخه برخمن او سوسیال دموکراتیزم دهغوی دټولنیز ژوند ورځنۍ عملي بڼه ګڼل کیږي. امنیت به تأمین، اقتصادي وده به حتمي او ټولنیز نظام او دموکراسي به په افغانستان کې په ښه وجه برقراره شي. لیکن ددې ټولو بې شمیره مثبتو فاکتورونو دموجودیت سره سره دشپږو کلونو وروسته په ملک کې نظام نشته، اداره نشته، قانون نشته، عامل ارګان او شخص وجود نلري، فساد ، رشوت، اختلاس، دمخدره موادو کرکیله او قاچاق ددولت دمسؤلینو او ارکانو ورځینې کار او مصروفیت ګڼل کیږي. شاه او ګدا ، داخلي او خارجي یوشان دظلم، ناروا او بې قانونۍ څخه شکایت کوي. په افغانانو دقیامت ورځ جوړه ده هر څوک نفسي نفسي چیغې وهي نه صور اسرافیل «ع»شته او نه مسئول شخص په ستر ګو کیږي چې د حی علی الفلاح چیغه وکړي او دغه په ګونډو بې کسه او بې وسه اولس دسوال دکچکول څخه رابیرون، پخپلو پښو یې ودروي او دخپلې عقیدې، ارادې وو اک خاوند یې کړي . افغان خو هغه اولس وو چې دچا په غلامۍ کې هم غلام ندې پاتې شوې او نه یې دچا جوتې خوړلي. دغه کسان څوک دي چې دسوال او راکړې په دودنښه پوهیږي او پرته له عاره په ډیر ویاړ پردو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاسوسۍ او خوشخدمتۍ مهرونه یو تر بله سره په سیالۍ په ځانونو لګوي او د تاریخي مختورۍ څخه هیڅ باک نلري. په شخصي لحاظ یو څوک دنه منلو تهمت او ناوړه کار پر ځان منلې شي خو دا کار دیوه اولس، ټولنې او یوه ملت په نوم او نماینده ګۍ نشي کولې او نه باید اولس چاته دا حق ورکړي. په کوم هیواد کې چا دولتي اداره، پارلمان، فضاء، حقوق او نظام دجنګي جنایتکارانو، دبشر دحقوقو دناقضینو، بې سواده جنګ سالارانو، مفسدینو، رشوت اخستونکو او قاچاقبرانو څخه جوړکړي، دچا په ملک کې چې امنیت نه وي څوک نژدې ۲۰۰ زره تحصیل یافته، باتجربه متعهد افسران کوڅو ته بې سرنوشته وباسي، په کوم ملک کې دکابیني غړي، اداري لوړ رتبه مسؤلین په ښکاره دپردیو ملکونو په جاسوسۍ اعتراف کولې شي، په کوم ملک کې داخلي او خارجي اشخاص او افراد شخصي زندانونه لرلې شي او دخارجي ملکونو معلوم الحال اجنټان ګوندونه او سازمانونه لرلې شي. په کوم ملکي امنیتي مسئولینو په ښکاره ددولت پر ضد مسلحانه مظاهرې کړي چې په لسګونو کسان پکې مړه او زخمیان شوي اوسي. اوس خلک ټول پوهیدلي چې دغه کسان ټول دیوې لوبې لوبغاړي دي چې په مختلفو وختونو کې په مختلفو ځیرو سره مختلف رول لوبوي. دمارچ دمیاشتې په دوهمه اونۍ کې ملي متحده جبهه اعلان شوه او دولت او ډلئیزو رسنیوهغوی دپردي مغرضو ملکونو پوړې ترلې کسان وبلل او خلکو هم دپخوانیو ډلو ټپلو غوندې پر هغوی په حقه باور ونکړ. دملت دمقدسې مقولې څخه ډیر وطنپرستانه او انسان دوستانه شعارونه لکه ملي متحده جبهه، ملي ټرون، ملي وحدت، ملي

عزم، ملي سیالي، ملي وطنپرستي، ملي ښوونه او روزنه، ملي ژبه، ملي ایدیولوژي، ملي ترمنولوژي، ملي ادبیات او کلتور، ملي څار او کنترول، ملي اردو، ملي پولیس، ملي روشنفکر، ملي سرمایه دار، ملي متخصص، ملي مترقي باشعوره انسان او دیته ورته مفاهیم مشتق چې پراخه وطنپرسته پرګنې پرې راټولیږي، ملي دموکراتیک بنسټونه، مناسبات او انقلاب پالي او ساتي او په ملي او بین المللي کچه دیوه واقعي دموکراتیک انساني، سیاسي، اجتماعي، اقتصادي عادلانه نظام او مناسباتو داستقرار او پایښت تضمین کوي. خو هغه په خوردضابطې کې ناکام خوردضابطان، دبې صلاحیته او بې کفایته دولت مرداڼو بې سویي کلانساله بچیان چې دموریانې په ځیر دمستعجل په نوم اردو ته شامل او د اردو اهنین دسپلین یې په صفر کې ضرب کړ او یا هغه کسان چې په خپل ملک کې یې په اجتماعي، شعوري، سیاسي، فزیکي او اخلاقي لحاظ احساس دحقارت او کهترۍ کړې، دګونګیانو غوندې په تورتمیو سورو کې پټ شوي، نه یې دشین آسمان رونړلمر او نه یې دوطن دمور تودې غیږې مینه او خوند لیدلې او ټول دغه عالي وطني منلي ارزشونه یې دخپلو متولیانو په غلامۍ کې له لاسه ورکړي، نه ددغه ارزشونو په ارزش پوهیږي او نه ددغه ډول کارونو جوګه دي. داخبره نن پوره څرګنده شوې چې خارجي قوتونه، ګاونډیان او په واک کې پاتې افغانان په افغانستان کې دافغاني خودګردانه ټولنیزوطنپرست نظام دمهارکولو او غلام ساتلو په خاطر دتبعیض او تفرقې ناوړه او ناروا ستراتیژي او تاکتیک غوره کړې او د اوږدې مودې لپاره دهغې تطبیقول غواړي. هغه کسان چې دنظامي ژوند د الفباء

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره اشنا دي پدې نښه پوهيږي چې د توپ، راکټ او هوايي بمونو او په کل کې د خارجي قوتونو په وسيله په پردي ملک کې امنيت نشي تامينيدلې. د امنيت د تأمين معيار، محک او عامل يواځې او يواځې دغه ملک خلک دي، اولس دې او هغه هم پدې شرط چې د ټولنې د ټولو اقشارو او طبقو تر منځ هر اړخيز عدالت تأمين او اولس د دولت ملاتړ اوسي. نن خارجي قوتونه د ليږې مسافې او لوړې ارتفاع څخه د توپ، راکټ او الوتکو په وسيله د بمبارد ناکامه پاليسي غوره کړې. پياده قوتونه له حرکته پريوتي او د هرې خيمې او بوسارې شاته ځانونه پټوي او د مقابلې قابليت يي له لاسه ورکړې. دوی هڅه کوي يواځې مخالف قوتونه له ځانه ليرې وساتي او يواځې په رندو بمباريو د ملکي بې ګناه خلکو، ښځو، ماشومانو آو سپين ګيرو وژلو او نسل کشۍ ته دوام ورکوي. مخالف جنګيالیان هم د خرپ او ترپ تاکتيک له مخې خپلو حملو ته دوام ورکوي او بې ګناه قربانيان په منځ کې يواځې د افغانستان خلک دي چې د طالب، القاعدې او تروريست په نومونو اعلانيږي تر څو واقعيتونه د خپلو خلکو څخه پټ وساتي. دوی ځيني مظالم چې دنړۍ په خلکو روا ګڼي د خپلې خاورې څخه په زرګونو ميله ليږې په ګوانتانامو، ابو غريب، بګرام، قندهار او نور ملکونو کې سرته رسوي خو دا هيروی چې د خلکو د انظارو څخه هيڅ عمل په پته نه سرته رسيدلې او نه پټ پاتې کيدلې شي. ډيره موده کيږي د خارجي، داخلي او دفاعي چارو په وزيرانو شخړه روانه ده. حال دا چې مونږ پخپله نه خارجي، نه داخلي او نه دفاعي پاليسي او ستراتيژي لرو. که مو لرلې نو مؤثريت به يي معلوم وې. مونږ د باندنيو چارو له وزير څخه تر نن ورځې پورې

د افغان اولس دنماينده په حيث يوه سياسي خبره او يو سياسي دريز نه اوريدلې او نه ليدلې بلکې د بې ځايه تو جيهاتو او ژستونو شاهد وو چې د ايران، پاکستان او حتا د المان دولت د عکس العمل سره مخامخ شو. سياست د سياسي عباراتو او کلماتو افادي ته چې د پرمختللو هيوادونو د سياسي تقريرونو او ژستونو په تقليد سرته رسيږي نه ويل کيږي. سياست ديوه اولس د جمعي شعور د وجدان غږ دي چې په مختلفو داخلي او خارجي سياسي جبهو کې يي بايد دباندنيو، کورنيو او دفاعي چارو وزيران دملي دريز او سياستونو په حيث افاده او پلي کړي. پدې عواملو ځانونه پوه کړي چې ولي په ملک کې ديرش کاله جنګ روان دې؟ ولې زمونږ د مهاجرينو دومره سپکاوې کيږي او په دومره فضيحت سره د پاکستان او ايران څخه ايستل کيږي او بين المللي نورمونه، او پريکړې په نظر کې نه نيول کيږي؟ ولي زمونږ ټول اولس پاخيدلې او جنګيږي؟ نه يواځې د اچې ټول نړيوال دغه ټولې پيښې غندي او محکوموي خو زمونږ د چارو مسؤلين زمونږ خپل خلک مجرم بولي او په مرګونو او سپکاوي يي خوا يخې کوي!!! د ۲۰۰۷ کال د جون د مياشتې په ۱۴ د ملي متحدې جبهې مشرانو د زم زم په اوبو د تيرو ګناهونو د پريمنځلو وروسته چې چا په ډيرو او چا په بريتو ګوتې وهلې د يوې نوې طرحې په وړاندې کولو سره موجوده دولت په بې شميره تورونو تورن کړ. راشۍ يو ځل خپل ګريوان ته ستر ګې واړوو او پدې خبره ژر سوچ وکړو چې د پرون او نن ورځې د جرمونو مجرمان څوک وو او څوک د سبا لپاره پدې خاطر اماده ګي نيسي او هلې ځلې کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلیم عقل او وجدان په حکم

مونږ پدې کې هیڅ شک نلرو چې هر چاته خپلې ګټې معتبرې دي، دهغې لپاره مبارزه کوي او نه په دې کار څوک ملامتوؤ . دملا نصرالدین په څیر خلکو ته په ننني شرائطو کې نه د ژوند حق ورکول کیږي او نه یې لرلې شي. افغانانو پخوا هم لوی قوتونه مات کړي، پخوانې شوروي اتحاد یې هم مات کړ او امریکا به هم ماته کړي خو د سیال ژوند کولو حق به پیدا نکړي. ددې علت هغه کرکجنه وضعه ده چې دافغان اولس دجمعي شعور په ضمیر کې یې یو دبل په مقابل کې ځای نیولې، هیڅکله دشعور سطحې ته نه راپورته کیږي او دمعقولې نتیجګیرۍ څخه دتل لپاره عاجز پاتې دي.

دتاریخ په اوږدو کې افغانان د هر جنګ د سون مواد وؤ. دسون مواد پخپله سوزي او یوائې نور تر مستفید کیږي. دکوم چا نوم سرتیرا و یا سرباز وؤ بل ورته ویلي وؤ دداسې سر څخه به زه هم ډیر پخوا تیر شوې وای. د سرڅخه تیریدل او یا سر بایلل نه لازمي او نه کافي شرط او نه کوم ویاړ ګنل کیږي یوائې سیال انسانان دي چې په افتخار سره خپل سرونه ساتي او لازمي او کافي شرط یې ګڼي. راشئ تر څو سرونه راپورې

دي دهغې د ساتلو په باره کې فکر وکړو او دمعقولو پریکړو لپاره یې وساتو او په کار یې واچوؤ !

دروسانو دیرغل څخه وروسته نړیوالو دافغانانو په حق کې په ډیره ناروا او جفا سره داپریکړه وکړه چې دشرق او غرب، سوسیالیزم او کپیتالیزم، روس او امریکي عظیم او ګلوبال پرابلمونه دافغانستان په جنګی تیاتر کې حل کړي. له یوې خوا لکه چې دامریکي دهغه وخت جمهور رئیس رونالد ریګن به ویل " افغان مجاهدینو ته سلام چې دهغوی عقیده او ایمان دبشریت دآزادۍ سمبول او الهام بخش دي" له بلې خوا ددوستۍ، نوع پرستۍ او نیک ګاونډیتوب په نامه ورورد ورور او پلار د زوي په مقابل کې د بې رحمانه او بې باکه قتل وقتال لپاره هڅول کیدل. افغانان دخزان دپانو غوندې رژیدل او دهغه ورځې څخه تر ننه پورې نه د افغانانو په ذهن کې دهیواد او خلکو په ګټه کوم فکر پیدا شو او نه چا موقع ورکړه. نړیوال شرقي او غربي انقطاب رنګ، سور جنګ ختم او هغه په زرګونو ملیارده ډالر چې دریم نړیوال او ساړه جنګ په لار کې یو دبل په مقابل کې به یې مصرفول پخپلو جیبونو کې یې پاتې شول. هو !دافغان اولس فرد فرد ، ددوه میلونو شهیدانو کونډې او یتیمان، دیو نیم میلون معیوبینو بې وزله بچیان او دافغانستان سمه او غریوه احسن پاداش ته سترګې په لار وؤ . هغه احسن پاداش دا شو ،ټول افغانان چې تر منځ یې دنفاق اورونه ښه بل شوي وؤ دباروتو او وسلو په ګودامونو کې پوره لس کاله یوائې پاتې شول او یو ځل بیا یې دګاونډیو په مرسته یو بل سره ښه ووژل او دګور دچینجو غوندې یې په پټو سترګو سره وخوړل. په تیرو پنځه ویشتو کلونو او دهغې څخه پخوا هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د افغانانو دې اتفاقې، دښمنې او ټوټه ټوټه کولو لپاره د سوسیال او بورژوا دموکراسۍ دتقابل په موده کې سترې تحقیقاتي پروژې تر سره شوې اود هر ډول تبعیض اور ته لمن وهل شوې وه، هر افغان دتنهایي او بې کسۍ احساس کوي ، نن هم هره ورځ نوې ولسوالي، علاقداري او محلي امرین او قوماندانان دملوک الطوائفۍ او خودمختارۍ غږونه پورته کوي، په افغانستان کې مطلقه ځانځاني، کرکه او نفرت حکمفرما او هر څوک یوائې نفسي نفسي چیغې وهي او افغانستان په ټوله معنا او مفهوم بې صاحبه مال او متاع ګرځیدلې، هر څوک یې لستونې کشوي او پریکوي یې او پر هر سیاسي دکان کې د سودا لپاره عرضه کیږي. لنډه دا چې د کوم سر نوشت سره چې د ۲۵ کلنو په موده کې مخامخ وؤ نن لا د نړیوالو او ګاونډیو تر منځ د افغانانو په سر نهایي معامله روانه ده او زمونږ دولت مردان او سیاسي مبصرین او حتا پوهان دهغې لپاره تجاهل العارفانه توجیهات برابروي.

هو ! پداسې حال کې چې د افغان اولس فرد فرد داخرت د ورځې په خیر نفسي نفسي چیغې وهي، یوائې د شخصي ګټو او بقاء په لټه کې دي او دهیواد او ټولنیزو ګټو په مقابل کې د مسئولیت او احساس د درک څخه عاجز پاتې دي ، په مقابل کې د امریکي په مشرۍ په اصطلاح خارجي سوله ساتي ځواکونه په افغانستان کې موجود دي چې تر شا یې ملي متحد اولسونه ولاړ او خپل منځې مشخص تعهدات، تعلقات او ټاکلی اهداف لري. دهغې لپاره دغې منطقې ته راغلي او هغه به تعقیبوي. ګاونډی هیوادونه هم د افغانانو په خیر دخپلو وطني ګټو سره بې علاقې ندي او د سیالو هیوادونو په حیث دبین المللي سوله

ساتي ځواکونو سره دهمدغه افغانانو دبرخه لیک په هکله مشترکاً معاملي کوي ،ځکه هغوی پوهیږي تر څو اجتماعي ګټې محفوظي او مصئوني نه وي شخصي ګټې محفوظي نشي پاتې کیدلې او افغانان یا خو لا شعوري غافل پاتې دي او یا خو ځینې کسان دخپلو شخصي ګټو او موقفونو د حفاظت په خاطر په ټولو معاملو معاملګرانه سترګې پټوي.

په هر صورت دافغانستان شاوخوا سیمي دنفوس، مادي ذخیرو او جغرافیایي موقعیت له لحاظه تر هر بل ځایه ډیرې غني او مهمې ستراتیژیکي منطقې ګڼل کیږي. افغانستان پدې منطقه کې دیوه څلورلاري او مستحکم بالا حصار په حیث دځانګړي ستراتیژیک موقعیت څخه بر خوردار ه دې. له دغه ځایه هره خوا هره سیمه په ډیره اسانۍ او برلاسي سره په نښه کیدلې شي. تاکیداً باید ووایم چې با شهامته، وطنپرسته او دهیواد او خلکو په ګټو مین افغانان په ننني سیاسي لوبه کې ددغه برلاسي فکتور څخه په پوره جرئت او ډاډ سره استفاده کولې شي او همدغه مطلب زما ددې لیکنې اساسي هدف تشکیلوي .

د ۲۰۰۴ کال د اپریل په ۳۰ نیټه ۱۰ نوې هیوادونه چې اکثراً پخواني سوسیالستي هیوادونه او د روسانو کلک ملاتړي وو د اروپایي اتحادیې غړي شول او سبا ته به د ناټو غړي هم شي. اکراین، سپینه روسیه، او ځینې نور هیوادونه هم همدغه لار تعقیبوي. روسیه هم ددې په عوض چې دننۍ یوجهته دینامیزم او عطالت مخې ته خنډ شي په ډیر شرم اور شکل سره، خپل سرونه داروپائیي اتحادیي، امریکی او ناټو دلمنې لاندې کوي. ښامارییې په سینه ورخیږي او لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسمریزم شوی مورک غوندې دسوړې دننوتلو توان یې له لاسه ورکړیدې. خو سر نوشت یې معلوم او څرګند دې او هغه په نوې لوبه کې دلویې روسیې ړنګیدل دي.

ناټو چې په نوې وسلو باندې دسنبالیدو او توسعیې لپاره یې هیڅ ډول سیاسي او اجتماعي منطق وجود نلري او لا پخوا باید دغه سازمان منحل شوې وي، ورځ په ورځ توسعه پیدا کوي، د روسیې شمالي او غربي سرحدونه یې اشغال کړي او دپخواني شوروي اسیایي جمهوریتونو په راخپلولو سره به د روسیې جنوبي پولي هم د واک لاندې راولي. دافغانستان د سنګر څخه چې شاوخوا ټولې سیمې دهوایي تکتیکي او ستراتیژیکي او ځمکنیو لیرې ویشتونکو قواوؤ دفعالیتونه په شعاع او تیر رس کې قرار لري حتما به دامریکي په مشرۍ موجوده قوتونه په افغانستان کې ددغه لوبیې لوبې په سیاسي - نظامي مرکزي وضع الجیش کې پاتې کیږي او خپل حضور به ساتي.

خو ددې ټولو خبرو سره سره روسیه او دسیمې لوی او واړه هیوادونه یو ډول امیدواري ته سترګې په لار دي او هغه دا چې ګوندې یو ځل بیا به دافغانانو د بې سنجشه قربانۍ په نتیجه کې دفلک څرخ ددوی په ګټه څرخي او امریکائیان به هم لکه د روسانو په څیر پدغه پلندۍ کې ډوبیږي او دافغانستان په ونډۍ کې به بیا هر چاته خپله خپله برخه رسیږي. زما پوښتنه داده چې افغانان څه شي ته سترګې په لاره دي؟؟؟

یو ځل بیا دافغان اولس بې سنجشه قرباني ! یو ځل بیا عین سرنوشت ! یو ځل بیا د خپلو او پردو لخوا عینې موضعګیري او لکه پخوا همغه لعنتي پاداش ! او دغه پروسه به په متوالي

شکل تر ابده دوام پیدا کوي ؟؟؟ او تل به افغان اولس لکه پسه غوندې دقصاب په غولي دحلالکې لپاره تړلې ولاړ وي ؟ نه !

داسې وایي "هر اولس دهغه حاکم او آمر سزاوار دې چې پرې حکم او آمر کوي" او علامه سید جمال الدین افغان په حقه سره لیکي "زه دظالم او مظلوم دواړو سره عداوت لرم. دظالم سره پدې خاطر چې ظلم کوي او مظلوم سره پدې خاطر چې دظالم ظلم پر ځان منې" افغان اولس ددښمنۍ وړ ندې. خپل دین او رسالت یې دوطن په وړاندې تل ادا کړې. پدې به وروسته بحث وکړو.

کله چې بین الملل قوتونه په افغانستان کې خپل حضور ساتي حتما به لکه چې همدا اوس مخامخ دي ، دافغان اولس دعکس العمل سره به مخامخ وي او افغانان به هم حتما هغوی وتلو او ماتې ته مجبوروي. دایو معمول تاریخي فاکتور ، حقیقت او واقعیت دې او افغانانو تر اوسه پدې باره کې بل مصلحت نه دې منلې. خو سوال پیدا کیږي. ایا دغه ډول نظامي حضور یوائې په افغانستان کې دې؟ یوائې دامریکې دا ډول نظامی حضور دنړۍ دسلو څخه په زیاتو هیوادونو کې شته. دا یو بین المللي پرابلم او بین المللي مصلحت، ټرون او پیوستون غواړي. افغانان لکه څرنګه چې یې د تاریخ په اوږدو کې ندي کړې شوي ، نن هم دغه پرابلم په یوائې ځان نشی حلولې او که غواړي دغه کار وکړي انجام یې لکه هروار ، داوار هم بل ډونه شي کیدلې ، یعني چې امریکا به ماته کړي ،خو پخپله به هم یو ځل بیا د غیر وغماز او شغالانو لپاره د مرګ په پوله پریووځي ..دافغانستان دښمنان غواړي پدې لوبه کې پخپلو معاملو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان او تاریخ یې دابد لپاره خاورو ته وسپاري او افغانان هم نن پخپله ځانونو ته قبر کني او دګور په خوا مني وهي. افغانانو پدې منطقه کې تل استعماری قوتونه مات کړي او ولسونه او هیوادونه یې دهغوی له شر څخه ژغورلي او ازاد کړي دي. خدایي خدمتګارانو دخان عبدالغفار خان په مشری دهندوانو سره یوځای مبارزه وکړه، هند یې د هندوانو لپاره ازاد کړ، خو پخپله محکوم پاتې شول، درې واړه هند په پاکستان حمله وکړه او مات یې کړ، په آسیا یې جمهوریتونو باندې دتزاریزم او بلشویزم دتیري په وخت او همداسې دایران او عراق دجنګ په وخت کې افغانانو هیڅ ډول خپلې سیاسي غوښتنې او ملاحظات په نظر کې ندي نیولي او دخوږې ګوتې څخه یې هیڅوک ندي کش کړي، سره ددې چې دلائل به موجود وؤ. خو بر خلاف دافغانانو په غمیزه کې ګاونډي هیوادونو دافغان اولس په شر کې خپل خیر لټولې او یوائې خپل سیاسي اهداف یې چاغ کړیدي او نن هم په ډیر خائنانه شکل نه یوائې لاس وهنې بلکه څرګند تیرې او تجاوز دوام لري.

جنرال مشرف او دهغه مارشالایي ډلې ته پکار ندي چې دخپلو خلکو او دمنطقې دسیاسي وضعې پر خلاف یې دامریکي دلمنې لاندې موضع نیولې او القاعده او بنیاد ګرایي چې پخپله یې په سند او پنجاب ک ځای پځای کړې او هلته یې براس راووځې خو دوی په هغه ازادو سرحدي سیمو کې نظامی تړیسمار جوړ کړې چې اصلا حق نلري هلته قدم کیږدې او پدې بهانه قومي مشران وژني، کورونه یې سیزي او پر ځای یې نظامي تحکیمات جوړوي او اغزن سیمان نیسي. ځینې کسان

لاسترګې پټوي او دبې بې سې درادیو له لارې په ډیره بې مسئولیتی سره ځینې اظهارات کوي او له بده مرغه لر او بر افغان دهغې په مقابل کې په حقیقت کې پټه خوله پاتې کیږي.

.زه داولسونو سره دعداوت دمسئلی سره موافق نه یم هغوی تل خپل رسالت سرته رسولې، دا سیاسي او دولتي وطنپرست مشران، اجتماعي شخصیتونه او روشنفکرقشر پورې لري چې همیشه پداسې حساسوشیبو او دتاریخ په تاریکو ککلیچونو کې باید خپلې ټولنې دیوه نیک او څرګند مستقبل په لوررهبري کړي. خو سوال پیدا کیږي کوم مشران او کوم روشنفکر؟

ـــ هغه چې دافغانستان دوروسته پاتې اجتماعي - اقتصادي مناسباتو خام او نارس محصول، دشعور او درک سترګې یې لاپټې، دخپل رسالت او دندو په وړاندی احساس دمسئولیت نشي کولې او یوائې په بچګانه، تنګ نظرانه لوبو کې یو دبل دپښو وهلو او امکاناتو دخنثا کولو په مرض اخته دي؟

ـــ هغه چې دپردیو دواکمنی په وخت کې دهیواد او خلکو په وړاندې دعدم احساس او پردیو ته دخوش خدمتی دمعیارونو له مخې هر بې سواده با سواده په غیر مستحق ډول کورکورانه په نظامي او ملکي دولتي رتبو او مقامونو، مسلکي، علمي، اکادمیک صلاحیتونو او رتبو او د نړیوالو معیارونو، پرته په دیپلومونو او یا نورو القابو مفتخر شوي او په پنځو ورځو کې دمقامونو، رتبو او افتخاری القابو دټولو پورې څخه اووختي دي؟

ـــ هغه چې د بې شمیره پاچا ګردشیو، حکومتونو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتونو، حزبونو، فرکسونونو، ډلو ټپلوپه سطحه جداگانه تشکیلات پرسیدلي او جوړ شوي او هر چا دخپلې سلیقي له مخې کسان په پوره بې مسئولیتۍ سره ګمارلي او نن دیوې پوستې دپنځه کسیزې ډلې دقوماندان څخه نیولې تر لوړومقامونو پورې هر څوک ځان لپاره با صلاحیته غیر مطیع شخصیت قایل دې او نن په اصطلاح پخپله افغاني روشنفکر قشر په یوه نابکاره بار، مکدر سیاهي لشکر تبدیل او دنیکو او بدو تمیز پکې مشکل دې.

ـــ هغه چې دهیواد څخه بهر روزل شوي، اوسیدلي او ددموکراسۍ او مدني ټولنې په ټولو اصولو او قوانینو اګاه دپوهنتونونو استادان، سیاسي مبصرین، ادیبان او پوهان خو بیا هم دافغاني ټولنې دهرډول تبعیضونو په لومو کې بند پاتې دي او بسترې یې دبي بي سي، امریکا غږ او نورو رایوګانو، مجلو، ورځپاڼو، جریدو او داسې نورو دفترونو کې اچولي بیا هم دمختلفو سلیقو او مناسبتونو له مخې په پوره بې مسئولیتۍ سره عریضي او طویلي مقالې لیکي، تحلیلونه، تبصرې او مصاحبې کوي اوترڅو چې خبر نګار بس ورته ونه وایي نه بس کوي؟

ـــ او یا هغه چې په تیرو دورو کې ټکول شوې، ځپل شوې او خولې یې داسې ترلي چې په زور به یې پرې خلاصې نه کړې؟

ـــ هغه چې پرون په اصطلاح دکمونست، مجاهد او بې طرفه په نوم یو بل په واک کې شریک کیدو ته سره حاضر نه وؤاو یا نن چې دځینې بین المللي کړیو سره د ځینې ډلو دشخصي ګټو او ملحوظاتو له مخې متقابلو معاملو په نتیجه کې یو ځل بیا په عمده ډول دپخواني مجاهدینو مشران واک ته

رسیدلي او بیا بل چاته اندکترین حق نه قائلیږي؟

ـــ او یا بالاخره محترم حامد کرزي چې په وطني او بین المللي ملاقاتونو کې دچپن، قره قلي او کالیو په اغوستلو سره دخپل وسعت نظر تظاهر کوي خو په حساسو وختونو کې خپل درونده رسالت هیروي او په اصطلاح دیوه مجاهد په حیث دموجوده جنګ سالارانو، جهادي مشرانو او نورو سره په ائتلاف، تفاهیم او کمپرمائز ډډه لګوي؟ په هیواد کې ټولې بنیادي چارې په ټپه ولاړې او یواځې په نمائشي، ګذرا او مؤقتي چارو بسنه کیږي؟

دادي زمونږ دافغاني ټولنې موجوده حقیقتونه او واقعیتونه چې باید ویې منو او دهغې له مخې لازمې نتیجګیرۍ وکړو. پداسې ترګمیو او سیاسي بحرانونو کې دچارو سمون اسان کار ندې او هیڅکله د نیکو او بدو ترمنځ څرګند سرحدونه او پولې وجود نلري. تشخیص، تصمیم او اقدام پداسې حالاتو کې مشکل وي. دفرانسې مشهور متفکر او فیلسوف ارنست رنان لیکي" وقت های می ایند که گوئی هر چیز از دست رفته است، همان است وقت شروع کار" . په نورو هیوادونو لدې څخه ډیر زیات بد حالتونه راغلي خو هغوی دهرې وضعې څخه لازمه نتیجګیري کړې او اشتباهات یې دوباره ندي تکرار کړي ، نه لکه چې مونږ دشوؤ اشتباهاتو او ګناهونو په بنیاد دلا لویو ګناهونو تصمیمونه نیسو او پلانونه جوړوؤ.

هو ! نن دافغانانو لپاره واقعا سرنوشت سازه حالت او وضعه ده. نن مونږ لپاره بهترین وخت دشروع دکار دې چې نیک تصمیم ونیسو او لازم اقدام وکړو. راشې دهیواد او اولس دعالي ګټو په خاطر یو تربله سره دوروی لاسونه ورکړو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

متحد عمل ته ملا وتړو.

مونږ افغانانو ته دهر څخه دمخه خپل خدای ته رجوع کول پکار دي چې پخپل فضل وکرم سره مونږ دجمعي شعور دتورتم او کدورتونو څخه راوباسي او دعقل او شعور په رڼا کې خپل ځانونه او دوست او دښمن وپیژنو او دښو او بدو تمیز وکړې شو !

مونږ ته یو مهدی پکار دی چې دوخت وزمان ددجال دمکروفریب ددامونو او لومو څخه مونږ ته نجات راکړی !

مونږ ته پدې حساسه شیبه کې صوردا سرافیل ع پکاردې چې دحقیقي قاضي په وړاندې احساس دمسئولیت وکړو، ویده وجدانونه رابیدار او د حب الوطن احساس او شعور مو دوباره را ژوندې شي !

مونږ ته دحی علی الفلاح یوه داسې کړیکه پکارده چې د هر کاڼه غوږ تر عمقه ورسیږي، دغفلت له خوبه مو راویښ او دنړیوالو سره سیال ژوند ته مو وهڅوي !

مونږ ته دافغاني جمعي شعور په ضمیر کې یوې داسې زلزلې ته ضرورت دي چې ټول هغه بنیادونه چې دپردیو لخوا زمونږ په ذهن کې د ورور وژنې، نفاق، عداوت او تبعیض په خاطر اباد شوي له بیخه ړنګ، دغه خامې خټې پخې او د وروری او افغاني ذات البیني تفاهم په بناء نوي بنیادونه ایجاد کړو !یوائې پدې صورت کې کیدلې شي مونږ دموجوده وضعې څخه دخپلو خلکو او هیواد په ګټه لازمه استفاده وکړو !نن چې په افغانستان کې کوم قوتونه موجود دي

ـ اول خو دډیرو هیوادونو څخه نماینده ګي کوي او دیوه هیواد قوتونه نه ـ دوهم دهغوی تر شا داسې ټولنې پرتې دي چې

دموکراسي پکې منلې او عملي حقیقت او واقعیت ګڼل کیږي

ـ دریم دهغوی تر منځ هم دنړیوالو سیاسي ـ اجتماعي مسایلو په هکله ستر تضادونه وجود لري

ـ څلورم دا چې دا یو نړیوال پرابلم دی او مونږ پخپل منطقي برخورد سره نړیوال ملاتړ تر لاسه کولی شو.

ـ پنځم مونږ پدې باور یو چې دموکراسي کوم حکم، فرمان، آمر او حتی یوائې قانون هم نه دې چې په زور هره خوا صادر شي، بلکه دموکراسي دهرڅه څخه دمخه پاکه عقیده، اخلاق، تربیه او لوړ انساني اجتماعي شعور ته ویل کیږي او کله چې دغه صفات دټولنې او فرد په ذهن کې ځای نیسي هیڅکله دداسې وحشیانه، غیر انساني قرون وسطایي اعمالو مرتکب نشي کیدلې لکه چې نمونې یې په افغانستان، عراق، ګوانتامو او ځینې نورو ځایونو کې وښودل شوې. بشریت نن دد غه ډول اعمالو څخه نفرت لري او په نړیواله کچه دد غه ډول اعمالو په ضد عکس العملونه او مظاهري دوام لري او دهغوی خپل خلک لدې کبله احساس دشرم او خجالت کوي.

دپورتنی بحث له مخې په لاندې ډول نتیجګري کیدلې شیي

۱ـ په بین المللي لوبو کې پردي غمونه په خپله ذمه اخستل او په حلاجي کې خپل هډونه په ځانګړي توګه ورکول نه ثواب دي، نه شهامت، نه وطنپرستي او نه دسلیم عقل او وجدان مشوره او مصلحت. بین المللي پرابلمونه یوائې په بین المللي ټرون، پیوستون او ملاتړ سره ډیرې اوږدې مودې مبارزې په نتیجه کې حلیدلې شي. دداډول طوفانونو څخه ځان لرې او په امن کې ساتل غوره مشوره او مصلحت ګڼل کیږي.

۲ـ په ننني منطقوي سیاسي لوبه کې افغانانو ته پکار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دخپل مرکزي ستراتیژیک موقعیت او چانس څخه په استفادې سره خپل ملي وطني موقف تقویه او پرې نږدې چې کله هم وروسته لدې د شاوخوا قجیرانو او ګیدړانو خوراک شي.

په یو ویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزشونه او معیارونه

قانوني او حقوقي هر ارشي او تداوم د بشري ژوند سره له همغه وخت څخه نه شلیدونکي مناسبات او اړیکي پیدا کړي ،کله چې دا لوی جهان او ټول خلقتونه د خدای دلوی علم له مخې د "کن فیکون" دحکم په صدور قانونمند او متعادل پیدا او انسان یې دانساني تقوا او علم له مخې اشرف المخلوقات او خپل خود مختاره خلف ګرځولې دې. په پورتنۍ جمله کې څو عمده اصله لکه قانونمندي، تعادل، حقوق، مساوات، تقوا او خلافت په ستر ګو کیږي. همدغه اصول په مجموع کې د هر نظام د خلقت ، تکامل، پایښت او معرفت مستلزم او متضمن او د خدای د مقضي او مقدر قانون "قضاء او قدر" له مخې یوائیني مقید شرط ، دین ، مذهب او شریعت ګڼل کیږي. هیڅ شې وجود نلري مګر په قانونمند شکل سره . قانونمندي شکل د موجودیت د جهان او هرې پدیدې دې او انسان له هغې سره په قانونمند کړو وړو مکلف او مؤظف ګرځیدلې دې . تعادل په یوه نظام کې د پدیدو د ظهور ، هم آهنګۍ او پایښت اصلي عامل او عمده اصل او یوائې د متقابلو حقوقو ، وجایبو او ذمه واریو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې یو نظام جوړیدلې او پایښت لرلې شي. دتبعیض پرته مساوات او تقوا دنظام دبقاء لازمي او کافي شرط او خودمختاره مقدر خلافت دمسئولیت هغه درونډ بار دې چې انسان دهغې په احساس سره کولې شي خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي. مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر څوک دبین المللي او ملي تسجیل شوو قانوني او حقوقي ارزشونو او معیارونو په وړاندې مقید او مجبور دې او پرته د سرکشۍ او امتیاز څخه باید هغه ومني او غاړه ورته کښیږدي .لوی فلسفي شاعر رحمان بابا دغه متقابل مسؤلیتونه څه ښه افاده کړیدي:

دلته دم او قدم دواړه په حساب دي
پل غلط له لاړې مه ږده بې حسابه

لیکن نن ځینې بې مسئولیته نړیوال دټولو انسانانو او فرهنګي زیرمود تباهۍ لپاره په نوو ذروي ستراتیژیو یو تربله سره مسابقې ته امادګي نیسي.هر نور مال انسان دهرې ورځې په پای کې دګټې او تاوان او ښو بدو محسابه او قضاوت کوي. پنځه کاله وشول چې ښاغلې حامد کرزي دخپلې جهادي ډلې سره په افغانستان کې حکومت کوي. دهغوی تر شا ملګري ملتونه، امریکا، انګلستان، ناټو او په مجموع کې د ۴۵ نړیوالو پرمختللو هیوادونو ملکي او نظامي طاقتونه په ټول اقتصادي توان سره ولاړ دي. دغه هیوادونه دلوی نظامي، اقتصادي، علمي ــ تخنیکي، سیاسي تجربو او عالي مدیریتونو او منجمنټ خاوندان او کم تر کمه یې عملاً ۵۰۰ کاله په ټوله نړۍ حکومت کړې دې. نن هم دوی دنړۍ دټولو هیوادونو اقتصادی زیر بناوې دګلوبالیزم په کچه پخپل واک

کې لري او دژوند ټول اړخونه اداره کوي .دوئی زمونږ هیواد ته دامنیت دتامین او بیا آبادونې لپاره راغلي دي، خو له لومړۍ ورځې داسې معلومیږي چې دکوم لوی او خطرناک جنګ لپاره اماده ګي نیسي. دارګ په داخل ، دارګ په دروازو پورې ترلي سرکونه او دکابل په ټولو دتوجه وړ کوڅو کې سنګر بندۍ او استحکامات دوام لري. دهیواد په ستراتیژیکو منطقو کې اساسي قشلې او تاسیسات جوړیږي. برخلاف پخواني نظامي مؤسسات او تاسیسات او اردو رنګ شوې او بیکاره مسلکي افسرانو یي لویه سیاسي او ټولنیزه ستونزه رامنځته کړیده .دبیا ابادونې هیڅ نښې نښانې نه په ستر ګو کیږي یواځې دبې حسابه ډالرو دهضمولو په خاطر دکاغذ په مخ د راتلونکو وختونو تخیلی پلانونو طرحې جوړیږي. خو په ځینې تاریخي منطقو کې لکه شیرپور او دښاري ماستر پلان خلاف په ځینې ساحو لکه ښاري پارکونو ،کلتوري مرکزونو او یا نورو ساحوکې چې دزورابا د په نومونو په خپل سر پروژې د جهادی مشرانو، قوماندانانو او دموجوده حکومت ځینې بیګانه پلوي انډیوالانو له خوا په کار اچول شوې دي او دخارجي پیسو ټولې سر چینې هم په لاس کې لري چارې په پوره سیالۍ پر مخ ځي.

خو له بده مرغه پدې وروستیو وختونو کې د ځانمرګي بریدونو او دآیساف او ناټو دنوې ستراتیژۍ له مخې دهوایي، راکټي او لیري ویشتونکو توپونو په بمبارۍ او ډزو کې کومه لوټه چې دتنظیمي جنګونو او شرق او غرب په زور ازمایي کې ولاړ پاتې شوې وه شک نشته چې هواره به شي دا چې د زورابا د د پروژو سرنوشت به څه کیږي معلومه هده.

دمعتبرو دولتي او خارجي رسنیو په قول دمخدره مواد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاچاق او کرکیله له یوې ورځې څخه بلې ته پراختیا مومي او نژدې ده چې دنړۍ سل په سلو کې اپین په افغانستان کی تولید شي او دا کومه د تعجب وړه خبره هم نده ځکه دهمدغه رسنیو په قول په افغانستان کې نظام، اداره، حکومتاو قانون نشته او فساد، غلا، اختلاس ،د خلکوتښتونه ، په کوچنیانو ډلئیز تجاوزونه او انارشي ورځنې دود او دستور ګرځیدلې او هغه څوک چې دا کار نه کوي په اصطلاح په افغانستان کې احساس دحقارت کوي ،ځکه چې دا یو غیر معمول کار ګڼل کیږي اونسبي نورمال انسانان فکر کوي ګوندې دکومې ګناه مرتکب شوي دي ځکه چې دا کار د عام دود او دستور سره په تضاد کې واقع کیدل کیږي . له بلې خوا دا هم یو تاریخي حقیقت دې چې نړۍ زورورانو همیشه دمخدره موادو قاچاق پخپل واک کې لرلې او که دا کارونکړي دا لوبي سرمایي به یي له کومه کړي وې او دا احمقانه مصارف به له کومي لارې پوره کوي ؟ دوی هر وخت چې دنړۍ په کوم کنج کې واک درلوده تل یي دا اپینو مزرعې جوړې کړي او دنړۍ هر تود بازار ته یي رسولي دي. دا چې څوک پدغه زهرو خپل ژوند له لاسه ورکوي ، خپل دي یا پردي د دوی لپاره دا خبره د ارزش او پام لرنې وړ نه ده. پرون اپین دهند او جنوبي امریکي د حاصل خیزو ځمکو څخه تولیدیده او د اروپایانو پواسطه چین او نورو ملکونو ته وړل کیده چې د تریاکو لوی جنګ یي پایله وه او پخپله امریکایان وو چې سل زره چینایي معتادین یي دامریکایانو په اعتیاد باندې د رونړدي کولو لپاره امریکي ته بوتلل او نن چې دامریکي او اروپا په بازارونو کې هر ډول مخدره مواد آزاد خرڅیږ. او دهیڅا څخه پټ حقیقت ندې بیا هم همدغه

امریکایان او اروپایان یي نن له افغانستان څخه خپلو خلکو ته په پراخه پیمانه رسوي.دا ډول ده په څو جملو کید کرزي صاحب دپنځه کلنې دورې او خارجي « دوستان»د بیا ابادونې پایلې او نتیجګیری. دوئی چې هر ډول فکر کوي، خو زمونږ په فکر داخلي او خارجي ټول ټیمونه دامنیت او بیا ابادونې په چارو کې په قطعي ډول ناکام دي. مونږ دا نشو منلې چې دوی په دې کار کې بې وسعې دي. له بلې خوا په کابل کې دانګلستان نوي سفیر وویل چې په راتلونکو دیرشو کلونو کې به په افغانستان کې پاتې شي. همداسې دامریکي ددموکرات ګوند نوي کاندید بارک اوباماهم داګست په دوهمه نیټه ویلي، که دې په انتخاباتو کې بریالې شي له عراق څخه به خپل قوتونه خارج او افغانستان ته به یي ولیږي. دافغانانو سره همدومره جفا کافي وه. نېه بېه دا وي زمونږ دغه "دوستان"نور خپل حضور په افغانستان کې پای ته ورسوی او په ډیر منطقی او معقول شکل سره دیوویشتمی پیړۍ دایجاباتو او دهغوی ددیموکراتو ټولنو دغوښتنو مطابق واک دافغانستان اصیلو خلکو ته وسپاري. افغانانو تل دخپلې خاورې دساتلو توان لرلې او اوس یي هم لري.په حقیقت کې هغوی همغه پلانونه عملي کول غواړي ، دکومو په خاطر چې افغانستانته راغلي دي . امنیت او ابادي د هغوی په پلانونو کې هیڅ وجود نلري ، یوائې د ګذرا پدیدي په حیث که چیري په موقتي پروژو کي چیري په سترګو شي او لکه چې عملاً لیدل کیږي ډیري ددغه ډول پروژو څخه داسي بې کیفیته وي چې داستفادي دمخه او یا لا اقل د ډیري کمي استفادې څخه وروسته له منځه ځي. نن چې بشري شعوري اګاهي دبلوغ مرحلې ته رسیدلې او دهر ډول تحول، تکامل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منطقي پوهاوي دپذيرش قابليت وجود لري، نن چې اقتصادي زيرمې او امکانات دټولې نړۍ د وړو او برېنډو دمړولو او پټولو لپاره کافي دي او که نه اوسي په کمه توجه سره يې سرشاره زيرمي توليديدلې شي، ... ايا دا مناسب ده چې يواځې دهوس، لويي غوښتنې، شوخۍ او ساعت تيرۍ، سادیزم، بربريت، وحشت او حيوانيت دغريزو له مخې دمليارډونو انسانانو دپيړيو پيړيو ټولو علمي ـ تخنيکي، اقتصادي، اجتماعي، حقوقي، قانوني سالم بهير ته شا او خپل ټول امکانات او با الخصوص اوسنۍ ميډيا او مطبوعات په لعنتي پديدو بدل ترڅو ديوه انسان اخري مړۍ چې داخري نفس لپاره په خوله کې لري، ترې راوشوکوي ؟ د څه لپاره؟راشۍ ! "دسليم عقل او وجدان حکم" ته غاړه کيښږدو ! راشۍ ! دمليارډونو انسانانو دميلونونو کلونو دژوند او مبارزې دسليم بهير منل شوؤ ارزشونو ته چې دټولو نړيوالوپه خورا معتبرو اسنادو کې تسجيل او دعملي ژوند بڼه يي غوره کړې ازرش قايل شو، راشۍ ! چې دټولو سالمو انسانانو غوندې يو شان فکر وکړو ! او که نه نو ! دسپتمبر يوولسمې او ډيرو نورو پيښو دا هم وښودله چې يو پر بل باندې دبرلاسي امکانات هم عام ګرځيدلي دي. راشۍ ! دمقابلې پر ځای دتفاهم لار غوره کړو. ښه به داوي دشر، فساد او تروريزم شيطاني ځالی او مزرعی په پاکستان او دنړۍ په کنج کنج کی وترل شی. دا ډيره ناکامه هڅه او دنړيوال دموکرتيک نظام لپاره دزهرو او ذقوم حيثيت لري. دا يوه بهانه ده، دا يوه دسيسه ده، دا يو ډير تور او ناکام پلان او پروګرام دې، دا اوس په حقيقت بدل شوې واقعيت دې چې نن د نړيوالې مافيا تورې څيرې دچپګرا، راستګرا، القاعدې،

طالب او بل هر بنيادګر چې تصوريي کيدلې شي په يوه محل قوماندي کې سره راټول او ځانونو لپاره طلايي هګۍ اچوي او دنړۍ دبې ګناه انسانانو لپاره دتباهۍ ګودالونه، کندې او اسفل السافلين جوړوي. نن جهاني ټولنې يو جانبه عطالت پيدا کړې او د يابو په شا دکور بار په څير يي خپل توازن او تعادل له لاسه ورکړې، پريوتل يي حتمي او برې به دسالمو قوتونو په برخه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان هېواد پال ملي رون آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

اگر یک ذره را بر گیری از جای
فروریزد همه عالم سراپای

« مولانا جلال الدین بلخي»

دشلمې میلادي پیړۍ په پای کې د سیاسي لوی نړیوال بحران رامنځته کیدل، په ناپایداره یو قطبي محور او بنسټ دنوي نړیوال سیاست تشکل او په دغه سیاست باندې د پیژندل شوو افراطي ځیرو تسلط، هیڅکله په یو یشتمه پیړۍ کې دنړیوالو لپاره دنیک فال زیرې نشو ګڼل کیدلې او دا هم کومه دتعجب وړ خبره نه ده چې نړیوال او افغاني سیاست نن په کثیر المجهوله معادله او جړه مشوړه بدل شوې دي. تر څو چې دغه مجهولات په نړیواله او ملي کچه دمعلومو متحولاتو او نورماتیفونو له لارې په منطقي قانونمند ډول دحل ځواب پیدا نکړي دامنیت او سولئیز ګډ ژوند تامینیدل هم ناشونې کار ګڼل کیږي.د ۱۹۷۹ م کال په پای کې پخواني شوروي اتحاد دشپیته کلنې دوستۍ او بین المللي قوانینو او تړونونو پر خلاف پر افغانستان خاینانه حمله وکړه او برژنسکي دامریکي د پخواني جمهور رئیس جیمي کارتر امینتي سلاکار هم پدې

اعتراف وکړ چې: "ایا ما بودیم که شوروی ها را تشویق نمودیم، تابه افغانستان تجاوز نظامی نماید و درین پروژه پاکستان رفیق راه ما بود..." پدې ډول افغانستان دیوه ډیر خاینانه پلان له مخې دنړۍ دسترو هیوادونو تر منځ په تمام عیار جنګي میدان او تیاتر بدل شو. دنړیوالو تضادونو او شخړو ستر غامض پرابلمونه دافغانانو دسرنوشت سره غوټه او افغانان دجنګ په تاوده ډګر کې دنړیوالو سترو آبر قدرتونو دجفاء او ناروا سره مخامخ شول. دغه جهنمي طاقتونو یوائې دجنګ بدیل غوره کړي وو، غوښتل یې د کمونیزم او کاپیتالیزم، شوروي او امریکي او کې جې بې او سي آی اې تر منځ ګلوبال متضاد لاینحله پرابلمونو ته د افغانستان په جنګي ډګر کې د حل لار پیدا کړي، خو افغانان نه په اخلاقي لحاظ ددغه لویي جفاء او ناروا سزاوار او نه په مادي او معنوي کچه ددې جوګه وو چې دغه لوی ناورین دې پخپل کور کې وزغمي او یا دې دغه لوی بار په خپلو اوږو پورته کړي شي. خو جبراً افغان اولس دغه غیر عادلانه او نا برابر جنګ ته اړ ایستل شو او دنړۍ دمخ د ټولو زړو او نوؤ وسلو ذخیري دافغانستان په جنګي تیاتر کې استعمال او وازمایل شوې او دکمیاوي او ذروي وسلو پاتې شوني او تفالي دافغانستان په خاوره راپریوتې. دجنګ دسوخت مواد په ټولو جبهو کې یوائې صادق او مؤمن مسلمان افغانان ووچې د څو تنو معامله ګرو په ذریعه جبهه په جبهه ځغلیدل، دمومو په شان ویلیدل او جبهې یې ګرمې ساتلې. لیکن یو دسوچ او فکر والا افغان پیدا نشو چې ددغه باتور اولس په سمه لار رهنمایي سره یې خپل تاریخي رسالت او دین ادا کړې وې. او که چیرې به کوم وطنپرست

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان دغه رسالت ادا کول هم غوښتل ، د بین المللي شیطاني مافیایي قوتونو دغلبیل دچاڼ، جال او دام څخه د تیریدو فرصت دغه ډول کسانو ته نه وو میسر او حتماً هر وطن پرست انسان په یو ددغه دامونو کې لاس و پښې او ذهناً تړلې پاتې کیده او یواځې هغه کسانو ته چې د مافیایي پروګرامونو عملي کول به یې غوښتل د فعالیت او ازادۍ چانس ورکول کیده . نو ځکه افغان اولس نه یواځې خپلې ټولې مادي شتمنۍ بلکه افغاني وطنپرستي، عنعنات، ملي وحدت، ټولنیز جوړښت او ټول اسلامي، اخلاقي او وجداني ارزشونه چې په هر سنګر کې دافغانانو دبري ضامن وو هم له لاسه ورکړل او په اصطلاح بې مورالـه او خلع سلاح پاتې شول. افغانانو دنړۍ هغه ستر قدرت مات کړ چې له ویرې یې امریکایي او اروپایي امپریالیزم په زرګونو کیلومتره وړاندې پخپلو کورونو کې دشپې خوب نه درلود او ټولو نړیوالو ، شرق او غرب، عرب او عجم او باالخصوص پاکستان ته یې درنګیدو د حاضر خطر څخه نجات ورکړ او دنړۍ د تاریخ څرخ یې دامریکي په یو قطبی محور وڅرخاوه. دتأسف خبره داده چې لا دنجات دشهیدانو دزخمونو وینې او په سره ډولۍ کې دکونډې ناوکۍ اوښکې نه وې وچې او دغم تورپوړنې یې لا له اوربل څخه نه وو پریوتې، دغه ټول معامله ګران چې دټولو افغاني پرابلمونو او دژنیو دټرون قاضیان، حکمان او مجریان او مجرمان ګڼل کیدل، ددې په عوض چې دهل جزاء الاحسان الا الاحسان په حکم افغانانو ته نیک پاداش ورکړي ، «به ما چی» ګفته ،او په خپل ملک کې ،په نوي فرصت سره د څو ورځو ارام تنفس او بعدي پلانګذاریو په نیت یې خپلې غوټې له افغانستان څخه وتړلې او افغان

اولس یې دباروتو او وسلو دګودامونو په سر په نه پخلاکیدونکې دښمنۍ کې بې سرنوشته دمرګ په پوله په غم او مصیبت کې خپلو معاملـه ګرانو ته پریښود تر څو د دغه اولس دښمنه او وطن دښمنه تورو بلاګانو پخپل منځني جنګونو کې نور هم وځپل شي. خو پخپله پرته له تبعیض څخه کمونستان او کپیتالیستان دناټو دچتر لاندې په مشترکو جشنونو کې راټول او معلومه نده دکومو اهدافو په خاطر نوی ستراتیژۍ جوړوي او په مدرنه وسلو دچاپه مقابل کې ځانونه سمبالوي؟

ددغه «هیومنیستانو» سترګی لس کاله وروسته یواځې هغه وخت وغږیدلې او دخپل خوب په غلط تعبیر پوه شول، کله چې یې دمارکونډیو او ذقومو کروندي چې پخپله یې کرلې وې په نیویارک او واشنګټن د ۲۰۰۱ ، بالي ۲۰۰۲ ، ستامبول ۲۰۰۳ ، مادرید ۲۰۰۴ ، لندن ۲۰۰۵ او نورو ملکونو کې ثمر ته ورسیدلې او افغانانو دغه دقربانۍ ګوډورو ته ضرورت پیدا شو. نوپه اصطلاح ټولو شرافتمندانه اعتراف وکړ چې ګوندې مونږ بې موجبه سهواً افغانان هیر کړي وو او په ډیرو ښکلو شعارونو سره دملګرو ملتونو او امریکي دقمچني لاندې نژدې دځلویښتو متمدنه ملکونو نماینده ګان په افغانستان کې دسولې، امنیت او دهیواد دبیا ابادونې په خاطر کار کوي او ددوی په قول پایلې یې هم مثبتې دي.

خو حقیقت دادې چې دبن دبې بنیاده او دټولنیز ترکیب له لحاظه پوچ او بې ماهیته کنفرانس او دهغې دبې سنجشه طرحو او پلانونو په اساس او دامپیالیستي هیوادونو د خاینانه تاکتیکونو او ستراتیژیو په بنیاد چې کومې دولتي، حقوقي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني اداراې، ټولنيز سازمانونه، مستقل کميسونونه، مطبوعاتي رسنۍ او نورې مختلفې ادارې او انستيوتونه چې په تشکيلاتي لحاظ يې په بوده او تنسته کې کمې نه ليدل کيږي او په يوه چوکۍ پورې دمشاور وزير، معين، مشاور مشاور او نورونومونو لس تنه ټرلي، په مادي لحاظ په لسګونو ملياردهډالر خارجي« مرستی »چې رائي دهمدوی په جيبونو کې پريووځي او هر يو د اروپايي او امريکايي صدراعظم او وزير څو برابر معاش لري، دضد مرمۍ موټرو چې په کابل کې دضد مردمي په نوم يادېږي او دهر يوه په قيمت حد اقل کوچنۍ فابريکه جوړيدلې شي،« دسړي» په سر دلاسونو دګوتو دشمير څخه زيات دي او ددغه موټرو شمير که په لندن، ټوکيو، برلين، واشنګټن، پاريس او داسی نورو ملکونو کې دسرک په سر په لسګونو او زرو نو کې يو دې، په کابل کې دخدای په فضل هر دوم موټر همدغه دې. که مقامونه تنقيصيږي امتيازات پخپل حال پاتې او که وزارتونه له منځه ځي وزيران او مشاورين که چارو ته دوام نه ورکوي، امتيازات يې په خپل پخواني حال پاتې کيږي. تشکيلات او مصارف ورځ په ورځ پرسيږي خو عايد، توليد او مفيده ضريب له يوی ورځې څخه بلې ته نزولي قوس طې کوي او يا په حقيقت کې هيڅ وجود نه لري. ټولې توليدي او غير توليدي، انتفاعي او غير انتفاعي اداري او مؤسسات په لسګونو او سلګونو ميليونه ډالر بودجه او کومکونه ترلاسه او کارونه خارجي او داخلي اکثراً«د لوړو مقامونو او دولتونو » شرکتونه او اين جي اوګانې اجراء کوي او دوزارتونو او ادارو مسئولين په اونۍ يا ميشت کې يو کرت د امضاء لپاره په شعبه کې حاضري ورکوي او اکثر کسان لا د

اسانتيا په خاطر يواځې خپل نوم ليکي او يو تن د ټولو په خاطر دغه زحمت ګالي، او هغه ورځ ډيره ليري نه ده چې توليدي او انتفاعي اداري تش په استهلاکي او يا په بل عبارت دالر خورک، پيسه خورک او مفت خورک ارګانونو بدل او دنړيوالو د رواداريو له مخې به زمونږ خسروانو لپاره بلا تشبيه لومړې ځل په ژوند ديني جنتی ژوند جوړ شي. خو ښه داده چې دجنت وعده خدای پر رښتينی دنيا ورکړې او بل دا چې دغه جنتونه دافغان بی وزله انسان په دوزخونو بناء دي او په دوزخي بنياد باندې بل هيڅ ډول بنياد پايداره نشي پاتې کيدلې او دامتيازاتو خاوندان دې ډير اميدواره نه اوسي.

نن چې شکونه په يقين بدل شوې خارجي او داخلي مسئولين مجبور شوي اعتراف وکړي چې په افغانستان کې نظام نشته، قانون نشته، اداره نشته او دخارجيانو او داخليانو په شمول عامله اداره او شخص وجود نلري او ټول يو شان دموجوده وضعې څخه شکايت کوي او ظلم، ناروا، فساد، رشوت، تبعيض، جنګي جنايتونه، دبشر دحقوقو نقض، تروريزم، دمخدره موادو قاچاق او کرکيله او ډيرې نورې نيمګړتياوې ګوندې ددغه ډول ټولنې طبيعي اجتناب ناپذيره خصلت او زيږنده ګڼل کيږي. په نتيجه کې ويلې شو افغاني ټولنه يو نابکاره بار او افغانستان دبې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبې ګرځيدلې او نن پکې دټولو ارزشونو دبې ارزشه کولو تجربی روانې دي. ژوند بې ارزشه، مرګ بې ارزشه، ځان بې ارزشه، جهان بې ارزشه، آزادي بې ارزشه، غلامي بې ارزشه، ايمان، وجدان، حيا، شرم او داسی نور ټول ارزشونه بې ارزشه کول غواړي. دغه بهرنيان چې داوضعه يي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کړې او لا دوام ورکوي، ایا غواړي دافغانانو دصبر، حوصلې، اوسني مجبوریتونو اخرینه کچه ځانونو معلومولو او که قصداً په پوره سپین سترګتوب یې را پارول غواړي، نن چې ټوله نړۍ د افغانانو په مقابل کې یوې خوا ولاړه او ټول بېګانه پرست افغانان یې هم د «چلاسو» په څیر پیشقراول کړي، افغانانو او د دوی په آند، خصوصاً پښتون قوم ته اخرین ګوزار ورکړي؟ دعیان دبیان حاجت به څه وی؟ شک نه شته چې د افغانانو تر منځ همدوی ډیر د نفاق تخمونه کرلي او نن پرون هم ډیر مصرفونه په دې لار کې ګالي، بیا هم زه نه پوهیږم، ولي دوی دا خبره، هیروي چې تاریخي شواهد هم بې بنیاده او خوشې په خوشې نه تکراریږي، او دا چې افغانان د ټولو مخالفتونو سره سره په اخرین تصمیم او اخرینه لحظه کې تل واحد او یو موټې پاتې شویدي او له دې هم ډیرو بد ترینو حالاتو کې یې له دې څخه لوی قوتونه مات کړي دي. زه په دې باره کې هیڅ شک او تشویش نه لرم، زما تعجب په دې کې دې چې څه ډول داسې لوی، پرمختللي او په اصطلاح با اعتباره هیوادونه په داسې رسوایي سره د کوچنیو او غریبو وروسته پاتې هیوادونو په کورنیو مسایلو په خپله ګټه لاس وهنې کوي او پوښتنه داده کله چې په افغانستان کې وضعه

داسې ده لکه څرنګه چې دوی پورته ترسیم او تمثیل کړې او یو مسول عامل شخص هم په دې ملک کې وجود نلری، دا خارجي بانکونه، مؤسسات او هیوادونه په میلیاردونو ډالر چاته په کوم اعتبار او مسؤلیت دکوم هدف لپاره ورکوي؟ افغان اولس به هیڅکله د دغه ډول پورونو ذمه داري وانخلي او نه دې څوک دا ډول توقع ولري.

مونږ پدې عقیده یو چې کمال دارزشونو په ایجاد او تقویه کې دې نه دهغې په نابودی او بې ارزشه کولو کې. حضرت مولانا پرځای ویلي:

اګر یک ذره را برګیری ا زجای
فرو ریز د همه عالم سرا پای

داد علم قانون دې، داد خدای قانون دې، او دادبشریت او طبیعت قانون دې. هر څوک دخپل عمل دعکس العمل سره مخامخ کیږي. عمل او عکس تل یو تر بله سره متناسب دې. او یا:

قطره دریاست اګر با دریاست
ورنه قطره قطره است دریا دریا ست

انسانی باهمی او ګډ ژوند دهغوئی دسولئیز ژوند تضمین کوي. ځان غوښتنه نه کمال دې او نه ارزش، بلکه دانساني خپل منځي حقوقو او وجایبو او دیني احکامو له مخې ناروا عمل ګنهل کیږي. خو ځینې ستراولسونه چې دنړیوال تعادل، توازن او نظم ستر مسؤلیت هم په غاړه لری، غواړی چې ددنیا ټول نعمتونه ددوئی له ستوني تیر او پروا نشته که ټول نړیوال له ولږې تباه کیږي او که دوی پرې پرسیږي او پرک چوي هم بروا یې نه شته. لیکن دا هیروي چې قضاء او قدر، جبر او اختیار، دیترمینیزم او اندیترمینیزم، ایولوشن او ریولوشن، ریفورم او انقلاب یو تر بله نه بیلیدونکې سراسري عامه قانونمندي ده او هر مسئول چې بې مسؤلیته عمل وکړي په ذوال او نابودی محکوم دې."

هر بشیه ګمان مبر که خالیست
شاید که پلنګی خفته باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا :

ټیټ مې مه بوله غورځنګ را باندې مه کړه
زه پـــه دې افتادګۍ کې لوی ګړنګ یم

دا اعترافات د هغوی له ښه سړیتوب څخه نه دي ،ښه شوه دا معلومه شوه چې په زور کلي نه کیږي او دهر قانون شکن په مقابل کې دقانون نهایي فیصله جبر دې او یو شاعروایي: دا د تاریخ جبر دې او جبر نازولې دې . داجهان قانونمند پیدا دې او یوائې په قانونمندۍ سره به پایي او هره بې قانوني تر هرڅه دمخه د ځان تباهي ده .سیاست نه بې قانونه روزګار او نه دهر ناپوه لوبه ده. نظم او نظام په یوه ټولنه کې هغه وخت رامنځته کیږي او پایي چې په دغه ټولنه کې اجتماعي، اقتصادي، سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني عدالت موجود وي او خلک دخپل سر، مال، ناموس او نورو ارزشونو په مصئونیت او امن پوره باور ولري. د دوی په خپلو ټولنو کې هیڅ یو له دغه ارزشونو څه نه تآمین دې او نه مصئون. دامن واقعي ضامن، معیار او محک خلک او اولس دې او کله چې اولس په خپل مصئونیت باور ونه لري اود عدل او انصاف څخه برخوردار نه وي په هیڅ قوت څوک جبراً په اولس اوامر او مقررات نه شي تحمیلولې.اردو او پولیس یوائې دخلکو د امنیتي استعداد ، طاقت او رسالت دروزمره چارو پروتوکولي اداري او ظاهري نمایشي طاقت او موقتي مجریان دي او په ځینې عاجلو مواردو کې ضربتي قوه اوکه دقیق وویل شي ، داولسي طاقت تش نمایشي تمثال او مظهر هم ګڼل کیږی. دخلکو او دولت تر منځ متقابل اعتماد حتمي او ضروري دې او دا هغه وخت ممکن دې چې واقعاً دخلکو لخوا انتخاب ، دخلکو نماینده او

دهغوی خدمتګار اوسي.

خارجي قوتونه یوه هیواد ته دمعین ټرون، تعهداتو او پروتوکول له مخې راځي او مجبور دي دهغه هیواد قوانین او بین المللي قوانین یو تر بله سره پخپلو مناسباتو کې په پام کې ولري. مونږ باور نلرو چې خارجي قوتونه زمونږ په هیواد کې دامنیت د تأمین څخه عاجز دي. یوائې پکار ده دمتقابلو عامه ګټو په بنیاد متقابله همکاري او تفاهم ایجاد شي او دملګرو ملتونو دمشرۍ لاندې په افغانستان کې میشت بین المللي قوتونه دبین المللي مقرراتو او اصولو له مخې افغانانو ته په خپل هیواد کې دسولئیز ژوند کولو ډاډ ورکړي تر څو هغه ډلې چې اوس یې دجنګ لار نیولې دجنګ څخه لاس واخلي .

مونږ پدې هم پوره باور لرو چې په افغانستان کې موجوده وضعه دسیاسي حل لار لري او بین المللي قوتونه ددې جوګه هم دي چې په افغانستان کې یو مناسب سیاسي نظام مستقر او په یوه پراخ ټولنیز بنیاد دیوه روشنفکري بدیل په مرسته ملي دولت او ملي اقتصاد په پښو ودریږي او جهادي رهبران، جنګ سالاران، سرمایداران او عام اولس دیوه قانون لاندې یو شان دخپل مال، سر، حیثیت او نورو ارزشونو دمصئونیت احساس وکړي. ښه به دا وي چې دولت پخپل اولس او ټولو اقشارو یو شان باور ولري او ټولو ته دکار او فعالیت زمینه برابره شي او روشنفکر قشر ته هم پکار دي په مجهول هویت سره شپې تیرول پریږدي او دخپل رسالت له مخې دملت او دولت تر منځ دتفاهم پل وټړي . تر اوسه پورې چې دملت او دولت تر منځ دبې باورۍ فضاء موجوده ده یوائینې علت یې دادې چې ملي وطنپرسته روشنفکرانو خپل دین او رسالت سرته ندې رسولې او دغه فضا مکدره پاتې ده.که افغانان دخپل هیواد راتلونکې سرنوشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

روښانه ونه ګوري جنګ به حتماً دوام پیدا کړي او پای به ونلري ځکه چې:

از فساد او فساد اسیا ازکشاد او کشا اسیا.

او کله چې اسیا نا ارامه وي جهان ارام نشي پاتې کیدلې.

دادلویانو او پوهانو خبرې دي!

افغان اولس د تاریخ په اوږدو کې دهرچا لپاره صادق دوست، نیک ګاونډي، پخپل لوز او قول ټینګ ولاړ، دډیروسترو تاریخي پیښو دانعطاف سنګر او سرمشق او په هیواد او آزادۍ همیشه مین پاتې شویدې. ځان دسیالې معاملې جوګه ګڼي او دسیال معامله ګر په حیث دهر چا څخه دسیالې معاملې ادعا او تقاضا لري. تاریخ ددې ګواه هم دې چې دافغانانو سترګه ددښمن څخه نه سوزي، مخامخ پرې ورځې او دغلچکي او ځان مرګي برید څخه عار لري. دوروستیو تروریستي پیښو پلټنو هم دا وښودله چې عاملین یې پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو. خوپاکستان او ځینې نور هیوادونه هڅه کوي دخپلو ناولو اعمالو پرده او تور په افغانانو واچوي. لیکن دا مسئله نن دلمر څخه هم ډیره روښانه ده چې پاکستان دتروریزم په ځاله بدل او لکه څرنګه چې اسرائیل په منځني ختیز کې دشرارت په محور او محراق بدل شوې، پاکستان پدې منطقه کې دشرارت، جنایت او فساد مرکز ګرځیدلې دې. دپاکستان حکومت او ناولې استخباراتي اداره دانګریزي استعمار وفادار خلف په حیث دپاکستان په مسلمان او مستضعف اولس باندې دمرداري او بوینا کې څټې په څیر پراته او په ډیر شرم آوره توګه دخپل مسلمان ملت داسلامیت په تقدس ملنډې وهي او

دپخواني انګریزي استعمار ناولې استعماري پالیسي پرې په نظامي جبر سره تحمیلوي. ددې څخه معلومیږي چې دتروریزم، هر ډول بنیاد ګرایي په هر رنګ او لباس چې وي، عاملین یې پخپله نړیوال امپریالیزم او نړیواله مافیا ده. همدوی دي چې د همدې لارې د خپلو خاینانه اعمالو په خاطر بهانې جوړوي. پوره شپیته کاله دپاکستان دجوړیدو څخه تیریږي. دخپلو بادارانو په استعانت او مساعدت سره دهغه داستعماري پلانونو دعملي کولو په منظور ذروي او نورې ډول ډول د ډلئیزو وژونو وسلې جوړوي خو په خپل ملک کې یې تر نن ورځې پورې سراسري حکومت، اداره او قانون وجود نلري او پاکستاني اولس نن هم د FCR (فرنټیر کرایمز ریګولیشن) او پولیټکل ایجنټ دګرز لاندې شپې ورځې سبا کوي. نن پاکستاني حکومت او استخباراتي اداره په حقه سره دعالم بشریت، امت اسلام او دپاکستان دمؤمن مسلمان اولس په تندي دبې ننګۍ نه پاکیدونکې تور داغ ګرځیدلې دې. نن په پاکستان کې دپنځوس زره څخه زیات تروریستي تربیوی مرکزونه جوړ او دا هم پته خبره نده چې څوک دغه مرکزنه ایجادوي او دکومو مقاصدو په خاطر یې تمویلوي. سرتاج عزیز دپاکستان دباندینو چارو پخواني وزیر د ۲۰۰۶ م کال دسپتمبر دمیاشتې په ۲۵ دامریکا غږ آشنا رادیو سره په مرکه کې وویل چې دپاکستان دمدرسو طالبان پخپله امریکا تمویلوي. همداسې دانګلستان صدر اعظم تونې بلیر د ۲۰۰۶ م کال داکتوبر په ۱۸ پاکستان ته دخپل سفر په وخت کې وویل چې پاکستان ته به خپلې مرستې دطالبانو او مدرسو په خاطر دوه برابره کړي. پداسې حال کې چې دامریکې، اروپا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولې نړۍ خلک او سیاسي مشران پدې اعتراف او انتقاد کوي چې پاکستان د تروریزم مرکز ګرځیدلې او د اکثر تروریستي پیښو عاملین په همدغه مدرسو کې روزل شویدي، نپوهیږم ښاغلی تونی بلیر دهغی سره څه علاقه لری؟ اوولی ئی لری؟ او کله چې ټول پدې باور دي چې بن لادن، الظواهري، ملا عمر، طالب او القاعده ټول په پاکستان او په مشخصه توګه په کراچۍ، پنجاب، سند او کوټه کې دي او بین المللي قوتونه هم د تروریزم دنابودۍ لپاره دې منطقې ته راغلي دي، حامد کرزي د افغانستان جمهور رئیس هم مکرراً غوښتنه کوي د تروریزم مرکزونه چې هر چیرې دي پخپله ځاله کې دې بمبارد شي. پرویز مشرف پخپله هم اقرار کوي چې ۵۰۰ القاعده او تروریستان یې په سند او پنجاب کې ونیول او مریکې ته یې وسپارل او پدې کار امریکایان او انګریزان خوشحالوي. په پاکستان کې دا دود او دستور هم موجود دې، کله چې یې مشران کوم هیواد ته ځي په اصطلاح یو ډله تروریستان، القاعده او دمخدره موادو قاچاق بران له ځان سره ځنځیر زولانه بیایي او ورته سپاررییي ځکه چې په پاکستان کې دهغوی د محاکمې لپاره قانون وجود نلري او کله چې یې کوم دغه ډول میلمانه یې کور ته رائي هغوی ورته د دغه مرکزونو د بمباری ننداري او د قربانی ونډۍ برابروي چې اخرین مثال یې دامریکې د دفاع وزیر په ویاړ په وزیرستان کې بمباري او همدا سې له هغې دمخه په باجوړ کې دیوې مدرسې بمبارول چې د قاضي حسین احمد په قول ۸۰ تنه طالب العلمان پکې شهید خو پرویز مشرف اعترافاً هغه مسلح کسان وبلل چې د تروریستي اعمالو په خاطر تربیه کیدل. او دا یې هم وویل چې الظواهري، ابو

عبیده المصري او د القاعده نور کسان چې په پاکستانی ویزه راغلي وو د دغه مدرسې څخه یې لیدنه کړې وه. خو د پرویز مشرف څخه هیڅا پوښتنه ونکړه چې ولې ویزي ورکوی او ولې دغه ډول مدرسې نه ترڅنګ؟ او نه د تونی بلیر څخه چا پوښتنه وکړه، تاسې چې دې منطقې ته د تروریزم او القاعدې سره دمبارزې په خاطر راغلي یاست. دځه لپاره ورته دوه چنده بودجې بیلوئی؟ او ولې د پاکستان سره د دومره مدارا څخه کار اخیستل کیږي او حتا د دومره څرګندو شواهدو سره سره هغه د تروریزم پر ضد جګړه کې نژدې ملاتړ هم ګڼل کیږي. دډیر تعجب وړ بله پوښتنه داده، سره د دې چې افغانان د تروریزم سره هیڅ تړاو نلري بلکه پخپله د نړیوال تروریزم د جفا هدف ګرځیدلې، ولې هر ځای چې تروریست پیدا کیږي دغو ډ څخه یې نیسي کله چې یې د افغانستان خاوری ته داخلوي وروسته له هغې پرې بمبارد کوي او په لسګونو او سلګونو بیګناه افغانان ورسره وژل کیږي. معلومیږي چې پاکستان د خپلو بادارانو سره په تباني کې د خپلې زړې ستراتیژۍ د عملي کولو په خاطر د ټول عالم اسلام څخه په مهیلیت سره معصوم زلمیان راټولوي او د خپلو نامقدسو اهدافو په خاطر یې روزي او په هر بازار کې یې د قربانی په خاطر عرضه کوي. پاکستان د افغانانو د ۲۵ کلنې غمیزي په موده کې خپلو بادارانو ډیر ونازوو او په ډیره ناروا سره یې د افغانستان د چارو واګې پاکستان ته په لاس کې ورکړل او د بین المللي ټولو قوانینو او موازینو پر خلاف یې ټول ناروا اعمال دهغوی په حق کې روا وګڼل او نن یې په خپل غیر مسئولانه کړو وړو سره د بین المللي متقابلو حقوقو او وجایبو حد اوانداز پیژندلو درک له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړې، بې بنیاده تقاضاوې او غوښتنې وړاندې کوي او دخپلو بادارانو اوځو تنو معلوم الحاله جاسوسانو په ډاډ دافغانستان په مقدس حریم خاینانه حملې کوي. مونږ پوهیږو چې پاکستان ذروي وسله لري او افغان اولس په ۲۵ کلن جنګ کې هر څه له لاسه ورکړي دي او لکه دزخمي زمري پخپل حریم پروت دې. دا په تاریخ کې همیشه همداسې وه. خو افغانستان تل دتاریخونو دانعطاف سنګر او دټولو امپراطوریو لمن د افغانستان له پولې څخه ټوله شوې او په ملا پورې يي ورغوټه شوې چې اوس له شرمه ګرځیدلې نشي.

یو متل دی: ګیرم فلک جامه دهد کو اندام؟ مرحوم محمد موسی شفیق هم ښه ویلي دي.

دبستان دایشیا کې زه استاد وم
تا لوستله هغه وختې سپاره
نن راپاڅې کړې په ما پورې ملنډې
تا او خدای بیا په همدغه قواره

په یوویشتمه پیړۍ کې داقتصادي ـ اجتماعي دینامیکو نابرابره بدلونونو او دهغې په بناء دناپایداره نړیوال سیاسي نظام په رامنځته کیدو ، نړۍ په همزمان او مکان پرمانند دوامداره شخړو سره ددریم بلکه داخري نړیوال جنګ په درشل کې دریدلې ده. ملګرو ملتونو او دنړۍ سترو هیوادونو ته پکار دي نړیوال نظام داکثریت لپاره قابل قبول په یوه پراخه ټولنیز بنیاد ودروي او ددریم نړیوال جنګ دحتمي پیښدو څخه مخنیوې وکړي. دډیرو سترو هیوادونو مشرانو په ډیرو سترو سیاسي دروغو ویلو سره نړیوال عملاً په یوه سراسري جهاني کور په کور جنګ کې ښکیل او هر چاته يي دمرګ قاصد هر

ځای درولې دي . داد سلیم عقل او منطق په خاوند انو ده چې ددې وضعې څخه په نتیجګیرۍ سره دقدرت او سرمایې دلیونیانو تور لاسونه دنړیوالو په سرنوشت دلوبو کولو څخه لنډ کړي. نوي نړیوال شرایط او غوښتنې په زړو مناسباتو ، زوړ منطق او زړو اصولو په ترنګړ کې نه ځائیږي . نوې نظام باید دریښتینولۍ، صداقت او دسیالانو نظام او ناسالمه، استفاده جو او بیګانه پرستانو ته پکې ځای نه وي. افغان دسیالې معاملې جوګه اولس دې. په تیر پنځه ویشت کلن جنګ کې دافغانانو سرنوشت پاکستان ته سپارل دنړیوالو ستره ګناه وه. پاکستان ډیر مهیلانه دغربي او عربي نړۍ دبې دریغه مرستو او ملاتړ څخه په سوء استفاده په افغانستان کې خپله زړه انګریزي استعماري ستراتیژي تعقیب او دټولو مادي او معنوي ارزشونو په له منځه وړلو سره يي له هر څه دمخه فرهنګي ـ سیاسي خلاء رامنځته او نن هم په ډیر آزمندانه او شرم آوره توګه په سرحدي سیمو کې دبیګناه خلکو وژلو ته دوام ورکوي او ډډیورنډ په کرښه داغزن سیم او دیوال درول او دماینونو ښخولو ډرامې ته په پوره سپین سترګۍ د بین المللي اصولو او تعهداتو په خلاف دوام ورکوي. حال دا چې:

۱ ـ ډډیورنډ کرښه نه قرارداد وو او نه معاهده او نه حقوقي او قانوني ارزش لري ځکه چې دا ډول ترونونه دسیالو هیوادونو تر منځ کیږي او برطانیه هغه وخت جهاني امپراطوري او افغانستان يي په حقیقت کې مستعمره وه

۲ ـ معاهدې او قراردادونه دباصلاحیته ارګانونو او موسسو پواسطه ترتیب، دپارلمان یا لویي جرګې لخوا تائید او په خاصو رسمي تشریفاتو سره دمسئول مقام لخوا توشیح او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظور ېږي. لیکن دډیورنډ دکرښې مسئله پخپله دډیورنډ دبرطانیې دباندنیو چارو وزارت دنما ینده او دعبدالرحمن خان چې هغوی دخپلو پروګرامونو دعملي کولو په خاطر دځینې وعدو په ورکولو رابللې وو په پټه د عبدالرحمن خان په شخصي کور کې امضاء کړیده پدې ډول ددیورنډ دکرښې او تر هغې دمخه دوه نور ترونونه پر جبر په افغانانو تحمیل او هیڅ حقوقي او قانوني ارزش نلري . اولس دهغې په مقابل کې تل مخالفت کړیدې چې یوائې د وانه په جګړه کې ۱۷۶۳ انګلیسان وژل شوې وو. انګریزان په ماتې وتلي او پاکستان هیڅکله زمونږ سره دمعاملې طرف نه وو. لطفاً دې دتاریخ پانو ته مراجعه وشي.

نن چې دملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې بین المللي قوتونه په افغانستان کې حضور لري، افغانان دخپلو طبیعي منابعو، خپلې خاورې او اوبو ځخه داستفادې حق نلري . په لسګونو ملیارده ډالر نړیوالو مرسته کړې خو یو بند دبرق جوړ نشو او برق له خارج ځخه واردوو. دکونړ، کابل ، پنجشیر، لغمان ، هلمند ، کوکچی، امو او نورو سیندونو له اوبو ځخه مونږ استفاده نشو کولې ځکه ګاونډیان اجازه نه راکوې او دا ځکه چې زمونږ ګاونډیان دهمدغه هیوادونو په مرسته اتمي طاقتونه جوړ شوي او افغانان دنړیوالې جفا سره مخامخ وو. مونږ افغانان دملګرو ملتونو دسازمان، دامنیت شورا او دبشر دحقوقو دکمیسون ځخه احترامانه هیله کوو ، اوس چې دمعاملې اصلي طرف انګریزان هم په افغانستان کې دي افغانستان ته دې خپلې ځمکې وسپارل شي او پدې منطقه کې دې جنګ ته دپای ټکې کښیښودل شي .

اداري مسئولیتونه، صلاحیتونه او حقوقي-قانوني مکلفیتونه

سالم سیاستونه چې دجمعي ښیګڼو په بنیاد ولاړ وي ،تل دمسئولیتونو اوصلاحیتونو منطقي تناسب ته حق قایل اویوائې پدې صورت کې د ټولنیز عدالت او نظام تا مینوونکې او متضمن ګڼل کیدې شي. سیاست له هرڅه دمخه ټولنیزه اوتاریخي پدیده ده. دټولنیز ارمان څخه پرته پوچه اوبې محتوا هره معامله په هیڅ صورت سیاسي یا سیاست نشي ګڼل کیدلې او هر خود غرضه معا ملګر لکه چې تاروګې په پتنګانو حساب ندې او نفساني په عاشقانو حساب ندې ،نو هر شخصي معاملګر هم ملي خاین او مختورن دې ، سیاست مدار نشي ګڼل کیدلې. دا ډول کسان لکه دخپل ځان سیاست چټله لوبه بولي او په حقیقت کې هم د کوم چا د شومو اهدافو په خاطر په همدغسې چټلو سیاستونو پورې تړلي بې ارادې لوبغاړي او بازیګران ګڼل کیږي..خو زما په نظر سیاست یوائې مقدسې ،بشر دوستانه ، وطنپرستانه سیالې لوبې ته ویل کیږي او یوائې سیال ملي وطنپرست سیاسي لوبغاړي او قهرمانان دغه رسالت سرته رسولې شي. ټولنیزې دخیر ښیګڼې هلي ځلي دهرچا لخوا چې وي ، چې دپراخه پرګنو موجوده ستونځې او مشکلات حل کړې شي مقدس عمل او ارمان دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهمدغه لوبه سیاست ګڼل کیږي .په همدې خاطر سیاست باید همیشه پاکه او مقدسه لوبه وي. کارل مارکس وای: پاک او مقدس ارمانونه هیڅکله له چټلو لارو او ناپاکو اعمالو پواسطه نشي ترسره کیدلې .

هغه څوک چې پرته له صلاحیته یواځې مسئولیت ته غاړه ږدې ،هغوی چې اشخاص دي ، قومونه دي او که دولتي ،حکومتي ، سیاسي او ټولنیز رهبران دي په حقیقت کې سیاسي غلامان ګڼل کیږي او یواځې د چارو بې ارادې عاملینو په حیث منل کیدلې شي ، لکه نن په افغانستان کې ټول دولتي،حکومتي او دمؤسساتو ټول کارکوونکي او مسئولین ، چې له ځانه هیڅ ابتکار او صلاحیت نه شي ښودلې او په پټو سترګو د نورو اوامر او هدایات عملي کوي.

هغه څوک چې مسئولیت نه منې او یواځې په صلاحیت خیټه اچوي ، هغو بادارانو ،مستبدین او یواځې د خپلو شخصي ګټو غوښتونکې لیونیان دي ،لکه زمونږ خارجي متولیان چې دټولو خپلو ملي ـ و طني اوبین المللي تعهداتو سره سره چې باید یې مرعات کړي ، هرڅه یواځې د خپلو شخصي ګټو په نظر کې لرلو له مخې محاسبه کوي او نن یې په افغانستان کې دبادار او غلام نظام برقراره کړې دې . په نوي لاس خلاصي او مطلق صلاحیتونو سره په افغانستان کې د پردي ملک کس دملګرو ملتونو دنوي نماینده په حیث مقرریدل یې څرګند او بربنډ مثال دې . حقیقت دادې چې افغانستان نن د بین المللي مافیا په مرکز بدل شوې او افغاني بیګانه پرستان دمختلفو نومونو او دروغینو دلایلو په بنیاد دخپلو اندکه شخصي ګټو په خاطر خپلې ملي شتمنۍ او ملي

ګټې دخپلو متولیانو لپاره د سر صدقه ګرځولې اوحتا دخپل تاریخي هیواد افغانستان بود ونبود ، غواړي په اخرین دو کې وازمایي. څه چې نن په افغانستان کې تیریږي د هر اګاه او وطنپرسته افغان او د نړیوال مترقي ،دموکرات او اګاه انسان څخه کومه پټه معامله نه ده ، نو که افغان انسان د خارجي قوتونو د جبر او ظلم په نسبت پټه خوله پاتې کیږي ، ولي دغه د سوسیال دموکراتیزم او د بشر د حقوقو علم برداران پدې هرڅه سترګې پټوي او خپلو خولو ته یې قفلونه اچولي دي ؟د۲۰۰۸م کال دجنوري په دریمه لسیزه کې دنړیوالو اقتصادي ټولنو په بین المللي کنفرانس کې دافغانستان جمهور رئیس حامد کرزي په قهرمانانه ژست او اکټ سره دبین المللي تروریزم او نورو نړیوالو ستراتیژیکو پرابلمونو په باره کې شانداره وینا وکړه چې دټولو حاضرینو په دوامداره چکچکو بدرګه شوه .ښاغلي حامد کرزي دبین المللي تروریزم ، دمخدره موادو دقاچاق ،بین المللي داغ سیاسي مسایلو او نورو پرابمونو په باره کې رهنمودي تاکتیکي او ستراتیژیک دستورونه صادر او دیوه قهرمان په څیر چې د حاضرینو او حتا ما لپاره دمباهاتو او ویاړ سرمشق « و بریښیده» ، دستیژ څخه راښکته شو .

خو په دې ورځو کې ژمني اقلیمي شرایطو اود بین المللي قواوو بې مسئولیته عملیاتو او بمباریو ، په افغانستان کې بیداد نښلولې وو اوهره ورځ دافغانستان په ګوټ ګوټ کې په لسګونو ،سلګونو او زرګونو بې ګناه انسانانو ،ښځو کو،چنیانو ، زړو او ځوانانو دظلم ،لوږې او سړو څخه خپل ژوند له لاسه ورکاوه. پلرونو او میندو خپل دزړه ټوټه بچیان په ۵۰۰ او ۱۰۰۰ افغانۍ چې نن چرګ په دغه بیه نه پیدا کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، خرڅوي ، په افغانستان کې ننني وضعه واقعاً دهر افغان لپاره شرم او عار دې او داسې ډیرنور بې شمیره پرابلمونو چې حامد کرزي یې داجرا مستقیم مسئولیت په غاړه لري یو دبل لپاسه امبارونه جوړ کړي دي. لیکن کله چې ښاغلي حامد کرزي دشورا د دریم کال پیل غونډې کې خبرې کولې او یا هره ورځ چې عاجزانه دمیکروفون شاته ولاړ وي او اوښکي تویوي ،یوه له دغه دلخراشه وقایعو څخه هم یاده نکړه.

ولې ښاغلي حامد کرزي پخپل ملک کې د بشري،اقتصادي،اجتماعي، اداري، حقوقي ،قانوني اونورو بې شمیره ناورینونو په باره کې تاکتیکي او سترا تیژیک رهنمودي قاطع دستورونه نه صادروي ؟ ولې یې په شپږو کلونو کې دملک دلومړي درجه مسئول عامل مجري شخص په حیث یو تصمیم هم ونه نیوه اوعملي یې نکړ ؟ په شپږو کلونو کې یې بیبشمیره کمیسیونونه او هیئتونه په ځانګړو مواردو کې دځانګړو اجراآتو لپاره مؤظف کړل خو دیوه دنتایجویي نه پوښتنه وکړه او نه یې کومه پریکړه عملي کړه. ولي ښاغلي کرزي صاحب په خپل کور کې دغه ډول جرئت نلري ؟ ددي څخه په څرګند ډول معلویږي ،په رښتیا چې مونږ پخپل هیواد کې دهر ډول تصمیم ،عمل او صلاحیت څخه بې صلاحیته یو .لیکن دبل په مخکې ډیرې ښې منډې وهلې شو او د بل ناروا غوښتنې او شوم نیتونه په پټو سترګو عملي کوو ، خو خپل دین ، رسالت ،وطن اوخلک راڅخه هیردي.

دجنوري دمیاشتې په ۲۹ نیټه مې داریانا افغانستان د خپرونې څخه واوریدل چې دامریکي جمهور رئیس جورج ډبلیو بوش وویل: مونږ په افغانستان کې ستړي لاسته راوړنې لرو

اوهغه په هر قیمت چې وي باید وساتو. زه نپوهیږم د جمهور رئیس مقصد دکومو لاسته راوړنو څخه دې ؟ داچې په افغانستان کې دنړۍ ۹۵ فیصده اپین تولیدیږي ؟ داچې دنړیوالو قوتونو دادارې لاندې په شپږو کلونو کې یې عادي ابتدایي دولتي نظام جوړ نکړې شو ؟ داچې یې دارګ په ۵۰ متري کې امنیت تأمین نکړې شو ؟ داچې یې ددولتي ارګانونو ترمنځ اندکترینه هماهنګي ایجاد نکړې شوه ؟ او داچې رئیس جمهور ، معاونینو ، وزیرانو ، والیانو ،پارلمان ،قضایي ،حقوقي او نورو ارګانونو ملوک الطوایفي ګاني جوړې کړیدي ؟ یا داچې نبه حلقه بګوش غلامان یې پیدا کړیدي ؟

په یویشتمه پیړۍ کې دا ډول مناسبات او اعمال دټولو نړیوالو ، با الخصوص دمترقي دموکراتو قوتونو او په خاصه توګه دافغانانو لپاره چې په ملک کې یې دا ډول خود سري او ټولنه فاقد د اداري ،قانون او هر ډول نظام پاتې ده ، په تندي ابدي د بې ننګۍ ، عار او شرم ، نه پاکیدونکې تور داغ دې !

زمونږ د ټولنې اداري واقعیتونه په مجموع کې نن یو کثیرالبعدي متشتت ،خودسره ،خود خواه ،نا پوه او غیر قابل کنترول اداري نظام په ګوته کوي چې په هیڅ صورت سره د واحدې اداري ، واحد قانون ،واحد مذهب او واحدو اصولو لاندې راوستل یې نا ممکن ګرځیدلي دي. او دا ځکه چې په ملک کې د بې شمیره یو تر بله سره نه پخلاکیدونکو او په خپل سر باندینیو هیوادونو ،ادارو ،مؤسسو ، شرکتونو ،مستقلو بې هویته امنیتي قطعاتو او... موجودیت ؛ په دولت او حکومت کې د بې شمیره وزیرانو ، دجمهور رئیس بې شمیره مشاورین ،سلاکار وزیران ... ؛ بې شمیره ستر جنرالان ،ډګر جنرالان... او دبریدګي په بستونو کې د هغوی مقرریدل ؛ او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیره دغه ډول نور ډیر بې دوده او بې دستوره نورې ناخوالې او ورانې ویجاړې په ملک کې ددې سبب شوېدي چې ملک فاقد اداري، فاقد دقانون، فاقد دنظام وګرځي. هر یو ددغه خارجي او داخلي اداروا و مؤسساتو غیر مسئول او واجب الاحترام یعنې چې په عام وتام صلاحیت سره هیڅ ډول مسئولیت پر ځان نه منل، او یا داچې په افغانستان کې ټول داخلي او خارجي اوسیدونکي بې ګناه مجرمان او دغه جرمونه مجرم نه لري او دا دولت، حکومت، پارلمان، مطبوعات، قضایي اوحقوقي ارګانونه، ټولنیز سازمانونه، مستقل بشري کمیسیونونه او نور عبث او پوچ شعارونه دي چې هیڅکله زمونږ د درد نه دې دوا شوي او نه به دوا شي. ټول دغه افعال، ټول دغه کردار، ټولې دغه پروژې او دبیا ابادوې پروګرامونه د مانبام په تربړمې کې په یخ لیکل کیږي اود لمرد راختو سره سم بیا ویلي وي او بلې ورځې ته یې کوم اثار نه په ستر ګو کیږي. په افغانستان کې په ورستیو ۹ کلونو کې یو بنیادي کار سرته ه دې سرته نه دې رسیدلې. دا ټول بې بنیاده چارې سرته رسول یواځې د هغوی د خپلې بیروکراسۍ او دموکراسۍ د تظاهر مظاهرې او د خپلو دموکراتیکو ټولنو، انستیتوتونو او مؤسسو په ستر ګو کې خاورې ایري پاشل دي. دا ډول دي په واقعیت کې د افغانستان د بیا ابادونې بې بنیاده پروګرامونه ،چې زمونږ راتلونکي ټول وختونه به د هغې د ناوړه اغیزو او عواقبو باندې مصرفیږي، دا ډول دي زمونږ د ټولنې د بې سیاسته سیاستوالو د سیاسي فلسفي ماهیت او واقعیت او واقعي بڼه او څیره.

دا ډول نظامونه بر علاوه له دې چې دنن ورځ لپاره هیڅ ارزش او ګټه نلري، بلکه د راتلونکي د راتلونکي نسلونو لپاره

نه یواځې افغانستان بلکه دنړۍ په کچه عظیم لا ینحله پرابلمونه ترشا پریښو دلې شي. دا ډول مناسبات دنني عصر دغوښتنو سره سمون نلري او نه دموکراتیک ټولنیز ارزشونه پداسې نظامونو کې تحقق پیدا کولې شي. زه نپوهیږم ولې زمونږ نړیوال «دوستان» مونږ په ړوند بډو غړیدلو ستر ګو غولول غواړي؟ نن ټول اولسونه شعوري بلوغ ته رسیدلي او په دې ټولو مسایلو او قضایاوو پوهیږي. یواځې دغه د سرمایې لیونیان دي چې په ستر ګو کې یې همدغه یو تصویر شین میخ ګرځیدلې او هرڅه په همدغه یوه رنګ ګوري او صم، بکم او عمی پاتې دي. دوی څله یواځې د پخوا په څیر خوبونه وینې، دوی څله یواځې صلاحیتونه غواړي او حتا هیڅ قانوني مسئولیت ته هم غاړه نه ږدي، دوی په ټوله نړۍ کې یواځې خپل منافع ګوري، ټوله نړۍ یواځې د خپلو منافعو ورشو ګنې او دنورو منافع هیڅ په نظر کې نه نیسي. دا کار شونې نه دې. ټول هیوادونه مساوي متناسب حقوق او وجایب لري او هغه جداً باید مراعات کړي. مونږ هم یواځې د ټولو هیوادونو له خوا دهمدغه اصولو، مقرراتو او قوانینویو شان مراعاتول غواړو. مونږ د همدوي لخواد وضع شوو قوانینو له مخې د دوی سره شریکه معامله اوګډ کار کول غواړو، ولې مونږ یو دبل په خبره سره نپوهیږو؟ علت دادې همغه قوانین چې دوی په امتیازي بڼه او دخپل منفعت په خاطر لیکلي دي، نه غواړي هغې ته غاړه کښیږدي او خپله او دبل برخه غواړي یواځې د خپلې رواداری له مخې تعین کړي، چې دا کار په دې وخت و زمان کې د هیچا لپاره د منلو وړنه دې.

که څوک غواړي په افغانستان کې حتا خپله غربي تیپ او یا بل هر ډول دموکراسي او ټولنیز نظامونه په پښو ودروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،پکار دادي موجوده نظام له بیخه رنګ اودنوي ټولنیز ،اقتصادي ـ سیاسي نظام په پښو درولو سره نوي ټولنیز مناسبات او دمسئولیتونو ،صلاحیتونو منطقي تناسب تأمین او دحقوقي ـ قانوني تحقق زمینه برابره کړي.

یوائي پدي صورت کې دهیواد او ټولنې هر غړي اوفردځان دخپل هیواد با الاستحقاق وارث اومسئولشخصاو عضوې په حیث ګڼلې شي او قانوني اوحقوقي ارزشونه دتطبیق اوحراست ملاتړ پیدا کوي. یوائي پدي صورت کي ټولنه اومناسبات په اوسنیو شرایطو کې دټولو دموکراتیکو ارزشونو دتحقق او حراست متضمن ګڼل کیدې شي.

په یوه هیواد کې دټولنې هر غړې مکلفیت لري دخپل هیواد دموضوعه عامو دولتي قوانینو څخه پوره اګاهي ولري. په افغانستان کې څرنګه چې قاطع اکثریت دلیک او لوست سره پوره اشنایي نلري ،دا ددولت او حکومت مکلفیت ګڼل کیږي چې دعامو دولتي قوانینو څخه اګاهي دټولنې دهر فرد تر غوږه ورسوي او هغوی پري پوه کړي.لوړ دولتي مسئولین په خپلو اداري واحدونو کې ددولتي قوانینو دتطبیق اوحراست مسئولیت او مکلفیت په غاړه لري او هر یو په خپل اداري واحد کې دحقوقي اوقانوني ارګانونو دنماینده رول ایفاګوي او دخپل مافوق په وړاندید قانون د تطبیق او حراست مسئول ګڼل کیږي.لیکن له ډیره بده مرغه په افغانستان کې دغه ډول کسان دمسئولیت په لرلو سره سره په خپل غیر قانوني جرئت او صلاحیت سره له هر چا څخه دمخه پخپله دقانون څخه سوء استفاده او قانون شکني کوي او مسئول مقامات ورسره غم غرض نه لري او یا هم نشي لرلې. دمثال په ډول کله چې

دافغانستان داولسي جرګي رئیس محمد یونس «قانوني» او دجمهور رئیس حامد کرزي لومړي مرستیال احمد ضیاء مسعود ددوبی له لاري لندن ته روان وو ،د دوبی په نړیوال هوایي ډګر کې له محمد یونس «قانوني» سره دقیق نه پوهیږم څو میلیون امریکایي ډالر او ځیني قیمتي توکي او داحمد ضیاً مسعود سره لکه چې وروسته دقیقه معلومه شوه ۵۴ میلیونه غیر قانوني امریکایي ډالر او یو کیلو ګرام الماس ونیول شول (د ویکي لیک په حواله) اودوی دواړه دپوښتنو ګرویژنو په خاطر د هوایي ډګر پولیسو دیوځه وخت ل پاره دځا ن سره وساتل. موضوع د نړیوالو رسنیو لهلاري انعکاس پیدا کړ خو له دوی څخه نه خارجي متولیانو چې په افغانستان کي دامنیت ، قانونیت ،نظام ، دموکراسی ، دبشر دحقوقو دتأمین ،... او ډیرو نورو ارزشونود تحقق اوحراست مسئولیت په غاړه لري ،پوښتنه وکړي شوه او نه دافغان دولت واکدارانو چې دوی دهغه حکومت او پارلمان غړي وؤ (البته چې حکومت نه ددې کار جوګه دې اونه ددې صلاحیت لري) دهغوی څخه وضاحت وغوښته او نه محمد یونس قانوني او نه احمد ضیاً مسعود چې دواړه مستقیم حقوقي ، قانوني او اداري دولتي مسئولیتونه لري ،حتا دهیڅ ډول سپیناوي دمسئولیت احساس یي هم ونه کړ؟

دا ډول پیښې د افغانستان په شرایطو کې هره ورځینې معمول کار دې او هیڅوک یي پوښتنه هم نه کوي ! ولې ؟

ما فقط یو مثال ذکر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یواځې دمعاشونو منطقي تناسب په هېواد کې دنظم او اقتصادي عدالت ضامن دي

په افغانستان کې دیرش کلن جنګونه او جګړې، دروسانو یرغل او په کورکې دبنو کورکونو جوړېدل، افغانستان دخارجي دښمنو قوتونو په جنګي میدان بدلیدل او دافغانانو په حق کې هر ډول جفا روا ګڼل کیدل، دروس دشکست څخه وروسته هیواد ته دبې شمیره بیګانه پرستو او بې مسئولیته ډلو او اشخاصو راتګ او عامه ،خصوصي او شخصی دارایي دغنیمت دمال په نامه چورول، دپلان له مخې افغاني متخاصمې ډلې په سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني خلا کې ازاد پریښودل او دامریکایي ، اروپایي او ناټو دقواوؤ انکشاف او په نوي وسلو سمبالول، دسپتمبر دیوولسمی وروسته په افغانستان یوځل بیا حمله او دبین المللي تروریزم او القاعدې په بهانه دنظامي قوتونو او سرمایي راتګ او افغاني ټولنه دبې شمیره بې کفایته ډلو په مجموع الجزائر ویشل او ټول ارزشونه بط ارزشه کول ټول هغه څه دی چې په اوسنی وضعه منتج او دنظام شیرازه له بیخه نړېدلی ده

. اقتصادی عدالت دټولنیز نظام لپاره اساسی او لازمي شرط ګڼل کیږي. دولت او حکومت مجبور او مکلف دي دټولنې دټولو اقشارو او غړو لپاره متناسب عادلانه اقتصادي شرایط برابر کړي. دمعاشونو ډیروالې او کموالې دمشکل دحل لاره نده . هغه څه چې داقتصادي عدالت تضمین کوي هغه د اقتصادي او پولي ضرورتونو منطقي تناسب دي. ددغه منطقي تناسب دارزونې او تثبیت په خاطر مختلف دولتي ارګانونه او مؤسسې لکه مرکزي احصایه، قانوني حقوقي اداري او داسې نور ایجاد او دتحصیلی اسنادوموجودیت او عدم موجودیت او تناسب، سویه، لیاقت ، کاري تجربه، دکار نوع او شکل، دخطر احتمالات، سفر او حضر، جوي شرایط، شپه او ورځ، عرضه او تقاضا ، ملي عایدات، رتبه، درجه او مقام، نظامي او ملکي دنده، منطقوي او بین المللي نورمونه او داسې نورو له مخې تعینیږي. هر تبعه باید پخپل هیواد کې دژوند ، استوګنې، کار، امنیت، متقابلو حقوقو او وجایبو ، صلاحیت او مسئولیت او صحي مراقبت متناسب مصؤنیت ولري. تفاوتونه او تناسب هیڅکله باید دافراط او تفریط په کچه نه اوسي . هر څوک باید په ټولنه کې دپاک حساب او محسابې لپاره په هر حالت او شیبه کې حاضر اوسي او مربوطه دولتي ارګانونه دهغې دحراست او کنترول دچارو مسئولیت په غاړه لري . افغانستان ته دنړیوالو مدني ټولنو دنماینده ګانو ، چې په خپلو ملکونو کې دټولو دموکراتیکو او مدني حقوقو څخه په نسبي لحاظ بر خورداره دي، په راتګ سره ټول ارزشونه بې ارزشه شوي او زمونږ خلک په واقعیت کې خپلو حقه حقوقو ته لاس رسې نلري. پنځه کاله دمخه دبین المللي قوتونو په راتګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره چې ګمان کیده په افغانستان کې به نسبي ټولنیز عدالت تامین شي په حقیقت کې بین المللي او کورنۍ مافیا په تباني او یو تربل مساعدت سره زمونږ د دغه ارمان بستره کلکه ترڅې، هر ډول بې عدالتي روا ګڼل شوې او عدالت چې د نظام اود هغې د بقاء اساسي شرط ګڼل کیږي، په حقه سره مونږ د هر ډول نظام څخه بې برخې پاتې یو. بې عدالتي په افغانستان کې په مضمن مرض، ټولنیزه فاجعه، فضیحت او جبر بدله شویده. څرنګه چې نظام نړیدلې، مسئول او عامل ارګان او شخص وجود نلري، عامه نا رضایتي او تنفر سراسري شوې، نه څوک د پوښتنې شته او نه دچا د شګو بندونه د دغه طوفاني سیلاب مخه نیولې شي. چاروا کو لکه په وچکۍ پراته مریضانو غوندې په اوتو بوتو پیل کړې او دا په اور باندې د تیلو اړولو حیثیت لري. ډیره موده کیږي چې د مالیې وزارت د معاشونو د زیاتوالي وعدې ورکوي خو یو واریي هم په خپله وعده وفا ونکړه. حال دا چې دا د مسئلې د حل لاره نده. همداسې د ۲۰۰۷ م کال د سپتمبر په ۱۹ د مالیې وزیر د ځینې لوړ رتبه مقامونو د معاشونو کچه اعلان کړه. د مثال په ډول د جمهور رئیس معاش ۱۹۵۰ ډالره، د وزیرانو معاش ۱۳۶۰ ډالره، د پارلمان دغړو معاش ۸۰۰ ډالره او داسې نور. دا خبره د ملو وړ ځکه نه وه چې په بلې ورځ د ښوونې او روزنې وزارت اعلان وکړ چې کې څوک د مکتبونو د تعلیمي نصاب مطابق (چې په هغې کې ابتدایي نصاب هم راځي) د کتابونو تالیف ته حاضر شي نو ۶۰۰۰ ډالر به په میاشت کې معاش ورکړي (رښتیا یې ویلي چې د روغجن حافظه نه لري) او نن عملاً دغه پروژه دوام لري. همداسې د L3 Communacation مؤسسه هره ورځ اعلان کوي که دچا

پښتو او انګلیسی ژبې زده وي مونږ د ترجمان په حیث په کال کې پرته د نورو امتیازاتو ۱۵۶۰۰ (یو لک او شپږ پنځوس زره) ډالر معاش ورکوو. همداسې د SOS انترنیشنل مؤسسه او نور هم دغه ډول اعلانونه کوي. نو د ټولو دغه ځوانانو ډیره ښه انګریزي، پښتو او فارسي زده ده، ولي یې په دغه معاش باندې یې قناعت کړیدې؟ څه موده د مخه د جنرال عبدالرشید دوستم د معاش په هکله د محترم اکبر بای له خولې ووتل چې ۷۰۰۰ ډالر د میاشتې معاش لري، دغه بېچاره خو لا بې سواده دې او وزیر صاحبان خو ټول PHD لري، او داسې نور. دا خبرې ځکه ګټه نلري چې ازاد مطبوعات نن پوره صلاحیت او حاکمیت لري او هیڅ خبره نه پټیږي. دا خبره هم نن پټه نده چې که څوک د کوم اروپایي هیواد تابعیت ولري، عالي تحصیلات هم ونلري او وغواړي چې د آیساف او ناټو د قوتونو په تشکیل کې افغانستان ته راشي پرته د نورو امتیازاتو او دفامیل د معیشت د تامین پر ۱۲۰۰۰ یورو او که عراق ته ولاړ شي ۲۰۰۰۰ یورو معاش ورکول کیږي. اوس پخپله د هغه لوړ رتبه مامورینو او وزیرانو معاش تخمینیدلې شي چې نه یوائې له یوه ځای بلکه له ډیرو ځایونو ـ دولت، بانک او یا شرکت) څخه جدا معاشونه، چې د اکثر انوار الحق احدي د پارمان په وړاندې اعتراف وکړ چې کوم بانک ورته ۳۰۰۰ ډالر معاش ورکوي. غواړم چې د هغه څه نا څه امتیازاتو په هکله چې د دغه کسان تري برخوردار ه او په افغانستان کې په اصطلاح د خلکو ترمنځ ورد زبان دي. هغه کسان چې په پورتنیو شرایطو سره افغانستان ته ځي، فامیل یې ټول امتیازات تر لاسه کوي "د راغلی کس معاش په شمول" د دې په عوض چې د وطنپرست

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حیث په یو څه جیب خرڅ یې قناعت کړې وې او دهیواد والو خدمت ته حاضرشوې او سې دتصور څخه اوچت معاشونه اخلي او دهغې په خوا کې دغه کوچني امتیازات هم لري: نومورې کس شپږ هفتې په افغانستان کې مکلفیت لري او شپږ هفتې په هغه هیواد کې چې فامیل یې او سیږي دتیرولو حق لري . په هغه شپږو هفتو کې چې په افغانستان کې او سي په میاشت کې کیدلې څو وارې دکرزي صاحب سره دضرورت یا مصلحت له مخې خارج ته سفرونه وکړي او یا ځانګړی سفرونه ولري او فوق العاده امتیازات ترلاسه کړي . که نومورې په شیرپور، وزیر محمد اکبر خان او شهر نو یا حیات آباد او اسلام آباد او یا بل ملک کې هر څومره کورونه ولري په کرایه یې ورکولې شي . کرایه یې خپله ده . خو دولت مجبور دې ده ته په امن ځای کې په لوړه ډالري کرایه کور ونیسي. نومورې باید درې څلور قیمتي موټرې ولري چې معلوم نشي او دحملې په وخت کې یې دخطر احتمال کم اوسي. نومورې کسان دا امکان هم لري چې دفامیل غړي راوغواړي او په لوړو ډالري معاشونو یې په مختلفو شعبو کې مقرر کړي. ډیرو کسانو داکار کړیدې. دغه کسان معمولاً شخصي شرکتونه او اېن جي او ګانې لري. دوی هر ډول دولتي قرارداد ونه ترلاسه کوي چې معمولاً نور کسان تر ۵۰٪ رشوت ورکولو پورې پرې مجبور دي او ددې لارې ډیر پ ګټي کوي. رشوت، فساد او اختلاس خو ټول خلک وایي چې په افغانستان کې معمول کار دې . که دایمان عقیده د چا سسته وي ،نو دی کار ته به هم لاس غزوي . ډیره به خبره نه اوږدوم خو داخبره به هم وکړم چې دا ډول کسان څرنګه چې هم کافي پیسي او هم امکانات لري نو کافي اندازه قیمتي جیپ موټرې اخلي او

هریو موټر دمیاشتې تر ۳۰۰۰ ډالرو خارجي مؤسسو، شرکتونو او اېن جي او ګانو ته په کرایه ورکوي . دبین المللي مرستو په ارتباط داقتصاد وزیر او نورو دولتي چارواکو ویلي چې ددغه پیسو حد اقل ۸۰٪ کومک کوونکي ممالک پخپله مصرفوي. باقي پاتې په دفاعي او اپراتیفي چارو کې مصرفیږي یعنې دافغانستان بیا ودانولو پورې دغه پیسي اړه نلري او دفاعي او اپراتیفي چارې خو معلومي دي چې نن په کومه وضعه کې دي او امنیت هم په کومه اندازه تأمین دې .. دبین المللي مرستو دیوي بلې بیلګې په باره کې هم غواړم محترمو لوستونکو ته یوځه معلومات وړاندې کړم: یوې اروپایي خیریه مؤسسي ته دجوزجان په ولایت کې دآبرساني په خاطر دکلیو دپراختیا وزارت سره ۱۷۰۸۸ ډالره مرسته کړې وه. ددې لپاره چې دغه پیسي پخپل ځای مصرف او سوء استفاده تر پ ونه شي دغه خیریه مؤسسي خپل مشاور ددې کار لپاره معرفي کړې وو. ددغه پیسو څخه ۱۱۴۳۰ ډالره مصرف او باقی پاتی پیسي بیرته مسترد شوې وې . معاش چې نومورې مشاور صاحب پدغه موده کې د کلیو دپراختیا وزارت څخه اخیستې وو ۷۳۰۰۰ ډالره کیدل . دې ته وایي پر ځای مرسته او پر ځای معاش اخیستنه ! دا چې دعیان دبیان لپاره حاجت نه وي نو ما هم په افغانستان کې د اقتصادي بې عدالتی په خاطر یوه تته شمه وړاندې کړه او دا پوره معلوم شوه چې غمیزه اصلاً نه دمعاشونو دسرسام اوره لوړوالي او نه د دهغې دکم والي له کبله پیښه ده بلکه د لوړ او ټیټ معاش تر منځ هیڅ ډول منطقي تناسب وجود نلري. نو دپارلمان محترم غړي خوشې په خوشې دخپلو معاشونو دلوړوالي په خاطر تنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلوي او نور دولتي ارګانونو هم عبث دخپلو منسوبينو د معاشونو دلوړولو په منډو ترړو په خاطر د اوسپنې څپلۍ په پښو کړيدي. بل مشکل پدې خاطر راولاړ شوې. هغه کسان چې په لسګونو زره ډالر معاش اخلي دهغوی معاش پيشکي حواله کيږي. خو زمونږ معيوب هيواد وال چې ۵۰۰ افغانۍ او يا هغه معلم او مامور چې ۱۵ کسيز فاميل ورپغاړه دې معاش يي په شپږو مياشتو او حتا په يوه کال کې هم نه اجراء کيږي. عجيبه خبره خو لا داده کله چې وروسته دډيرو منډو او مظاهرو دکوم باب يا فصل څخه کوم نيکبخت څو ډالر کومک وکړي ددې په عوض چې وروسته له يوه کاله ددغه خوارانو معاش اجرا شي وزير صاحب پرې ځان لپاره ضد مردمي "په کابل کې په همدې نامه يادېږي" موټر واخلي. په نتيجه کې ويلې شو چې ددا ډول مسايلو دحل لار تقوا، صداقت، وطنپرستي او دمعاشونو منطقي عادلانه تناسب او دټولو څخه مهم دچارواکو مسئولانه کړه وړه او دمسئوليت وجداني احساس دي.

جنګونه او مخالفتونه دافغانانو دغميزي دحل لاره نه ده.

دميلادي شلمې پيړۍ شپيتمه لسيزه په افغانستان کې ددموکراسۍ په لسيزه مشهوره ده. پدې لسيزه کې روښانفکره ډلې څه نا څه فعاله شوې وې، ټولنيزي شعوري رهنايي په ټولنيزو لوړو افقونو څرک وهلې وو، سياسي وضعې هم خپلې منګولې دافغان اولس له ستوني څخه لږ څه سستې او افغانانو دسياسي تنفس يو څه مجال پيدا کړې وؤ. يو تعداد روښانفکرانو هڅې کولې پادشاه دمشروطه شاهۍ اساسي قانون منلو ته اړ باسي او عملاً هم ددغه کسانو په نوښت مشروطه شاهي قانون جوړ شو چې دامير امان الله خان له دورې څخه وروسته ځيني سياسي آزادي ګانې لکه داحزابو قانون، دمطبوعاتو آزادي او ځينې نور پکښې په نظر کې نيول شوي وؤ. پادشاه دپخوا په څير غير مسؤل او واجب الاحترام خو دشاهي کورنۍ ځيني امتيازات راټيټ او دحکومتي چارو واک غير شاهي کورنۍ کسانو ته قايل شوي وؤ.دا لسيزه افغانستان ته دخارجي لوړ رتبه هيئتونو خصوصاً دپخواني شوروي اتحاد، امريکي او سعودي عربستان، دراتګ سره هم متصادفه وه. واقعاً دا يو ډير بد تصادف او يا پلانيزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیشبیني شوې عمل وؤ چې په افغاني ټولنه کې یې ډیر ناوړه غبرګون رامنځته کړ. رښتیا هم پداسې یوه هیواد کې چې قانون حاکمیت او سابقه ونلري، خلک دوطني او ټولنیزو اساسي مسایلو په هکله بې خبره پاتې او دهغې په مقابل کې هیڅ ډول احساس د مسئولیت نشي کولې، یواځې یو تن دټولو امورو متصدي(هم حاکم، هم قاضي، هم مجري او هم حامي) پاتې شوې وي، دموکراتیکو ارزشونو ته هم نه دداخلي فاکتور، ضرورت او فشار بلکه یواځې دخارجي فشار له مخې دغه کار ته مجبور شوې او سي او همزمان مختلفو انستتیوتونو، ټولنیزو قشرونو او اداري واحدونو ته د قبلي تجربې دنشتوالي او دحقوقو او وجایبو په مقابل کې دمسئولیت دعدم احساس په صورت کې واک ورکول کیږي، حتماً په ټولنه کې بحران رامنځته کوي. همدا سبب وؤ چې دقانون دتصویب او توشیح څخه دمخه مختلف نظریاتي ګوندونه تقریباً همزمان جوړ او دا چې ملي ایدیولوژۍ او ملی سیاسي محور او حرکت وجود نه درلود، ټولو ګوندونو پخپل سر په فعالیت شروع وکړه، میټنګونه او مظاهرې یې برابرولې او دهمغه لومړۍ ورځې څخه یې دپردیو هیوادونو په پلوۍ چیغې وهلې او دولت، حکومت او قانون یې دکنترول څخه عاجز پاتې وؤ، ځکه چې هر یوه قوي خارجي ملاتړ درلود او په نتیجه کې په افغانستان کې دموجوده روښانفکري جنبش دلومړیو ورځو څخه سیاسي بنټون "انباق بازی" شروع او افغانستان عملاً دسیاسي بنوپه کور او یوه داسې خاره شاړه ځمکه بدل شو چې هر چا په کې دخپلې خوښې مارکونډۍ او غنې کرلې او ریبلې. ملي مصلحت، ملي صلاحیت، افغانیت، وطنپرستۍ او ملي طرحو هیڅ ارزش نه

درلود او نه یې په تاوده بازار کې کوم خریدار. له بلې خوا دسیاسي بنټون لوبه دمردۍ او نامردۍ په پوله روانه وه، مردان له دغه پولې نشول اووختلې نو ځکه تل نامردان ګټونکي وو. همدغه نامردان تر پرون ورځې پورې په افغانستان کې دټولو بدو حوادثو اصلي عاملین او دهغې دبدو عواقبو اصلي مجرمین ګڼل کیږي. او نن هم هڅه کوي ددغه ډول لوبې بازار ګرم وساتي. ملي وطنپرسته کسانو کولې شول دخپلې ملی مبارزې سنګر دملي ایدیالوژۍ په بنیاد ګرم وساتي او دملي وطني ګټو دحراست په خاطر ملي مقاومت راوپاروي. له بده مرغه دوی هم پدې کار کې تر نن ورځې پورې پاتې راغلي دي. خو نن یې له صفر څخه شروع کول حتمي او ضروري ګڼل کیږي او که دغه کار ونشي بیا به هم نامردان داوسنۍ لوبې ګټونکي وي. دروسانو په موجودیت کې دې وضعې لاپسې ناوړه انکشاف وکړ. چارې او صلاحیتونه دداسې کوچنیو اشخاصو په لاس کې ورکړلې شو لې چې هیڅ ډول احساس دمسئولیت یې نشو کولې او په ټولو حالاتو یې یواځې بې شعوره او بې ارادې عاملین ګڼل کیدل. دمقاومت دلیکو په جوړیدو او په اصطلاح داروپا، امریکا او عربي ملاتړو په رادمخه کیدو سره وضعه څورواړې نوره هم بدتره شوه. دشرق او غرب لخوا باالمثل مسابقه شروع او افغان اولس دسل او زر مجبوریتونو له مخې دغه کسانو(په اصطلاح رهبرانو) ته په لاس کې ګروګان ورکړې شو. دروسانو په وتلو اوپه ۱۹۹۲ کال کې داسلامی جمهوریت په جوړیدو سره چې افغانا اولس تر ډیرې امیدواری درلودلې، وضعه څه ډول شوه، ټول هیوادوال یې عینی شاهدان وؤ او که رښتیا ووایم زه یې له افادې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلمات نلرم او نه عفت دقلم اجازه راکوي . طالبانو چې وعدې کړې وې کار به اهل کار ته سپاري او پخپله به خپلو مدرسو ته ځي، دواک خوند دومره مزه دار وو او دواک ساتلو په خاطر يې داسې بدعتونه وکړل چې په اسلام کې خو يې هيڅ روايت موجود نه وؤ حتا په کفر کې به هم چا نه وي کړې . دې وضعې پوره ۲۵ کاله دوام وکړ ددې ټولو ناوړه اعمالو بار افغان اولس پخپله شاه وړې . وهل شوې، رټل شوې، وژل شوې، بې پته شوې او تنکي بچيان يې په ناچله پيسو خرڅ شويدي او يا په زوردمرګ داژدها خولې ته اچول شويدي اولکه چې حامد کرزي پخپلو خبرو کې وويل دغه رهبرانو په سوونو ميلونه او حتی ملياردونو ډالر جمع کړي او خارجې بانکونو کې يې ذخيره کړيدي، دتصوراو عقل څخه وتلې ويلاګانې او کورونه يې اباد کړي او تجارتي شرکتونه او کامپلکسونه يې جوړ کړيدي . پدې باره کې ټولې خبرې په ټولو کتابونو کې ليکل شوي او عيني شاهدان هم ژوندي ګرځې اوهيڅوک دې باور نه کوي چې ګوندې هغوی به دغه راز پخپل زړه کې پټ وساتي . سياسي رهبر، مشر او قوماندان خو هغه دې چې په تعرض کې دجبهې په لومړۍ کرښه کې وي او اصلي ضربه پخپل ټټر اخلي او په شاتګ کې دجبهې په وروستۍ کرښې کې دخپلو زخميانو او مړو پالنه کوي نه داچې دجنګ دقربانيانو دجيبونو په لټولو اخته وي .افغانانو ډير ښه فرصتونه له لاسه ورکړي دي .کله چې روسان ووتل او افغانان خپل وطن ته راستانه شول لازم وو چې دخپل هيواد سره دهيواد دمالک او اولس سره د خپل اولس په حيث معامله شوې وې او هر څه پخپل ځای امانت ساتل شوي وې. خو بر خلاف ددښمن په لمسون يې اردو ړنګه ، وضع

الجيشونه او سترې قرارګاوې تخريب ، سپکې او درنې وسلې دکبړ په بيه خرڅې او دولتي او شخصي مالونه يې د غنيمت د مال په چور او چپاول کړل . کابل دافغانستان ستر سياسي، کلتوري او اقتصادي مرکز هم دبيګانه وؤ د ارزو سره سم وسوزول شو . حال دا چې دملګرو ملتونو دپنځه فقرئيز پلان مطابق په افغانستان کې يو ملي ګرا دولت جوړيدلې شو. نپوهيږو دچا په لمسون ددغه پلان په مقابل کې کودتاوشوه او چپ او ښي يو شان دهغې عاملين وګرځيدل .نن چې په هيواد کې ددېرشو څخه دزياتو خارجې هيوادونو څه دپاسه ديرش زره عسکر موجود او عملاً اداره پخپل واک کې لري معامله ګر يې همغه کسان دي او نن هم دملي مسايلو په سر معاملو باندې په ميلونونو او ملياردونو ډالر ښکته پورته کيږي . په همدغه موقت، انتقالي او سبا په انتخابي جمهوري دولت کې به همدغه کمونست، ملي ګرا ، مجاهد ، اخواني او نورې ډلې دخيلې وي . ملامت کوم يو دې او هغه قاضي کوم دې چې دغه تشخيص کړي. خو زمونږ دخلکو غميزه به دوام لري او زمونږ ملک په اصطلاح په داسې کونډه بدل شوې چې هر ګاونډې يې دخولګۍ طمعه لري . علت څه دې؟ علت يې زمونږ ذات البيني اختلافونه او جنګونه دي. زمونږ خپل منځي جنګونه او اختلافونه زمونږ دغميزې دحل لار نده .پاک خدای دمازيګر په وخت قسم يادوی »والعصر« او داځکه چې مازيګر دورځې دنتيجګيرۍ وخت دې . افغانان دپنځه ويشت کلنې غميزې څخه وروسته کومې نتيجګيرۍ ته ضرورت لري او که نه ؟ پدې پوهيږم او پخپله يې کلک پلوی يم چې افغانان پردې حاکميت پرځان نه منې. دايې انساني او قانوني حق دې. له بلې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې افغانانو دخپلو افغانانو دظلم او ناروا څخه خپل ملک پریښې او وایي چې نور خارجي پوځونه دې راشې چې مونږ ددغه خپلو ظالمانو څخه وژغوري. ربښتیا وایي چې «په کفرکې ژوند کیدلې شي خو په ظلم کې نشي کیدلې» له بلې خوا همدغه افغانان دبن په کنفرانس کې سره جرګه شول او دغه قوتونه یې راوغوښتل، دریم دا چې دهمدغه ملکونو څخه هیواد ته په ملیاردونو کومکونه راروان دي او نن دګاونډي هیوادونو څخه خلک دکاره لپاره راځي. حال دا چې پخوا به افغانان درپه درکارپسې ګرځیدل، څلورم دا چې دا قوتونه دیوه هیواد نه بلکه بین المللي قوتونه دي او پنځم دا چې دملګرو ملتونو لخوا اداره کیږي. شپږم دا چې په هیواد کې مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی او داسی نور ریفورمونه چې سل په سلو کې دتائید وړ او زمونږ په ټولنه او ملک کې دموکراتیک بیناد ونه جوړوي جریان لري. پخپله افغانانو خپل اساسي قانون جوړ کړ او که خارجیانو ورسره کومک کړې البته دغه ډول کومک ته به ضرورت وجود درلود. دلومړی ځل لپاره په هیواد کې دولس مشری دموکراتیک انتخابات وشول چې په منطقه کې یې ساړې ندې لیدل شوې او ښځو او نرو په کې یو شان ګډون وکړ او دنړیوالو دتعجب وړ ګرځیدلې. لیکن دډیر تجب وړ هم داده چې ځینې دریاست جمهوري کاندیدان چې دموجوده سناریو او ډرامې اصلي څیرې کارکونکي هم دي په یوه او بله بهانه داسې کسان یو تر بله سره ائتلافونه کوي چې هیڅ عقیدوي، نظریاتیي، پروګرامي او یا بل ډول نژدیوالې سره نلري او یا پخپل سر دټولټاکنو دتحریم غږونه پورته کوي او پدې نپوهیږي چې دا دهغوی حق ندې. ټولټاکنې یو ټولنیز

دموکراتیک اصل او پدیده ده چې معیار او محک یې پخپله اولس او د بین المللي بشري او دموکراتیکو قوانینو له مخې دا یوائې د اولس قانوني حقوقي حق ګڼل کیږي. دوی نور څه ونکړې شول پرته له دې چې دخپل اولس او بین المللي کړیو په وړاندې ځانونه بې اعتباره کړي. دوی همداسې داکار تل کړې چې افغانان دطالب، القاعدې، فوندامنتالیست په نومونو تورن او یا غلط راپورونه ورکړي او بې ګناه خلک ووژل شي. افغانان هیڅکله تروریست، بنیادګرا نه وؤ او هر افغان ځان لپاره لوی شخصیت قایل دې. افغانان حتا دښمن ته په کمین نیولو شرمیږي او هیڅکله دیته ندې حاضر شوې چې د ۱۰۰ تنو په مقابل کې ځان مرګې بریدونکړي. افغان به دتاریخ په اوږدو کې مجبورا ولس وؤ، تل به پرې جنګ تحمیل شوې او ظلم او ناروا ورسره شوې خو هیڅکله بې کلتوره او بې ایمانه ولس نه وؤ. افغانان خپل ځانګړي کلتوري دودونه، اصول او عنعنات لري او تل خپلو ټولنیزو ارزشونو او دودونو ته لوړ احترام کوونکی اولس پاتی شوی او خپله شکیبایي یې کله هم له لاسه نده ورکړې او هیڅکله یې دپاملرنې څخه نده غورځولې. دا زمونږ مشران او دجمهوري ریاست منور او پوه کاندیدان وؤ چې خپله شکیبایي یې له لاسه ورکړه، دخلکو حق او غوښتنو ته احترام قایل نه شول، دخپلو عقیدو او مسئولیتونو په وړاندې یې احساس دمسئولیت ونکړې شو او هڅه یې وکړه دقانوني حقوقي ټولټاکنو څخه یوه بله سیاسي معامله او لوبه جوړه کړي." دافغانستان قهرمانو خلکو! ټولټاکنې خورا باارزښته اولسي منل شوې دموکراتیک اصل او ستاسې حق دې. تاسې چې ترې په ډیرو سختو شرایطو کې بې له ویرې دفاع

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه ، خپل دغه حق پخپلو کلکو منګولو کې ټینګ وساتی او خپله راتلونکې دموکراتیکه ټولنیزه ودانۍ پرې اباده کړی. "ګرانو هیوادوالو ! تاسې چې په پوره دموکراتیک ډول مو ټولټاکنې تر سره کړې، تاسې چې دخپلې عقیدې له مخې په غرونو او رغونو کې دخارجي قوتونو او خپلو ورونو په مقابل کې جنګیږی او مونږ ټول چې ددغه وضعې اصلي عاملین او مسببین یو !!! زمونږ نیکونه او پلرونه هم پیړۍ پیړۍ وجنګیدل. دسرونو څخه یې منارونه جوړ شول. ځانونه او بچیان یې له لاسه ورکړل او خارجي یرغلګر یې له ملکه وشړل ، مونږهم خپل ځانونه، پلرونه او بچیان قربانی او روسان مو له ملکه وایستل او زمونږ بچیان به هم حتماً دا کار وکړي او خارجي قوتونه به له خپلې خاورې څخه وباسي، خو هیڅکله به زمونږ دمیندو او خویندو توري دغم پرنې او جامې بدلې نه شي . غم او بې اتفاقي به تل زمونږ په کو میلمه وي ښه به داوي پدې باره کې غور او لازمه نتیجه ګیري وکړو. تر څو چې زمونږ خپل منځې جنګونه او مخالفتونه وي دا وضعه به دهمیشه لپاره دوام ولري. زمونږ پیشنهاد دادې چې زمونږ روښانفکره کسان یو څه شکسته نفسي پر ځان ومنې او هغه لارې ته راښکته شي چې زمونږ اولس دمیزان دمیاشتې په ۱۸ نیټه په مخکې نیولې . پخپلو منځونو کې لوی طاقت جوړ شو او دسیالو سره په هر سنګر کې دسیالی جوګه شو. امین یا رب العلمین

د بشر د ژوند د ونې ثمر باید هم حنظل او مارکونډی اوسي ؟

د پخوانیو ساده او بې سواده خو په وطن مین او زهیر دهقانانو رواج او اصول به داوؤ چې اصیل نسلونه او تخمونه به یې د حیواناتو ، میوو او غله دانو لپاره ساتل او د نسلونو دبقاء ورشوګانې به یې د هرزه بوټو او کم اصل نسلونو څخه تل پاکې ساتلې. ټولنیز حریم هم دیوه ټرلي نظام په حیث به د با تقوا او خواخوږو مشرانو لخوا اداره کیده او د هر ډول تعرض او نفوذ څخه کاملاً مصئون او غیروغماز به یې په محیط کې نه پریښودل کیدل. صداقت، وطنپرستي او ملي نوامیسو ته وفاداري د ټولنې د هر غړي لپاره د تقوا او اخلاقویوائینې کچه ، معیار او محک ګڼل کیده او په دغه اصولوبې قید و شرطه پابندي د ټولنې داعضاوؤ لپاره نه ماتیدونکې مقدس قانون ګڼل کیده او افغانیت او اسلامیت ددغه اصولو ، مقرراتو او قوانینو دحراست تضمین کاوه. د وخت په تیریدو سره ځینې ملي او بین المللي شیطاني خاینې ، فرصت طلبي او استفاده جوکړی چې د حرص او آز کسي « مردمک چشم » یې تنګ ، خپله خوشبختي یې یوائې دبل په بدبختی کې لیدله ، عامه نظم ، قوانین ، مقررات او دولتي او حکومتي منل شوؤ اصولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه يي هميشه سر غړونه کوله او د جمعي حقوقو او قوانينو په غير کي يي اصلاً د ژوند کولو استعداد نه درلود ، تل يي په ملي شتمنيو، ملي ښيګنو او ملي تعهداتو قمار وهلې ،يا يي د بيګانه ګانو په واک او تصرف کې ورکړې او يا يي پرې پخپله خيټه اچولي او مورد د تعرض او ناوړه ګټي ګرځولې . دغه ناروا مناسباتو دبشري ژوند دبې شميره کلونو په موده کې يو مضمن نړيوال پارازيت قشر ايجاد چې اوس نړيواله مافيا بلل کيږي او دخپل موجوديت په ټوله موده کې يي دخپل شيطاني خصلت له مخې ټولو خداي ،انساني او طبيعي مقضي او مقدر قوانينو ته شا اړولې او تل هڅه کوي يوائې د شيطاني مهيليتونو په بنياد خپل پارازيت ژوند ته دوام ورکړي. دا جهان قانونمند پيدا دې ، د قانونمندۍ له مخې قابل د معرفت ، په قانونمندۍ سره قابل داستفادې ، په قانونمند ډول قابل دتحول او تکامل او پرته له قانومندۍ بل هيڅ ډول کړه وړه او برخورد نه مني. ليکن نړيواله مافيا غواړي پخپل شيطاني خصلت سره خداي عادلانه قوانين تحريف او په جبر او ناروا سره د خپلې خوښې نظامونه برقراره وساتي. دوی جمعي شعور ،جمعي ښيګنو ،جمعي قوانينو ،جمعي منل شوؤ ارزشونو ،جمعي پريکړو ،...او نورو ... ته هيڅ ارزش قايل نه دي ،نو ځکه مونږ ددوی ټول دغه اعمال چې دهيڅ ډول منطق سره سمون نلري بې بنياده او ناسم ګڼلي شو .خدای غني دې او داجهان يي غني پيدا کړي دي. په دې لوی جهان کې غذايي ،انرژيتيکي او نورې هر ډول زيرمې نه ختميدونکي دي. ددوی حرص ،آز او تنګ نظري لپاره هيڅ منطق او دليل وجود نلري. ددوی دحرص کنډولي په هيڅ شي نشي ډکيدلې او ژوند د ټولو خوندونو

،ټولو ارزشونو د لذت څخه د همیش لپاره بې برخې او دقانون او ټولنې له ویرې لکه شوپرک په ترګمی کي ژوند تيروي . دوی ډير مال او ډيري پيسي لري خو ارام ، مصئون او خوشبخته ژوند نلري. دوی له دي څخه خوند اخلي چې يوائې دوی هرڅه ولري او بل څوک هيڅ ونلري ،ددوی د ګټو سيمي بايد هرچيري مصئوني اوسي ولو که دچا په شخصي کور ،فاميل ،مال او متاع پوري هم اړه ولري.

د وی په ناروا ژوند کول غواړي ،په ناروا ګټه کول غواړي ، په ناروا قوانين ، مقررات ،اصول ماتول غواړي ،په ناروا جنګ کوي ،په ناروا مناسبات ساتي او په ناروا خپلي غوښتنې په نورو تحميلوي. نن دغه بدبختی دافرادو ، کورنيو ، قومونو او هيوادونو په کچه لمن غوړولي او هغه ګړی به هم ډيره ليري نه وي چې دا لوی جهان پدغه لوی غضب اخته کړي خو نبه ده چې هر دجال لپاره مهدي اوهر خدايي قانون شکن لپاره د قضاء د جبر څپيړه موجوده ده.

امريکا ځان دنړی ددموکراسی علمبردار مدعي هيواد ګڼي ،سره ددې چې هره دموکراسي پخپل ذات کې ډير مقيد او تنګاتنګ شکل ددیکتاتوری دي ،او ترننی ورځې پورې نه قابل دويار کومه نمونه ددموکراسی څوک په ګوته کولې شي او نه يي په راتلونکې کې څوک وعده ورکولې شي. خو بيا هم په ځيني غربي هيوادونو کې ځانګړي غربي تيپ دموکراسی او يا په بل عبارت ځانګړياشکال ددیکتاتوری وجود لري. راشی ددغه دموکراسی محيط ته ورننووځو او دهر چا دحق د تناسب له مخې ددغه دموکراسی په خصوصياتو قضاوت وکړو .

د۲۰۰۸کال د مارچ په نهمه نيټه دامريکا جمهور رئيس

(c) ketabton.com: The Digital Library

جورج ډبلیو بوش دامریکا دکانګرس هغه مصوبه چې دملګرو ملتونو دبشر دحقوقو د کمیسیون داعلامیې دپنځمې مادې « احدی را نمیتوان تحت شکنجه یا مجازات یا رفتاری قرار داد که ظالمانه یا برخلاف انسانیت وشئون بشری یا موهن باشد » په پلوی یې تصویب کړې وه ویتو کړه. امریکا دموکراته ټولنه ده. دامریکا کانګرس دامریکا دخلکو له خوا منتخب ارګان او د امریکا په دموکراته ټولنه کې د قوانینو د تدوین او حراست مسئول ارګان ګڼل کیږي. پوښتنه پیدا کږي. ولې او په کوم دلیل دغه مصوبه ویتو شوه ؟ نړۍ دا قلیم دتودوخې دستر خطر سره مخامخ ده. نړیوال غواړي هغه کنترول او تنظیم کړي. د ټولې نړۍ د ٪۵۵ څخه زیات کاربن دای اکساید غاذات امریکا تولیدوي. دغه غاذات برعلاوه له دي چې دتودوخې د کچې د لوړوالي علت ګرځي ، دبط شمیره مرضونو سبب هم کیږي . امریکا ددي لپاره چې ډیرې ګټې یې کمې نشي ، ددغه نړیوالې عظیمې ایکالوجیکي معضلې حل ته غاړه نه ږدي. نړیوال همداسې غواړي دوګړو ضد دسوؤنو میلیونو ماینونو معضلې ته چې په ځمکو کې ښخ دي دپای ټکې کښیږدي او نور تولید یې بند کړي.خو داهم امریکا نه

غواړي. د ګوانتانامو ،ابو غریب ،بګرام ،قندهارا وپه کابل کې کورپه کور ،اروپا او ټوله نړۍ کې د شخصي زندانونو موجودیت او یا دنړۍ په ګوټ ګوټ کې د شخصي زیاتو ګټو په خاطر نظامي حضورلرل او بې شمیره ډیر نور مسایل هم ددموکراسۍ سره څه سمون نلري.

دوه ورځې دمخه پوره دیرش کاله له هغه ورځې څخه تیرشول چې افغانان دنړیوالو دجفا سره مخامخ دي او پوره شپاړس کاله

پرون پوره شول چې افغانان د افغاني مجاهدینو دجفا معرض ګرځیدلي او ورسره مخامخ دي.نژدې شپږ کاله پوره کیږي چې نړیوال قوتونه په افغانستان کې د امنیت ذمه واردي . خو دثور دمیاشتي په اتمه د « مجاهدینو » دجشن په ورځ چې ملیونونه ډالر ، پداسې حال کې چې افغانان له لوږې وانبه خوري ،په امنیت او فیشن اودرشن مصرف شوي لیکن مخالفین دجمهور رئیس تر لوژ پورې ځانونه رسوي،هرڅوک چې یې په زړه ووۍ په نخښه کوي اووژني یې ،خو دخدای په فضل امنیتي مسئولین چارغاوک کړده ځانونه مصئونو ځایونو ته رسوي «خدای دي زمونږ له سره نه کموي» . د۲۰۰۸کال داپریل په څلورمه نیټه دبخارست په کنفرانس کې وویل شول چې افغانستان سره تراوسه ۳۵ملیارده دالر مرسته شوې ده او راتلونکي کنفرانس چې په نژدې راتلونکې کې به په فرانسه کې جوړیږي ۴۱ملیارده ډالر نوره مرسته وشي. دافغانستان دمالیې وزیر دافغانستان دملي ستراتیژۍ دتطبیق په خاطر ۵۰ ملیارده ډالر نور دنړیوالې ټولنې څخه غوښتي دي اودا ټولې پیسې ترنن ورځې پورې یواځې په امنیت مصرف شوي او په راتلونکې کې به هم مصرفیږي. «شکردي چې امنیت خو دقناعت وړدي او زمونږ امنیتي رهبران هم دتروریستانو او پارلمان دضربې څخه بچ شول» . دالرۍ لا ختمه نده او هر یو دخپلې اشتها او ذوق له مخې دو بالاي یو په بل پسې لوړوي « چې هیڅ نه وي بیا هم یوڅه شخصي جیب ته راپریوځي» . کله چې دامنیت مسئولین پخپله عاملین دبې امیتۍ وي شک نشته چې همدغه امنیت به دافغان اولس سر وخوري !د تعجب خبره داده چې دثور داتمې پیښې وروسته په دوه دري ورځو کې د خدای بلا اسلحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دخدای بلا مخدره مواد ، دخدای بلا جاسوسان ،دخدای بلا باندونه... دستګیر او له منځه یوړل شول. که پدې ډول چاري پرمخ ولاړې شي القاعده ،تروریستان او وسله وال مخالفین به یو هم پاتي نشي ایله به دا بیچاره ګان دخوبونو پوره کولو لپاره پوره فرصت پیدا کړي. کاشکې دوی د پیښو مخنیوې مخکې له وقوع څخه کولې.

ددي لپاره چې بحث ډیر اوږد نشي ،باید ووایم چې د بشر د پیدایښت له لومړۍ ورځې څخه تل ناسالم اونالایق قوتونه د خپل ناروا او شیطاني خصلت له مخې همیشه د قاطع صالح اکثریت په اوږو لکه پارازیت څټه شوي ،ټول تیوریکي ،نظریاتي ،ایدیولوژیکي ،اداري ، حقوقي ،قانوني او نور ټول امکانات یې تحریف اومسخ کړي او په سوچه ناروا سره یې په خپله ګټه په کار اچولي. تل یې په ناروا سره تور تبلیغات کړي او د د ښمنیو اور ته یې لمن وهلې. ددین ،مذهب، ایدیو لوژۍ ، ... اونورو هرډول مقدسو انساني، اولسي احساساتو اوشعارونو څخه یې عوامفریبانه سوء استفاده کړې او په خپله ګټه یې مقدس ایډیالونه اوافقونه مسخ اوپه غلطه تعریف کړي او د دوستۍ د شعارلاندې یې د ښمنۍ ،دسولې د شعارلاندې یې جنګ ،دابادۍ د شعارلاندې یې تخریب اونورو ټولو سالمو ارزشونو تحریف ته ترجیح ورکړې ،صالح اولس یې ګروګان نیولې ،دهغوی له جملې څخه یې خاین ،بیګانه پرست ،ایجنټ ،جاسوس اونورې هرډول پلیتې څیرې استخدام کړي ، خپلې ګټې یې په ناروا محفوظي ساتلي اودغه ډول پلیت سیستم یې په جبر دنړۍ په ټولو اولسونو تپلې دې خو دغه ډول کسان به پخوا حد اقل په خپله ګناه معترف او یوځه شرم حضور به یې

درلود اود اولس په وړاندې دخپلو قوارو دځرګندولوڅخه به یې عار درلود ، دګونګیانو او خفاشانو غوندې به په غارونو کې پټ وؤاو یواځې د مابنام په ترګمۍ او دشپې په چپتیا کې به یې خپلو ناوړه اعمالو ته دوام ورکولې شو . لیکن نن دمملکت دلومړي کسانو ،دپارلمان دغړو ،وزیرانو او لوړو مسولینو په کچه دپارلمان او جمعي رسنیو په وړاندې په پوره سپین سترګتوب افتخار امیزه پردیو ته په خپله جاسوسۍ اعترافونه کوي. د ۲۰۰۱ دسپتمبرله یوولسمې دتروریزم سره د مبارزې دنامفهوم شعارلاندې دوی په ګرځنده مصئونو اُسپنیزه کورونو کې ګرځي ،خو بې دفاع اولس لپاره یې دمرګ قاصدان په هر مکان او هرزمان کې هر ځای درولي دي.

په افغانستان کې داخلي او خارجي مافیا په تباني او مشترکه مساعي سره ددغه ډول یوه پلیت نظام برقرارول او دټولو سالمو ارزشونو بې ارزشه کول غواړي. د دوی تجاهل العارفانه تظاهر او اکټونه چې ګوندې د امنیت دتأمین ، دفساد ، رشوت ،قاچاق ، اختلاس او مخدره موادو دمخنیوي څخه عاجز دي او ډیر معصومانه تظاهر کوي ، بې چاره افغان اولس خو باید هم پري باور وکړي. « ملي متحده جبه »او یا نوري نامتجانسي ډلې هم په ګردن پتې یو ځل بیا د اخري چانس او موقع غوښتنه کوي چې که دخپلو متولیانو دخوش خدمتۍ فرصت ترلاسه کړي. تاسي چې فرصت درلود دهغه وخت په کړو پښیمانه نه یاست ؟ که تاسي غواړی د تیرو کړو دکفارو دین اداکړی نو اوس خو هم ټول قدرت او سرمایه ستاسي په لاس کې ده .خو نن ملي وطنپرسته رونړ آندي لاڅه چې ټول افغان اولس پوهیدلې چې داخلي اوخارجي مافیا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړې ستراتیژۍ او پخوانۍ لوبې عملي کول غواړي. ښه به داوي دغه بې ځایه او ناروا ازمیښتونو ته دپای ټکې کښیښودل شي. نن په حقه سره هغه وخت رارسیدلې دې ،دغه نظام چې په سر ولاړ دې په پښو ودریږي او هر څه د عامه ښیګڼو په مجرا او مسیر کې پریوځي !!!

د بشر دژوند د ونې ثمره وروسته له دې باید مړغوني او مارکونډۍ نه اوسي !

راشئ ! چې همدا وړۍ شړۍ شي !

دعلم او تخنیک دپرمختګ او دګلوبالیزم دنړیوال تسخیر په نتیجه کې دنړیوال، منطقوي او محلي سیاستونو ترمنځ توپیر له منځه تللې، زماني او مکاني فاکتورونو خپل مؤثریت او عطالت له لاسه ورکړې، هره سیاسي لوبه هر وخت په هر جغرافیایي وضع الجیش کې واقع کیدلې او لوی نظامي او اقتصادي طاقتونه دنړۍ په ټولو اکنافو کې همزمان حضور، تاثیر او مؤثیرت لرلې شي. سیاستونه بوقلموني شوي هم دي او خپلې قوارې او بڼې ته په لحظوي ډول تغیر ورکوي او ددوست یا دښمن په بڼه ځان څرګندوي .دې وضعې سیاستونه په بین المللي او محلي ټولو ابعادو کې شکننده اود ستر بحران سره مخامخ کړي، جنګونو پرمانښت او مستمر حالت غوره کړې او په مطبوعاتو او امکاناتو باندې دتورو ناسالمه قوتونو په خیټه اچولو سره دغه وضعې سل او زر چنده دینامیزم پیدا کړیدې. تروریزم بله هغه توره بلا ده چې هر چا ته یې دمرګ قاصد په هره لحظه او هر مکان کې نیغ درولې او په حقه سره نړیوالو لپاره موجوده وضعه نوره دتحمل وړ نده. داد قاطع اکثریت په مقابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د قاطع تور اقلیت د کرکې او وحشت ډرامه ده چې غواړي یواځې ځان لپاره دژوند کولو حق قایل او نور ددوی په اصطلاح کم اصله نسلونه په نابودی محکوم ګڼي. پدې نړۍ کې ټولې حیاتي او انرژیتیکي زیرمې نه خلاصیدونکې دي او دشلمې پیړۍ علمي ـ تخنیکي پرمختګ ټول امکانات بشرته په لاس ورکړي چې دهغې څخه سالمه او د ټولو په ګټه کافي استفاده وکړي. یواځې پکار دي نړیوال نظام او مناسبات چې په نه پخلاکیدونکي انتاګونیستي (دښمنانه)، آزمندانه سود جویي او چوروچپاول په بنیاد ولاړ دي او بشري ډیر شتمنی په کې بې ځایه مصرفیږي او قواء او وسایط په کې عبث په فعالیت بخت دي، دخلکو ترمنځ دصداقت، تعاون او ریښتنولۍ په بنیاد ودرول شي. په یوویشتمې پیړۍ کې دمعقول او متمدن انسان لپاره بل ډول ژوند نور ممکن نه دې او نه به ورته ضرورت موجود وي ځکه دروغ ویل، غلا کول او خلک غولول به نور ممکن نه وي. پیسې خپل فزیکي موجودیت ډیر زر له لاسه ورکوي، موجوده پیسې هیڅکله حقیقي ارزش نه وؤ او وروسته لدی هم هیڅکله ارزش نشي ګڼل کیدې. ځکه دغه پیسې د انسان د لاس دزیار محصول نه دې، دا ټولې د سرمایې دغیر قانوني صدور او سوء استفادې تورې پیسې دي چې د بې وزله، بې ګناه انسانانو ملکیتونه پرې غصب او ژوندیي پرې له منځه وړل شوې دي. لازم دي مورالاً دغه حقیقت او واقعیت ومنو او غاړه ورته کښیږدو، مخکې له دې چې تاریخي جبر او ټولنیز شعوري فکري دینامیزم مونږ دهغې منلو ته مجبور او اړباسي. نوي انکشافات حکم کوي چې زاړه او انتاګونیستي (دښمنانه) نړیوال مناسبات باید ړنګ شي ځکه

چې نوي مناسبات پدغه زاړه ترنګړ کې نه ځائیږي. کیدې شي ځینې کسان وروسته له دې هم احمقانه فکر وکړي او احمقان پاتې شي. لیکن بشریت او د سالم عقل او نظر خاوندان نور احمقان نشي پاتې کیدلې. دخلکو زور همغه تاریخي جبر دې او جبر همیشه نازولې دې. بدلیدلې نشي، منل یې حتمي دي. دخلکو زور دخدای زور دې. افغانی سیاست د تاریخ په اوږدو کې ندرتاً مستقله بڼه درلودلې. په نورو وختونو کې یا د بې سیاسته سیاست او یا د پردي سیاست په بڼه پاتې شوې دې. سیاست تاریخي او ټولنیزه پدیده ده. تاریخي پدې معنا چې سیاست همیشه مشخص دې او انتزاعیت نه مني. ورځنې سروکار یې دورځنې مسایلو سره وي او باید دخلکو ورځنې عاجل پرابلمونه حل او ورته مقنع او مثبت ځواب ووایي. دنامعلوم سبا یا د قیامت دورځې وعدې ورکول او محاسبه دانسان کار ندې. دقیامت دورځې قاضي خدای "ج" دې. ټولنیز پدې معنا چې دسیاست کړه وړه داولسي او وطني مسایلو، غوښتنو، ګټې او تاوان سره نه شلیدونکي کلک تړلی اړیکي لري او یو تربله سره لازم و ملزوم دي. لازم دي اولسي پرګنې دخپل ټولنیز ارمان د ترلاسه کولو په خاطر راوینښي، تنظیم او دعمل په ډګر کې دستراتیژیک هدف په لور رهبري شي. دشخصي او تنګظرانه ګروپي سیاستونو غږ پورته کول او په هغې وخت ضایع کول پوچه ډرامه او یواځې دشخصي ګټو په خاطر ډیره ناولې هڅه ده. سیاست دیوه هیواد خپله وطني او ولسي مسئله ده. خارجي سیاست دنورو هیوادونو د اولسونو سره دبین المللي منل شویو تعهداتو له مخې دیوه هیواد د اولس سیاسي لوبې معاملې ته ویل کیدې شي. پردي سیاست،

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردي سیاست یعنې بې سیاسته سیاست، په یوه هیواد کې سیاسي تشه او خلا او په هیواد کې د سیاسي نظام عدم موجودیت. هیڅوک دبل چا په ګټه نه سیاست کوي او نه کار. هر چاته خپله ګټه منلې او خوښه ده. پردو ملکونو ته هر څوک ډډیږي او بې قیدو شرطه ګټې په خاطر ځي او خپل سیاستونه عملي کول غواړي. خارجي سیاستونه، معاملې او لوبې دنړیوال ګلوبالیزم په شرائطو کې نه یوائې منفي بلکه ډیر ضروري عمل او دود او دستور دې .خو ددې کار لپاره ملي پیوستون، ملي تفاهم او ملي ګټو ته وفاداري لازمییاو اساسي شرط ګڼل کیږي .خو له بده مرغه افغانانو چې پورتني درې واړه کیفیتونه او ارزشونه دتیرو پنځه ویشتو کلنو جنګونو په موده کې له لاسه ورکړي او ځای یې بیګانه پرستۍ نیولې، ویې نکړې شول حتا دبن دکنفرانس څخه په را وروسته نسبي مساعدو شرایطو کې هم یو ملي سیاسي ټولنیز نظام جوړ کړي. نن په افغانستان کې دملګرو ملتونو او امریکي په مشرۍ بین المللي نظامي او غیر نظامي قوتونه او ارګانونه موجود دې .افغانستان دبین المللي سیاسي لوبې ډګر ګرځیدلې دې او افغاني مسئله او سیاست بین المللي شوي دې. پکار دادي چې افغانان دهغې په مقابل کې پخپل سیاسي او ټولنیز فکري ټرون او پیوستون سره په واحد ملي سنګر کې راټول او دخپلو ګټو ددفاع په خاطر دمقابل لوري سره سیاله ملي لوبه وکړي او ننني یوائیني چانس له لاسه ورنکړي.یمونږ نن واقعاً ملی وطنپرسته ملا او قاضی، سیاست مدار، عالم، طبیب، تجار، انجینر، داکتر، ادیب، دهقان او نورو ته شدیداً ضرورت لرو . ایا افغان متور او مفکر ملي متخصص لپاره به دشرم ځای نه

وي چې د خپل سیال متخصص په مقابل کې په بې وسۍ سر ټیټوي او خپل وطني او ولسي دین نه ادا کوي؟ په افغانستان کې دبین المللي قوتونو په موجودیت کې اساسي قانون او نور صنفي او قشري قوانین جوړ او تصویب، پارلمان، جمهور رئیس او محلي ارګانونه انتخاب او هر اړخیزه ټولنیز بشري حقوقي سازمانونه او ارګانونه جوړ شویدي. ممکنه نده دغه ډول پراخه هر اړخیزه ټولنیز نظام او ژوند دکوم چا دشخصي او کوچني ډلئیز ذهنیت او مناسباتو په ورشو کې محصور پاتې وساتل شي. یوائې پراخه پرګنیز سیاست او ذهنیت ددغه ډول ټولنیز هر اړخیز طرز دژوند دهضم حوصله لرلې او باریي پورته کولې شي .په نتیجه کې حق لرو ووایو چې موجوده دکوچنۍ ډلې نماینده حکومت چې ډیر کسان یې دبشري حقوقو په نقض، جنګي جنایتونو، ملي خیانتونو، اداري فساد او رشوت اخیستنې متهم دي، په اوسنۍ بحراني وضعه کې هیڅکله ددومره لوی تاریخي مسؤلیت دلرلو جوګه ندي. په کار ندي محترم جمهور رئیس حامد کرزي دعامل او حاکم شخص او دافغانانو دمراجعې او لازم تصمیم نیولو اچت مقام په حیث دنورو خود غرضه کسانو په څیر داپوزیسیون موقف غوره او شکایت وکړي. عامل ارګانونه یوائې معقول تصمیم نیسي او اجرات کوي. دافغانستان سیاست او دولت داري دهر ډول تبعیض پرته دقانون له مخې دټولو افغانانو یو شان حق دې. محترم جمهور رئیس دې دمسئول مقام او شخص په حیث دغه حق هغوی ته وسپاري او متقابلاً دې خلک خپل وطني دین او رسالت ادا کړي. ملي وطنپرسته مشران، روشنفکران دپارلمان غړي او داخلي او خارجي دموکرات قوتونه پرته له شکه پدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول تاریخي جرئت او رسالت سره حتماً دښاغلی جمهور رئیس حامد کرزي ملاتړي دي .بله عمده او ډیره مهمه مسئله داده، کله چې دولتي مامورین په اداري فساد، اختلاس او داسې نورو جرمونو متهم او پخپله عالیرتبه مسئول مقامات او دافغانستان په موجوده شرایطو کې ټول خارجي نماینده ګان او اداري مسئولین هم پرې اعتراف کوي، او په تیرو څلورو کلونو کې چې نژدې ۱۵ ملیارده ډالره دنړیوالو لخوا دافغانستان سره مرستې شویدي او ددغه غټې مجموعې سرنوشت هم نامعلوم او دهر چا دنیوکې لاندې دي. ددې ټولو خبرو سره سره د ۲۰۰۶ کال دجنوري په میاشت کې نړیوال بانک هم اعلان وکړ، حاضردې چې افغانستان ته قرضې ورکړي او دلندن په کنفرانس کې چې نژدې د ۶۰ هیوادونو نماینده ګانو پکې ګډون کړې وو هم ډیرو غټو مرستو وعدې ورکړې شوې، پداسې شرایطو کې اساسي پوښتنه داده چې خارجي دولتونه او نماینده ګي چاته، دچا په تضمین دکوم هدف په خاطر مرستې او قرضې ورکوي؟ او په راتلونکې کې به ددغه تجاهل العارفانه اجرأتو مسئولیت دچا په غاړه پریووځي؟ او دافغانستان ددولت لوړ پوړي چارواکي بیا هم دغه مرستې او قرضې په کوم مسؤلیت، تضمین، منطق او جرئت سره قبلولې شي؟ دا موضوع دټولو جوانبو لپاره ډیر تأمل وړده !!! دسیاست استادان، دولتي مسئولین دې هم وروسته لدې ددغه ډول بې بنیاده او بې سرنوشته قرضو او مرستو، دافغاني ټولنې دتاریخ، عنعناتو او پسیکولوژۍ په خلاف دامنیت په خاطر دنورو او نورو خارجي عسکرو د راغوښتلو لپاره بې بنیاده توجیهات او دلایل نه برابروي، نه دې نور دا ډول بط بنیاده او بې سیاسته سیاستونه

تبلیغوي او نه دې نور دا ډول تاریخي مسؤلیتونه په غاړه اخلي. بلکه دموجوده عیني واقعیتونو له مخې دې دداخلي او خارجي اړخونو سره په ګډ تفاهم کې په افغانستان کې دسولې دتأمین او دقانونمند دولت دجوړیدو او ټینګیدو په خاطر هلې ځلې وشي .ځکه چې له بده مرغه په یواځې ځان مونږ ددغه کار جوګه نه یو .هیڅ ډول خارجي نظامي قوت په بل ملک او په خاصه توګه په افغانستان کې امنیت نشي تامینولې .حتا د هر هیواد خپله نظامي اردو ددغه رسالت څخه عاجزه ده. په هر هیواد کې دامنیت دتامین معیار، محک او جوګه یواځې او یواځې دهمغه هیواد خلک او اولس دې چې صادقانه دغه مسئولیت په غاړه واخلي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکابل ښار بې مفهومه پراختیا باید د ۲۱ پیړۍ په ایکالوجیکي فاجعه بدله نشي !!!

دې کې شک نشته چې ډیر لوی او مشهور ښارونه به د خوارو دهقاني جونګړو، ډیرې لویې فابریکي به د آهنګرۍ د کارګاه او ډیرلوی تجارتي مارکیتونه به دکوم کوچني دکان په بناء کا ملاً بې پلانه پراختیا موندلي او دوخت د شرایطو یو نواخت پرمختګ مطابق به ددې فرصت پیدا شوې او سي چې ټولنیز ژوند، ښاري جوړښت او مادي زیرمې یو تر بله په

متقابل تناسب ، هارمونیزم او ارګانیک انکشاف کې سره ډډه ولګولې شي. ځکه هغه وخت نه د ننني ګلوبالیزم په کچه عظیم تولیدات، نه بې شمیره نقلیه وسایط، نه د غټو د ځالې غوندې د ښاري سرکونو، آبرساني، برق، مخابرې، کانالیزاسیون او ډیرې نورې شبکې موجودې وي. نه په ملیونو انسانان جبري او میخانیکي مهاجرتونو ته اړایستل کیدل، نه دولتونه د خلکو لپاره د صحي اوبو، کار، تفریح اونورو ډیرو ټولنیزو خدماتو په کولو مجبورؤ. هرچا د نژدې ډنډ، جوړ، ویالی، خوړ او سیند څخه په لپه اوبه څښلې او هر جوی شیر بلاتشبه د جنت ویاله وه. نه دورځې درې واړې لمبل او جامې بدلولؤ او د کړوسی څخه تر غورنیکه پورې په یوې جونګړې کې اوسیدل، نه نیتونه بد وؤ، نه ګلوبال حرص او نه ګلوبال پرابلمونه.

هو! بشري ژوند په لسګونو زره کاله په همدې ډول دوام درلود، ګومان کیده چې هیڅ ډول پرابلم به نه رامنځته کیږي. لیکن حقیقت داسې نه وؤ. د پخوانیو بې پلانه ښاري انکشافاتو په نتیجه کې ډیر پر مختللي هیوادونه نن دټولو امکاناتو سره سره د ډیرو لاینحله پرابلمونو سره مخامخ دي. د افغانستان دولت او خلک هم د هیواد، اولس او ښار د سیاسي، اقتصادي او ټولنیز ژوندله را تلونکي څخه ډیر غافله نه وؤ او د خپل سولئیز ژوند او کار په خاطر یې یو تر بله سره مساعي او همکاري لرله. په نړیوالو جنګونو کې بې طرفه پاتې کیدل اد نړیوال ساړه جنګ په مرحله کې د عدم انسلاک لاره غوره کول د دولت او خلکو د معقول تفاهم او مساعي نیکه نتیجه ګڼل کیږي. ښاري ژوند او ښاري پرابلمونه هم دهغوی له

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظره پټ نه وؤ او دهغې د سمون لپاره هلې ځلې کیدلې. د مرحوم محمد داؤد خان په ابتکار او داخلي او خارجي متخصصینو په زیار ،کابل لپاره پنځه ویشت کلن ماستر پلان طرح او تدوین ،چې دیوه متمدن ښار په حیث د ښاریانو ژوند ، کار، تفریح ، سپورت، تحصیل ، عبادت ، صحی خدماتو او نوردژوند ټول ضرورتونه په علمی سنجش ، پوره د قت او تناسب سره د ښاری خود سریو د مخنیوي په منظور په نظرکې نیول شوي وؤ. اوبه د ښاري ژوند د ټولو ضرورتونو او سهولتونو د اساسي عنصر او فاکتور په حیث د مسئولینو دتوجه په محراق کې قرار درلود او دهغې دزیرمو د زیاتولوپه خاطر د فوائد عامې وزارت د آبرسانی ریاست د خارجی او داخلی متخصصینواو کارمندانو لخواځیړنې او دذخیرو د عملي ایجاد چارې روانې وې او څرګند نتایج یې ترلاسه کړی وؤ. نو موږ زیرمې په لاندې ډول تثبیت او محاسبه شوې وې:

- دلوګرد سیند په مسیر کې د څاګانو د کیندلو پواسطه د ځمکې لاندې اوبو د سطحې لوړول ؛
- د پغمان ددرې د ځمکې د سر او ځمکې لاندې اوبو څخه اعظمي استفاده کول ؛
- د قرغی د بند او رابښکته ساحې له اوبو څخه ګټه اخستیل.
- د بند غازي د اوبو د سطحې لوړول ؛
- په تنګی سیدان کې د اوبو د ذخیرې په مقصد د بند جوړول ؛
- د اخیري امکان په حیث د هلمند د سیند معاونین د تونل پواسطه د کابل لورته را ګرځول .

د پورتنیو منابعو پکار اچولو څخه ممکنه وه یواځې 16 متره مکعبه في ثانیه اوبه لاس ته راشي چې له هغې جملې څخه 7 متر مکعبه في ثانیه د څښلو او 9 مترمکعبه في ثانیه د ښاري سر سبزی او یواځې د ښاری سپک صنعت د پراختیا لپاره کفایت کاوه او دهغې له مخې د کابل په ښارکې کولې شول یواځې 2.5 ملیونه نفوس ژوند وکړي . نه له هغې څخه زیات ! حال داچې د کابل د نفوسو شمیره نن پنځه میلونوته نژدې کیږي چې دا پخپله شروع د فاجعې د . که چیرته د ماستر پلان ساحه پدې ډول چې کلتوري ، تفریحي ، تجارتي ساحې، پارکونه اونور په داسې غیر مسئولانه شکل او لیونتوب سره په رهایشي ساحو بدلي شي ،

داستوګنو شمیره به تر لسو ملیونو اود ماستر پلان څخه خارج ساحو په آبادیدوچې نن په نخښه شویدي او یا به سبا په نخښه کیږي ،اود

استوګنو په کورونو بدل شي ، د استوګنو شمیر به دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چنده نوره هم لوړ یعنی 20 میلونو ته به ورسیږي. دا به د کابل مرګ او دفاجعې انجام وي. پکار داوؤچې د چارومسئولینو هر یوه په خپل وخت د کابل ښار پنځه ویشت کلن پلان ته د حقوقي، قانوني منظور شوي علمی سند او

انستیتوت په حیث په مراجعه اوټینګی پاملرنې سره خپل رسالت او وظیفوي دین سرته رسولې وې او دنن په څیر د کابل ښاریانو سرنوشت یې د حتمي خطر د ګړنګ په څنډه نه وې درولې !!!

د ټول د اوومی نیټی د سیاسي بدلون څخه وروسته د کابل ښار پنځه ویشت کلن ماستر پلان پخپل ټول حقوقي او قانوني اعتبار زمونږ د جدي توجه وړ او دا توجه هغه وخت لاپسې زیاته شوه چې کله ما دبلغاریې پایتخت صوفیې د ښار په بین المللی کنفرانس کې ګډون وکړ او د ښاري پرابلمونو د ټولو اړخونو سره اشناشوم. مونږ داخپل شعار وټاکه ((د کابل په ښارکې یوه خښته هم بې پلانه کښینښودل شي)) مونږ هڅه شروع کړه د کابل ماستر پلان ته حقوقي او قانوني اعتبار ورکړو ځکه نومورې پلان د مسئول مقام لخوانه وؤ منظور شوې. مونږ د همغه داخلې او خارجې متخصصینو په مرسته ماستر پلان تر غور لاندې وینوه ،نیمګړتیاوې مو تکمیل ، د مربوطه مقام منظوري مو ترلاسه او ټولو هیوادوالو ته مو د علمي سنجول شوي حقوقي قانوني سند په حیث دټولو رسنیو له لارې اعلان کړ. د کابل ښار ماستر پلان زمونږ ستراتیژی وه ، زمونږ قانوني حقوقي اعتبار او زمونږ دراتلونکي فعالیت او کار قانونمندرهنمود وؤ.

زمونږ مشکلترین کار د کابل په ښارکې د یوائیني مالک

په حیث د کابل ښاروالی د قانوني حقوقي هویت څخه دفاع کول وؤ. واقعاً کابل ښاروالي د ښار مالکه نه وه ، کابل ښاروالي عامل ارګان نه وؤ بلکه دیوه طفیلي ارګان په حیث یې د کورنیو چارو وزارت لپاره د شپږمې ګوتې حیثیت درلود. هروزارت ،مؤسسې او ارګان په ښارکې دکانونه ، مارکیټونه ،ساحې او آزاد تجارت درلود او ښاروالي د هغوی لپاره افتخاري خدایي خدمت ګذاره وه. ښاروالي د ګوتو په شمار زاړه روسي دمترکه درلودل چې یوائې خپل ځان یې وړلې شو او عواید یې په ټول عمر کې یوائې یوکرت -۲۰۰- ملیونو افغانیو ته رسیدلي وؤ چې د ښار د پاکی او صفایي له عهدې څخه نشو وتلې. مونږ دښار د مالک په حیث د ښاروالی استقلال اعلان کړ. او ټول مقامات مو دیته اړایستل چې زمونږ استقلال په رسمیت وپیژني. زمونږ نژدې هدف د موقتي پروژو او اقداماتو له لارې د ښاروالی د ضروري خدماتو لپاره د پیسو پیدا کول وؤ. وروسته له دې مونږ د دولتي مؤسساتو کارونه یوائې د پیسو په بدل کې اجرا کول. مونږ موقتي پروژې لکه مارکیټونه او کابل ښار ته د موادود تګ او راتګ د کنترول په خاطر په څلور و خوا وؤکې د کاروانسرایونو په نامه ځایونه تعین کړل او دیوه مسلخ د آبادولو تصمیم مووینوه ، مونږ پخوانی دوسیې تصفیه او باقیداری مو حصول کړې او پدې کارکې مو د هیڅا مراعات نه کاوه او دهیڅ مقام فوق العاده امرونه مو نه منل. مونږ نا ثبت شوي اماکن ثبت او ددې ټولو اقداماتو له لارې مو ډیر عواید ترلاسه او یوائې دولت مو 700 میلونه افغانی قرضداري شو چې د -250- میلونو افغانیو په بدل کې موترې د ولایاتو د ښاروالیود ریاست نوي وسایط

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخستل او همداسې د انګلستان سره د فوايد عامې وزارت د قير قرارداد چې هغوی فسخ کړې وؤ تر لاسه او ښاروالي له هر اړخه په پښو ودريده او په عامل ، باصلاحيته فعال ارګان بدله شوه. مونږ د غير مترقبه حوادثو ظهور په وخت کې د شپه او ورځ د اماده ټيم د لرلو په خاطر -90- فاميلی او د مجردينو لپاره کوچنی پروژه جوړه کړه . مونږ ټول پخواني داخلی اوخارجي قرضونه خلاص او د ځوانو داخلي انجينرانو او خارجي مشاورينو په مرسته مو د ماستر پلان مطابق د خوشحال مينې دری وارړه قسمتونو ،دويم او دريم پروان ، خيرخانې مينې ، کلوله پشته ، تايمنی ، وزيرآباد ، قلعه فتح الله ، رحمان مينه، کارته نو او د ښارد مرکز د سيما بدلولو په خاطر تفصيلي پلانونه جوړ، د ځمکو په استملاک ، د ساحو په تثبيت ، د سرکونو په نښه کولو . جغل آندازي او ښاري سرويس رو سرکونو د قيرکولو کار عملاً پيل شو.او ټول سرکونه مو جغل اندازی او اساسی او سرويس رو سرکونه مو قير کړل. دولت يو پول هم له مونږ سره کمک ونه کړ. مونږ ملي تجارديوې غونډې په ترڅ کې ديته وهڅول چې د کابل سيند دواړه خواوې تجارتي سيمې واخلې او هر څه عاجل دغه سيمې په ښکلې مهندسی او کيفيت سره آبادې شي . ډيرې نمرې په همدغه غونډه کې تجارانو ته توزيع او د دغه سيمې د مهندسي او انجينري نقشو برابرول کابل ښاروالی په غاړه واخستل او حتا اکثرو تجارانو خپل تعميراتي مواد هم را رسولي وؤ، خود روسانو په يرغل سره ټولو پلانونو تغيرو موند .

مونږ په کمه موده کې د ځوانو متعهدو انجينرانو ، اداري هيئت او کارکنانو په خستګي ناپذيره کار او فعاليت چې شپه

او ورځ به يې کار کاوه خو اضافه کاري به يې نه اخستله ، تحسين نامې اخستلوته به نه حاضريدل وکولای شول -9000- رهايشي او تجارتي نمرې محترمو ښاريانو او هيوادوالوته توزيع کړو. يواځې مسلکي کسان پدې پوهيدلې شي چې په نوې پروژه کې د استوګنې د نمرو ، سرکونو ،پارکونو ،کلتوری مرکزونو ،مسجدونو ، تجارتي ساحو او نورو دقيق په نخښه کول او دپه مختلفو پروژو د ښاروالی د هغه په امکاناتو سره دټولو سرکونو جوړول ، جغل اندازي کول ، قير ريزي کول، ټوله ساحه استملاک کول او ۹۰۰۰ نمرې توزيع ته اماده کول اود يوه کال په موده کې دغه ټولې چارې سرته رسول او ۹۰۰۰نمرې توزيع کول ،ربښتيا هم څومره عظيم او ناشونی کارګمل کيږي. زه د ښاوالی ټولو منسوبينو په وړاندی چې هغه وخت يې دغه عظيم خدمت اورسالت سرته رسولې او په پاکی يې سرته رسولې په احترام سرټيټوم او کور ودانې ورته وايم.

مونږ غوښتل ښاري تجارت ، ښاري صنعت او ښاري ترافيک پخپل لاس کې ونيسو حد اقل په هره ناحيه کې دميوي او ترکاری لوی اساسي ماريکيت ، چې په پاکو اوبو سره د ميوې او ترکاری د پرېمېځلو امکانات ولري، تيپيک نانوايي، تيپيک قصابي او داسی نورد خرڅلاو ځايونه دنمونې په توګه جوړ او په ټول ښار کې عموميت ورکړو او ښاروالي په فعال او دخلکو په خدمتګار ارګان بدل کړو.

تريخ واقعيت دا دې چې په 1357 او خصوصاً د روسانو د نظامي يرغل څخه وروسته د افغاني ټولنې د مختلفو قشرونو په غير مسؤلانه او غير وطنپرستانه اعمالو او کړو وړو سره د افغاني ټولنې عنعنوي جوړښت رنګ او د هر غير او غماز د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مداخلې لاسونه افغانستان ته را وغزیدل، د وطنپرستۍ خبرې پدغه خارجي بادارانو ډیرې بدې لګیدلې، دوی په حقیقت کې خپلې نژدې د یوې پیړۍ تجربې ټکي په ټکي په ډیر کور کورانه شکل عملي کول غوښتل. د وطنپرستۍ ټغر له هیواد څخه ټول شو ځکه بیګانه پرستانو او فرصت طلبانو دد غه موقع څخه په استفاده په ټولنه حاکم اود ټولو چارو مجریان وګرځیدل. دې وضعې سل واړې لوی ضربت پیدا کړ کله چې په 1992 کې د افغانانو بې شمیره ډلې د کوم بنیادي پلان او پروګرام پرته د پیسو د بې حسابه ذخیرو سره لکه پردي د چورا و د غنیمت په خاطر د ذات البیني تضادونو سره په کابل هجوم راوړ. کابل چې پخپل تاریخی برم سره په منطقه کې د هر بدنیته د سترګو اغزې وؤ او هیڅا د خپل حسادت اور پخپله سینه کې پټ نشو ساتلې خپلو او پردو یوشان د مسابقې په شکل بر ملا په چیغو او هلهلو سره بیګناه افغانان مړه او کابل یې وسیزه او رنګ کړ. پنځه ویشت کاله لا علاجه غمیزې په هیواد توره لمن غوړولې اولا دوام لري. د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې وروسته ،کله چې د ټولې نړۍ« مترقي »او« عدالت پسنده » قوتونه بې ویزې او بې پاسپورته په افغانستان را ننوتل ، د فرصت طلبانو او بیګانه پرستانو د بیګانه پرستۍ او افغان دښمنۍ تر زرو هم لوړ او نن د دې تورې لمن لاندې هیڅ ډول قانون او ارزش وجود او حاکمیت نهنه لې اونه دې دویلو هغه څه چې چا لیدلې دي. مسئول عامل ارګان او شخص نه په سترګو کیږي، هر زورور غیر مسئول او واجب الحترام دې. فساد د دولت او ټولنې په ټولو پوړیو او قشرونو کې رواکار، ورځنې رواج او مود ګرځیدلې وؤ. وطنپرستان پخپل وطن کې د بیګانګ او حقارت

احساس کوي او ځانونه ورته بیګانه ښکاري. بیګانه او بیګانه پرستانو د خپلو حامیانو د حمایت د چترلاندې هر ډول ناروا د غریبو خلکو او ملک په حق رواګڼې ،ثروتونه یې غصب کړي او ارزشونه یې له منځه وړیدي . ددې ټولو خبرو سره سره کابل د افغانستان د ستر تاریخي ، اقتصادي او کلتوري مرکز په حیث د نسبي امنیت او ژوند د وړتیاوؤ څخه برخوردار ه او په تیرو پنځه ویشتو کلونو کې د میخانیکي جبري مهاجرتونو معرض او د خلکو د تجمع ټاټوبی وؤ. د بن د کنفرانس څخه وروسته چې خارجي بې پلانه او بې حسابه غرض الوده سرمایې وارد او د قاطع اقلیت تر منځ تقسیم او قاطع اکثریت ترې محروم پاتې دې نپوهیږم لاشعوري او که یوځل بیا د کابل ښار د مغرضانو د حسادتو نو د شعوري اخرینې ضربې په حیث د قرن د لوبې فاجعې سره مخامخ کول او د غه تر ټولو لوی افغاني ارزش له منځه وړل غواړي.

هو !نن هم هر یو د زر او زور خاوند ، هر قوماندان ، وزیر ، والي ، رهبر او نور هڅه کوي د مسابقې په ډول پرته د تمیز او سنجش د خپل نوکر ، چاکر ، باډیګارد ، خپل خپلوان ، و طنداراو نورو په نومنوباقې پاتې د تفریحي پارکونو ، سرسبزې ساحې، مکتبونو او یا نورو کلتوري ساحو په توزیع صرفه نه کوي. زمونږ لویه آرزو داوه چې د خیرخانې مینې -600- جریبه کلتوري ، تفریحي او سپورتي پارک چې کار یې پیل شوې وؤ او د کابل ښاریانو لپاره یو اځینې د تفریح او تنفس محل ګڼل کیده بې رحمانه او غیر مسئولانه په زورآباد بدل شو. د شین کمربند ساحې خو لا پخوا د زورورو په زور اباد بدل شوې، تاریخي سیمې لکه شیرپور ، با لاحصار ، قلعه جنګي او کلوپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري هم په امن پاتې نه شوې او د شهر کونو سلسله هم د کابل څخه د پروان، میدان شهر، لوګر او ننګرهار په لورپه پراخیدو ده. سره ددې چې کابل په سیسمیک (زلزلې) زون کې واقع، جیولوجیکي سروې، د ځمکې مقاومت او نوعیت، د تعمیراتي موادو خصوصیات او کیفیت او ډیرې نورې څیړنې په کې سرته نه دي رسیدلي. شیشیي بلډنګونه په سیالۍ سره یو له بله څخه پورته کیږي. سیپتیک ځاګانې نپوهیږم په کوم لیول په غیر فني شکل پرته له دې چې د څښلو اوبو زیرمې په نظر کې وینول شي جوړیږي او د کابل ساحه چې د کاسي شکل لري ټولې اوبه به په یوه قاعده راټولې او دوباره جدا کول په یي ناممکن کاروي. دا په مختلفو لیولونو «سطحو» د سپتیک ځاګانو فضله مواد به په کوم قوت او کومو واټرپمپونو پواسطه او ترکوم وخته پورې یوبل ته پمپ کیږي او دا د ښاري بې کنترولې ککړتیا مواد به څه ډول او کومې ساحه کې انبار کیږي. دا هره قضیه د کابل د ښار د امکاناتو له مخې پخپل ذات کې جداګانه فاجعه ګڼل کیږي. ځینې کسان داسې نظر لري چې اوسنې کابل دې د خپلو ناخوالو او نیمګړیتاوؤ سره پرځای پریښودل شي او په شمالي سرسبزه ساحه کې دې نوې مدرنه کابل جوړ شي. همداسې د سنبلې د میاشتې په لومړۍ او نیۍ کې د فوایدعامې مسئول مرستیال وزیر د امریکا غږ اشنارادیو سره په مرکه کې وویل چې د پنجشیر د سیند اوبه به د کابل لورته راو ګرځول شي، زماپه نظر د پنجشیر په سیند د اوبو ذخیره جوړول سمه خبره ده خو دغه سیند اوبه د کابل لورته راګرځول اویا د شمالي په شنه سیمه کې د نوي کابل جوړول دو اړه پخپل ذات کې لویي بشري فاجعې ګڼل کیږي. زه

نپوهیږمه څه ډول یو متخصص مسئول کارپوه دغه پریکړې کوي او نور مسئول کسان دغه ډول خبرې بې ځوابه پریږدي؟

زه په پوره درناوې د ټولو لورړو مسئولو مقاماتو توجه دغه مهمې ملي مسئلې ته را اړول غواړم، ترڅو پرې نږدې چې کابل ښار دغه د افغانانو تر ټولو لوی ملي تاریخي ارزش د افغانستان د ښمنانو د بدو نیتونو قربانی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پاریس کنفرانس ! ګذارشونه او واقعیتونه

د ۲۰۰۸ کال د اپریل د میاشتي په څلورمه نیټه د هانګري په پایتخت بخارست کي د ناتو د غړو هیوادونو سر مشریزه غونډه جوړه او په افغانستان کي د نوې ستراتیژۍ په باره کي لازم تصامیم ونیول شول. همدلته د جون په دولسمه په پاریس کي د افغانستان په مسایلو دیوه کنفرانس د جوړیدو او د پورته ذکر شوې ستراتیژۍ د ابعادو د تشخیص او تثبیت پریکړه هم وشوه .البته دا کومه تصادفي پیښه نه وه او خپل ځانګړي عوامل یي درلودل او هغه دا چي په ۲۰۰۷ م کال کي په افغانستان کي د مخالفینو له خوا حملو شدت ومونډ او په ۲۰۰۸ م کال کي د غه کچه نوره هم په لوړیدو شوه. امریکي او د ناتو غړو هیوادونو لا د مخه تردي په خپله نظامي ستراتیژۍ او تاکتیکونو کي پراخه بدلونونه راوستي وو ،پدي معنا چي دوی د خپلو قطعاتو په سوق الجیشي حرکاتو کي ډیر کمښت راووست ،دلویو ښارونو څخه یي د خپلو قطعاتو د وضع الجیشونو د بدلولو او دایستلو مسئله راولاړه کړه ، اکثره خارجي هیوادونو د مخالفینو سره پټي خبرې ،پټ اړیکي او پټي وسلي او پیسي ورکول (د مثال په ډول انګریزانو په هلمند

کي) شروع کړل ،د افغان اردو او پولیسو د تقویي مسئله ورد زبان وګرځیده ،امریکي او انګلستان له لوړې ارتفاع څخه په هوایي بمباری او له لیري څخه د دورمنزله طوبچي او بې پیلوټه الوتکو په ذریعه د اهدافو ویشتل پیل او د املکي وګړو د مرګ ژوبلې په برخه کي یوه ډیره خاینانه او غیر انساني پریکړه وه ،خو د دې ټولو خبرو سره سره د مخالفینو د حملو او ځانمرګي بریدونو او په هغې کي د ملکي وګړو او خارجي او داخلي نظامیانو د تلفاتو کچه لوړیدله .د مثال په ډول د ري ورځې مسلسل د ۲۰۰۸ م کال د فیبروري په ۱۷ ،۱۸ او ۱۹ په قندهار کي د سپو د جنګ په میله کي ۸۰ تنه مړه او له دې څخه ډیر زیات کسان زخمیان، د قندهار په سپین بولدک کي ۳۷ تنه مړه او ډیر زیات نور زخمیان ،په قندهار کي یو متعلم مړ اځلور تنه نور زخمیان شول. په همدې وخت کي د آیساف د هوایي قواوو یوه چورلکه په هلمند کي دیوه طالب قوماندان په کور کي په داسې حال کي ښکته شوه چې امنیت یي نیول شوې وو او وسله ،غذایي مواد او نور لازم توکي یي هلته ښکته کړل. په همدغه وختونو کي د امریکي د استخباراتو رئیس وویل چې افغان دولت یواځې ۳۰٪ خاوره په واک کي لري او پاتې برخه د طالبانو سره ده. د ۲۰۰۸ م کال د مارچ په ۱۱ د ملګرو ملتونو سرمنشي بانکیمون وویل چې په افغانستان کي د ۴۰۰ څخه زیاتو اولسوالیو څخه افغان دولت یواځې ۲۶ اولسوالۍ په په واک کي لري ،امنیتي وضعه د ډیر تشویش وړه ، د خارجي قواوو ترمنځ هم اهنګي نشته ، دولت ډیر ضعیف او اداري فساد او ... لوړې کچې ته رسیدلې دي. په همدې وخت کي د ۲۰۰۸ م کال د مارچ په ۱۰ په امریکي کي د افغانستان سفیر دو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنګتن ډي سي سره په مرکه کې وویل چې په افغانستان کې وضعه د ډاډ ورنه ده ،طالبان د هیواد په زیاته برخه واک لري ، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي وجود نلري او اکثره مناطقو ته هغوی نه غواړي خپل عسکر ولیږي او . د۲۰۰۸م کال دجون په میاشت کې دخارجي نظامیانو مرګ ژوبله ډیره لوړه او یواځې د مړو تعداد د ۴۶څخه واووخت ... همدا سبب وو چې دخارجي او داخلي قواوو او واکدارانو تر منځ عمومي پانیک او هرج و مرج راولاړ شو. فرصت طلبو اشخاصو په دولت او حتا په خارجي قوتونو انتقا دونه شروع کړل. مارشال فهیم په غازي ستډیم کې په جمهور رئیس حامد کرزي لفظي او ژستي حملې وکړې ،پروفیسور برهان الدین رباني ،محمد یونس قانوني او د ملي متحد جبه غړو په خپله جمعي غونډه کې د دولت او خارجي قواوو پر ضد څرګندو لفظي حملو او مخالفتونو څخه ډډه ونکړه او د هغوی ویاند سانچارکي پټه نکړه چې د طالبانو اونورو ډلو سره یې تماسونه نیولي او دا ځکه چې دولت دهغوی سره په خبرو کې پاتې راغلې دي. دغه ډول هرج ومرج او عمومي سراسري پانیک ددې باعث هم شو چې ډیر دولتي چارواکي او فرصت طلبان خپلې سرمایې مصئونو ځایونو ته ولیږدوي. د دوبی په هوایي ډګر کې د جمهور رئیس مرستیال احمد ضیاء مسعود او د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پارلمان رئیس محمد یونس قانوني سره ، انګلستان ته ددالرو او نورو قیمتي توکو د لیږدولو په وخت کې لویه افتضاح رامنځته شوه. دثور دمیاشتې په اتمه دمجاهدینو دجشن دتجلیل په ورځ ددولت مخالفینو ځانونه دجمهوررئیس ترلوژ پورې ورسول ،د داخلي او خارجي

دامنیت مسئولو قطعاتو او اشخاصو په تیښته مصئونو ځایونو ته خپلې پښې سپکې کړې او د دولتي او حکومتي اراکینو سرنوشت یې څو تنو مخالفینو ته وسپاره .

پدې ډول د پاریس کنفرانس کومه عادي غونډه نه بلکه دلویې ماجرا او سترو حوادثو دبحبوحو او تلاطم دتیاتر څخه منتج مجبوري کنفرانس ګڼل کیږي او مالي سرچینې به یې هم دناتو دسرمشریزي دپریکړو او په افغانستان کې دعمومي ستراتیژیک او تاکتیکي لید لوري له مخې په پام کې نیول کیږي. داد امریکې ،ناتو او بین المللي قوتونو مشکل دې او هغوی به یې ګالي او پالي ، او لکه چې معلومه شوه تیره اونۍ دامریکي کانګرس دعراق او افغانستان دجنګونو لپاره ۱۶۲ ملیارده ډالره بودجه منظور او دناتو نور غړي به هم فکر نه کوم له هغوی څخه پدې کار کې پاتې راشي.

بل اړخ دمسئلي افغاني قضایا او مشکل تشکیلوي چې باید دافغانستان جمهور رئیس یې دحل په خاطر په تفصیل سره خپل ګذارش ورانديې او دحل ممکنې لارې چارې او امکانات په ګوته کړي وای.

دپاریس په کنفرانس کې دملي پرمختګ ستراتیژۍ پروګرام ورانديې شوچې په درې عمده قسمتونو اودولس فصلونو کې طرحه شوې او دافغاني ټولنې د سترې غمیزې داسې پرابلمونه پکې پراته دي چې په تیرو ۳۰ کلونو کې یې نه یواځې افغانانو بلکه نړیوالو هم دحل لارونه موندله ، فکر نه کوم دغه ستراتیژیکه طرحه دافغاني مغز زیږنده او تراوش اوسې او محض یو تهمت به وي چې افغاني پلاوې په خپلو امضاء ګانو سره دغه لوی مسئولیت په خپله غاړه اخیستې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صاحب چې ټول ګذارش لکه دصرف میر دطالب غوندې په یوه نفس ولوسته یواځې دبریاوو اغراق امیزه تکرار وو او په ګذارش کې هیڅ داسي کلمه او جمله نه په سترګو کیده چې په افغانستان کې یې دبې شمیره مشکلاتو څخه په یوه له هغو هم دلالت کړې وي . حال داچې دیرش کاله سترې غمیزي په هیواد لمن غوړولې ،هره ورځ په په سلګونو انسانان مري ، ټپاروونه ،کلي ،بانډې ،سرکونه ،غرونه رغونه او هرڅه ورانیږي ، په هیواد کې نظام ،اداره او قانون وجود نلري او په عوض یې فساد ،رشوت ،اختلاس او انارشۍ قانوني بڼه غوره کړې ، قهطلي ده ، پلرونه او میندې خپل بچیان په داسې بیه خرڅوي چې یوه بوجۍ اوړه پرې اخستل کیدې نه شي چې د څو ورځو قوت لایموت شي. رښتیا !هغه چا چې په دغه سند امضاء کړې او هغه څوک چې نن په افغانستان کې د چارو مسئول دې ، هغوی نه دغه ډول مشکل لري او نه دهغې احساس او درک چې ویې ځوروي . ځوریږي یواځې افغان بیوسه اولس او په اصطلاح هغه با درکه ،با احساسه او وطنپرست روشنفکران چې دغمیزي پدې دیرش کلنه ماجراکې نه دکوم بدیل محرک ،نه دخپل اولس دبرحق مبارزې عامل ملاتړې او چې دمرګ په پوله خوځیږي او په خارج کې ددموکراسۍ دمصئونیتونو څخه هم برخورداره دې ،نه یې دافغان اولس د حق په پلوی غیرارادي کومه کلمه له خولې راووځي. خوپه سیاسي دکانداریو کې یوله بله پیشقدم او کله چې ددجال له کنډولي څخه غوړي څاڅي تل یې ترې لمنې لاندې نیولي وي .

پدې ډول د افغانستان په ننني جنګي تیاتر کې دټولو

ستراتیژیو او موضعګیریو ماهیت دتاریخ دقضاوت اوازمون دچاڼ څخه پوره برملا را وتلې اودهغې په ډیرو تاریکو کنجونو کې هم پټ او پناه وجود نلري.

دخارجي قوتونو ستراتیژي همغه دافغانستان ستراتیژیک بالاحصار ته د ځان رسولو پخوانۍ زړه لویه لوبه ده چې دافغان اولس په قهرماني سره یې تحقق پیداکړ او دبخت څرخ یې دامریکي په محور وڅرخاوه. یواځې دافغانانو دقربانۍ له برکته خارجي قوتونو دامریکي په مشرۍ ځانونه افغانستان ته رارسولي او دلته حضور لري. پاکستان د بې تاریخه ،بې جغرافیې اوبې هویته هیواد په حیث دانګریزي استعمار دنا خلفه بچي په حیث دقرنونو دسیسو په نتیجه کې په عمده ډول دپښتون او بلوڅ قومونو دوجود څخه دهمدغه ستراتیژۍ دتحقق په خاطر تشکیل او په ایران کې خو امریکي له پخوا څخه وضع الجیش درلود او شک نشته امریکا به نن هم په خپلو خواخوږو حساب کوي. مونږ نن په څرګند ډول وینو چې تاکتیکونه او ستراتیژۍ په سحر امیزه او معجزه امیزه شکل بدلون مومي ،مخالف او موافق قوتونه دساعتونو اوورځو په جریان کې خپلې جبهې او تاکتیکونه بدلوي ،دپاکستان دولت د ۲۰۰۱م کال دبین المللي قوتونو سره دالقاعدې په مقابل کې دخپلو تعهداتو څخه عدول کوي،دالقاعدې اوطالبانو سره سوله اوپه افغانستان کې خپلې خائنانه مداخلې اعلانوي او عملي کوي ،امریکا او بین المللي قوتونه دغه اعمال غندي او د ۲۰۰۱کال دتعهداتو له مخې دپاکستان په خاوره کې دالقاعده تعقیب خپل حق ګڼي اوځلور ملیارده ډالرورته ځانګړي کیږي ،خو پرویز مشرف دهغې مخالفت کوي او دغه پټ او پناه لوبې نن هم دوام لري.دافغانستان دمسئلي په ستراتیژۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمده نوې خبره په کابل کې دروسي دسفیر هغه اظهارات وو چې « د روسیې پرته به په افغانستان کې دالقاعدې پرضد مبارزه هیڅکله بریالۍ نشي»او همداسې دپاریس په کنفرانس کې دپوتین په هغه خبره ټینګار چې «که خارجي قوتونه په افغانستان کې دالقاعدي پرضد مبارزي پرته نور سیاسي اهداف تعقیب کړي روسیه به بې غرضه پاتې نشي»او همداسې دجولای دمیاشتې په اوومه نیټه دهند سفارت په دروازه کې ځانمرګي بریدا و په هغې کې د ۲۰۰ څخه دزیاتو کسانو مرګ ژوبله ،دطالبانو لخوا دهغې د مسئولیت په غاړه نه اخستل او دټولو څخه مهم څوورځې دمخه په افغانستان کې دمخالفینو پرضد دروسي وسلو داستعمال په هکله دامریکي او روسي دوجانبه موافقه د افغانستان مسئلي ته کاملاً نوي ګلوبال ابعاد ورکړل.

دپاریس په کنفرانس کې دحامد کرزي غیرمسئولانه ګذارش ، دملي ستراتیژۍ په نامه دمالیې دوزیر لخوا د ۵۱ ملیاردو ډالرو او دبرق او اوبو لګولو وزارت او نورو لخوا دتش په نامه ستراتیژیو نپوهیږم په کوم اعتبار دبې حسابه پیسو غوښتل او سره ددې چې ملګري ملتونه ،ناتو ، امریکا اومؤسسات او اشخاص همیشه په خپلو رسمي اسنادو او خبرو کې دافغانستان حکومت ،دولت ، دولتي ارګانونه اوحتا افراد او اشخاص په فساد او نورو هر ډول ناوړه او غیر قانوني اعمالو تورنوي بیا هم دغه ټول پیشنهادونه دملګرو ملتونو دسر منشي محترم بانکیمون لخوا سخاوتمندانه تائید او منل کیږي او محترمه میرمن لورا بوش چې په یوه غلچکي سفر کې تر افغانستانه او حتي تر بامیان پورې رسیدلي ،او داچې د محمد دوه لورګاني دسحر لخوا مکتب ته تللې شي ، نو ټول افغانستان ورته ګل او ګلزار بریښي اوپه ټولو اسنادو

دتائید مهر لګوي.

مونږ دملګرو ملتونو ،نړیوالي ټولنې او ټولو هغه هیوادونو څخه دزړه له کومي شکر ګذاره یو چې افغان اولس سره دغه ډول سخاوتمندانه مرستي کوي.خو کاشکي دا پوښتنه هم چا سره پیدا شوې واي چې دغه بې حسابه مرستو ولې دافغان اولس یوه کوچنۍ ستونزه هم حل نه شوه کړای؟ اونن هم افغانه میرمن چې لس کرته بوره شوې او یوولسم بچې دځان دنجات په خاطر په ۵۰۰ افغانۍ خرڅوي او یا یې دهغه دژغورلو په خاطر دکوم ظالم لمن ته غورځوي او نا معلوم سرنوشت ته یې سپاري . ولي؟

مونږ دنړیوالو څخه احترامانه هیله کوو چې دافغانستان په مسئله ژور سوچ وکړي ،د زړو غیر عادلانه ستراتیژیو دتطبیق څخه لاس واخلي او دافغان معضلي دعادلانه حل لار ولټول شي.که په غیر عادلانه شکل دهغې حل ممکن وي تر اوسه پورې به دهغې دعاملینو دغه ارمان ترسره شوي وای.افغانان باید نورد دغه ډول بې رحمانه ازمون څخه وژغورل شي. مونږ افغانانو ددیرشو کلونو په موده کې هرڅه دانسانیت او بشریت په نامه بایللي خودخپل ملک ستراتیژیک افتخار موساتلي دي. مونږ دخپل افغاني ویاړ په ساتلو سره هرې عادلانه معاملي ته حاضر یو.

په غیر صورت کې دماجرا انجام پرته له دې چې دپخوا په څیر دوام پیدا کړي بل ډول ممکن ندي. دهرې ماجرا په پای کې برې دافغانانو په برخه وو او وي به .

ازکشاداو کشاد اسیا
از فساد او فساد اسیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ استعمار، زړه ستراتیژي

که تاریخي واقعیتونو ته نظر واچول شي، انګلیس قوم د هغه سر سپیلو او پدر ازاره او مادر ازارو څخه، چې د ټولې غربي اروپا څخه راټول، د شمال بحر له لارې په جزیره رانوتل، ځایي استوګن قومونه یې له منځه یوړل او جزیره یې تري خالي او د نړۍ ۲۰۰۰ کلن تاریخ په او ږدو او د ډیرو ترخو حوادثو، ظلم، ناروا او بې عدالتیو په کشمکشونو کې تري په حقیقت کې ننني غیر متجانس کانګلمېرات «غیر متجانس مخلوط» سود جو، د سیسه باز کرغیړن انګلیس ملت «نیشن» متشکل شوې دې. نو ځکه خو د واحد قوم په حیث هیڅکله د قومي اصلیت، تعهد، اخلاقي ځانګړتیایي تقدس او دود و دستور پابند نه وو. په بین المللي مناسباتو کې ډیر سخت زړې، ظالم، بې وفاء او غولوونکې پاتې شوې او ځکه خو د ټولو نړیوالو معضلو، کشمکشونو، دښمنیو او نه حل کیدونکو پرابلمونو ایجاد ګر او نن چې څه بین الاقوامي دښمنۍ او او بد بختۍ دوام لري، عامل یې همدوی دي. غریبۍ ته دپستۍ، جنایت او خیانت په سترګه ګوري او د پیسو د پیدا کلو په لار کې هر ډول ظلم، فریب او ناروا مباح

ګڼي. د دوی د مختورن سیاست د ملا تیر « Divide and role » مقوله تشکیلوي او په بشري سیاست کې ټولې سیاسي فاجعي یوائې او یوائې د دوی د خاینانه دسیسو په بناء چې د تاریخ په اوږدو کې یې د قومونو تر منځ راولاړې کړي، پیښې شوي او په راتلونکې کې به یې هم علت همدغه دسیسي وي. زه پخپله دا سمه نه بولم چې څوک ټول قوم په دغه ډول تور تورن کړي. ځکه په انګلیس قوم کې هم ډیر کسان وو چې د ادب، علم، کلتور، اقتصاد، فلسفي او د بشري ژوند په نورو اړخونو کې یې ستر خدمتونه سر ته رسولي او حتا د خپل قوم خاینانه او ظالمانه سیاستونو تور مخونه یې نړیوال تاریخ ته په امانت داری سره سپارلي دي. یو متل دې چې « دوچو له تاوه لامده هم سوځي ». په هر قوم کې ښه او بد، رحماني او شیطاني قوتونه وجود لري او مونږ وینو چې نن په نړیواله کچه غه دغه شیطاني قوتونه په لا علاجه ناسور سرطاني ټپ بدل شوې، مګر ټول نړیوال رحماني قوتونه هم په محلي او هم په بین المللي جبهو کې متحدانه د دغه شیطاني لعنتي سیلاب په مقابل کې د قطعانه مبارزې ملا وتړي. نو ځکه د دوی د دغه کهنه کارو بیرحمانه او خاینانه سیاست بازانو په نسبت ټول انګلیس ملت ته په بد نظر کتل کیږي. شک نه شته چې په انګلیس قوم کې د تاریخي ارثي او دودیزو عواملو له مخې به هم د دغه ډول شیطاني عمالو اکثریت قابل د ملاحظې وي، چې مونږ د نمونې په ډول، په ننني نړیوال سراسري جنګي ناورین کې د تونی بلیر شیطاني خاینانه دروغجنې هلې ځلې مثال راوړلې شو، مونږ لپاره به منطقي داوي چې هر وخت د ښو او تر منځ تشخیص او تفکیک ته قایل او هر څوک د خپلو ښو او بدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعمالو مطابق د ښې او بدې جزا لایق وګرځي.

انګریزانو ددریایي غلو په حیث تل په شمالي بحر کې پردې کشتۍ تښتولې او مالونه یې ورته چورکړي او دې کار تر پنځلسم قرن پورې دوام پیدا کړ. کله چې د جنګونو په سبب داروپا او هند ترمنځ تجارت د وچې له لارې د مشکلاتو سره مخامخ او واسکودیګاما، مجیلان او کریستوف کولمب هند او جنوبي امریکې ته د بحري لارو په موندلو بریالي شول. هند سره داروپا تجارت نوې رونق پیدا کړ. انګریزانو هم تجارت او کشتۍ سازۍ ته مخه او په کمه موده کې یې تر ټولو قوي بحري قوتونه جوړه کړل. پرتګالیانو چې سل کاله دهند تجارت انحصار کړي وو، د انګریزانو له خوامات او تجارت د انګلیس په انحصار کې پریووت او ۲۱۳ کاله یې په خپل لاس کې وساته. انګریزانو شمالي امریکا او کانډا ونیول، ځایې سرخ پوستان یې له یوې مخې قتل عام او حتا د نسل دبقاء په خاطر یې هم یو کسژوندې پرې نښود. مصر، سوډان، جنوبي افریقا، دماغه دامید « Cafe of good hope » استرالیا، نیو زیلاند او ددنیا ټول بحري معابر لکه جبل الطارق، مالتا، باب المندب، سویس، عدن، او نور یې په خپل تصرف کې راوستل، پرتګالي هسپانیایي، هالیندي او نورو بحري قوتونو ته یې ماته ورکړه او ځانونه یې په هند اوشاوخوا مناطقو مسلط او د خلکو په مال، دولت، عزت، ناموس او دژوند په ټولو شئوناتو خپته واچوله. چور او چپاول یې شروع او بې شمیره ملي مبارزین، قهرمانان او ملکي ماشومان، ښځې او نر یوشان له تیغه تیرول. د هند مشهور بندرونه لکه بمبیي، کلکلته، مدراس، حیدراباد او نورې ونیول او دشرق الهند تجارتي

کمپنۍ یې په ۱۶۰۰ م کال په هند کې ځای په ځای او دنظامي قوتونو سره په تباني کې یې د هند په ټوله لویه وچه کې خپل هراړخیز حاکمیت ته پراختیا ورکړه. کله چې په ۱۷۴۷ م کال کې په افغانستان کې د احمد شاه بابا په مشرۍ ملي قوي دولت رامنځته او له یوې ورځې څخه یې بلې ته پیاوړتیا موندله، انګریزان له هغې څخه سخت په تشویش کې وو او دروس دهغه وخت پولو ته ځانونو درسولو لپاره یې لوی مانع ګڼه. دوی د شاه زمان دپاد شاهۍ په دوره کې چې لا افغاني نسبتاً قوي دولت وجود درلود، ځانونه یې د افغانستان دهغه وخت سرحدونو ته ورسول او دافغانستان ددولت په مقابل کې دانګریز د زاړه استعمار خاینانه دسیسې له همدغه وخت څخه پیل شوې. دوی د جهان په دغه لویه منطقه کې د « لوبي لوبې » په نامه لویه ستراتیژي اودافغانانو په مقابل کې یې « policy Forward »غوره او ترڼ ورځې پورې دوام لري. دوی له همغه وخت څخه تر ۱۹۱۹ پورې د افغانانو په مقابل کې بې شمیره دسیسې او توطئې کړې، خو جملې دري لویې جګړې یې سازماندهي او په دري واړو کې یې د شرمې ډکې ماتې وخوړلې. خو دځینې ضعیف النفسه افغانانو په واسطه یې و کولای شول ځینې

ستراتیژیکي منطقې د افغانستان له وجود څخه پرې کړې او خپلو خاینانه دسیسو ته یې د همیش لپاره ادامه ورکوله. دوی په مخ پزه نه در لوده، او په بې حیا یې او بې شرمۍ سره، کله چې روسانو په افغانستان خاینانه حمله وکړه، ویل به یې، اوس د دغه ډول تجاوزونو وختونه ندي، دوی باید له موږ سره مشوره کړي وای. خو کله چې یې د افغانانو په توره او همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

موقع ترلاسه کړه پخپله يي يو ځل بيا په افغانستان حمله وکړه او ټول ناسلف او ناخلف قدرتونه دبيا ابادونې ترشعار لاندې په حقيقت کې په ډير مهيليت او خيانت سره دځيني بيګانه پرستانو په مرسته غواړي يو ځل بيا د خپلې زړې ستراتيژۍ له مخې دپخوا په نسبت زر چنده خاينانه سياست په افغانستان کې پلې کړي. تاسې په ناروا دغه مستضعف اولس د يوه داسې آبر قدرت سره يواځې په جنګ کې وازمايه چې تاسې ترې شپه او ورځ ، په ويښه او په خوب کې بوګنيدلۍ او ارام مونه درلود . ستاسې د ننني مباهاتو سرچينه او منبع همدغه ننني خواروزار افغان اولس دې . تاسې خو ځانونه د نړيوالو حقوقي ،قانوني ،دموکراتيک ،عادل ، منصف نظامونو او مناسباتو علمبردار او حاميان بولي. تاسې خو په موجوده اجتماعي ـ اقتصادي نظام کې ۵۰۰ کلنه دنظام جوړولو او نظام ساتلو تجربه لرۍ . او بالاخره تاسې نن افغانستان ته د افغانانو د سر ښندنې په مقابل کې د احسن پاداش په خاطر د بيا ابادوني ،امنيت اود ديرش کلن جنګ د مظالمو،عوارضو او ناخوالود له منځه وړلو په تعهد سره راغلي ياست. تاسې او ټولو نور قوتونو ته چې د افغانستان په لويه غميزه کې ښکيل دي ،وايو چې تاسې په يويشتمه پيړۍ کې د پخوانې سادیستي جينيتيکي هوسونود تکرارا و تلافي جويانه خوا يخي په خاطر د افغان نسل کشۍ لپاره هيڅ دليل نلرۍ. تاسې د افغانانو دښوبدو ټولو خصوصياتو سره ښه بلد ياست ،کيدای شول يو دبل په ژبه زر پوه شوي وای او زر مو دمشکل دحل لارې لټولې وای .خصوصاً وروستي ۷ کلونه چې پخپله خارجي قوتونه په افغانستان کې حاضر اود ټولو چارو اصلي عاملين او مجريان

ګڼل کيږي.

که مونږ د اوه کلنې دورې په پای کې د دغه «احسن» پاداش دپايلو په باره کې ستاسې دخپلو راپورونو او اظهاراتو له مخې قضاوت وکړو چې اصلاً نظام او په نوم ابتدايي ترين عادي انساني ذات البيني مناسبات وجود نلري. د بد تر او بهتر مسئله خو هيڅ قابل دبحث او مطرح دبحث کيدلې نشي . تاسې حق نه درلود ستاسې په موجوديت کې دغه ډول زړه بوګنوونکي او دتحمل څخه وتلې وضع په افغانستان کې رامنځته شي . ستاسې نيک پاداش دې ته ويل کيږي ؟ تاسې له دې وضعې څخه راضي ياست ؟ که نه .مسئول څوک دئ ؟ طبعاً چا چې يې ذمه واري او تعهد کړې او چا چې په افغانستان کې د موجوده ټولو بدبختيو په خاطر خپل عمال ګمارلي دي ! او يا :

1. هغه چا چې د اجتماعي ترکيب او برنامه يي محتوا څخه پرته دبن په کنفرانس کې د لږکيو معلوم الحاله ضعيف النفسه ډلو پواسطه د يوه عظيم رسالت سرته رسول غواړي ؟

2. هغه څوک چې د يوې اولسوالۍ په واسطه د ټول مملکت اداره کول غواړي ؟

3. هغه څوک چې د جنګي جانيانو او دبشر د حقوقو دناقضينو په واسطه د نظام جوړول غواړي ؟

4. هغه چا چې د دولت ،حکومت ،پارلمان ،حقوقي ،قانوني ،اداري ارګانونو په سترو مقامونو اکثراً د پردو ملکونو جاسوسان ګمارلي ؟

5. هغه څوک چې پرته له ځانه او خپلې ډلې په بل چا باور نلري ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. هغه څوک چې دمخدره موادو دقاچاقبر ،فاسد ، رشوتخور ،اختلاسګر ،او دیته ورته کسانو سره پرته بل چا سره مشترکه ژبه نشي پیدا کولې ؟

7. هغه څوک چې هم مدعي ،هم قاضي او هم حاکم خو پدې ټوله دوره کې یې یو وار عامل اجرأت ندي ترسره کړي ؟

8. هغه څوک چې په خپلو دغه او دې ته ورته سلو او زرو نورو ناوړه اعمالو څخه نه منکر دې ، نه پښیمانه او نه توبه ګار؟

9. او که هغه د زاړه استعمار زړه ستراتیژي چې پرته له دغه طریقو په بل ډول داجراء وړنده؟

که داسې وي ،ایا دداخلي او خارجي مسئولینو او خصوصاً ستاسې د موجودیت مشروعیت د پوښتنې لاندې نه راځي ؟ایا تاسي په رښتیا د وضعې له کنترول څخه عاجز یاست ؟که داخبره رښتیا وي ،بعدي هڅي د څه لپاره ؟ یا داچې تاسې د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې خپل تور مخي ،تورزړي او تورلاسي نیتونه عملي کول غواړۍ او افغانان باید د خپل همیشني دود ودستور په بنیاد د وطن څخه د دفاع مبارزي ته دوام ورکړي . البته ددې کار ددام او انجام پایلي هم څرګندې دي . که تاسې په ځیني بې ننګو محاسبه کوۍ ، پدي مونږ هم نیوهیږو او تعجب کوؤ چې دغه بې ننګه له کومه شویدي. تاسې تیروتي یاست . هغوۍ چې د خپل اولس او خپل وطن نه پکاریږي . ستاسي به څه په کار شي ؟

اوس هم « **بحر ډک له ملغلرو چوپ روان دی**" خپله لار پرمخ وهي ، "**دنا اهله خلکو خوی لکه دچړی** » . اصلي اولسي جریان په عمق کي خپله لار پرمخ وهي ، داوبو په سر خس او خاشاک باندې غولیدل ندي پکار او ستاسې دزړو

فکرونو تحجر په ګوته کوي . تاسې که خپلې شومې ارزو ګانې په ظلم ناروا او مرګوني خاینانه جنګونو له لارې ترلاسه کړي ، دسولې او صفاء پلویان به دغه ارمان د سولې له لارې پلې کړي .مونږ وایو چې نن تاسې او ستاسې لاس پوڅو ته د دغه ډول اعمالو په کولو شرم پکار دې.په اوسنۍ زمانه کې چې هر څوک په ټولو خبرو ډیر ښه پوهیږي ، تاسې دواړو خواوو ته لوی عیب او لوی شرم دې .خدای دې ترې مونږ وساتي او تاسې دې هم خدای په سمه لار روان کړي. اصیل افغانان حاضر د ي د سیال اولس په حیث د نن ورځې د رواج سره سم تاسې سره معامله وکړي. تاسې چې له ځانه وروسته پاکستان پدې منطقه کې د شر او فساد منبع ګرځولې ، هغوۍ په دنیایي رواجونو څه اګاه دي. یواځې افغان اولس پدې منطقه کې دثبات او مقاومت کوهپایه او دسیالې معاملې جوګه دې . خو د تاریخ په اوږدو کې ټولو قومونو او تاسې هم غوښتل ، او نن دا هم کومه پټه خبره نده ، کوم خارجي قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري ، غواړي دغه غیور قوم او ددې خاورې اصلي اوسیدونکي له خپل ملک څخه ورک کړي ، دحوادثو جریان ددې شاهد دې. څه موده دمخه د خارجي قوتونو هوائي ، راکټي او دورمنزله طوپچي ګوذارونه ، د مختفو ګروپونو سره خصوصي معاملې ، د ملکي خلکو دتلفاتو زیاتیدل او د سپتمبر د میاشتې په دوهمه اونۍ کې د امریکي د نوي ستراتیژۍ له مخې د ډیورنډ د کرښې په دواړو خواوؤ دخارجي قواوؤ بې پوښتنې عملیات او بیا هم د ملکي خلکو (په کل کي افغانانو) تلفات ، ټول د روسانو له وخت څخه را پدې خوا یواځې ددغه منطقې د خلکو پر ضد دسیسه معلومیږي. ځکه چې دپینبو اصلي عاملین په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سند او پنجاب او یا پخپله په امریکي او اروپا کې ناست دي ، او په سرحدي سیمو کې د ځانګړو تاکتیکي او ستراتیژیکو پلانونو له مخې ټولې چار تنظیمیږي. په اصطلاح پخپله کرکټي او اغزي کري او بیا اور ور لګوي . دغه کار پرته د نسل کشۍ څخه بل تعبیر او تفسیر نشي لرلې. لکن ترنن ورځې پورې په شپږزره کلن تاریخ کې د هیڅا دغه ناولې ارزو نده تر سره شوې .پکار دادي چې هرځوک سیالې معاملې ته غاړه کښیږدي. دا به د منطقي ،جهان او ټولو په ګټه وي. هغه څه چې نن په افغانستان کې دوام لري ، دهیڅا په ګټه ندي ، ګټونکي په کې وجود نلري او که وجود ولري ، لکه تل چې د دې خاورې اصلي بچیان تل ګټونکي وؤ ، د دې لوبې ګټونکي به همدوی وي. ټول افغانان او خصوصاً پښتنو ته پکار دي د تاریخ پدې حساسه مرحله کې ځان وپیژني ،دوست او دښمن وپیژني او پدې پوه شي چې پرته د افغاني ملي او پښتني قومي وحدت څخه بله لاره او چاره نه لري. هغه افغانانو ته چې دهر چا سره د جوال خوله نیسي ، غواړم ووایم چې د استعمار لاندې ملکونو دتیر او حال له حالاتو څخه ځانونه لرې خبر کړي.

پسه هم خلک ساتي دزړه په مینه. خو چې ددي مینې انجام معمولاً څه وي پدې پوهیدل پکار دي !!!

نبه به داوي ټول د سلیم عقل او سلیم وجدان څخه د جمعي ګټو په خاطر کار واخلي !

آزادي ـ تر هر څه لوی ملي، اولسي اوفردي ارزش !

د استقلال جشن په افغانستان کې د خاص و عام، د کوچنیانو څخه تر زړو پورې، خو اګاه او نا خود اګاه په سمبولیک ډول ستر اختر او تر هر څه لوی ارزش او لویه ملي وطني خوشحالي ګڼل کیدله !هغه وخت چې لا مونږ پدغه ډول لویو خوشحالیو کې د ګډون اګاهي او امکانات نه درلودل ،د کلیو او باندو بې سواده او نالوستي زلمو تي چې شونډه به یې توره شوې ، په مخ به یې ځوانکو سر وهلې او له ځانه به یې د سړیتوب طمع کیدله ،پنځه روپۍ پټې یا ښکاره له مورو پلاره او یا د اوربش لو او یا سرو شولو په سود و سلم له لاري د کراء لپاره پیدا کولې ، یوه جوړه نوې یا مخدې جامې به یې هم له پخوا په دسمال کې غوټه او د جشن په نامه به یې د انتظار شپې ورځې شمارلې. دغه ورځ په اصطلاح دمحکوم او ازاد پښتونستان او حتا داټک نه آخوا پاکستانیانو لپاره کلنۍ د خوشحالۍ لویه ورځ ګڼل کیدله. چې به لا جشن ته ډیرې ورځې پاتې وې ځوانان به له مینډو ګرد تاویدل چې مورې غونزاخي او د غنمو نیني خوبه راته حتماً په کافي اندازه تیاروې. پدې ډول چابه غونزاخي او نیني ،چا به توتان ، چابه تلخان او چا به

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل څه وطني د خوراک څه نا څه له ځانه سره اخستل ، نیمه لار به یي پیاده او نیمه په موټر کې وهله او ځانونه به یي جشن ته رسول. زمونږ ځوانانو خو به اکثراً د ګمبیري ، لغمان او سروبي له لاري پل چرخي او چمن حضوري ته ځانونه رسول. شپه به یي د چمن په کبلو او خوراک به یي همغه غونډاخي او نینې او توتان او تلخان اود میوې خو به لاډو په فکر کې هم نه وؤ. کم بخت خو به هغه وؤ چې پنځه روپۍ به ترې کیسه بر ووهلې. پدې ډول به یي څو د جشن شپې ورځې که په مشکل هم وې په خوښۍ تیرې کړې. رسم ګذشت ، موټري ، ټانکونه ،طیاري او اتش بازۍ به یي ولیدلې او چې وطن ته به راستانه شول نو تر بل جشن پورې به چې هره شپه ځوانان راټولیدل د دوۍ د جشن کیسي به نه خلاصیدلې.

هو ! جشن چې معمولاً یواځې په همدې نامه یادیده ، د ټولو افغانانو ،ټولو قومونو او لویو وړو لپاره لویه او تر هرڅه لویه وطني اولسي خوشحالي وه او هر کال د همغه غریب دولت لخوا ، چې کلنۍ عادي او انکشافي بودجه یي د کابل ښاروالۍ اوسنۍ کلنۍ ډالري بودجې ته نه رسیدله ، د ملي لوی اختر او لوی سمبولیک لوی ارزش اوبلکه په ټوله نړۍ کې د ټولو اولسونو لپاره دازادۍ ورځ د منل شوي لوي ملي ارزش په حیث لمانځل کیږي .

چا له مونږ څخه دا او دغه ډول ډیر نور لوی لوی ارزشونه واخستل ؟ کوم جبر مونږ د دې د دغه لوی ارزش څخه بې برخې کولو ته مجبور کړي یو ؟ دا څوک او کوم بې وطنه دې چې د داسي ارزشونو په ارزش نه پوهیدل نه غواړي ؟ ربنتیني افغانان ، داسې لویي خوشحالۍ او جشنونه خو لا په ځاي

پریږده ، خپل عادي دود او دستور په سود او سلم باندې پالي ! یواځې مړه اولسونه او اجنبي پرستان د دغه ډول ارزشونو په ارزش نه پوهیږي او احمقانه هغه د ګلو بالیزم ، نورو ایزمونو او یا د خپلو شخصي ګټو په خاطر ملي ګټې او ملي ارزشونه په ملي سیالیو او لوبو کې د قمار په دو کې بایلي .

پنځه ورځې د مخه د پاریس په کنفرانس کې 21 ملیارده ډالره مرستي راټولې شوې. شاید څوک ووایي هغه د زراعت او آبیارۍ او ... لپاره تخصیص کړې شوې وې . ربنتیا هغه پر ځای لګیدلي او شکر چې زمونږ اولس په خیټه مړ دې او شکایت مو تر تراسمانه پورته ندې. که داخبره ربنتیا نه وي ،نوڅه ډول د «سرینا » په هوټل کې هره ورځ د عوتونه په خورا لوړه نرخ والە کچه بې نوبته او بې ضرورته سرته رسیږي . د دولتي لوړ رتبه مامورینو سفرونه او سفر خرڅونه خو هم پیشکي اجراکیږي ،حتماً به هلته مصرف شوي وي . عجیبه خبره داده چې وزارت خارجه یوه ورځ د مخه ټولو خارجي نمایندګیو ته رسمي مکتوبونه لیکلي وؤ چې پیسي نلرو ! جشن نه لمانځل کیږي ! یوه ورځ وروسته بل مکتوب لیکي چې « د ملي قهرمان » احمد شاه مسعود د مړیني د اونۍ لمانځنه د خپلو عوایدو څخه په شاندارە مراسمو سره (غونډو ، بیانیو ، ختمونو ، افطاریو ، فلمونو په ښودلو ،...) ولمانځل شي. احمدشاه مسعود چې تر اوسه پوري د ډیرو په نزد دوه ګوني شخصیت ، د شک په سترګه ورته ګوري او لا پوره معلومه نده چې تاریخ به د هغه په باره کې څه ډول قضاوت کوي ، ځکه چې یواځې د خپلو خپلوانو ،دوستان او عزیزانو یو جانبه او یو اړخیز قضاوت خو کافي نه دې . په بین المللي اسنادو ، چاپ شوي کتابونو او انټرنیټي ویب سایټونو کې چې د غه ډول قضاوتونه شوي او کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثراً دغه موضوع په متناقض ډول د هر افغان ورد زبان ده .خو د احمد شاه مسعود خپلوان او په وینه شریک متعلقین د ډیرو پیسو او مصارفو په زور جبراً په یو جانبه ډول په خلکو او خصوصاً دولتي او حکومتي ارګانونو له خوا دهغه دمړینې کلیزې ، یادګاري څلې او لوی لوی یادګاري عکسونو حق او ناحق ځړونه هرځای تحمیلوي ،حال داچې حتا د احمد شاه مسعود نژدې کلیوال او وطنداران او ټول افغانان دغه ډول قضاوتونه و لو چې دهر چا په حق کې اوسي ، په اوسنیو شرایطو کې له وخت څخه دمخه او نا سم ګڼي . نو ځکه د احمد شاه مسعود د اونۍ دلمانځنې په خاطر د جمهوري ریاست څخه نیولي ،دپارلمان ، د وزیرانو دشورا ، ستري محکمې او نورو ټولو ارګانونو دنمایندګانو په ګډون دخارق العاده تنظیم او سازماندهي لپاره دیوه ډیر لوی هیئت ټاکل چې دغه مراسم یوه هفته ، خو په حقیقت کې یوه میاشت د جمهوري مقام څخه نیولي د کتابت تر دفتره پورې په مرکز او ټولو ولایاتو ، داخل او خارج کې ولمانځل شي. د سلیم عقل څښتن افغانان دغه عمل اغراق امیزه بولي ،خصوصاً په اوسنیو شرایطو کې چې د ملګرو ملتونو او نورو نړیوالو خیریه

مؤسسو د شمیرنو او محاسبو له مخې حد اقل ۷ ملیونه افغانان د فقر ،بدبختۍ ، لوږې ،یخنۍ او مرګ ومیر ستونځې په راتلونکي ژمي کې په مخکې لرې او د افغان دولت چیغې لا له اوسه اسمان ته پورته ، او موقع شناسانو خوله خلاصې بوجۍ ګاني سر له اوسه د احتمالي مرستو تر رسیدو پورې ملا پورې تړلې ګرځوي . داسې انګیرل کیږي چې احمد ساه مسعود ته نژدې ځینې کړۍ عمداً د دغه ډول جبري یو جانبه فوق العاده تخریشي اعمالو اور ته لمن وهي ،تر څو د هغه په باره

کې ذهنیتونه لاپسې مغشوش کړي . زه پدې عقیده یم ،کله چې د محاسبې وختونه راشي،احمد شاه مسعود به هم دنورو بې شمیره مجاهدینو په ډله کې، د یوه وتلي او هوښیار قوماندان په حیث داستحقاق په صورت کې د خپلو مبارزو او اعمالو احسن بدل د خلکو په عادلانه محکمه کې تر لاسه کوي .څو ورځې دمخه همداسې د « مجاهدینو د بري کلیزه » چې ټول افغانان او په افغانستان کې میشت خارجي قوتونه او نړیوال خیریه موسسات او سازمانونه هغوی جنګي جانیان اود بشر دحقوقو ناقضین بولي او د کابل دښار نژدې ۱۰۰۰۰۰ بې ګناه ښاریانو په وژلو ، دټول کابل ښار له څیلمه په ورانولو ، دعامه او شخصي شتمنیو په چور او چپاول او دقومي ، ژبنې ،سمتي او مذهبي تعصباتو له مخې د مختلفو قومي ډلو د وژنو زړه بوګنوونکو صحنو لکه رقص مرده ، په سرونو میخکوبي ، په کانتینرونو کې جمعي سیزنې ،د ښځو سینې پریکول او ډیرو نورو ګناهونو په تور تورنوي او فوق العاده د شک په سترګو رته ګوري ،... په ډیرو شاندارو مراسمو سره پیښینې شوي وه چې په رسوایي بدله شوه. ولي ؟

بیاهم پوښتنه پیدا کیږي ، ولې د ازادۍ ورځ دغه دافغانانو د ستر ملي ارزش ورځ ونه لمانځل شوه ؟

هو !کله چې په ملک کې پردي واکمن شي. وطنپرستي ، وطنپرستانه شعارونه ، وطني ارزشونه او عملونه په هغوی ښه نه لګي. تر ې بد وړي . نو بیا بیګانه پرستي مود او زور شي او بیګانه پرستان لکه دبنو « انباق »هغه په سیالۍ سره پالي اود خپلو متولیانو په خوش خدمتۍ کې یو له بله عجولانه مخکې کیږي ؟؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟

اوباما په اتنیکي ،جینیتیکي ،اجتماعي،جغرافیایي اود بشري جمعي شعوري بلوغ پراخ بنسټه دیالکتیکي هراړخیزه محصله او کثیرا لبعدي نړیوال شخصیت ګڼل کیږي .شک نشته چې د اوباماد شخصیت په جوړښت او تشکل کې د هغه کثیرالجوانبه ټولنیز بیز عمده رول لوبولې ،خودهغه شخصي استعداد ،ابتکار اوپه انتخاباتو کې په فې البدیهه او زماني معینه مقطع کې د مشخصي قطعې ، فاکتونو اوفکتورونوپه دقیق ډول او په ټاکلي موقع استعمالولو قاطع رول لوبولې دي.
دریم عامل همغه د بشري جمعي شعوري بلوغ دیالکتیکي انعطافي افقیت وو چې بشري شعوري دموکراتیکه اګاهي یې په یوه مشترک مخرج او دمبارزې په یوه صف او سنګرکې راټوله او د اوباما په ځیر د یوه کس په منطقي او معقول انتخاب په تصمیم باندې بدله شوه.ځلورم عامل دامریکي دپخواني جمهور رئیس جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم اته کلنه دوره وه چې بشري ټولنه یې په قهقرایي ، اُتیلیتاریستي ، آزمندانه او سودجویانه بې کلتوري سره په یو جانبه عطالت د نابودي ګرنګ ته ځغلوله ،نړۍ یې په بې سابقه ډول د ستر مالي او پولي بحران سره مخامخ اود هر ورځي ځوان ،زوړ او ماشوم له

خولې څخه یې اخري مړۍ وشوکوله ، چې پرې ژوندې پاتې کیدلې شو. عوامل نور هم ډیر دي چې بشریت یې جبراً ددغه ډول منطقي او معقول تصمیم په صف او سنګر کې ودروه ، او په بې سابقه ډول پداسې لوی مملکت کې ۹۵ فیصده تور پوستو ،۶۶فیصده ځوانانو ،۵۴ فیصده کاتولیکانو او همداسې پرته له تبعیضه سپین پوستو او تورپوستو ، ځوانانو او زړو او مختلفو اقشارو بارک اوباما ته برعلاوه د خپلې رای هرډول مادي او معنوي امکانات په لاس کې ورکړل او په قاطع اکثریت سره اوباما دامریکي دځلور ځلویښتم جمهور رئیس په حیث وټاکل شو.

پداسې شرایطو سره ، زه پدې عقیده یم چې اوباما دیوه داسې رسالت جوګه دې چې یوه تاریخي دوره په بله اړوي اوکه سیاست هم اوسي باید هغه سیال سیاست اوسي چې سیاسي پایلې یې په تاریخي رسالت باندې منتجې او حاکمیت یې د عدل او انصاف په بنیاد ولاړ وي.

په ظاهرکې خو معلومیږي داسې ، چې په ځولنه و جملو کې تحلیل وشو ،واقعیتونه او حقیقتونه معلوم دي ،لاره او هدف څرګند دې ، ممانعت وجود نلري ،یا« چهار یار» او دهدف په لور نه ستړي کیدونکیې منډې.

په تاریخ کې خو هم همیشه همداسې وه ، ښه او بد سره تمیز او حقیقت هم هیڅکله پټ اختر نه وو ، لکن چارې تل دمشکلاتو سره مخامخ وې. دې کې شک نشته پخوا چې مشکلات ډیر او امکانات کم ووچارو هغسې بهیر درلود چې تاریخ یې ګواه دې ، او نن چې د مشکلاتو په نسبت امکانات ډیر زیات دي ،بیا هم چارې دډیرو ستونزو سره مخامخ دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دادې چې حق اخستل کیږي ،په رضاء هیڅکله د چا حق چا چاته ندې ورکړې ، حتماً لازمي او کافي کچې د مبارزي ته اړه شته دې. دا ظلم او ناروا نظامونه ، داد سود او زیان تفاوتونه په یوه رښاورځ او رضاء سره د حل لار نشي پیدا کولې . دا د هغه ټولو شیطاني او ناروا اعمالو نتیجه او محصله ده چې د بشر د پیدایښت څخه تر نن ورځې پورې ، یوې ډلې سرته رسولې او بلې خوا زغملي دي. رحماني او شیطاني اعمال ځانته خپل خپل پلویان لري او د حق او باطل تر منځ تضاد او مبارزې د تاریخ په اوږدو کې دوام درلود خو دنیکه مرغه همیشه یې د حق دبري او رجحان په لور مثبت تغیر کړیدې. البته ممکنه نده چې مونږ د بشري جمعي ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو رټې او کدورتونه په یوه ورځ د ذم ذم په او بو پریمینځو ، د نړۍ د ټولو کتابخانو څخه پدې باره کې یادونه او تاریخي اثار راټول او داور په لمبو او یا په خپلو جمعي احساساتو سره پرې دیوې عجولانه پریکړې په پایله کې پرې خپل خوا یخې و کړو ، تیر په هیر و شمیرو ، یوه دوره به په بله واوړي او ګوندې هر څه به د واقعیتونو او حقیقت په مسیر او مجرا کې پرېووځي او دنړیوال لوي اختر په سمبالولو او نمایش سره به بلا تشبیه ابدي جنتي ژوند پیل کړو. هر څه به ممکن شي خو د ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو کدورتونه او زنګ وهلې رټې تل پاتې یادګار او دهرچا سره تر قبره پورې منلې میلمه ګڼل کیږي. ذهن هغه ماده ده چې په کمي او کیفي لحاظ دبلې هرې مادې په نسبت د خورا زیات عطالت لرونکې ده . ذهنیت د پروسې په حیث په زماني بعد کې د دیالکتیکي تحول او تحجر په پروسه کې متحجر او خود اختیاره لجام

ګسیخته عطالت پیدا کوي او د علم او تخنیک څخه چې نن خپل خارق العاده صعودي انکشافي مسیر او منحني طې کوي ، ډیر وروسته پاتې کیږي ، په حقه سره د بشري ټولنې د چټکو ګامونو د پرمختګ په لارکې دهغوی د پښو زولنې ګرځي او په هیڅ قیمت حاضر ندې د خپل ذهنیت مطابق موجوده نظام او شرایط له لاسه ورکړي. نو ځکه د موجوده تحول طلبه قوتونو او ذهنیتونو سره په نه پخلا کیدونکي تضاد کې واقع کیږي او پدې لارکې د خپلې بقاء او برلاسي په خاطر حاضر دې د خپلو ټولوروا او ناروا امکاناتو څخه په استفادې سره قاطعانه مصمم دې، ولو که د هغوی په خپله تباهۍ منجر هم شي ،باید زور نظام وساتي .

دنړۍ په ننني او پروني سیاستونو کې دغه ټول حقایق عملاً په ستر ګو کیږي ،او دا هم کومه پټه معما نده چې اته کاله دمخه د امریکي د اولسمشرۍ په ټولټاکنو کې د بوش دکورنۍ دوارث سپیره مخې برې او په نړیواله کچه اکثراً د ښې لاسي معلوم الحاله جنګ طلبه او جنګي جانیانو ټیم تشکیلیدل د نړۍ او نړیوالو لپاره کوم نیک فال نشو ګڼل کیدلې.د ۲۰۰۱ د سپتمبر د یوولسمې وروسته د نړیوال تروریزم د بې مفهومه او محض جنګي سیاست په غوره کولو سره عمداً نړۍ د تروریستي جنګونو او حملو په تیاتر بدله خو په حقیقت کې یې دخپلو نظامي سوقیاتو لپاره زمینه سازي وکړه چې په واقعیت کې په همدغه بهانه خو په ظاهر کې تش په نامه د امنیت ، بیا ابادونې ، نظام جوړولو او... نومونو د څلویښتو پرمختللي هیوادونو د پنځوس زره څخه زیات نظامیان دا اتم کال کیدونکې دې چې په افغانستان کې حضور لري . که دامنیتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وضعې او نظام د خرابوالي په باره کې ولیکم ، په رښتیا به د قلم رنګ بس نشي او همداسې په ټوله نړۍ کې یې ناوړه پایلې تر دې حده رسیدلي دي چې هر چاته د مرګ قاصد په کور ،کلي ،اداره ، مسجد او بل هر ځای هر وخت ولاړ دي او د ښه کیدو امکان یې څوک په ذره بین سره هم نشي لیدلې.

پوښتنه پیدا کیږي چې د نیویارک ،بالي ،لندن ، مادرید... ،کابل «دهند سفارت» ،اسلام اباد او د نوومبر په وروستۍ اونۍ کې د ممبیي ښار د تاج محل په هوټل کې د تروریزم عاملین څوک وو ؟ قاطع اکثریت پاکستانیان او پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو .د کوم افغان نوم خو به سهواً هم پدي تورلست کې چا نه وي اخیستې ؟ که داسې نه وې نو دا بې مفهومه غوبل څله په افغانستان کې جوړ دې ؟ او د کوم هدف په خاطر امریکا او انګلیس غواړي په افغانستان کې دعسکرو شمیر نور هم زیات کړي ؟ ستاسې تاریخي شواهد خو داسې حقایق په ګوته کوي چې افغانستان ته دعسکرو ننوتل اسان دي خو دبیرته وتلو پوښتنه کیدلې شي یو ځل بیا دداکټر برایدن څخه وشي. بله پوښتنه دا راولاړیږي چې ایا د تروریزم غم لړلې پیښه یواځې د ۲۰۰۱ د سپتمبر د یوولسمې څخه وروسته رامنځته شوه او که د نړیوال امپریالیزم د نسل کشۍ د پخواني سادیزم جینیتیکي ارث په افغانستان کې یو ځل بیا راتوریدلې دي ؟ اویا دغه خاطر د نړیوالو فاشیستي ، نیو فاشیستي او مافیایي ډلو او سازمانونو پواسطه د تل لپاره ژوندې ساتل کیږي او نه غواړي په هیڅ قیمت یې له لاسه ورکړي ؟ یو متل دي چې «دروغ ګوی حافظه نلري » . رښتیا هم ، کله چې پخواني شوروي اتحاد په

افغانستان حمله وکړه ، د امریکي د جمهور رئیس کارتر امنیتي مشاور بریژنسکي ولیکل چې مونږ روسان وهڅول چې په افغانستان حمله وکړي او پاکستان پدې کار کې زمونږ ملګري وو . حال دا چې امریکا په افغانستان کې د ژنیو د ترون یواځینې ذمه وار او حکم وو . یعنې امریکي خپل ټول تعهدات مات او دروس سره په تباني کې یې د ژنیو د ترون په مقابل کې کودتا وکړه او ټول نړیوال ذات البیني تضادونه یې جفا کارانه د افغان اولس د سر نوشت سره غوټه کړه چې کم تر کم یو نیم ملیون بې ګناه انسانان پکې شهید ، همدومره معیوب او د افغانانو ټولې شتمنۍ له منځه ولاړې. ایا دیته دولتي تروریزم نه وایي؟ مدعي معلوم دې ، اعتراف یې هم کړېدې. که عدالت وجود ولري ، نو ولې یې د محاکمې څخه ډډه کیږي ؟ له بلې خوا مشاور مشوره ورکړه ، د امریکي حکومت د دې په څنګ کې چې ځانګړې ذمه وار وو ، د حملې لپاره یې څه دلیل درلوده ؟ روسان خو د مرستې په خاطر افغانستان ته راغلي وو ،لکه چې یو وخت انګریزان او نن د ملګرو ملتونو او امریکي په مشرۍ د څلویښتو هیوادونو نماینده ګان او نظامیان حضور لري ، هغه وخت خو هر څه د روسانو په قابو کې وو او د دوی په مشوره سر ته رسیدل ، د حملې لپاره د هغوی دلیل څه وو ؟

د امریکي جمهور رئیس جان کندي ، مارتین لوتر کنګ ،پاتریس لومبا ، تروتسکي، ساخاروف ،یأثر عرفات ،اسحق رابین او ډیر نور چا ترور کړل ؟ ولې یې مدعیان نن هم ازاد ګرځي ؟ ایا د فلسطین قهرمان اولس او اسرائیلیان په سوله کې د ژوند کولو حق نلري چې تاسې یې د ځانونو په خاطر ټول عمر جنګول غواړئ ؟ دیأثر عرفات او اسحق رابین ګناه همدا سوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتل وو؟ څه لپاره اسرائیل، پاکستان اود نړۍ په ګوټ ګوټ کې دغه دشراو فساد مرکزونه ساتل کیږي؟

ننني نړیوال او افغاني سیاستونه د تروریزم د پوچ او مهمل عنوان لاندې په داسې کثیر المجهوله معادلو بدل شوي چې هیڅ ډول معلوم فاکتورونه په کې نه په ستر ګو کیږي نو ځکه خو یې د هیڅ ډول حل امکانات هم وجود نلري ،مګر اصیل افغانان یې یو ځل بیا لکه د همیش په څیر دخپل ملي وحدت په مټ دغه ټولي لښکري شاتوري په منډو له خپلې سپیڅلي خاورې څخه وباسي او دامریکي دامپراطورۍ لمن د افغانانو په برکت له نړۍ څخه ټوله او د امریکي په داخل کې به هم هر څوک د خپل خود ارادیت حق ترلاسه کړي .

ددې ټولو خبرو سره سره دا هم یو واقعیت دې چې ټولنه همیشه په سیاسي دیالکتیکی تقابل کې قرار لري او ټولې طبیعي او اجتماعي پدیدي کې انفرادي دي یا جمعي د قضاء او رضاء له مخې که نن نه سبا باید په شعوري توګه ټولنیزو قوانینو یعني ایولوشن او ریولوشن (ریفورم او انقلاب) دټولنې د سیاسي فلسفې په حیث او په نهایي مرحله کې د قضاء او قدر (جبر او اختیار) خدایي عام قانون ته غاړه کښیږدي ،په غیر صورت کې به یې د طبیعي ،اجتماعي او قضایي جبر څپیړې په مخ لګیږي . داسې فکر کیږي چې هغه سبا نن رارسیدلې ،بشري ټولنه شعوري بلوغ ته رسیدلې او د تأمل او صبر کټۍ هم پخه شوې او سره ددې چې ټول خلک وایي چې ددروغو مزل لنډ وي ،خو چیرې دي د حقیقت پلویان او حقیقت یابه دژیوري ؟ داد نړۍ محاکم او قضایي حقوقي ارګانونه «څه لپاره قوانین لیکي چې یې نشي عملي کولې» ؟

دبوش درژیم بشري ضد او غیر مسئولانه سیاست او په افغانستان او عراق باندې د خاینانه حملو په مقابل کې سراسري نړیوال پاڅون او پرته له تبعیضه د اوباما څخه دامریکایي اولس او ټولو نړیوالو د قاطعانه ملاتړ ، دبشري ټولنې د بلوغ دبشارت په معنا دې.

امریکا ډیر لوی ، عظیم او غني مملکت دې ، امریکا ډیر لوی علمي ــ تخنیکي طاقت دې ،امریکا په واقعي معنا او مفهوم تر هر بل ملک کثیر القومي انترناسیونال ملت دې ،امریکا تر هر بل ملک ډیر لوی اقتصادي طاقت دې ،امریکا تر هر بل ملک ډیرلوی نظامي طاقت دې ،امریکایي اولس د جهاني دموکراسۍ علمبردار او ډیر لوی دموکرات طاقت دې ،امریکا تر هر بل ملک د ډیر قوي او فعال دینامیک منجمنټ او مدیریتونو ملک دې ... .او په ټولټاکنو کې د دغسي اګاه او لوی اولس او ټولو نړیوالو بشپړ ملاتړ او خوشحالي د اوباما دلپاره د ستر تاریخي رسالت په خاطر عملي عیني او ذهني شرایط او عظیم پوتنسیال ګڼل کیږي او کله چې یو حاکم او یو جمهور رئیس واک په لاس کې نیولو ته حاضریږي ، باید په خپل قلمرو کې د عدالت او انصاف په تأمین او د واک په ساتلو قادروي ! ! !

اوس په اوباما پورې اړه لري چې کومه لاره غوره کوي : دخپل نړیوال تاریخي رسالت او که د څو تنو خفاشانو چټله سیاسي لوبه او أتالیتار حاکمیت چې په تورتمیو خونو کې پټ دي ، د ځانونو لپاره طلایي هګۍ اچوي ، دامریکي ددموکرات اولس لپاره چې نن دنړۍ یو اځیني مونیپولار طاقت ګڼل کیږي ، لوی شرمونه او د نړیوالو لپاره لوي غمونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دردونه زیږوي. که اوباما د خوشال بابا پریکړه مني ، هغه په لاندې ډول ده.

په دنیا د نو میالي دي دا دوه کاره
یا به وخوري ککړی یا به کامران شي

هو !اوباما د خپل تاریخي رسالت په خاطر ټول عیني او ذهني شرایط ، نړیوال ملاتړ اوټول امکانات په واک کې لري او د زمان تقاضا هم همداسې حکم کوي . که نن یي دا طلایي تاریخي فرصت له لاسه ورکړ ، سبا به ناوخته وي ، د مچ غوندي به ورغوي مخي او پرته د تاریخي تورمخي به بل څه نه وي ورپاتي !

جمعي رسنۍ داسې شاهدي ورکوي ، کوم کسان چې تر اوسه پورې د اوباما سره په اقتصادي ،پولي ، داخلي او خارجي سیاسي ډلګیو او جرګګیو کې راټول شوي دپخوانیو زړو نظامونو پلوي فنکاران او زاړه تجربه کاران دي . د د فاع او استخباراتو پخواني متصدي «رابرت ګیت» داوباما ددفاع د وزیر په حیث ، په دغه اموراتو کې د پوره سابقي ، مهارت او تجربي څښتن ګڼل کیږي او په عراق باندې دحملي او د جنګ د دوام پلوي هم دې . که اوباما د تاریخي رسالت عزم ولري او ددغه کسانو په شمول خپل ټول کاري ټیم پدي متیقن کړي چې بالاخره یو څوک ، یو ټیم او یا قاطع اکثریت د بشریت چې د عقل ،شعور او منطق څښتن وي دداسې یوه ستر تاریخي رسالت پیونر « pionier » او پیش آهنګ جوړ شي ، او دعام بشري سعادت دغه ستر افتخار پخپل نوم ثبت کړي ، او پري نږدي دغه ویاړ د بل چا نصیب شي ، همدغه ده دانعطاف هغه نقطه چې د سرمایي اود قاطع اقلیت د حاکمیت او بلکه

دظلم او ناروا دوران به د عدل او انصاف ، واقعي دموکراسۍ ، د جمعي ښېګڼو او جمعي شعور په دوران واوړي او ټول بشریت به پرته له تبعیضه ،فرد فرد د واقعي خوشبختۍ خاوندان شي . په غیر صورت کې به دغه زړه ګاډی د څو کهنه کارانو په آند په شرمساری سره په زړو لارو کړپیږي او تورمخې به یي دعام انسانیت په نوم پاتې وي .

په وړاندي د جمعي شعور دبري په لور !

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ملي او پښتني قومي وحدت په سیمه کې د سولې ضامن دي !

علامه اقبال په حقه لیکلي چې:

اسیا یک پیکر آب وگل است
ملت افغان دران پیکر دل است
از فساد او فساد اسیا
از کشاد او کشاد اسیا

دافغانا نو ملي او پښتني قومي وحدت د سیمې په لرغوني او معاصر تاریخ کې د سولې او ثبات دیوه ستر عامل او یوائیني ډاډمن تضمین په توګه پریکنده رول لوبولې اوتر ډیره پورې خپل دغه تل پاتې تاریخی رسالت او اصالت ته وفادار پاتې شوې دي.شک نشته چې د افغانانو دغه سیمییز او بلکه نړیوال ستراتیژیک موقف نه یوائې د نړیوالو آبر قدرتونو، بلکه د سیمې دهیوادونو او قومونو د حسادت، قومي تعصب او تنګنظرۍ انګیزه راپارولې ده .جغرافیایي ستراتیژیک موقیعیت او د هند دلویي وچې په لور یوائینۍ ګذرګاه ، بل هغه ارزش دي چې افغانان یې دیرغلګرو سره په جګړو کې اخته او هم د آبدیده فولادي عزم او ارادې خاوندان ګرځولي دي. د قبل المیلاد دمخه د مقدوني سکندر څخه

نیولي تر اوسه پورې چې هر یرغلګر پدې لار دتګ تکل او یا یې د افغانستان د سیمه ییز ستراتیژیک بالاحصار د خپلولو بد نیت کړېدې، برې یې ندې په نصیب شوې او دهرې امپراطورۍ لمن دافغانستان له مقدسې پولې څخه ټوله شویده. هر یرغلګر دا ارمان ګور ته له ځانه سره وړې چې د افغانستان په خاوره کې دې خپل ناولي پلانونه پلي او یا دې په دغه مقدسه خاوره خپل منحوس قدمونه دنورو سیمو په لور روغ رمټ ورواړوي. دې او دا ډول ډیرو نورو عواملو کې د یوې خوا افغانان د تاریخ په اوږدو کې خپل رسالت ته مقید او وفادار ساتلي ، له بلې خوا یې د نړیوال امپریالیزم د ښمنې راپارولې او ور سره د مخامخ مستمر جنګ په پراخه جبهه کې واقع شویدې. همدا سبب دې چې تقریباً د نړۍ ټول جنګونه د افغانستان په خاوره او یا دهغې په نژدې چاپریال کې واقع شوي او د دغه جنګونو ټول ثقلت همیشه د افغان اولس په اوږو بار وو. د تاریخ په اوږدو کې افغان اولس د دغه مقضي جبر له مخې همیشه متحد ، نه ماتیدونکې او تسخیر ناپذیره پاتې شوې او سره د دې چې د ښمن د تاوده ، ساړه، روانې او نورو جنګونو ټولو اشکالو څخه ډډه نده کړې او په ټولو جبهو کې یې په ډیر مهیلیت او بې رحمۍ سره د افغانانو په مقابل کې سنګرونه تاوده ساتلي دي خو هیڅکله پدې ندي بریالي شوي چې د افغان ملي وحدت په صفوفو کې زنګ وهلې کړۍ اویاد شک او تردد فضاء ایجاد کړي .

په کومه اندازه چې افغان اولس دملي وحدت په ساتلو کې ترلې او ثابت قدم پاتې شویدي ، په همغه اندازه ځیني روشنفکران او قومي مشران د خپلې ټولنې د نارسه او خامو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسباتو په کودکانه امراضو اخته او ددښمنانو د هر ډول دسایسو په مقابل کې ضعیف النفسه ، طامع او قوق لعاده اسیب پذیره او معاملګر پاتې شویدي. دافغاني ټولنې د ذات البیني مناسباتو داساسي تضاد او ضعف زړې په همدې غوټه کې ټرلې او دښمن همیشه ددغه لارې په افغان اولس موقتي تسلط پیدا کړې دې . هغه وطنپرست رونړ آندي چې دخپلې ټولنې اساسي مسایل څیړل ، ارزول او مشکلات یې له منځه وړل غواړي ،خپل کار باید دهمدغه اساسي غوټې د سپړلو څخه پیل کړي.

د افغانستان په موجوده وضعه کې مونږ عملاً وینو چې همدغه ضعیف النفسه روشنفکران د سیاسي ګوندونو ،ټولنیزو سازمانونو ، دبشر دحقوقو د کمیسیونونو اود داخلي او خارجي خیریه ټولنو د غړو ،مطبوعاتیانو او نورو ډلو ټپلو په نوم د خپل اولس او وطن سره په علني دښمنۍ کې ددښمنانو د لعنتي سیاست مبلغین ګرځیدلي او په شعوري ډول خلاف دافغاني ،انساني او اسلامي نوامیسو اوعنعناتو دخپل وطن اوهموطن پرضد دهغوی سره د خپلو شخصي ګټو په خاطر پټې خاینانه معاملې کوي . نن د افغاني ټولنې تر منځ په وینو سور غیر قابل عبور خط کښل شوي او افغاني ټولنه یې په دوه نه پخلاکیدونکو متضادوخواوو ویشلې ده. یوې خوا ملي متحد وطنپرست اولس ،روشنفکران او دولتي او قومي مشران او بلې خواته د نړیوال مافیایي امپریالیزم اود مخدره موادو قاچاقبرانو سره په تباني کې لږکی فاسده ، طامع ، خاینه ،بیکانه پرسته ډله دولتي او قومي مشران او روشنفکران قرار لري . دا افغان اولس په تاریخ کې تل همداسې وه خو دنهایي

فیصلي حق افغان اولس تل له ځانه سره ساتلې او داخلي او خارجي معاملګر او یرغلګر یې د خپل ملي وحدت په مټ دتاریخي ماتې سره مخامخ کړي دي. نن هم دقیقاً همغه شیبه رارسیدلې چې افغان اولس د خپلې همیشنۍ تاریخي ارادي زلزلې او انقلاب جوړ او داخري ځواک په استعمال سره بشریت ته د امپریالیستي اُتیلیتاریزم د توري دوري څخه دابد لپاره نجات ورکړي. افغانان هیڅکله د ملي وحدت د مشکل سره ندي مخامخ شوي او نه داخلي اوخارجي دښمنان د ټولو دسیسو سره سره پدې قادر شوي چې د افغان ملي حصار شیرازه ړنګه کړي ، نو ځکه خو په هره لوبه کې بریبهمیشه د دوی په نصیب وو او په ننني لوبه کې یې هم بري حتمي دې. پریږدی چې افغان وطنپرست اولس تل ددغه افتخاراتو واګې پخپل لاس کې ولري او د ټولو دښمنانو د سترګو اغزي پاتې وي .

په افغاني ټولنه کې دځینې ګنده تخمونو رازرغونیدل له هغه وخته څخه شروع شول ، کله چې انګلیسي شرق الهند تجارتي شرکت په ۱۶۰۰ م کال کې ځان د هند لویي وچې ته ورسوه او ورو ورو د هغه ځای په ټولواک نظامي ــ ملکي حاکمیت بدل او همداسې روسي تزاري دولت دخپل حاکمیت لمن د افغانستان تر شمالي پولو پورې و غزوله . ددې دواړو امپراطوریو په خاوره په څلرویشتو ساعتو کې لمر نه پریووت .افغان اولس ددغه لویو آبر قدرتونو تر منځ واقع او تر اوسه پورې د هغوی د جفا سره مخامخ اولکه دغوښت د دانې په څیر دل کیږي. انګلیسي او تزاري امپریالیزم په خپل دوجانبه متضاد تباني او تباین سره هڅې درلودې افغان مقدسه خاوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا په یوجانبه ډول د خیټې لاندې او یا یې په تقسیم باندې سلا مشوره شي ،په همدغه فرصت کې همدغه کسان چې په خپل اولس کې د سیال ژوند جوګه نه وو ، دافغاني ټولنې د نیمګړتیاوو په پرهرونو کې یې هرزه او پارازیت دلدلزار جوړ او د ننني بې شمیره بدبختیو او ناخوالو اساسي عاملین ګڼل کیږي . لکن تاریخي حقایق ګواه دي چې افغان اولس تل دخپل ملي وحدت په قوت هغه د غوښت دانه او زهر مهره پاتې شوې چې د دل کیدو او هضمید وقابلیت نلري او د وطن او اولس دښمنان د تاریخ په اوږدوکې تل ناکام او مختوري پاتې شوي دي. افغان اولس حتا د هر نا انډول جنګ څخه بریالې وتلې او دانګریز او روس په څیر لویې امپراطوری یې ړنګې کړیدي. شک نشته چې افغانانو دغه بریالیتوبونه په ډیرو مالي او ځاني تاوانونو ګاللي او خپلې ټولې مادي او معنوي شتمنۍ یې پکې له لاسه ورکړیدي ، نه مونږ د ټولو دغو بدبختیو څخه لازمه نتیجګیري کړې او نه قسم خوړلي دښمنان ارام ناست دي او د پیړیو په اوږدوکې یې مونږ لکه د سیوري ګوټ په کوټ تعقیب کړي یو . د خپلو روزل شوو اجنټانو پواسطه یې خپل زوړ سیاست (divide and Rolle) برحال ساتلې او جبراً یې پښتانه د جغرافیایي تقسیم له لاري په قومي ویش محکوم او دافغانستان شمال شرقي ، شرقي او جنوب شرقي بهترینې ستراتیژیکي سیمې یې د خپلې هندي مستعمرې پورې وټرلې چې خپل یواځینې قوي دښمن ضعیفه کړي.

په تعقیب یې روسي تزاري امپریالیزم هم په ۱۸۸۴م کال کې په غلچکي ډول د پنجده په منطقه کې په یوه دوه سوه کسیزه نظامي قطعه حمله وکړه او یواځې هغه وخت یې دغه

منطقه اشغال کړې شوه چې افغان قهرمانو ساتونکو د خپلې خاورې د ځمکنۍ بشپړتیا په خاطر تر اخرین تن پورې ځانونه قهرمانانه فدا کړل.

هغوې پدې عمل نه یواځې قومي وحدت مات بلکه افغانستان یې له هرې خوا د ډیرو لوړو صعب العبور غرونو د سلسلې پواسطه په وچه کې محاصره او د افغانانو او پښتني قبایلو د مستقیمو برق آسا حملو څخه یې ځانونه وژغورل . انګریزانو همداسې په ډیر سپین سترګتوب او خاینانه شکل سره د ګندومک په معاهده کې د خپلو معلوم الحاله ګوډاګیانو ناروا حقوق او امن د آمیر محمد یعقوب په وا سطه تضمین او په افغانستان کې دننه یې دملي خاینانو ازادانه فعالیت ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړ . دغه ډول خاینانه دود او دستور بې شرمانه د افغان ملت د ملي وحدت د سپیڅلي ټغر په بوده او تنسته کې وآخټل شو او تر ننه پورې دځینې ناولو او خاینو څیرو په وجود کې د ملي وحدت په سپین څادر را څرګندیږي او دملي او قومي وحدت په ټرلي او محکم ځنځیر کې زنګ وهلي کړې جوړوي.

پدې ډول د نړۍ پدې لویه ستراتیژیکه سیمه کې د انګریزي او تزاري استعمار دځوپیړیو د « لوبي لوبې » په موده کې د دغه خاینانه ستراتیژۍ بنیاد کښیښودل شو . هغوی به په ښکار خپل ګوډاګیان روزل او پالل او ملي وطنپرسته شخصیتونه به یې له منځه وړل او یا لا اقل فرار ته مجبورول او ورځ په ورځ د اجنبي پرستانو لښکرې په زیاتیدو او وطنپرستانو د اختناق او جبر لاندې شپې سبا کولې . ارزشونه په افغانستان کې بې ارزشه او حق نا حق او نا حق حق وو . ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیګانه او بیګانه پرستانو په حکومت کې وطنپرستي پخپله ستره ګناه ګڼل کیږي او په خاینانه او نامردانه لوبو کې وطنپرستانو ته سیالي کول مشکل او ناشوني کار وي !

خو ددې ټولو خبرو سره سره ، لکه چې دمخه وویل شول ، د اخري تصمیم دعملي کولو حق افغان اولس همیشه د خپل ځان سره ساتلې او افغان اولس پدې سیمه کې همیشه ورد زبان ، همیشه مطرح بحث ، همیشه تر ددښمن سترګه سوي او حتا داستعمار په وخت کې یې هم خپل حریت او خپلواکي ساتلې ده . یواځې د افغان اولس دقهرمانانه مبارزو په نتیجه کې انګریزان د متواترو ماتو سره مخامخ او په لره پښتونخوا کې هم کله چې په ۱۹۲۱م کال کې د باچا خان په مشری د پښتنو انجمن جوړ او په ۱۹۲۹م کال کې همدغه انجمن د خدایي خدمتګارو په سیاسي حزب بدل او همداسې ډیر نور ملي مشران او مبارزین د مبارزې ډګرته راووتل ، جنبش منظمه سیاسي بڼه پیدا کړه او کله چې د خدایي خدمتګارو غورځنګ د کنګرس سره اتحاد وکړ اود پښتنو په وجهه د هند د لویي وچې په ګوټ ګوټ کې په انګریزانوورځ په ورځ فشار په زیاتیدو شو ، انګریزان له هند څخه وتلو ته مجبور شول. خو کله چې په ۱۹۴۷م کال کې انګریزان دهند دلویي وچې څخه وتل یواځینې قومونه چې د خپلو حقه حقوقو څخه محروم اود دسیسو اصلي ضربه هغوی ته متوجه وه پښتانه او بلوڅ قومونه وو. باچا خان په خپل کتاب «زما ژوند او جدو جهد » کې لیکي چې کانګرس ورسره بې وفایي وکړه، خو زه دا وایم چې نه یواځې کانګرس بلکه ،مسلم لیګ او انګریزانو هم د خدایي خدمتګارو د حزب سره بیوفایي او دوکه لا څه چې هغوی یې

خپل یواځینې دښمنان ګڼل ،خوله بده مرغه خدایي خدمتګار ګوند خپل دریز ته تر اخره وفادار پاتې وؤ. حال داچې سیاست تحجر نه منې او باید دالستیکیت قابلیت ولري !باچا خان لیکي چې کانګرس هم دعدم تشدد لار غوره کړې وه او خدایي خدمتګارانو هم ، خو عدم تشدد دکانګرس سیاست او دخدایي خدمتګارانو عقیده وه.

سیاست او عقیده له بنیاده کاملاً دوه متفاوتې پدیدې دي. سیاست دنیایي پدیده ده او پایلې یې هم باید پدې دنیا تر لاسه شي. د عدم تشدد سیاست انسان دوستانه سیاست دي ، اسلامي سیاست دي. په دي سیاست کې شرط دادې چې مقابل لوري هم د عدم تشدد په سیاست باندې متیقین کړې او که مقابل لوري دعدم تشدد له سیاست څخه سرغړونه کوي په هغه صورت کې ته هم باید له دفاع څخه سمدستي د حملې وضعیت اختیار او په باصقین سره حمله وړې ، ځکه په جنګ کې دفاع مجبوري وضعیت او موقتي بڼه لري. دوامداره دفاع دضعف او حتمي شکست په معنا ده.مسلمانان د جهاد په وختونو کې هیڅکله یواځې د دفاع په حالت کې نه دي پاتې شوي او حتا اکثر وختونه یې په کمو قوتونو او وسایلو سره ددفاع حالت ته اووختي دي. دعقیدې پاداش خدای«ج»په اخرت کې وعده ورکړېده. د عقیدې لپاره یواځې یقین او منل کافي او ایمان پري لرل پکار دي. خو په سیاست باندې پرته له عقیدې د علم په حیث ثبوت او پوهه هم پکار ده.عقیده د خالق او مخلوق تر منځ رابطه اود انسان په ضمیر او وجدان پوري اړه لري.په عقیده کې شروط وجود نلري . دمثال په ډول بنده د خپل خالق په وړاندې دمال ، مقام یا بل ،مثلاً سیاسي شرط نشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړلې چې په غیر صورت کې یې احکام ونه منې، عقیده بلا قیدو شرطه باور دې. پس خدایي خدمتګار حزب چې د عدم تشدد سیاست یې د عقیدې له مخې منلې وو په چا باندې شروط نشو منلې ځکه هغوی د خپل خدای سره د خپلې نیکې عقیدې له مخې تعهد کړې وو. لکن کانګرس چې د سیاست له مخې د عدم تشدد لاره نیولې وه ،او سیاست د افرادو ، اقشارو ، طبقاتو او مملکتونو تر منځ مناسباتو او راکړې ورکړې ته ویل کیږي ، د انګریزانو او مسلم لیګ سره په تباني کې د پښتنو ،بلوڅو او حتا د کشمیریانو پر ضد د سیسه کې سره سلا مشوره شول. هغوی سیاسي تشخص درلود ،سیاسي ارمان او هدف یې تعقیبوه او ترلاسه یې کړ. افغانان چې د خپلې خوشباوری له مخې د مشخص هدف او ارمان څخه بې برخې وو ،همغسې بې برخې پاتې شول. شاید ځینې کسان ووایي چې افغانانو خپل مشخص هدف او رسالت په سیمه کې د امپریالیستي آبر قدرتونو د جبر او مجبوري شرایطو په سبب نشو تعقیبولې. هغه سیاستمدار او سپاه سالار چې د دښمن په مقابل کې د با المقابل تاکتیک او ستراتیژی جوګه نه وي ،باید د سیاست او مبارزې ډګر ته ونه ووځي چې یوائې د بایلونکي رول ولوبوي بلکه هغوی باید دلوبې ګټونکي او ساتونکي اوسي. سیالي ټولنې پخپله خپل سیاستمداران او قوماندانان روزي ،افغاني ټولنې هم باید د مقدمې جبهې لپاره سیال رهبران او قوماندانان روزلي ،پاللي او وړاندې کړي وي. شک نشته چې افغانان څه پخوا او څه نن د نړیوال امپریالیزم د جبر جفاء او غیر عادلانه جنګونو سره مخامخ وو او دي او تل یې خپله مبارزه د اخري ممکناتو او نا ممکنا تو په پوله پر مخ

وړې او خپل بري یې داور له لمبو او دزمري له کومې څخه تر لاسه کړېدې. اصیلو افغانو خپل د مبارزې داغ سنګر لا همغسې داغ ساتلې او نن که هم دښمنان او دهغوی ګوډاګیان د پخوانی زړې ستراتیژی له مخې یوځل بیا غواړي د وطن او خلکو سرنوشت مجهول انجام ته و سپاري او دافغانانو مجبوري وضعیتونه د هغوی د حقه حقوقو د تحریمولو په خاطر دلیل جوړ کړي ، دا ارمان به د خپلو نیکونو په څیر ګورته له ځانه سره یوسي .

د دومره اوږدې اومفصلې مقدمې څخه زما هدف داوو چې افغانان که لږ دي اوکه بر دملي او قومي وحدت مسایل د مشخصو تاریخي حقایقو او واقعیتونو له مخې یو له بل څخه په دقیق ډول تفکیک او درک کړي ، او هغه داچې:

ـــ لکه څرنګه چې پورته ورته اشاره وشوه ، افغانانو د تاریخ په اوږدو کې خپل ملي ټرون او ملي وحدت ساتلي او دملي ویش سره په هیڅ صورت او هیڅ قیمت نه پخلا کیدونکي دي. که داسي نه وي ، نن به واحد افغان اولس وجود نه درلودې. کوچنۍ ستونځي دیوه کوچني فامیل د غړو تر منځ هم پیښیږي چې اکثراً قابل دحل وي ، او که چیري د حل لار ونلري ، فامیل ړنګیږي . که څوک د افغان اولس وحدت ړنګول غواړي نو د علامه اقبال قول محقق او مصدق دي چې اسیا او نړۍ به هم ارامه پاتې نشي او ټول تاریخي حقایق ددي خبري ګواه او شاهد دي . که جهانیان پدي باور نلري او یا غواړي حقایق تحریف او بل ډول وښایي ، افغانان خو باید چې پرې معتقد اوسي ځکه چې بود ونبودیې په همدي مسئلي پورې تړلې دې !

ـــ دقومي او ملي وحدت د ړنګولو او قومي او ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخړو د را منځته کولو په خاطر نړیوال امپریالیزم د تاریخ په اوږدو کې د هر ډول دسایسو څخه کټه پورته کړي او اولسونه یې په جبري شکل امنیتي ،اقتصادي ،فزیکي او نورو هر ډول مهاجرتونو ته اړ ئیستي دي او یا یې نیغ په نیغه په جغرافیایي ویش محکوم کړیدي. دا ډول مثالونه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې کم ندي اویو د عمده مثالونو څخه یې د پښتون قوم جغرافیایي ویش دي. نړیوال امپریالیزم دا ډول تجربې هم کړیدي چې یو قوم چې د خپل استکبار او غرور له مخې د سیمې او حتا نړیوالو قومونو د عکس العمل سره مخامخ او په ټوله نړۍ کې تیت شوي وو ، په مصنوعي او میخانیکي ډول راټول او دسیمییزو قومونو په مقابل کې یې د شر او فساد په مرجع او منبع بدل او یا ددي کار لپاره د نړۍ په ګوټ ګوټ کې یې نوي ملکونه او دولتونه ایجاد کړي ، چې عمده مثالونه یې پاکستان او اسرائیل دي.

دا موضوعات ډیر وسیع بحث پوري اړه لري ، چې زما د بحث هدف ندې او ممکنه نده دیوې مقالې په امکاناتو کې وڅیړل شي ،خودا حتماً ویل غواړم چې تاریخي پراګماتیزم تراوسه د جغرافیایي قومي ویش او په مصنوعي او میخانیکي ډول خلاف د زماني او مکاني تاریخي فاکتورونو او خلاف دزیربنایي واقعیتونو کوم «مُثُل» او مثال په رسمیت ندي پیژندلې ، نه په پنځو ورځو کې د دغه ډول جوړښتونو بنسټونه استحکام پیدا کوي ، نه پایښت لري او نه په ننني متمدنه نړۍ کې دغه کار شونې ګڼل کیږي. انسانان او اولسونه څه دزړو فلزاتو ټوټې ندي چې په هره دشته کې بې څوک راټولې ، یا یې دکبړ په څیر په کمه بیه خرڅ او یایې په موټرو کې بار اوپه

کومه فابریکه کې ویلې او یا په کومه نامعلومه کنده کې نامعلوم سرنوشت ته وسپاري . ټولنه ژوندی باشعوره کتله ده چې د خپل ښه او بد ،مثبت او منفي سرنوشت په باره کې قضاوت کولې شي.

دافغان اولس د قهرمانانه مبارزو په نتیجه کې شوروي امپراطوری ړنګه ، مرکزي اسیایي او شرقي اروپایي هیوادونه ازاد ، د برلین دیوال په ړنګیدو جرمن قوم یو موټي اوامریکي په قطعي شکست سره جنوبي او شمالي ویتنام یوځاي شو ، هانګ کانګ وروسته له سلو کلونو دوباره د چین دخاوري جزوګړځیده او دابه هم ډیره لیري نه وي چې شمالي او جنوبي کوریا ،کردستان ،افغانستا ،بلوڅستان ، کشمیر ، پنجاب او نورې ټولې سیمې چې په جغرافیایي ویش محکومې شوي دوباره د خپل سرنوشت څخه برخمنې او ټول مهاجرین به هم د مساعدت او علاقمندی په صورت کې و کولې شي خپلو سیمو ته وکوچیږي. پدې باره کې هم نړیوال اوهم ملي اصول او قوانین موجود دي چې باید جداً په نظر کې ونیول شي او په غیر صورت کې دې ، دې کار ته اړ ایستل شي.

په دې ډول د قومونو او اولسونو سر نوشت د اشخاصو او افرادو په ښه او بد نیت او ارادې پورې هیڅکله اړه نلري او نه کله اشخاص او افراد د هغوی سرنوشت ټاکلې شي. زه نه پوهیږم څه ډول ځینې کسان احمقانه هڅې کوي د اولسونو سر نوشت د یوه یا څونسلونو په زماني بعد کې پخپله وټاکي او پایلو ته یې په امید اوسي. خو دا ډول سیاستونه او عقاید پرته لدې چې د اشخاصو او ډلو ټپلو په حماقت دلالت وکړي ، نورې امیدواری ترې پوچي او بې معنا دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۴۷ م کال څخه کله چې دهند د لوېي وچې څخه انګریزان ووتل دنورو قومونو اوملیتونو سرنوشت تعین خود پښتون او بلوڅ قومونه چې د دغه سیمي خلک یې د خپل سرنوشت خاوند ان کړل ،تر اوسه بې سرنوشته پاتې اود FCR «frontier krimes regulation »یعنې د سرحدي جرایمو د مقررې او یا په بل عبارت د ځنګل د قانون له مخې ورسره معامله او کړه وړه کیږي او سرنوشت یې د پولیټیکل ایجنټ په لاس کې ورکړې شوې دې. په دغه سیمه کې اولسونه حق نلري د قانون له مخې د خپلو عادي حقوقو خاوندان اوسي . دا خبره پخپله ددې معنا لري ،ولو که دوی جبراً نن دغه وضعه تحمل کړي ،خو په ضمیر کې پدې اعتراف کوي چې دغه اولسونو دچا دغه ډول پریکړې ندي منلي او دغه غوښت نه دل کیدونکې او دغه زهر مهره نه هضمیدونکې ده .

روسانو هم دشمال له خوا دپراخه ستراتیژیکو سیمو دنیولو پلانونه درلودل ،خو په ۱۹۰۵ م کال کې د بورژوازي او په ۱۹۱۷ م کال کې د سوسیالیستي انقلاب په بریا لي کیدو سره د هغوی دغه پلانونه نیمګړي پاتې شول او د پنجده مسئله هم دنورو سیمو په څیر لاینحله پاتې ده.

اساسي پوښتنه داده ،نن چې په اصطلاح ددموکرسۍ علمبرداران ،بین المللي سوله ساتي ځواکونه او ناتو د ملګرو ملیتونو په مشرۍ په سیمه کې هر اړخیز حکمي حضور لري او بیا هم د پخوانۍ زړې استعماري ستراتیژۍ اود پولیټیکل ایجنټ د ځنګل دقانون له مخې د نسل کشۍ پراخه پلانونه عملي کیږي ، د عدل او انصاف د تحقق په خاطر به له دې څخه پورته نور عیني او ذهني شرایط او منصفه هیئت «ژوري» بل

کوم ، او لر او بر افغانان نور هم کوم مناسب آجل ته ستر ګي په لار دي ؟

په افغانستان کې معمولاً زیاتې شخړې او جنګونه دورونو ، تره برونو ،طائفو ،قومونو او داسې نورو تر منځ همیشه د ځمکې په سر پیښیږي . که چا د خپل کور د حریم څخه نیمه خښته بیرون ایښي ،که چا دچا د پولي څخه یوه لوټه ماته کړي ، پتنې د کورنیو او قومونو تر منځ د پیړیو په اوږدو کې دوام پیدا کړېدې او زه ویښم چې نن هم د افغانانو تر منځ په یوه لویشت ځمکه شخړې او مرګونه روان دي. لکن دا خبره هیڅکله د پوهې وړ نده چې څه ډول نن ځینې افغانان سخاوتمندانه ستر ې ستراتیژیکي سیمي چې دهغوی د متولیانو د ملکونو څخه لس او سل چنده په هر لحاظ با ارزشه او په لسګونو ملیونه افغانان پکې اوسیږي ،د سر او مال سره دا ډول غیر مسئو لانه خلاف دهر ډول انساني دود او د ستور خو لاښه چې ،خلاف د هر ډول حیواني مناسباتو ،چې خپل استوګن چاپیریال په شکل داشکالو (د داکتر عبدالمحمد درمانګر په قول « د خپلو فضله موادو ، په ونو ، تړو او نورو موانعو پوري د خپلو ډډو د مښلو او دخپلو وزغنو او دوجود د بوي او بله هره ممکنه وسیله سره د حفاظت او حراست په منظور محدودوي » ،او په خپل چاپیریال کې ډیر ضعیف ذیروح د غرور په احساس دخپل ټاټوبي څخه شجاعانه دفاع کوي او برخلاف اجنبي حیوان ولو که ډیر قوي هم وي احساس د ویرې او ضعف کوي) (دحرکت خپرونه ،۱۹ پرلپسې ګڼه) ،نپوهیږم څه ډول زمونږ ځینې «هیوادوال» دخوشامندۍ او یا شومو سیاسي تعصباتو په منظور خپل طلایي ټاټوبي چې امریکا نن په لیوني حرص

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره دهغې دخپلولو په خاطر راغلي ،بې قیدو شرطه او داو طلبانه پردو ته سپاري او په دې څرګند حقیقت ځان نه پوهوي چې دې ددې کار صلاحیت لري؟ او که لري یې ،نو دغه صلاحیت دده ته چا ورکړې ؟ او یا دا چې مونږ حیواناتو او خزندوڅخه هم بد تر د وطنپرستۍ ټول احاسات ، غرور ،شعور ،عقل او منطق له لاسه ورکړي او خپل او دبل حریم او خپل حق او دبل حق نه پیژنو ؟ ایا دا ممکنه ده چې یو افغان دې دخپلو شخصي ګټو په خاطر د بیګانوؤ د خاینانه طرحو او دستور او یا دبې ارزشه تنګنظرو له مخې د خپل هیواد او اولس پرضد دا ډول بربنډ خاینانه عمل ته غاړه کښیږدي او د پارلمان ، ټولنیزو رسنیو او اولس په وړاندې دې ددعوه جلب په شکل د دښمنانو د شومو پلانونو د عملي کیدو په خاطر مدعي او حتا هغوی ته دې په جاسوسۍ او دښتورته خیانتونو اقرار وکړي او پرته له پټې او پنا دې د هغوئ ملاتړ نماینده اوسي ؟

سره ددې چې په خیانت کې ارزشونه ، پرنسیپاً د کمیت ،کیفیت او کچې له مخې نه قیمت ګذاري کیږي ، ځکه چې د وړو خیانتونو له لاري لوی خیانتونه هم سرته رسیدلې شي ،لکه نن چې ددغه ډول اشخاصو او افرادو د خیانتونو په ذریعه دافغان اولس لویه غمیزه او ماتم جوړشویدې ، بیا هم څرنګه چې ارزشي کمیتونه او کیفیتونه متقابلاً او متمماً نوي او نوي کمیتونه ،کیفیتونه او ارزشونه جوړوي نو ځکه د هر کمیت خورا کوچني کمیت او د هر کیفیت خورا کوچني کیفیت ، کمیتاً او کیفیتاً بالذاته همیشه د ارزش وړدي.

مفاهیم او پدیدې همغسې چې عام ټولیز ارزشونه لري د هغوی ځانګړو ارزشونو ته هم باید ځانګړي ارزش قایل شو او

یواځې د همدې لارې ملي دموکراتیک ارزشونه پالل کیدې ، روزل کیدې او ملي دموکراسي تأمینیدلې شي . که یو فرد ،قوم،او ملت ځانګړي غرور او شهامت ونلري ، سیال ټولیز نظام نشي جوړولې. یواځې ښه نیشنا لیست ښه انترنشنا لیست جوړیدې اویواځې له دې لارې واقعي دموکراسي تأمینیدې شي. هغه کس ، قوم او ملت چې د ځان د ساتلو او بقاء لپاره پردې طاقت او امسا لتوي او غواړي دهغې پواسطه ځان پایدار وساتي ،هیڅکله د ملي باهمي ژوند جوګه نه ګڼل کیږي اودملي محاط محیط په ځنځیر کې زنګ وهلې کړي جوړوي . همغسې چې په ټولیز ډول دافغانانو ملي وحدت او رسالت د ارزش وړدې ، همغسې په ځانګړي ډول د هر لوی او واړه قوم قومي وحدت او حتا فردي ارزشو نه یوشان د ارزش وړ او یواځې پدې صورت کې افغاني اُسپنیز ملي وحدت منځته راتلاي او تأمینیدلې شي. پدې شرط چې ټول لوی او واړه قومونه منل شوو ملي او بین المللي قوانینو ،اصولو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي او متناسباً خپل او دبل حقوق په رسمیت وپیژني.یواځې پدې صورت کې به ټولیز تصامیم او پریکړې د ملي وجیبي او وثیقي حیثیت پیدا کړي اود ځانګړو افرادو ،ډلوټپلو او اقوامو دمداخلې ، تعرض او ناوړه استفادې څخه به مصئون پاتې وي.

له هغه وخت څخه چې د پښتنو قومي وحدت مات شوې دسیمې او منطقې امنیتي قضایا وو اود افغانستان اقتصادي ،اجتماعي ،نظامي او بین المللي مسایلو همیشه د همدغه قضې څخه رنګ اخیستې،همدغه مسئله د هر فرد ،قوم او واحد ملت په کچه معیار او محک د وطن پرستۍ ګرځیدلې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سیمې ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایلو په همدغه محور څرخیدلې ، له همدغه محراق څخه یې دنړۍ په هر لور انعکاس پیدا کړې او ټوله نړیواله سیاسي فضاء یې متأثره او مکدره کړې او دشرق او غرب په سیاسي انقطاب کې درولې ده . خو کله چې پخپله افغانانو دغه انقطاب ړنګ او سیاست یو قطبي شو بیا هم نړیوال اوسنې سیاست د پښتنو دقومي وحدت درنګیدو څخه متأثر او ټول قضایا په حقیقت کې یوائې په همدغه محور څرخیږي. اوباما پرون « ۲۰د جنوري ۲۰۰۹ » خپل سیاسي قسم په همدغه مسئله یاد کړ او د جنوري له شلم څخه وروسته به هم جهاني سیاست په عمده ډول د افغانستان په مدار څرخي .

پښتون قوم پدې منطقه کې لوی او ډیرو نورو قومونو په څیر غیرتي اود ځانګړي ویاړلي تاریخ لرونکې قوم اود ټولو افغاني ورونو قومونو سره د اُرګانیک ملي وحدت په جوړولو سره په تاریخ کې شکست ناپذیره ګرځیدلې دې. افغاني ویاړنې او غمیزي همیشه شریکي او هیڅ قوم ځان لپاره دنورو په نسبت هیڅکله هیڅ ډول امتیاز ندې قایل شوې او همداسې هیڅ قوم په ځانګړي ډول هیڅ ځانګړې امتیاز او ویاړ نه دې لرلې او که یې لرلې هم دې ، هغه یې دځان نه دې ګڼلې. همدغه اصل په تاریخ کې دافغان اولس د همیشني بریضامن وؤ . ملي ارزشونه او ملي ځانګړني په ملي جوړښت کې د افرادو د حقوقو دتساوي او دقومي واحدونو کمي او کیفي تناسب اصولو ته د وفاداري له مخې ارزیابي او قیمت ګذاري کیږي او یوائې د همدغه اصولو له مخې دیوه ملت دملي وحدت د کیفیت په باره قضاوت کیدلې شي اویوائې دهمدې اصولو په ټینګ ساتلو

سره دهر قوم حقوق په امانت داري او تضمین سره ساتل کیدلې شي !!!

که په پورتني بحث کې مونږ د افغانستان په جیو پولیتیک ستراتیژیک موقعیت او پخپله دافغان اولس په تاریخي مبارزاتي موقف متیقن شوي اوسو چې په تاریخي لحاظ د نړیوال جنګي تیاتر د محراق په توګه پاتې شوې او د ۵۵۰۰ څخه زیات محلي ،منطقوي او نړیوالو جنګونو چې تاریخ ثبت کړي ،اساسي ثقلت او باریي افغانانو په اوږو وړې او سره ددې چې پخپله د سون دمو ادو په توګه استعمال شوي ، نه یوائې پکې نابود او مزمحل شوي نه دي بلکه د افغانانو رول برملا او قاطع او تل د هرې امپراطوري لمن د افغانستان له خاوري او افغانانو په واسطه ټوله شویده. افغانانو که خپل ژوند او ټولي مادي او معنوي زیرمې او شتمنۍ له لاسه ورکړې او جنګي ماشین تل ددوی په وینو څرخېدلې او غوښو فعال پاتې شوې ، نن هم د ملي متحد اولس په حیث په ټولو نړیوالو پیښو کې دافغان متحد اولس شتون دمقابسي او محاسبې وړ او لکه څرنګه چې پخوا وؤ ،نن هم د خپل جغرافیایي او اجتماعي ستراتیژیک وضعیت او موقف لرونکي دې. مونږ د پورتني بحث په نتیجه کې یوه کثیرالجوانب او کثیرالوجهي د پریکړو محراق ته رارسیدلي یو . هره فیصله چې هر چاته ښه ښکاري ،تصمیم دې ونیسي او ودې کړي ، زمونږ خپله فیصله په لاندې ډول ده:

ـــ افغانان په خپله خاوره کې پردې واک نه منې ، نو ملي او قومي ویش یې هم د هغوی لپاره د منلو وړ ندې ؛

ـــ که نړیوال ،په سیمه ،منطقه او نړۍ کې د سولې پلوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسي لازم دي چې د هرڅه دمخه په افغانستان کې سوله تأمین کړي او دا هغه وخت ممکنه ده چې افغانان د خپلو حقه حقوقو څخه برخمن شي ؛

ـــ په اوسنیو شرایطو کې افغانانو ته په افغانستان کې دسولې د تأمین لپاره یوائې یوه لاره موجوده ده ،چې د ملي ترون څخه وروسته د خارجیانو څخه دوتلو غوښتنه وکړي او که نه ووځي ملي قیام وکړي ځکه چې خارجیان په افغانستان کې سوله نه غواړي ، که یې غوښتلې وختي به لا تأمین وې ؛

ـــ هغه افغانان چې دهیواد دننه او دباندې د خارجیانو سره په کارونو بخت دي ،هدف یې یوائې شخصي ګټې اود خارجیانو دناروا اعمالو څخه ملاتړ دې، چې د ملاتړ وړ نه دي. دا کار د افغانانود ملي وحدت حصار ړنګوي او ملي قوت یې کموي. باید له دې کار څخه ډډه وشي ؛

ـــ پخپله ځینې افغانان د خارجیانو سره یوځای د افغانستان په جنګي تیاتر کې نړیوال سراسري نظامي انقطاب ته لمن وهي او نړۍ غیر مسئولانه د دریم نړیوال ذروي جنګ یعنې د قطعي نابودۍ خواته کشوي او په پایلو یې سترګې پټوي ؛

ـــ په افغانانو هر ډول ناوړه مجبوري ګذرا حالتونه راتلای شي ،خو په نهایت کې برې تل دافغانانو په نصیب وو ،لکن ځینې بې احساسه بیګانه پرست افغانان د افغان ملت د دغه مجبوري حالتونو په دلیل د پښتنو د قومي وحدت په مسئله د بطلان کربنه کاږي او دهغې تر شا ځینې تخیلي عظمت منشانه خوبونه وینې ؛

ـــ نن چې په افغانستان کې د ملګرو ملتونو په مشرۍ د

ځلوېښتو ځخه زیاتود نړۍ د وتلو هیوادونو نماینده ګان حکمي حضور لري ، لر او بر پښتانه او بلوڅ قومونه باید په کلکه سره دخپلو حقه حقوقو د اعادې فورمولبندي شوې او لاسلیک شوې ادعا د ملګرو ملتونو نماینده ته وسپاري او په کلکه دې تړې دهغې د حل غوښتنه وکړي او افغان ملت دې د خپل ملي وحدت د مټې په قوت ، په دې لار کې د پاکستاني او انګریزي غلامانو د ګټو ټکونو « سنګ اندازي» مخه ونیسي ؛

ـــ کومه وضعه چې نړیوالو په افغانستان کې رامنځته کړې او دوام لري ،او دهغې له مخې بې ګناه افغانان وژل کیږي اوملي شتمنۍ لوټیږي ، دهیڅ یو اصیل افغان لپاره د منلو وړنده اونه دملي افغاني او بین المللي منل شوو قوانینو سره سمون لري ،هیڅوک حق نلري دغه ډول ناوړه وضعه په افغانانو وتپي ،په افغانستان کې کله هم د نظامیانو زیاتوالي پرابلم ندې حل کړي او نن یې هم نه شي حلولې ،که بارک اوباما په رښتیا د « بدلون» د سیاست پلوي وي باید دبشریت لپاره دغه دشرمه ډکې وضعې ته دپای ټکې کښیږدي او دبهبود په لور ورته بنیادي تغیر ورکړي.

ځینې وختونه چې اشخاص او افراد د خپلو ناوړه عقایدو او افکارو بار پخپله نشي پورته کولې ،هڅه کوي ځانونه لکه پارازیت پخپل قوم وتپي او خپل قوم په خپلو مردارو کې له ځانه سره شریک کړي. قومونه هم ځینې وختونه داحساساتو له مخې ببموړده دځینې افرادو مسئولیتونه په غاړه اخلي . په دواړو حالاتو کې دا ډول اعمال معقول نه بریښي.

کله چې جنرال عبد الرشید دوستم دخپل مربي او رهبر داکتر نجیب الله د سرکوب څخه وروسته د شاه شهید او جادهً

(c) ketabton.com: The Digital Library

میوند د پاچا هي په تخت کښيناست او په لومړيو شيبو کي ئي دري پښتني تور سري په ميوند جاده کي بي پته ځغلولي ،وئي ويل « کجا است پشتونها که از پيش ما خلاص شان کنند » ؛ همداسي کله چي دوستم د شمالي ټلوالي سره په اتحاد کي لا دقدرت څښتن شو ، ما پخپله د راديو څخه واوريدل « دوران پشتونها گذشت ،حالا قدرت دردست ما ميباشد » او کله چي البته کوم متولي به خپلي اشتباه ته متوجه کړي وو ، په سبا ئي د همغي راديو څخه وويل چي « مصؤنيت اقليتها در تحت حاکميت اکثريت تاً مين شده ميتواند » او همدا مسئله ددموکراسۍ منل شوي بين امللي اصل هم ګڼل کيږي . يا کله چي روسانو افغانستان اشغال کړ او دکارمل ډله په قدرت کي وه ډاکتري اناهيتا راتبزاد په تاجکستان کي د خپل سفر په وخت کي ويلي وؤ « برادران تاجک !کمک کنيد به کشوريکه حالا توسط تاجکها حکومت ميشود واختيار آن از پشتونها گرفته شده است» . دا ډول بي مسؤليته اظهارات ځيني کسانو چي د روسانو په موجوديت کي په قدرت کي وو او يا اوس چي په اصطلاح د بين امللي سوله ساتي ځواکونو په حضور کي دواک په ګدۍ ناست دي هميشه کوي او هيڅکله د اولس او وطن سود او زيان په نظر کي نه نيسي او نه خپلو تاريخي مسؤليتونو ته متوجه کيږي . ځيني ډلي ټپلي هم په ناروا او غير مسؤلانه داشخاصو او افرادو په ملاتړ کي راپاڅيږي او هيڅکله ئي بدو پايلو ته نه متوجه کيږي.

ترڅو چي په افغانستان کي اکثريت او اقليت دملي وحدت په ځنځير کي خپل موقف ، موضع ، رسالت او مسؤ ليت ، خپل حق او دبل حق تشخيص او ونه مني او غاړه ورته

کښينږدي، ملي ، قومي او فردي مسايل به هم هيڅکله د حل لار ونه مومي. افغانستان يو ائيني هيواد ندي چي هلته قومي اکثريت او اقليتونه وجود لري ، په نورو هيوادونو کي دغه تعداد له سلګونو څخه هم اوړي . معتبره خبره داده چي «که غر لوي دي په سر ئي لار شته» نو د ملي ، قومي او فردي ټولنيزو مسايلو او قضاياوو د سولئيزاو دموکراتيک حل لپاره هم ملي او بين المللي منل شوي قوانين ،اصول اوبشري موضوعه نورماتيفونه موجود دي ،پدي شرط چي اکثريت ،اقليت او فرد يو تر بله سره واقعبينانه او شرافتمندانه دغه قوانينو او اصولو ته غاړه کښيږدي . په غير صورت کي به ،په ملک کي شخړه او دپردیو ملکونو لاسوهني دوام ولري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هره سیاسي قضیه د حل تاکلي لار لري ! جنګ او زور د افغانانو دغمیزي د حل لار نده !

په پخوانیو افسانو کې به ویل کیدل ، ټولو تور زړو او دیو صفته انسانانو چې هدف به یې شخصي ګټې ،ظلم ، ناروا او دخپلو خلکو زورول وو ،نو ښاري او عامه نظم به داډول وو چې د سپو مخې ته به وانښه او دآسونو مخې ته به هډوکي پراته وو ، دعدل او انصاف دروازې به ټرلې اود ظلم او فساد دروازې به خلاصې وې او هره معامله او سودا به ددغه دود او دستور له مخې کیدله تر څو هر څوک وزوروي او وازاروي . کله به چې کوم ناجي ، دخیر ښېګڼې او عدل او انصاف پلوي انسان دغه دظلم او ناروا ښار ته د نظام د سمون په خاطر داخلیده ، لومړې کار به یې داوو چې ټولي د عدل او انصاف ټرلې دروازې خلاصې او دظلم او ناروا خلاصې دروازې وتړي اود سپو له مخې وانښه د آسونواودآسونو له مخې هډوکي د سپو مخې ته واچوي .

اوباما په ټولو عیني او ذهني امکاناتواو شرایطو سره نن دغه ښار ته چې ټول بنیادونه یې د پلرونو او نیکونو په وینو

،خولو ،زیار او زحمت جوړشوي دي داخل او د ښار د عدل او انصاف دروازي همغسې ټرلې پاتې او دظلم او فساد بازار ګرم او سپي د پخوا په څیر په وښو او آسونه په هډوکو تغذیه کیږي . داسې فکر کیده چې اوباما به د همغه افسانوي ناجي په څیر د ښار د عدل او انصاف ټرلي دروازي بیرته اود ظلم او فساد دروازي به وتړي او دښاریانو لپاره به د ادم خوری او مردار خوری په ځای د مناسبي او متناسبي حلالي روزی او خوړو بندو بست وکړي. نه داچې تاریخي ناجي تاریخي« سپر تاکوس » په دار وځړوي !

په هر صورت د اوباما تصمیم په اوباما پورې اړه لري ، خو افغان اولس خپل تصمیم باید پخپله و نیسي او د تاریخي واقعیت په حیث لکه چې پلرونو او نیکونو یې هیڅکله په خپله خاوره کې پردې زور او واک ندې منلې او نن هم جنګ او زور د افغانانو د غمیزي د حل لار نده، افغانان باید پخپله په خپل ملک کې د افغاني دود سره سم سمون راولي . که چیرې په زور کلي کیدلې نو نږدي په تیرو دري سلیزو ،دري لسیزو او یا د موجوده خاین او فاسد دولت په اوه کلنه دوره کې به لا اقل ددې کار عاملینو ته به د ننني ناامیدیو پر ځای یو څه امید واری پیدا شوې وې او شکایتونه به یې تر اسمانه نه رسیدې او نه به یې له هرې ورځې څخه بلې ته له سخت څخه سخت ترینې سترتیږی او تاکتیکونه غوره کولې او نه به یې د نسل کشۍ نیولې . افغانانو د تاریخ په اوږدو کې یو وار نه دې بلکه په وار وار یې له دې څخه ډیر ناروا او سخت حوادث ځغملي او ګاللي دي. په کار داوو چې د دغه تاریخي درسونو څخه یې لازمې نتیجه ګیری کړې او دوباره پرې دغه حوادث نه وې راګرځېدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

. خو که داسې شوي وای دا د هر یرغلګر شونډک به چا په خاورو پورې سولولې او دهرې امپراطورۍ د ظلم او ناروا لمن به چاد مظلو مانو له خاورې او سرونو ټولولې. هغه وخت به هم لیري نه وي چې د نړیوال امپریالیزم ، نړیوالې مافیا ، نړیوال تروریزم ، نړیوالو ناامنیو ، لجام ګستګۍ او بې بندو باریو واګې دا وار هم د افغانانو په فداکارۍ او همت د ابد لپاره د عدل او انصاف په واک کې پریږدي او یو ځل بیا افغانان د نړیوالو لپاره د ازادۍ ، بشر دوستۍ ،انساني منلي ذات البیني دود او دستور سمبول ،سرمشق او مایه د مباهاتو وګرځي.

نن په افغانستان کې د نړیوال نظم ناظمین ، د بشر د حقوقو د احقاق مدعیان ، د نړیوال قضاوت حکمان ، د جهاني سوسیال دموکراتیزم علمبرداران ، د سراسري بشري عدل او انصاف تأمینوونکي ، په یویشمې پیړۍ کې د علم او تخنیک په خارق العاده امکاناتو اود نړیوال ګلوبالیزم په هرارخیزو مناسباتو او شرایطو کې د نړیوال حکومت او دولت معماران ، او همداسې د نورو سلو او زرو القابو سره د غم ځپلي اولس ټاټوبي افغانستان کې په سل او زر دبیا ابادوني ، سولې او امنیت د تآمین د تعهداتو سره چې حکمي حضور لري او د خپل کامل او مطلق العنان واک په ۷ کلنه دوره کې د هغوۍ په خپل قول نه یوائې چې یوه کوچنۍ مسئله نده حل شوې ، بې شمیره نیمګړتیاوو ،بد بختیو او پرابلمونو د اولس د تباهۍ لپاره خولې وازې کړیدي او ټول نړیوال په ټولو امکاناتو سره د هغې په مقابل کې پرته له بې وسۍ ، ناکامۍ او تسلیمۍ بل هیڅ بدیل او چانس نلري ! دا قانونمنده پایله او مقضي جبر دي چې نړیوالې ټولنې پخپله په شعوري ډول ورسره ځان په جوال

کې اچولې دي او پدې ډول کړو وړو سره که دوۍ بلا خوشې هم کړي ، بلا به هیڅکله د دوۍ ګریوان خوشې نکړي . ځکه چې:

ـــ نړیوالې ټولنې ونه کولې شول په افغانستان کې د خپل اوه کلن حضور په موده کې ابتدایي ترین شکل د نظام جوړ کړې شي ، ځکه چې پداسې شرایطو سره د نظام جوړول ناشونې کار ګڼل کیږي او د نظام په عدم موجودیت کې نور ټول فعالیتونه د صفر سره د ضرب په مفهوم دي ؛

ـــ د جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم د ناقص تصمیم په نتیجه کې ، د ټولنیز ترکیب له مخې د بن د بې بنیاده او بې مفهومه ناقص کنفرانس د ناقصو پریکړو په نتیجه کې په افغانستان کې نظام جوړونه په پردو پورې تړلو عناصرو ، د بشر د حقوقو ناقضینو ، جنګي مجرمینو ، د چور او چپاول عاملینو ، بې سواده او بې کفایته جنګسالارانو او اشخاصو او دیته ورته کسانو ته وسپارل شوه چې نه یوائې د نظام د جوړولو جوګه ندي بلکه د نظام جوړیدل د هغوۍ د قطعي زوال او مرګ په معنا دي .

ـــ نړیواله ټولنه چې نړیوال رسالتونه او مسئولیتونه په غاړه لري او د نړیوال عامه نظم او اداري مدعي ده ، څه ډول پداسې رسوایي لکه د افغانستان په قضیه کې ځان بې اعتباره کولې شي ؟ دوۍ چې په یوه کوچني هیواد کې د نظام په ټینګیدو کې پاتې راغلل د نړیوال نظم اعتماد پرې څه ډول کیدلې شي ؟

ـــ امریکا یو قطبي نړیوال قدرت دي ،په اوله قدمه کې خپل پراخ بنسټه پایدار نظام ته ضرورت لري ، تر څو د نړیوال نظام د نظم رسالت او مسئولیت په غاړه واخستلې شي. کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د افغانستان غوندې کوچنیو او غریبو ملکونو کې د نظم دایجادولو او ساتلو څخه عاجز اوسي او یا په دغه غریبو او بد بخته ملکونو کې دوی دا ډولېې شرمانه د خپلو شخصي ګټو او منفعت لپاره ځانونه شرموي او یواځې د خپلو منفعتي ساحو په لټه کي وي ، دنړیوال دولت او حکومت د تعمیر او د نړیوال ګلوبالیزم پروګرامونه او وعدي هم پرته دخود غرضانه دسیسو او تزویر څخه بل څه ندي. لوی او عامه دخیر ښیګنې پرو ګرامونه د اُتلیتاریستي حرص او آز په ځای د خدای د انساني خلافت سره متناسب او مطابق دلویي رواداری، عدل اوانصاف عقیدي او عمل ته ضرورت لري . نن شرایط دومره ګلو بال او دینامیک شویدي چې پخپله د حوادثو عاملین او مجرمین دخپلو حوادثو دشعاع په محیط کې به پخپله ګیر راځي او دخلاصون چاره ترې نه شي لرلې. نو ایا دغه ډول اعمال پرته له جهالت څخه کوم بل منطق لري ؟

د اوباما نوې ستراتیژي دافغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟

د بوش د نابکاره ټیم په غمجنو دورو کې چې نړیوال یې یو پربل باندې د بې اعتمادی، کرکې او نفرت فضاء ته راکش ، مرګ ،غم او درد یې دهر کور میلمه او ټول جهان یې د داسې مالي بحران سره مخامخ کړ چې په تاریخ کې یې ساري ندې لیدل شوې ،نړیوال سراسري شدید عکس العملونه او اعتراضات او په همدغه زماني مقطع کې د امریکې د جمهوري ریاست په ټولټاکنو کې د اوباما څخه د امریکایي ټولنې د مختلفو اقشارو قاطعانه ملاتړ په ننني یو قطبي نړۍ کې نړیوالو ته ددې زیرې ورکاوه چې نړیوال امپریالیستي نظام نور دژوند حق له لاسه ورکړي او حتماً به د نوي عصر د علمي ــ تخنیکي انکشافاتو او د بشري متقابلو حقوقو او وجایبو سره سم د ټول بشریت لپاره د منلو وړ یو نظام جوړوې او د دغه رسالت ناجي به هم د محرومي طبقي نماینده د اوباما په څیر یو کس وي چې په ارزش یې پوهیږي

جمهور رئیس اوباما سره ددې چې په ډیرو ټولنیزو مسایلو او بین المللي پرابلمونو کې لکه د ذروي وسلو تحدیدول ،د ګوانتانامو د زندان ترل ،د روسیې او شرق سره په مجموع کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مناسباتو له سره غور کول ، د اسلامي نړۍ سره د دښمنۍ پرځای د نسبي د روغي جوړي لار خپلول ، د شخصي او خصوصي زندانونو له منځه وړل او ځینې نورو مناسباتو کې چپ لورته شني اشاري ورکړي ، خو په افغانستان کې د بګرام ، قندهار او نورو شخصي زندانونو په هکله يي چوپتيا اختيار کړه اود افغانانو په قضيه کې د اوباما نوې ستراتيژي زړه په زړه پاتې او د قاطعانه نظامي عمل سره چراغونه يي بل پرېښودل . د افغانانو لپاره دا کومه دتعجب وړ خبره نه وه. ځکه ، کله چې امريکايي حکمرانانو لپاره افغانان دمبهاتو او ويار شمله وه او دوی ته يي د کمونيزم داژدها څخه نجات ورکړ ، چې شپه او ورځ يي تري ارام خوب نه درلود ، د ژنيو د معاهدې دیوا ځينې مسئول حکم په حيث کله چې روسانو او شمالي ټلوالې په افغانستان کې ديوه ملي دولت دجوړيدو په مقابل کې کودتا وکړه ، امريکايانو نه يوا ځې د افغان اولس ننګه ونه کړه ، بلکه په ټيټو ستر ګو يي وويل « مونږ د افغانانو په کورنيو چارو کې لاسوهنه نه کوو » او په راتلونکې کې يو ځل بيا په خړ ستر ګتوب د افغان اولس په مقابل کې دنومورې کودتا په ننګه ودريدل. نپوهيږم او س چا اجازه ورکړې چې په افغانستان کې لاس وهنه او ورانونه کوي او په لسګونو زره نظاميان او ملکيان يي بې پوښتنې او بې پاسپورته ، نه يوا ځې د افغانستان خاورې ته داخل ، بلکه په توره د خلکو په کورونو ورننووځي او سر ، مال او ناموس يي لوټوي؟ دتعجب وړ خبره داده چې اوباما په داسې وخت کې په افغانستان کې د قاطعانه او بلکه بيرحمانه نظامي عملياتو غږ پورته کوي چې د اوباما دولتي او استخباراتي مسئولينود افغانستان د دولت ټولې پخوانۍ خبرې تأئيد کړي چې د القاعدې او تروريزم جړې په پاکستان او بالخصوص په پنجاب او سند کې ښخې دي او راتلونکي

عمليات به په همدغه وضع الجيش متمرکز وي. لکن اوباما د توقع په خلاف پاکستاني دولت ته، خو په حقيقت کې آي اس آی ،ته د پنځو کلونو لپاره هر کال يو نيم مليارد دالره ښکاره مرستې منظوروي ، د جاپان په غونډه کې ورته شپږنيم مليارده ډالر پيشنهادوي اوبرخلاف د افغانستان لپاره ۴۰۰۰+۱۷۰۰۰ په ټولو نظامي تحهيزاتو مجهز نظاميان، نظامي وسايل اووسايط ،روبوت (ميخانيکي کمپيوتري سړيګوتي Roboter) او سبا به امبريون (بيولوژيکي مصنوعي انسانان Embryon) وراستول کيږي او دعملياتو پچه هم د ډيورنډ دتش په نامه کرښې په دواړو خواووافغاني پښتني غمجني سيمې په نامه راووتله . څه عجيب تصادف چې دغه ناوړه زړه ستراتيژي ورسره پيړۍ پيړۍ نه شليدونکي مختورن اړيکي لري. که په افغانستان کې ددولت او مخالفينو ترمنځ تش په نامه جوړ جاړې يوا ځې د بې شميره قيوداتو له مخې ممکن ګنډل کيږي ، دپاکستان دولت لپاره دغه مساعدتونه مصلحتاً بې قيدو شرطه برابريږي. هغه ستراتيژي چې انګريزي امپرياليزم دځونورو جريره نماوو سره چې موقعيت يي په نقشه کې په ذره بين سره نه ليدل کيږي ، څو پيړۍ دمخه د اسيا ،امريکا ،افريقا او استراليا د لويو وچو داستعمار او استثمار لپاره غوره کړې وه او ترننورځې پورې يي نومورې هيوادونه په مختلفو ډولونو له يوې ورځې څخه بلې ته لا په زياته کچه استثماروي او دګلوبالیزم په دوران کې يي سوپر ګلو بال ابعاد پيدا کړي دي ، ننهم د انګريز ، دهغه ناخلفه خلف او دپاکستان د بې تاريخه زيږندې بقاء دانعطاف په يوه نقطه کې تقاطع پيدا کړي او اوباما د خپلې نوې ستراتيژۍ په عوض همدغه ستراتيژي زړه په زړه د افغانانو د اذلي سرنوشت په حيث عملي کول غواړي.څه ډول اوباما په يوه خوله دافغانانو سره هم دښمني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دوستي کولې شي ؟ څه ډول اوباما دوه هندوانې په یوه لاس کې نیولې شي ؟ څه ډول اوباما په دوه جالو ودریدلې او خپله پایداري ساتلې شي ؟ څه ډول اوباما کولې شي د افغانستان سره د دښمنۍ په ډګر کې هم خپل حضور او هم د افغانستان او پاکستان متقابل دوستانه اړیکي وساتلې شي ؟ دا به تاریخ ثابته کړي !

د افغانانو سره د دښمنۍ پایلې معلومې دي . څومره چې افغانان په دوستۍ کې ډیر ښه او رښتیني دوستان ګڼل کیږي ، په دښمنۍ کې تر هم بل سخت سره دښمن نه شي پیدا کیدلې. اوباما پداسې مساعد وعیني او ذهني شرایطو کې د سیاست په ټغر قدم ایښې چې د هر سالم افق په لور د قدم اخستلو امکان لري او همدغه د ننني عصر مقضي با القوه او با الفعل حکم ګڼل کیږي ، نپوهیږم ولې یو ځل بیا اوباما د داسې ناکامې ستراتیژۍ د ازمیښت هڅه کوي چې تاریخ په ذوال محکومه کړې او د هغې ظهور اصلاً قانوني او حقوقي مشروعیت نلري. د غه ډول د باروتو زیرمې چې د جهان په مختلفو نقاطو کې ذخیره شوي او په هره جرقه بین المللي دښمنۍ او کړکیچ رامنځته کولې شي ، باید د نړۍ له مخ څخه نابود او د امریکي د نوي دموکرات دولت ستراتیژي نباید په تاریخي لحاظ د دا ډول محکومو ستراتیژیو سره سمون ولري.نن چې د ډیورنډ د تش په نامه کرښې دواړو خواوو ته د پاکستان د بقاء په خاطر د انګریز زړه ستراتیژي له لیري څخه د بې پیلوټه الوتکو (رهبري شوي بمونو) ،راکټونو ،توپونو او له لوړې ارتفاع څخه له B-52 څخه کور کورانه بمونو په زور عملي کیږي ، پخپله د دغه ستراتیژۍ د تاریخي محکومیت په معنا دي. په نظامي ادبیاتو کې دیته نسل کشي وایي ، ځکه چې پداسې مواردو کې مشخص

اهداف نشي تعقیبیدلې او منطقي دانسانانو او نورو ټولو

ژوندیو موجوداتو سره یو ځای له منځه وړل کیږي. مشروع ستراتیژی، زور ،ظلم او ناروا ته ضرورت نلري او د بین المللي منل شوو اصولو له مخې یې باید هر څوک ومني. اسرائیل په فلسطین کې فلسطینیان اول له منځه وړي او وروسته یې په تور لست کې نیول کیږي. دلته هم کوچنیان ،ښځې ،سپین ګیري او بسته فامیلونه له منځه وړل کیږي او وروسته تر دوه کلن ماشومه پوري پرې د القاعدي ټاپه وهل کیږي. پخپله امریکایي مقامات پدې قانع دي چې القاعده په سند ، پنجاب او عربو کې ناست دي او یا همدغه پاکستاني الاصله او عربي الاصله کسان چې په امریکا او اروپا کې استوګنه لري او د د غه ملکونو تبعه ګڼل کیږي ، دهشت ګرانه اعمال سرته رسوي . که پښتانه جنګیږي د خپلې عقیدې ،دین او خپلې خاورې په خاطر به جنګیږي . د عقیدي تقدس او د ټاټوبي ساتنه د هر انسان حق او د ملګرو ملتونو په منشور کې تسجیل او ټولو هیوادونو په اتفاق دا خبره منلې ده. په دغه ډول اظهر المن الشمس رسوا سیاسي لوبو کې باید اوباما د لوی جهاني مونیپولار طاقت په نماینده ګي ځان ښکیل نه کړي ، او که غواړي په دغه چارو کې مداخله وکړي ،باید د حل عادلانه لار یې ولټوي. که د غیر عادلانه لارو د دغه قضي حل ممکن وې ،تر اوسه پورې به سرته رسیدلې وې.

د جورج ډبلیو بوش په اته کلنه دوره کې د هغه رسوا او په جاني جرمونو تورن او محکوم ټیم د ټولې نړۍ په کچه د دښمن قوتونه یو تر بله سره د دوئیل « تن په تن جګړې » په پوله ودرول او د مرګ قاصد هره ورځ د هر کور دروازه ټکوي او نړیوال یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاقت فرسا فزیکي او روحي فشار لاندي دلیونتوب تر پولې رسولي دي. کوم ټیم چې په افغانستان کې ، دجورج بوش په دوره کې د واک په ګدۍ کښینول شوې ، هر کس یې په جنګي جرمونو ، د بشر له حقوقو څخه په سر غړونه ، د مخدره موادو په کرکیله او قاچاق ، اختلاس ، رشوت، غصب ،غبن ، اختطاف او بې شمیره نورو ورانکاریو مجرم او متهم ګڼل کیږي . بوش غوښتل د هغوی په واسطه په افغانستان کې ټولنیز ،حقوقي او قانوني نظام جوړ کړي ، چې اصلاً باید پخپله دحاکمانو په سرکوب تمام شوي وای. ځکه خو نه یواځې دغه نظام جوړ نه شو بلکه په لسګونو ملیارده ډالر چې د افغانستان سره مرستې شوي ،د خارجي او افغاني ټیمونو تر منځ درغل شوي او نن یې یواځې یو پر بل باندې پوچ تهمتونه او دعوې پاتې دي . داسې معلومیږي چې داولسمشرۍ د ټولټاکنو په درشل کې د بارک اوباما حکومت ددغه ستري فاجعې سره په بې حوصله ګۍ او سطحي برخورد کوي او ددغه ټیم د بې شمیره کسانو له جملې څخه چې یوځل بیا په تقسیم د نعماتو ، لکه د مچانو په مرداري راټول شوي ، په پټو سترګو یو تن په اصطلاح داولسمشر په حیث وټاکي . دا به دافغان اولس په حق کې د اوباما (د امریکي د عملي سوسیال دموکراتیزم علمبرداري او د بشر دحقوقو حافظې ټولنې)داسې نه بخښونکې ګناه وي چې پخپل عمر کې به یې تلافي نه کړې شي !

د حرکت خپرونې
"پنځمه کلیزه"

د افغانستان،افغان اولس ،افغانیت او پښتونولۍ سره زما مناسبت ،لکه د حرکت دمفهوم سره،د ځانګړي مستعار نوم ،د خپرونې د نوم او دعلمي تیزس د نوم په حیث درپې اړخیزه ،د بل هر ارزش څخه با ارزشه او ددغه ارزشونو په وړاندې زما دریز یواځې دهغه شاعر په قول چې وایي:

چې زما د بڼ اغزي ته کاږه ګوري
وایم اور شوې د هغه په ګلستان

به همیشه یو شان پاتې وي. پنځه کاله دمخه ما د خصوصي مطبوعاتي فعالیت په پیل سره خپل دغه دریز هیواد ،خلکو ،خپل علمي تیزس او دنړیوالو ذات البیني مناسباتو په باره کې په لنډ ډول داسې فورمولبندي او دخپلې خپرونې له لارې مې د نړیوالو تر اګاهي او پوهاوي رسولې وو .

حرکت د یوې خپرونې نوم دې چې دمطبوعاتي نړۍ په ورشو نوې قدم ږدي.دغه نوم که پرون د شخصي یا کورني تخلص،نن د خپرونې دنوم او سبا ته به د پوهانو په شریکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي څېړنیز متود او یا نوي فلسفي مکتب بدلیږي ،په ټولو حالاتو کې ددغه فلسفي ــ فزیکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقولې لوی جهاني تکويني ماهيت تل په نظر کې وو او اوس هم پدې عقيده يم چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دې چې ټولې پديدې او واقعيتونه يوائې دعلمي منطق ،استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنيگريو ، په پوره امانت داری سره څيړي او دتل لپاره په علمي اصولو او قوانينوباور لري او ورته وفاداره پاتې کيږي.

دا نومونه به هيڅکله شخصي ځانگړې اړه ونلري اوويار به يې دهغه چا په نصب وي چې پدې لار کې زيات زيار وگالي ، زياتې بريا و ې ترلاسه کړي او ددغه نوي فلسفي طرز تفکر د قوانينو او مقولو دفورمولبندیو په سيستماتيک تشکل اوديوه نوي فلسفي مکتب دارگانيک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پايدار او چټک قدمونه واخلي.خو زما په عقيده دغه ډول پديدي به هميشه دعصر او زمان دجمعي شعور مظهراود حی علی الفلاح چيغه وي چې يوه تاريخي مرحله په بله اړوي،د اولسونو دقيوداتو کړی ماتوي ،نوې ساه ، نوې تحرک او نوي ازادي ګاني وربښي ، نو ځکه يې ويار او ګټې هم جمعي او شريکي وي.

دا خپرونه چې ټول سياسي ،ټولنيز او اقتصادي مسايل به په عام ډول علماً ځيړي خو په خاص ډول به دنوي فلسفي فکري نظر او لار تعقيبوي ، نو ځکه يې د « **حرکت** »په نامه نومؤ . حرکت په عالم الاسباب کې د خدای دلوی علم دعامې قانونمندی او دهغې دټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې دټولو پديدو دظهور او متقابلو اړونده مناسباتو دعلت او معلول مسبب ګڼل کيږي. دالوی جهان موجود دې ځکه چې متحرک دې او متحرک دې ځکه چې موجود دې.دا جهان

همغومره متنوع ،متفاوت ، رنکارنگ او متغير دې لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت ، رنگارنگ او متغير دي. دا جهان همغومره ابدي دې لکه څوره چې حرکت ابدي دې.لوی خدای دخپل لوی علم دعامې قانونمندی له مخې دلوی جهان او حرکت متقابل ابديت او موجوديت يو تربله سره لازمي ابدي علت او معلول ، قايم با الذات اوخلل ناپذير ګرځولې او يوائې دقضاء او قدردلوی علم دجبر او اختيار له مخې په کې تغير او تصرف ممکن ګڼل کيدې شي.

پدي ورستيو وختونو کې په افغانستان اود هيواد له پولو څخه بيرون ډيري خپرونې خپريږي. هغه څوک چې په ايماندارۍ سره دغه کار سرته رسوي او هدف يې ټولنيز خدمت اوسې ، مونږ يې هرکلې کوؤ . ددغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً ډېرې کسان خپله خپرونه ، مجله ، اخبار او داسې نور بې طرفه ، ازاده ، مستقل ، ملي ،اسلامي او داسي نورو نومونو باندې نومويږ.زما په نظر ، هر يو نوم چې چا پرې خپله خپرونه ، ټولنه ، حزب ، اخبار ،سازمان او حتا خپل ځان نومولې ، په هره يوه نومونه کې مشخص طرف ، دريز ، مرام ، او هدف وجود لري. زه نه پوهيږم چې څه ډول مونږ ددغه څرګندو مفاهيمو ترشا اګاهانه ، ناخود اګاه او يا تجاهل العارفانه خپل ځانونه ،اهداف او يا خپل پاک اوناپاک ارمانونه پټوؤ ؟ حال داچې دغه ډول د مفاهيمو تحريفاتو ، بدعتونو او نورو لکه انتر ناسيونالېزم او استعمارد توري پردې تر شا چې غربي نړۍ خپل امپرياليستي ناولي ارمانونه ترنن ورځې غواړي پټ وساتي ، يا هتلر د ناسيونال سوسياليزم ، شوروي اتحاد د سوسياليزم او کمونيزم او ځيني نور دپاکو ديني عقايدو اسلاميزم ،بوديزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

،عیسویت ، یهودیت او نورو څخه هم غواړي ناوړه استفاده وکړي ،د پاکو او مقدسو ارمانونو څخه د دغه ډول غلوونکو هڅو او ناوړه ګټې اخیستنې لا پخوا رسوا شوي او حتا په ګرم بازار کې نور چلش نه لري.

مونږ ټولې دغه ډول پدیدې نسبي ګڼو ،نو ځکه له لومړۍ ورځې څخه وایو چې مونږ هیڅکله بې طرفه نه یو .مونږ تاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو . زمونږ طرف له هرڅه دمخه زمونږ ګران هیواد افغانستان ، افغان اولس، دهغوی ملي ګټې ،منلي رسوم ، عنعنات ،عقاید او مقدسات او وروسته له هغې بین المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ایمانداری به یې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو .

د ازادۍ، استقلال او ملي موقف په باره کې زمونږ نظر دادې چې دقضاء او قدر دعام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس ،، هر دولت او هر څوک پرته له امتیاز څخه مجبور او مکلف دې یو شان بین المللي عامه نظم ، منل شویو تعهداتو ،قوانینو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي. دسر غړونو په صورت کې به زمونږ دریز دهمیش لپاره متقابل وي.

د ملي او بین المللي تناسب په سیالۍ کې به زمونږ موضعګیري دتل لپاره د بین المللي اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره سره دملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زمونږ دافغانانو او دیوه ملیارد څخه زیاتو مسلمانانو برحق دین دې. مونږ د اسلام په مقدس دین پابند او کلک معتقد یو. د نورو ادیانو دپلویانو درناوي کوؤ ، په مقابل کې

یې دجبر او زور استعمال روا نه بولو او یوائې د «وما علینا الا البلاغ» اصل او حکم ته معتقد یو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپین ستر ګتوب سره تروریزم ،بنیاد ګرایي او یا بل هر ډول خرافات د اسلام په نوم پورې تړي او پدې بهانه خپل ناروا سیاسي اهداف عملي کول غواړي ،زمونږ لپاره هیڅکله دمنلو وړندي او پدې باره کې سپیناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو .

مونږ افغانستان دټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنۍ او بې اتفاقۍ چې دمغرضو هیوادونو او دهغوی دلاسپوڅو لخوا دورونو قومونو ترمنځ ایجاد شوې ،له منځه وړلو او دوروړۍ دباورې فضاء درامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ . مونږ پدې کلک باور لروچې دافغان اولس خوشبختي ، پرمختګ او پایښت په ملي وحدت کې دې، افغانستان یوشان دټولو افغانانو ګډ کور دې . هغه به دسترګو دکسي په ځیر دبین الافغاني او بین المللي منل شوؤ اصولو او قوانینو له مخې په پوره ایمانداری او تقوا سره ساتو .

مونږ دګاونډي ، اسلامي او دنړۍ دټولو هیوادونو سره د بین المللي قوانینو او اصولو سره سم سیال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پابندي خپله ملي ، اسلامي او بین المللي مسئولیت او دبن ګڼو او دمتقابل لوري څخه هم همدغه ډول تقاضا لرو .

مونږ په بین المللي منل شوؤ قوانینو ،اصولو ،تعهداتو ، منشورونو ،پریکړو ،...باندې دټولو لویو او وړو هیوادونو یو شان پابندي غواړو او داکاردبین المللي نیکو اړیکو ،دتروریزم له منځه وړلو اونړیوالې سولې دتأمین عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یواځینې ضامن

بولو. نړیوال منل شوي قوانین، اصول او نورماتیفونه چې په نړۍ کې د ټولنیز عدالت، نړیوالې سراسري سولې او په سوله کې د ټولو نړیوالو د یوشان سولییزګډ ژوند او د ټولو افرادو مساوي متقابل حقوق او وجایب تأمینوي، منل او ملاتړ یې د هر اولس او هر چا لپاره یو شان حتمي او ضروري ګڼو.

پنځه کاله پوره مونږ د خپلو هیواد والو او دوستانو د بې غرضه او بیشائیبه مرستو په ملاتړ د غه ارمان په پوره رښتینولۍ او امانتداری سره روزلې او پاللې او لدې وروسته هم زمونږ دغه عزم او نیت نه ماتیدونکې او خلل ناپذیره دې. زه د خپلو دغو دوستانو او هیوادوالو دنیکو مشورو او ملاتړ څخه د زړه له کومې مننه کوم.

کوم شې چې ما ډیر زوروي، هغه په علمي سفرکې زما یوازیتوب دي. شک نشته دغه ډول علمي سفرونه معمولاً یواځي وي. خو دا هیڅکله د دي معنا نلري چې څوک دي، د ملي، قومي، ژبني، مذهبي او نورو تعصباتو او تنګنظرۍ له مخې، د علم څخه د کرکې دلایل ولټوي. زه دیوه افغان په حیث د علم او قانونمندۍ نه خبري کوم، زه مدعي نه یم چې ټولي خبري مې رښتیا دي، زه غواړم ستاسي انتقادونه واورم، ما له لغزشونو او ښو ئیدو څخه وژغورۍ، لا اقل یوه د حق خبره اظهار کړي، له ما سره هرڅوک هر نیت او تعصب لرلی شي، خو د علم سره تعصب لرل بې معنا او بې مفهومه ځکه دې چې علم قضا، دیتر منیزم او جبر دې، او د جبر د تعمیل مخنیوي هیڅوک نه شي کولې. د بلې خوا علم ټولنیزه پدیده او او هیڅوک حق نه علمي

لاسته راوړنې خپل شخصي مال او متاع اویا په ځان او یا بل شخص پورې وتړي. نو په هغه صورت کې چې علم ټولنیزه او لاسته راوړنه اوسې او یواځې په ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل تر سره او یواځې همدغه ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل یې لازمي او کافي شرط ګڼل کیږي، نو تعصب او تنګنظري ورسره په کوم دلیل ممکنه ده؟ د علم سره بد د ځان سره بد او ښه یې د ځان سره ښه دي.

کوم ازمایش او کومه جفاء چې د افغانستان په جنګي تیاتر کې د افغان اولس سره نژدي دیرش کاله د نړیوالي او داخلي افغاني مافیا لخوا د ټولو منل شوو قوانینو او نورمونو په خلاف دوام لري، هیڅ توجیه او دلیل ورته وجود نلري او نه بې ګناه او بې دفاع افغان اولس د دي سزاوار ګڼل کیږي. په افغانستان کې او سنۍ وضعه او حالت د جنوسایډ او نسل کشۍ څخه پرته په بل ډول نشي تعریفیدلي. تر اوسه پورې ډیر په جنګي جرمونو ټورن جنګسالاران د افغانستان په جنګي تیاتر کې واز مایل شول، خو وضعه له یوې ورځې څخه بلې ته بدتریږي او دا ځکه چې د وضعې ښه کول د هغوی هدف نه دي. انګریزانو د خپلو پخو انیوناوړه اعمالو د ناوړه پایلو تجربو څخه لیکلي چې: افغانستان ته دلښکرو ننوتل اسان کار دي، مشکل یې ساتل او له هغې څخه بد تر یې وتل دي. په برطانوي لښکرو بیا هغه پخواني قیامت راغلې دي. مونږ همغسې چې د افغانانو د مرګ ژوبلې پلوي نه یو، د بهرنیانو مرګ ژوبله هم نه غواړو. معلومیږي چې بهرنیانو په افغانستان کې د لښکرو خو لا څه چې د قرارګاهو د ساتنې استعداد او توان له لاسه ورکړې دي، نو ځکه یې دقوماندې د ګرځنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوایي محلاتو لپاره «اواکس» الوتکي استخدام کړي دي. افغانان زور نه مني ، یواځې ښه نیت مني. راشی ټول خپل ښه نیتونه ددغه ستونځي د حل لپاره سره یو کړو. په غیر صورت کې به یې پایلي لکه دتل په څیروي . د بلې خواپه افغانستان کې ستاسې ننني د نسل کشۍ او غیر انساني د جنوسایډ پرو ګرامونه ، چې تاسې یې د خپلو خلکو څخه په هزار نېرنګ او فریب پټ ساتی ، لکه څرنګه چې نړیوالو ته رسوا یاست ، خپلو خلکو ته به هم رسوا شئ.

دموکراسي او انتخابات

څه واده به دهغي خواري دختروي
چي نکریزیي خپلي وینې دځیګروي

سره ددې چې دموکراسي او انتخابات لازم و ملزوم او انتخابات ددموکراسۍ لپاره لازمي شرط ګڼل کیږي ، خو په نننیو نړیوالو سرمایداري منا سباتو کې یواځې انتخابات دي چې دموکراسي یې د سرمایې په بې مفهومه ببروکراسۍ او د حاکمې طبقې په دیکتاتوری اړولې ده.

د قانون ،سیاست ،حقوقو ، ټولنپوهني ،ټولنیز عدالت ،سولې ، دموکراسۍ او ټولنیز سوکاله ژوند پوهانو ، پلویانو او مبارزینو پدې خبره اړو فکر ندې کړې ،کله چې دحکومت دبقاء عامل او وسیله (لکه چې د لغوي او اصطلاحي معنا او مفهوم څخه یې واضح او څرګنده ده)، تحکم ، برلاسې ، واک ، اقتدار ،پولیس ،اردو او جاسوسي سازمانونه اوسي ، څه ډول دد موکراسۍ په عامل او ضامن بدلیدلې شي ؟ دموکراسي او حکومت دوه متضادي دیالکتیکي پدیدي دي چې یو بل نفي کوي او سرمایه د حکومت دتحکم نا بکاره وسیله او عامل ګڼل کیږي.پولیس ، عسکر ، لښکر ، چاکر ، نوکر ،توپ ،ټانک ،طیاره ، اداره ، قانون ،حقوق ، مطبوعات ، دموکراتیک

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهادونه ، بنیادونه ، ارګانونه ، انستیتوتونه او دیته ورته مؤسسات چې د حکومت څخه د اولس د نجات ضامن ګڼل کیږي د سرمایې خاوندان یې د خپلو سرمایو په قوت په اصطلاح د خپل منتخب حکومت په زور ، ددې په عوض چې اولس دغه ټولې اداري پخپل واک کې ولري ، حکومت غصب او په انحرافي شکل یې د اولس پر ضد په ډیر بې رحمانه شکل پکار وي. دموکراسۍ هیڅکله وجود نه درلود او نه به یې ولري او په اصطلاح دموکراتیک استثمارد تاریخ په اوږدو کې د حسابې تصاعد په کچه نه بلکه همیشه دهندسي تصاعد په کچه لوړ تللې دې . هره دموکراسي یعنې د معین ټولنیز ـ سیاسي نظام او ټاکلي متشکل حکومت دیکتاتوري او دنن ورځې دګلوبالیزم په کچه حاکمې طبقې بې حدو حصر استثمار ګڼل کیږي. ننې سیاسي ـ ټولنیزم نظام یعنې ننې نړیوال مونیپولار امپریالیستي حکومت او اقتدار، یعنې نړیواله سرمایداري مافیا او یا په بل عبارت نننۍ سراسري نړیواله کرکه او نفرت ،ترور ،وحشت ،بربریت او یو تر بل وژنه او با الاخره عامه تباهي. ځکه چې سرمایدار ځان او اولاد له لاسه ورکولې شي ،خو سرمایه نه.

نابغه عالم او شاعر ګل پاچا « الفت» لیکي:

په لښکرو ، په عسکرو پهره دار
خزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نشي
په توپونو ، په ټانکونو زرهدار

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَـٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (١٣) ۞
ترجمه : اې خلقو بیشکه مونږ پیدا کړي یې تاسې (ټول اصلاً)

له یوه سړي چې (ادم) او له یوې ښځې چې (حوا)ده او ګرځولي یې مونږتاسې څانګې او قبیلې قبیلې لپاره ددې چې وپیژنې یو له بل سره بیشکه چې ډیر مکرم او معززله تاسې څخه په نزد دالله ډیر متقي ادب لرونکې ستاسې دي. بیشکه چې الله تعالي ښه عالم ډیر خبر دار دي.

پوښتنه پیدا کیږي ،څوک نن په ټوله نړۍ کې دغه ارزش ته ارزش قایل دي؟ کوم یو له دغه ۴۳ جمهوري ریاست ته له افغاني کاندیدانو څخه د تقوا ، کرم او د خلکو په نزد د درناوي او اعتبار خاوندان دي ،پرته له دې چې له خارجه وارد شوې ،اجنبي ښه خدمت ګذاره ،وطن او اولس دښمنه اوسې ، په سلو ، زرو فسادونو ، خیانتونو ، جنایتونو او د پردو سره دوطن او اولس د سرنوشت په سر معاملګریو په دوسیو یې ډیپو ګان ډک کړي ،د پردیو د ګټو دساتلو په خاطر په ښکاره ډانګې ګرځوي او دمختلفو استخباراتیسازمانونو په اړیکو لرلو ویاړ کوي.

هو ! حکومتونه په حقیقت کې هغه غداران دي چې خپل ټول روا امکاناتو یواځې په ناروا ډول د خپل حاکمیت او اقتدار په لارکې په کار اچوي . نو ځکه زمونږ کاندیدانود خارق العاده بې بنیاده او بې مورده

خد متونو لافې لا ختمې نه وي چې سمدستي ولایتونوته د اولسوالیو لوړولو ، د وزارتونو ، د جمهوري ریاست دمعاونتونو او نو رو امتیازاتو په سر د معاملګریو خوندور اوږده بحثونو دوام پیدا کړ. پدې صورت کې افغان اولس له دغه ډول ټولټاکنو او کاندیدانو څخه د څه ډول خدمت آو چا لپاره توقع لرلې شي ؟ په افغانستان کې ټول میشت خارجي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوتونه او مختلفې نمایندګی نه یو وار بلکه په هر وار د خپلو دغو زړو شاجانیانو په بې کفایتۍ او په افغانستان کې د اداري ،قانون ،حقوقو ،... او په کل کې د نظام په نشتوالي په هر وار اعترافونه کړي. که دا خبره سمه وي ، ټولټاکنې د کومو اصولو او نورمونو له مخې کیږي؟ د څه لپاره کیږي ؟ او څه ارزش به ولري ؟.

افغان اولس د جفا سزاوار ندې !

له دې لسیزو څخه زیاته موده له هغې ورځې څخه تیریږي چې د افغان اولس پر ضد نا برابره او غیر عادلانه جنګ دوام لري. په نړۍ کې د ټولو چارو ،اجرأتو او مناسباتو لپاره په ملي او بین المللي کچه ټاکلي قوانین ،اصول ، نورمونه او معیارونه وجود لري او دهغې له مخې ټولې چارې سر ته رسیږي . هغه څه چې د افغان اولس په سرنوشت او حق کې روا ګڼل شوي او هره ګړۍ او لحظه پیښیږي له هیڅ یوه دغه قوانینو ، اصولو او معیارونو سره سمون نلري. افغان اولس بې تعصبه ،بې ریا ، په ازادۍ مین او د ټولو ملي او بین المللي منل شوو اصولو او قوانینو ملاتړ اولس و واودې.زه نه پوهیږم د کوم ځنګل او کوم بربریت د قوانینو او اصولو له مخې ورسره کړه وړه او معامله دوام لري.

د دې لسیزو راپدې خوا په اصطلاح د نړۍ ټول متمدن ، پرمختللی او د سولې ، دموکراسۍ ، ټولنیز عدالت او د بشر د حقوقو پلوي او علم بردار ه هیوادونه په شکل داشکالو د افغانستان په ټولو مسایلو او قضایاوو کې ښکیل او په مختلفو ډولونو د افغان اولس په وړاندې د نه بخښونکي ګناهونو عاملین او جرمي مدعیان ګڼل کیږي.دوی بې دلیله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې موجبه دافغان اولس په حق کې هره جفا او ناروا روا ګڼلې او په يوه او بله پلمه، په غلطو او دروغجنو شعارونو ،په ناروا او ظالمانه ژستونو ،تاکتيکونو ، ستراتيژيو او نظامی اپراتيفی سوق الجيشيو افغانان تير ايستلي او حتا د غم او ښادی په حساسو شيبو کې يې په نه جبرانيدونکو تلفاتو او غم ودرد اخته کړيدي. د روس د يرغل په وخت کې يې دافغانانو د حقه حقوقو ددفاع په بهانه ، افغان اولس څخه د سون دموادو په حيث ګټه واخيستله او نه يوائې دپخواني شوروي اتحاد څخه يې د ويتنام انتقام واخيست ، بلکه ټول د شرق او غرب ، کا پيتاليزم او کمونيزم ، امريکي او روسيي، C.I.A او K.G.B ذات البيني عظيم پرابلمونه د افغانانو د سرنوشت سره غوټه او د نژدې لس ملیونو شهيدانو .معيوبينو ، اواره افغانانو اود افغانستان د ټولو مادي او معنوي بنيادونواو شتمنيو د تخريب په ارزش يې ميدان وګټه او په هغه بې حسابه تريليو نونو ډالرو چې هر کال به يې د سارې جنګ ، کمونيزم پر ضد مبارزه او ددريم نړيوال جنګ د امادګی په لار کې مصرفولې ، نن د ګلوبال نړيوال مونو پوليزم اود پخوانی زړی استعماری ستراتيژی له مخې د نړيوال سراسري مونيپولار حاکميت او سلطنت د لاسته راوړلو په خاطر يې د ژوند په ټولواړخونواو ابعادو کې په پټو سترګو وحشيانه حملې دوام لري.

داسې وايي چې امريکايان په سياست کې دوستی او دښمنی ته هيڅ ارزش او تعهد قايل ندي او په ډيره اسانی سره د هغې ځايونه سره يو په بل بدلولې شي ،پدې خبره کې اوس مونږ هيڅ شک نلرو .دروغ ،ناروا او ظلم د هغوی د سياست

اساسي رکنونه او په دغه بنياد هر ډول سازش او کمپرومايز د هغوی د سياسي دکتورين اساسی قانوني جز ګڼل کيږي ، چې په افغانستان کې د هغوی د ديرش کلن سياسي حضور په دوره کې مونږ ددغه ډول لغزشونو او خاينانه مانورونو عيني شاهدان وو . دوی په افغانستان کې دافغاني ټولنې واقعيتونه او حقايق هيڅکله په نظر کې نه دي نيولي او ارزش ورته نه دي قايل شوي. د بن په په کنفرانس کې ددې په عوض چې دملي وطنپرستو مشرانو ، روحانيونو ، د تحصيل اوتجربی لرونکو ملي کدرونو څخه ټولنيز پراخ بنسټه موقت ،انتقالی ا وبالاخره منتخب دولت او نظام د يوه سيال بديل په وجود کې جوړ او سيله معامله ورسره وکړي ،دروس سره معامله ګړې شمالي ټلوالې ،د قبرس په ګروپ او د پخوانی پادشاه محمد ظاهرشاه په پسيفي ډلې چې درې واړو ډلو هيڅ ټولنيز بنياد نه درلود اتکاء وکړه او د هغوی په انتخاب سره يې خپل ناولې نيت ،چټل او ناولې سياست او د خپل بازاري سودجويانه او آزمندانه لوبو په خيره خپل اصلي مخ ،ماهيت او اهميت څرګند کړ . په افغانستان کې دامنيت دتأمين په خاطر دزرګونو موجوده نظامې جنګي ،ترانسپورتي الوتکو ،ټانکونو ،جنګي تخنيکي وسايطو ،وسايلو، وسلو او دهر څه څخه مهم د سلګونو زروباتجربه او تحصيل لرونکو فداکارو او وطنپرسته افسرانواو سربازانو څخه په موقع ګټه ونه اخيستې شوه او تر الوتکو پورې ،ټانکونه ، او جنګي ـ تخنيکي وسايط تخريب او د پاکستان په کبار خرڅ او ددې خاوری اصيل افسران او جنرالان چې داردو او حتا دمملکت د اداري جوګه وو ،نن هم د لارې په سر الوګان خرڅوي او ددې خاورې اصيل بچيان په خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک او یا نورو ملکونو کې اواره ګرځي. معلومیږي چې شعار یوځه او هدف او عمل بل څه دي. نو ځکه په ملک کې نظام، اداره او قانون وجود نلري او نه یې په راتلونکي کې امکان او احتمال په سترګو کیږي. حال دا چې هر یو د دغه مملکتونو څخه پخپل ملک کې ترڅنګ ټولنیز نظام، اداره او قوانین په ټول قوت سره حاکمیت لري. خو زمونږ په مملکت کې د همدغه «متمدنو»، «پرمختللو»، «ترقي پسندو» او «دموکراتو» هیوادونو په حضور کې ټول بنیادي افغاني ارزشونه ړنګیږي او د همدوی سره په تباني، دهمدوی په مساعدت او حمایې لاندې فساد، رشوت، اختلاس، دمخدره موادو قاچاق، غلا، انسان وژنه او انسان تختونه او ۱۰۰۱ نورې منفي پدیدې خورا لوړې کچې ته رسیدلي او لا لوړیږي او دافغاني ټولنې د ورځني ژوند دود او دستور ګرځیدلې. له هغې ورځې څخه چې د دوی منحوس قدمونه افغان سپیڅلې خاورې ته د امنیت، بیا ابادونې او مرستې په پلمه را ننوتې دي، امنیت په کلي ډول خپله بستره د افغانانو له خاورې اوله جهانه ترڅنګ اود دوی د دغه پالیسۍ له مخې چې «کوربه ته وایي بیدار اوسه او غله ته وایي ورځه پرې» نن په هیواد کې د ځنګل قانون حکمفرما، خو پرې په هر صورت دافغان لورې په اوږو پرته ده. نن زمونږ د امنیت ساتونکي خپل ځانونه نشي ساتلې او خپلې قرارګاوې د هر خس او خاشاکو حتا د کډوالو د څادري ستر ځایونو ترشا پټوی اود خپلو مخالفینو د سنګرونو د بمبارد اوددوی په آند بچه ترسانک په خاطر پرته له دې چې له لوړې ارتفاع بمونه غورځوي، یا یې په بې پیلوټه بمی الوتکو وولي او یا پرې له لیرې ویشتونکو توپونو او راکټونو حملې وکړي، بله چاره

نلري. دا ډول تاکتیک، ستراتیژي او عمل د بیوسۍ او ضعف څرګندوی او په سیاسي نظامي ادبیاتو کې ددې عمل ساده افاده او تعبیر نسل کشي ګڼل کیږي، ځکه چې د اهدافو تشخیص او تمیز پکې په هیڅ صورت ممکن نه دې او دکلي کور په اصطلاح ورته د ړندو غرګې یا ګوزار ویل کیږي. دبیا ابادونې د پروګرام له مخې ټول افغانستان په مقبرو بدل او هر ځای سره بیرغونه زړیږي او دعاجلو مرستودولتي پروګرام یواځې دا شوې چې هر مقتول شهید په ۲۰۰۰ زره ډالره او هر معیوب په ۱۰۰۰ ډالرهپه بیه واخلي.

دې کې شک نشته چې پورتنۍ خبرې به مونږ د احساساتو له مخې کړې وي، پداسې شرایطو کې پرته له احساساتو، د تعقل فرصت چاته کله میسر کیدلې شي او کله ځای لري، خصوصاً، کله چې په وطن کې چارواکی یواځې د پړو نارواچارو مسئولیت ولري اود صلاحیت پر ځای یواځې د خپل اولس زورول او شتمنیو لوټولو فرصت ورکړې شوې، او همدغه لوی غنیمت ګڼي. پردي هم د «به ما چې» له موقف څخه د ښو او بدو چارو او مسایلو سره یوشان بې تفاوته کړه وړه لري. یعنې چې په ملک کې پخپله چارواکي او دهغوی د چارو متولیان او مسئولین اعتراف کوي چې په ټولنه کې نظام، قانون، اداره، د ښو بدو تمیز او پوښتنه نشته، نو ایا په داسې شرایطو کې به منطق، منطقي فکر یا ارزونه کول بې مورده او یا پخپله دغه عمل بې منطقي نه وي؟ په اوسنیو شرایطو کې ټولې خبرې پوچه ډرامه او مطبوعات د لعنتې پدیدې په حیث دحاکمې فاسدې طبقې د لاس حربه ګرځیدلې او ګټه یواځې هغه چاته رسي چې طرحه او برنامه ریزي کوي یې او ویونکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یواځې پنځه ټنګې مزدوري غنیمت ګڼلې.

هو !مونږ پدې هم پوهیږو چې افغانستان د ملګرو ملتونو ، د غیر منسلکو هیوادونو ، اسلامي ټولنې او اسلامي کنفرانس د غړو هیوادونو فعال او متعهد غړي په حیث د نورو هیوادونو په څیر ازاد او د مشابه حقوقو او وجایبو لرونکې هیواد دې. افغانانو تل د ملګرو ملتونو د بشر د حقوقو نړیوالې اعلامیې ،دامنیت د شورا میثاقونو او کانوانسیونونو ، پریکړو او تعهداتو ته ، پرته د نظامی ټرونونو څخه متعهد پاتې شوې او په فعالانه او مسئولانه ډول یې منلې یا رد کړې دې . مونږ پدې پوهیږو ، ټول خارجي قوتونه چې زمونږ په هیواد کې حضور لري ، په خپلو هیوادونو کې یې د خوشبخته ژوند شرایط برابر کړیدي.دوی کولې شول مونږ ته هم همدغه ډول شرایط برابر کړي. دوی نه یواځې دغه کار نه دې کړې او نه یې غواړي، بلکه زمونږ د ټولو بدبختیو اصلي عاملین همدوی دي. افغانانو تل هڅه کړې د ټولو هیوادونو سره متقابل دوستانه اړیکې ولري ، دا یواځې اجنبیان دي چې تل یې افغانانو ته د دښمنۍ په سترګه کتلي او تل یې د اجنبې پرسته عناصرو په ګمارلو ،د افغان اولس پر ضد توطیې جوړې کړیدي .

د ۲۰۰۱ کال د ۹/۱۱ او خصوصاً د بن د بې بنیاده او بې مفهومه کنفرانس څخه را وروسته په حقیقت کې د همدغه بهرنیانو او دهغوی پوري تړلي بیګانه پرستو عناصرو د توطئو په نتیجه کې په افغانستان کې سیاسي ، اداري او حقوقي خلاء ساتل شوې او په دې وروستیو وختونو کې د تش په نامه انتخاباتو په دسیسه دغه خلاء نوره هم اوږده کړې شوه

تر څو فرصت طلبه ،استفاده جو او خاینو عناصرو لپاره ددې خټه برابره شي ، چې وضعه د بعدي لاس وهنو لپاره دومره ویجاړه کړي چې بیا د جوړیدو نه وي.

پدې وروستیو وختونو کې د وضعې کنترول مشکل شوې او دهر چا څخه لاره ورکه ده. اروپایي او امریکایي لوړ پوړو چارواکو وقت وناوقت د افغانستان په لور منډې رامنډې پیل کړې او افغانانو باندې انتقادونه او ګواښونه له هرې خوا زیات شویدي ، چې که سمون رانولي نو خپلې مرستې به بندې او خپلې پښې به له دې ملکه یو ځل بیا سپکې کړي ؟ دا پدې معنا چې ټوله ملامتیا او ګناه ګوندې داصیلو افغانانو لخوا ده او باندینې هیوادونه اود هغوی غلامان ټولې چارې په سپینو چپنو او سپینو دستکشو کې سرته رسوي، حال داچې دوی هر یوه په وار وار خپل ځانونه او یو بل سره پخپله ملامته کړي دي. تهمتونه او په نورو دخپلې پرې اچونه هیڅکله د موجوده پرابلمونو د حل لارنشي پیداکولې. نبه به داوي بهرنیان او د هغوی لاسپوڅي د افغاني ټولنې تاریخي او موجوده حقایق او واقعیتونه په پام کې ونیسي اود بین المللي متقابلو اصولو ،معیارونو او قوانینو ، کوم چې د همدغه هیوادونو په ابتکار تدوین او تدقیق او په ملي او بین المللي کچه منل شوي دیاو تر هرڅه بهتر قرآني احکامو ته دې غاړه کښیږدي اوملامته او په فساد ککړ کسان هر څوک چې اوسې ،« داخلي یا خارجي» د همدغه اصولو له مخې دمحاکمې میز ته حاضر او په عادلانه ډول دې دغه غمیزي ته د پای ټکې کښیښودل شي. په غیر صورت کې په دې هر څوک پوهیږې چې که په فساد او خیانت ککړ کسان ،د بشر دحقوقو ناقضین ، جنګي جانیان ، قاچاق

(c) ketabton.com: The Digital Library

برانو او خارجي جاسوسان په افغانستان کې د چارو دسمون جوګه وې ، په دې تیره نژدې نیمه پیړۍ کې به په افغانستان کې هیڅ مشکل او پرابلم نه وې پاتې .اصلي خبره داده چې په لیوانو رمې نه ساتل کیږي ، او تر څوپورې چې د افغانانو د موجوده غمیزې اصلي مجرمین په ملک کې د چارو او واک متصدیان اوسي نظام ،قانون ، سوله او امنیت نشي ټینګیدلې ،ځکه د سولې تأمین او دمجرمینو محاکمه به همزمان پیل کیږي ، او په نړۍ کې نه داسې احمقان پیدا کیږي او نه داسې صادقان وجود لري چې په خپله خوښه د قدرت قمچینه له لاسه وغورځوي او زولنی په پښو کې واچوي.

دنووومبر د میاشتې په ۱۹ د پنجشنبې په ورځ د جمهور رئیس حامد کرزي او معاونینو د لوړې د مراسمو احساساتي خبرې او تخیلي وعدې یوې خوا د هرچا دخوښۍ او مسرت باعث او دلیل کیدې شو ،خو بلې خواته همغه پخوانۍ زړې ځیرې ،دنړۍ د ګوټ ګوټ څخه ټول همغه زاړه یاران ،زاړه ائتلافونه ، شراکتونه ،مصلحتونه ،وړاندیزونو او پیرزوینو څخه په پخوانۍ زړه وضعه کې د بدلون څه نخښې نښانې تر سترګو نه شوې. پدې صورت کې دا اوسنۍ منډې رامنډې ، ګوابنونه ، مانورونه او حتا د دیپلوماتیکو اصولو او معیارونو په خلاف څرګندونې او ژستونه پرته له بلې پوچې ډرامې څخه بل ډول نه تعبیریږي او نه کومې مثبتې پایلې لرلې شي. فکر نه کوم تردې وروسته په افغانانو دغه ډول ناوړه وضعه څوک په اسانۍ تحمیل او و منلې شي .بلکه داوضعه نن په ټوله نړۍ کې د هیچا لپاره د تحمل وړ نده او ددې اور لمن به په ټوله نړۍ کې هرې دروازې او دهر چا لمن ته رسي او هر څوک به هر

ځای په ترلو لاسونو او پښو او بیوسۍ،سره پخپلو جامو کې سوځي.اور اوردې او په هره ځمکه او ځنګل کې چې پریووځي ،هلته به لمبې پورته کیږي.غربیان به ډیرې هڅې وکړي په هره وسیله چې اوسي د دغه اور لمبې په افغانستاکې ایساري وساتي. دا لکونه افسران او عسکر چې په افغانستان کې بې

بندوباره ،لجام ګسیخته او غیر مسئولانه په عملي سدیزم او جینوساید روږدي شوي ،حتماً به دغه تجربې او تمرینونه په خپل ملک کې ، په خپلو خلکو عملاً تکراروي ، چې نخښې نښانې یې همدا نن پرون په ستر ګو شوي دي.

تیره ورځ د تلویزیون له لارې اعلان وشو چې په افغانستان کې ۳۱ ملیونه کسان ژوند کوي ، ۳۱ کسان به د دغه وضعې پلوې نه وي. په نړۍ کې نژدې ۶ ملیارده کسان ژوند کوي ،داسې وایي چې د دغه ډول وضعې پلویان او طراحان له ۳۰۰ تنو تجاوز نه کوي . ایادا ټول متمدن بشریت دومره بېوسه او استغفرالله دومره احمق شوې چې د پنځو کسو د جادو او مسمریزم د تاثیر لاندې په رښتو ستر ګو ناخود اګاه د دغه جهنم په لور ځغلي ؟ د وحشت او جاهلیت د وخت انسان پر دوی شرف درلود . هغوی چې به کوم حیوان یا انسان ونیوه او خام به یې خوړ ،نو په دوهم به یې غرض نه درلود . د تعجب خبره داده چې نن دوی په یواځې ځان بې مقصده او بې دلیله په ملیونو کسان وژني او هیڅوک حتا د پوښتنې حق نلري. د جاهلیت په زمانه کې چې انسان هیڅ ډول امکانات نه درلودل د علومو په لټه کې یې ټوله نړۍ ګوټ په ګوټ لټولې د نړۍ خریطې ،د علومو اساسات او بنیادونه یې څیړلي او فورمولبندي کړیدي. نن چې بشر ټول امکانات په لاس کې لري ، د تروریزم په نامه احمقانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

طرحه او یا بله پوچه ډرامه هر یو متمدن انسان ناخود اګاه مني .

مونږ افغانان په خپله وروری کې هیڅ پرابلم سره نلرو . د خارجیانو سره زمونږ پرابلم دادې چې زمونږ په خاوره په ناروا راننوتي او بې ګناه مو وژني. که دوی ووځي او مو نه زوروی ، مونږ دوی سره هم هیڅ مشکل نلرو . معلومیږي چې په افغانستان کې کوم نه پخلاکیدونکې مشکل اولوی پرابلم وجود نلري.نو ولي په اصطلاح دا ټول متمدن بشریت د تاویلي ، ما ویلي لفظي بحث د شخړې دحل له عهدې څخه نشي وتلې ؟ اوس مونږ په دغه حقیقت پوهیدلې شو چې په رښتیا ننني متمدن انسان له یوې خواڅومره بیوسه اوله بلې خوا څومره بې شرمه دې. هغه کارونه چې بشریت په افغانستان ،عراق ، فلسطین ، جهان او یا په ګوانتانامو ، بګرام ، ابو غریب او نورو زندانونو کې کړي او کوي یي ، چې سپې او خنځیر به یي هم و نه کوي. شک نشته ډیر خلک ځیني وخت عقل له لاسه ورکوي او هر ډول کارونه کوي چې هم ځان شرموي او هم جهان. عادي دود او دستور دادې چې دا ډول کسان په ځنځیرونو تړي او په ټولنیز لحاظ هم ورته دقانون ځنځیر ، زندان او حتا په قانون کې د مرګ سزا ګانې هم په نظر کې نیول شویدي.

دننني عصر علاج ناپذیره او نه جبرانیدونکې پرابلم د انساني ذاتي ذهني نیمګړتیا اوننني علمي ،تخنیکي ،اقتصادي او دژوند په نورو اړخونو کې چټک پرمختګ تر منځ اساسي تضاد جوړوي. ټولنیز ذهنیت او شعور د دغه انکشافاتو څخه ډیر وروسته پاتې کیږي او په نتیجه کې په نه پخلا کیدونکي تضاد باندې بدلیږي. انساني ذهنیت دخپل تکامل په مسیر کې مختلف بدلیدونکې پوتنسیال او امکانات

لري. یعنې چې دخپل تکامل دمسیر په لومړی مرحله کې خورا زر بدلیدونکې خاصیت لري ، په دوهمه مرحله کې بطي کیږي او دانعطاف له قوس اوړي او په دریمه مرحله کې مخ په زوړ ځي (انحطاط مومي) . د دغه ډول خاصیت برعلاوه انساني ذهني ختمه د بل هر مادي موجود په نسبت دزیات عطالت درلودونکې ده. ځیني وختونه دغه عطالت تر دې اندازې زیات وي چې په پایداره ، نه بدلیدونکې دینامیز باندې بدلیږي یا په بل عبارت متحجر او منهمک پاتیږي . حال داچې د علمي ،تخنیکي او اقتصادي پرمختګونو سره سم ټولنیز اړیکي هم باید بدلون ومومي. په غیر صورت کې وروسته پاتې مناسبات او اړیکي د نومورو پرمختګونو مخه نیسي او دپښو زولنی یي جوړیږي . خو حاکمه او واک په لاس طبقه د ذهني تحجر له مخې د اړیکو بدلون نه مني او په خپل ټول قوت ، ټولو دسیسو او جهالت سره د بدلون مخه نیسي. په نتیجه کې نه پخلا کیدونکې متضاده مبارزه په حاد ترین شکل سره پیل کیږي. دانسان دپیدایښت له ورځې ترننه پورې ، د اقتصادي ــ اجتماعي نظامونو په بدلون او تکامل سره ،ټول ټولنیز مناسبات په جبری شکل سره بدل کړې شویدي. نن دکارد ټولنیز خصلت اوخصوصي ملکیت اود انساني ذهنیت او علمي تخنیکي پرمختګ تر منځ تشه اسفل السافلین جوړه شوې ، دمړښت او فقر تر منځ تناسب په تیرو ۷۵ کلونو کې له ۳ : ۱ څخه ۷۵ : ۱ ته رسیدلې ،د مختلفو مالیاتو ، بیمو ،قیمتي او نورو مصارفو کچه ورځ په ورځ لوړیږي او دټولنیزو خدمتونو کچه چې په ځیني هیوادونو کې اصلاً دغه مفهوم وجود نلري ، په پر مختللو هیوادونو کې هم له یوې ورځې څخه بلې ته د صفر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لورچټک تقرب کوي او په نړۍ کې

موجوده بحرانونه، تضادونه ،او پرابلمونه د سرمایي دلیونیانو له واک او کنترول څخه وتلي دي. نن د بشریت اساسي کمبودي او تشه، که شخصي ده اوکه ټولنیزه ، علمي او کلتوري بڼه لري او سرمایه په ټولو بوقلموني اشکالو او ماهیت سره د هغې د ډکولو ، اقناع او ارضاء څخه پاتې راغلې ده . نړۍ نن دعلم ،پوهې ،کلتوري نیمګړتیاوو ، بحرانونو او تضادونو کې ښکیل او په فردي او اجتماعي لحاظ ددغه تشې د انعطاف په خورا لوړو قوسونو کې لاروهي . دنړیوال کلتوري انقلاب ذهني او عیني شرایط اماده او یواځې د پروفسیونالیزم له لارې د کلتوري عدالت او انصاف په تحقق سره ټولنیز عدالت تأمینیدلې او نړیوال په حقه سره د حتمي تباهۍ څخه د خلاصون لار میندلې شي.

افغان اولس کله هم زور ته نه دې تسلیم شوې، دا ځل به هم تسلیم نه شي!

په غربې یا په اصطلاح متمدنه نړۍ کې تولنیز دودونه، عنعنات، رواجونه ،لفظ ،قول ،وعده ،قسم او دیته ورته ټولنیزو تعهداتو باندې باور او دریدل د وروسته پاتې ټولنوزاړه پاتې شونیي مناسبات ګڼي او په نوې سرمایداري امپریالیستي او دهغې په ګلوبال او سوپر ګلوبال مرحله کې په کلي مردود ګڼل کیږي او پابندي پرې پرته له ساده لوحانه،نائیف او وروسته پاتې والې شوم میراث څخه بل څه نه شي منل کیدلې.

په دې متمدنه او اصطلاح دموکراته نړۍ کې سیاست ته،هغه چې باید د اولسونو سر نوشت و تاکي ،هغه چې باید په خورا لوړه کچه د نړۍ داولسونو ذات البیني عادلانه او منصفانه مناسبات تعین کړي ،هغه چې باید ظلم او ناروا د مخنیوي په خاطر د بشر د یوشان حقوقو د تأمین معیارونه ،نورمونه ، کچې او ارزشونه معلوم کړي ، ... ،چټله لوبه او معامله ویل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو !هغه چټله لوبه چې ۵۰۰ کاله پخوایی په فیودالي زړو مناسباتو کې ریښه وغځلوله ، چټل انسانان په کې ښکیل او دپاکو ،باتقوا ،مومن او شریفو انسانانو په سرنوشت یې بې شرمانه لوبې پیل کړي.دوی ربښتیا هم له ابتدا څخه دا چټله لوبه د نسل کشۍ او په پټو سترګو د عامه شتمنیو د غصب او چورو چپاول په بنیاد پیل، چې خورا ارزانه اوګټوره معامله ګڼل کیږي اونن یې ورته خورا مناسب چټل نوم « سرمایه» غوره کړ، چې پرته له دغه نا روا او چټلو مفاهیمو بله افاده هم نلري. کاشکیږد علمي .تخنیکي پرمختیا ،د عامه ښیګڼو ټولنه ، له استثماره پرته نظام ،د ډلییز کار او ښیګڼې نظام ،... اویا بل داډول مناسب بشر دوستانه نوم یې ورته غوره کړې وې . اوسنۍ علمي .تخنیکي پرمختیاوې خپلې ځانګړې مادي زیرمې او بنیادونه ، حقوقي او قانوني ارګانونه ،بشري مناسباتي معیارونه ،نورمونه ، قوانین ،سازمانونه،انستیتوتونه،متقابل مسئولیتونه ،صلاحیتونه ، تعهدات ، متقابل حقوق ،وجایب او پابندیو ته ضرورت لري چې باید ایجاد او عملاً دمربوطه ارګانونو له خوا یې پام لرنه او ساتنه وشي. دغه ارګانونه عملاً ټول وجود لري ،خود څو تنګو ناچله ، تورواو بې ارزشه پیسو په بدل کې دسرمایدار په ولکه کې قرار لري او په حقیقت کې قانون دقانون ، حقوق د حقوقو ، اداره د اداري ، ... او نور باالذاته او فې نفسه دځان پر ضد دنابودۍ حربه او وسیله ګرځېدلې ده. ځکه چې نظام پخپل محرک او خپل خره چپه سپور دی ، د سرمایې څخه دبشري عامه ښیګڼو د تأمین د وسیلې وسیلی په حیث نه ،بلکه دشخصي هدف او شخصي اهدافو د لاسته راوړلو د وسیلې په

حیث ګټه پورته کیږي او سرمایدار پرې د شخصی ملکیت په حیث پخپله خپله اچولې او سرمایه پخپله د سرمایې د تولید وسیله ګرځېدلې او زیار ایستونکې انسانله دغه پروسې څخه تقریباً په کلي ایستل شوې دې ، حال داچې سرمایه ټولنیز محصول ،ټولنیز ملکیت او په ټولو خلکو پورې دډلییزو او دعامه خیر ښیګڼو د تأمین په خاطر ، اړه لري. شخصي ملکیت هغه دې چې دخپلو متو په زور اودتندي په خولو ګټلې شوې وې نه داچې یا یې پخپله او یا یې پلار نیکه په غلا ،چور چپاول او یا په ظلم او ناروا را جمع کړې وي .د غلا ، چورو چپاول ، جوړ جاړې او په پټه پنا د سرمایدار د ناروا ګټې څخه پرته ، په عادي ورځنۍ تعامل سره، د سرمایدار، دکار فرما په حیث او دمتخصص او غیر متخصص کارګر تر منځ معاملو کې ټوله ګټه د شخصي مال په توګه ،سرمایدار ترلاسه کوي او هر کارګر هم یواځې د شخصي مزد په حیث خپله برخه ترلاسه کوي.خو داچې هر متخصص او غیر متخصص کارګر دټولنې له خوا روزل شوې ،او اوبه ،هوا ،چاپریال اوډیرو نوروتوکو څخه چې ټولنیز مال او سهم ګڼل کیږي ،چې سرمایداریې باید حق ادا کړي ،خود خپلې دغه یو پر څو ملیونمې ذرې په عوض د نورو هیوادوالود څو ملیونه حق څخه ناوړه وړیا ګټه اخلي او په خپل جیب کې یې اچوي. خورا سرسام اوره ګټه چې سرمایداریې د سرمایې د نا روا تزاید او حکومتونه یې د خپل تحکم او استبداد د دوام په خاطر د افرادو او اشخاصو دتطمیع ، اضافي بې ځایه مصارفو او یا زر اندوزۍ په خاطر ،دارزشي اسنادو او تورو پیسو د چاپولو او صدور له لارې د هیواد والو حق حلالې شتمنۍ غصبول اوپه اوسنیو شرایطو کې کله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمایدارا و حکومت سازشکارانه او متفقانه د امینتي قواوو سره په تباني کې دخلکو پر ضد ، دهمدغه تورو پیسوپه قوت موضع ونیسي او په نه ماتیدونکي سنګر او بالا حصار بدل او په پای کې په نړیواله کچه دسرمایي او حکومت په سوپر ګلوبال مافیایي طاقت باندې بدل شي. مونږ نن عملاً ددغه ډول یوې پروسې چې په نړیواله کچه استحکام پیدا کوي، شاهد یو او که همدا نن ،چې عامه اګاهۍ او شعور نسبي عمومیت پیدا کړي ، ددغه ناوړه پروسې د ناوړه عطالت په مقابل کې دمخنیوي او عکس العمل تدابیر ونه نیول شي ، سبا به مشکل او یا به نا ممکن اوسي. پخوا له دې چې پیسې خپل فزیکي موجودیت او ارزش په کلي توګه له لاسه ورکړي ،نړیواله مافیا هڅه کوي دپیسو ددغه فلکسیبل (ارتجاعی) موقفاو خصلت څخه څومره چې ممکنه

وي ، غواړي اخري ګټه پورته کړي اود همدې کار لپاره ټول نړیوال امپریالیستي او مافیایي قوتونه ، په ظاهر کې افغانانو لپاره د پخواني شوروي اتحاد اود نړیوال کمونیستي نظام درنګولو په خاطر د« احسن» پاداش ، خو په حقیقت کې دنړۍ په هر لحاظ دغه ستراتیژیک جیو پولتیک موقعیت ،او تر اوسه پورې د پټې خزانې مرکز او بالا حصار افغانستان ته راټول شوي ، تر څو د خپل چور او چپاول په تورو پیسو اخرین قمار ووهي او دنړۍ په هر لحاظ ، دغه ستراتیژیکه کې ،چې هر غشې به یې دلخواه هدف ویشتلې شي ، خپلې منګولې ښخې کړي . دوی خومره په اغماض او مکارۍ سره د سمسرۍ غوندې د ټرمو اوښکو په تویولو سره د څوتنو بیګانه پرستو په مرسته افغاني معضله په کثیر المجهوله سیاسي معادله ،

منطقوي لویه غمیزه او دبې ګناه انسانانو د تباهۍ په لا علاجه وباء بدله کړي، په دې معنا چې ،شپږ څلویښت د نړۍ ستر هیوادونه په افغانستان کې هر اړخیز نظامي او ملکي حضور لري او پاتې ملکونه هم د افغانستان په مسئله کې بې طرفه او بې علاقې نه دي ،بلکه د مدعي په څیر خپل اهداف او ګټې دغوښتنې ذریعه په خاطر څاري اود نظر لاندې یې ساتي. په حقیقت کې د نړۍ ټول هیوادونه دخپلولسګونو رنګارنګ جاسوسي سازمانونو له لارې فعالیت کوي ، ځانونو لپاره خپل خپل جاسوسان اود خپلو ګټو ساتونکي روزي ،په مناسب غوره ځای کې یې ځای پځای کول غواړي ، ساتنه یې کوي او وخت په وخت یې د رتبې او مقام څارنه او غمخوري کوي. نن د همدغه ببځایه خپلو او پردیو غمخوریو له برکته د اردو ،څارندوی او امنیت په صفوفو کې عسکر او بریدګي نه په سترګو کیږي او شکر ټولو یې بې سواده جنرالانو ، ډګر جنرالانو ،ستر جنرالانو او مارشالانولوړو رتبو ته ارتقاء پیدا کړي او خپل « مقدس» خدمت ته یې ملا تړلې ده. په افغانستان کې د پخوا په څیر۷ ولایته نه دي ،د خدای په پیرزوینه هره اولسوالي ولایت او هر کلې اولسوالي جوړه شوې او که دوه کرته بیا ټولتاکنې وشوې ، پاتې کلي به هم څه کرزې صاحب او څه زمونږ خارجي « دوستان» په لایتونو بدل کړي ،یو بې سواده په وطن کې نه دې پاتې چې لا اقل یو ځل دې د ولایت ، معینیت ، وزارت او د جمهوری ریاست مشورتي مقام ته نه وي رسیدلې . کار اوروزګار ته به ضرورت نه وي او که ضرورت هم پیدا شي ، دغه بیچارګان به پرې څه پوه شي او بل داچې هغوی خو د کار لپاره نه دي ، بلا تشبیه په جنتي ژوند کې کار وجود نه لري. نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

به يې ګټې او دوی به دنورو ... خوري. دا ډول ده د افغاني کثیرالمجهوله سیاسي معادلې ډیره پیکه شمه. خو ددې ټولو خبرو سره سره مونږ په دې عقیده یو چې هره سیاسي معضله د حل سیاسي لارلري ، پدې شرط چې څوک ورسره سیاسي کړه وړه ولري یعنې چې د قضیې حل دهغې په اساسي غوښتنه او تضاد کې ولټول شي . په غیر صورت کې ، خوپخپله زمونږ دا نا بللي «دوستان» وایي چې افغانانو په تاریخ کې کله هم زور نه دې منلې . مونږ هم وایو چې نه یې دې منلې. خو دوی وایي چې دا کرت یې حتماً پرې منو او ځکه ټولې نړۍ سفر بري اعلان کړې او دافغانستان په جنګي تیاتر کې وضع الجیش لټوي . خو مونږ په دې کې هیڅ شک نه لرو او وایو ،تر اوسه چې افغانان هیڅ زور ته نه دي تسلیم شوي ، دا ځل به هم تسلیم نه شي.

بهرنیانو دا دیرش کاله افغانان په دروغو وغولول ، ۱۰۰۱ وعدې یې ورکړې ،خویوه یې هم رښتیا نه شوه. له هغه ورځې څخه چې یې سرمایه خپل هدف تاکلې ، رښتیا یې په خوله نه شي راتلای. سرمایه یواځې په دروغو او غبن پیدا کیدلې شي. د لندن په کنفرانس کې هم ډیرې وعدې وشوې چې د مخالفینو سره به روغې جوړې ته کښینې ،خو د هغوی د سرکوب په خاطر بارک اباما ۳۰۰۰۰ تازه دمه خاص تربیه شوي دریایي عسکر راواستول چې د ناتو دعسکرو سره یوځای په «مارجه» کې د سولې د خبرو وعدې ورپر ځای کړي. دوی د سولې تر شعار لاندې جنګ کوي ، دامنیت تر شعار لاندې امن د ځمکې په مخ نه پریږدي ، د بیا ابادونې تر شعار لاندې ښارونه ،کلي ، باندې ، ولاړه لوټه او دبشر دتمدن په نوم کوم اثر د ځمکې په مخ بل چاته نه پریږدي.دوی تجاهل العارفانه ،ساده لوحانه او ډیر

معصومانه تظاهر کوي چې ګوندې په افغانستان کې یې وضعه له کنترول څخه وتلې ده (او رښتیا هم وتلې ده)او خوشباوره افغان اولس خو لا څه چې زمونږ عالم روشنفکر قشر هم ورسره دا مني او دهغوی د رښتینولی په خاطر یو

ستیژ تري خلاص نه دې او په بیهوده خبرو حقایق تحریفوي ، داصلي مسایلو څخه دخلکو مخ بل خوا اړوي او هم خپل او هم د نورو وخت ضایع کوي.ځکه څوک دا منلې شي چې دوی په رښتیا د وضعې له کنترول څخه عاجزدي.خویو ځل په رښتیا هم داسې معجزه ونه شي چې «مارجه»د نړیوال عادلانه پروفیسونالیزم د نړیوال سراسرې کلتوري انقلاب د سرچینې په وضع الجیش بدل شی. دا خبره د یقین او امکان څخه څه ډیره خو هم نه ده !

بهرنیان اود هغوی لاسپوڅي کورنې چارواکي پریږده چې دروغ ووایي ،اولس خو په دغه پټو رازونو نه پوهیږي او د اولس په خپل وخت اګاهي او پوهاوې خو درونآندو دنده او رسالت دې ، ولې مونږ خپل رسالت سرته نه دې رسولې ؟که مونږ په رښتیا د دغه رسالت د احساس درک درلودلې او ځانونه متعهد هم ګڼو ، نوکه لا اقل یو سلول د وطنپرستی مو په وجود کې موجود وې ، باید **دعبثو خبرو څخه تیر ، ګونګه روژه مو نیولې وې اود ړندو چشمکبمو په سترګو ګرځولې ! ! !**

کاشکې مونږ پدې وسیله د مسئولیت او شرم څخه دخلاصون لار درلودلې. کاشکې دغه بیچاره اولس د لاس دتناکو او د زړې بوډې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپنسیو د وریشلو تنګی زمونږ د انجنیری، ماستری، دکتورا او پروفیسری په تحصیلونو نه وې مصرف شوې او هغوی په دې انتظار کې نه وې چې:«زما لالې به سپاهي، جمعه دار، کمال داراو زما د ننګ او ناموس د ساتنې ذمه وار شی» .کاشکې دغه خوشباوره اولس زمونږ هرې غولوونکې چیغې ته لبیک نه وې ویلې او دغه ګنده تخمونه یې له ځانه رټلي وې.

ایا د وطنپرستی او صداقت ذمه وار یواځې بې سواده اولس دې او دالفبا زده کړه، چې پخپل خیر او شر څوک پوه شي، حتماً د بیګانه پرستی او اولس او وطن ته د خیانت سره ټرلې ده؟ پخوا چې به مونږ کوم لیونې ولیده، ټولو به ویل دا دانګریز یا پاکستان جاسوس دې. ځینو به ویل چې، یوه انګریز له ځانه څخهپه دروغو ملا جوړ کړې وو. لکن نن راته روښانه شوه چې، تر ټولو هوښیار او تر ټولو خاین، جنایتکار، د بشر دحقوقو ناقضین په ریاست جمهوری، کابینه، پارمان، قضاءاو دحکومت په لوړو پوستونو کې ناست او هره ورځ حامد کرزي، اوباما، براون او نور ترې د هر ستیژ پر سر شکایت کوي، خوملاتړ ترې هم کوي، او هغوی هم افتخار امیزه ایستلی توره د هر ستیژ په سر د خپلو متولیانو د ګټو د دفاع څخه تیریدونکي نه دي بلکه د پارلمان په وړاندې هر یو یې د هغوی د جاسوسي سازمانونو په غړیتوبونو اعترافونه او ویړکوي.

مونږ که پدې پوره نه پوهیږو چې په لیوانو څوک رمي نه ساتي، یا جنایتکاران، د بشر د حقوقو ناقضین، بیګانه پرستان، مفسدین او... که واک په لاس کې ولري، په ملک کې نظام، اداره، امنیت، قانون او... تحقق نه شي پیدا کولې، نو

زمونږ بهرنې «دوستان» چې د دولت داری او د بې تجربې لرې او دموجوده بشری قوانینو د تدوین تور هم دوی په ځان پورې تړې او په نیمې پیړۍ وراووختې چې په یوازې ځان د نړیوالې واکمنۍ تجربې کوي، ولې د قضیې دعاجل حل لپاره د تجربه شوو تجربو او لارو جارو څخه کار نه اخلي؟ دا داسې عمل دې چې پیل به یې بې له شکه په دوی پورې اړه لري، خو پای به یې دوی په واک کې نه وي! د یوه نظام رنګول ډیر ساده او اسان کار دې، خو بیا ابادونه یې د ډیرو نسلونو او پیړیو عمرونه پکار لري!

ننني افغاني معضله د ډیرې پیچلتیا او مشکلاتو سره سره ډیره څرګنده او ساده هم ده. که د تیرو وړو غټو خبرو څخه تیر او معضله نن چې څه ډول ده، تعریف کړو چې: د تیرې دیرش کلنې ناوړه وضعې او ناوړه شرایطو په نتیجه کې جنګ دوام لري، په هیواد کې نظام، اداره، قانون وجود نه لري، ذات البیني قومي، مذهبي، ژبني، سمتي او نور تعصبات او دښمنۍ لوړې کچې ته رسیدلي، فساد، رشوت، اختلاس، غلا، چور چپاول، اختطاف، په وړو او زړو، ښځو نرو جنسي زور زیاتې د تحمل او حوصلې څخه وتلې، د شخصي او دولتي دارایي غصب ورځني عادي کار او چارګنډل کیږي او پوښتنه یې نه شته،....

د جنګ دپای، د ټولو نیمګړتیاوو د له منځه وړلو، د امنیت د تأمین، د نظام د جوړولو او بیا ابادونې په خاطر د ملګرو ملتونو او امریکي په مشری نړیوال نظامي قوتونه او ملکي سازمانونه او اداري د بیلیونونو ډالرو سره دا اته کاله کیږي چې راغلي، خو چارې په هر اړخ او جهت کې د بهبود په عوض د ډیرې ورانۍ او خرابیدو په لور روانې دي او شک نه شته چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان کې یو ځل بیا بشري ناورین رامنځته او پردي خپلې پښې له دې ځایه په تیښته سپکې کړي.

داچې ولې امریکي دشوروي اتحاد درنګیدو څخه وروسته افغانان د نزعې په حالت کې پریښودل دکوم چا په برکت چې د یکه تازې شاهنشاهۍ د تخت د اشغال په خاطر یې عجله وکړه ؛

دا چې ولې دامریکي دولت د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې د نیویارک د تجارتي مرکز د ناوړه پیښې په تور د جزا وړ افغانان وبلل ، حال داچې عاملین پاکستانی الاصله او عربی الاصله امریکایي او انګلیسي اوسیدونکي وو چې د همدغه ملکونو پاسپورتونه یې لرل ؛

داچې ولې د بن په کنفرانس کې د افغاني ټولنې حقایق او واقعیتونه په نظر کې ونه نیول شول او د پنځو « کسو » په کچه په داسې حساسه مرحله کې د یوه لوی مملکت او اولس سرنوشت وروسپارل شو ؛

یا داچې څه ډول ممکنه ده چې ، داتو کلونو په موده کې د نړۍ ټول او په خاصه توګه ستر پرمختللي هیوادونو په هیڅ اړخ کې حتا خورا کوچني موفقیت لاس ته رانه وړې شو .

که دوی وایي چې بې وسه دي ،نوځوک به یې په کوم دلیل ومنلې شي ؟

که قصدي او عمدي لوبه او معامله وي نو دکوم رښتیني افغان لپاره به دمنلو وړ وي ؟

مونږ پوهیږو چې هم افغانان اوهم دافغانانو بهرني ملاتړي « دوست » هیوادونه نن دلوی مشکل سره مخامخ دي. پکار دادي چې په هیواد کې ،ګاونډیانو او نړیوالو ملکونو سره په ګډه د سولې ، امن او خپلمنځې عامه ګټو او سولییز ګډوډونو لار

غوره شي. نن هم په مشکلو مسایلو کې د حل لارې د پیدا کولو په خاطر بهرني او کورني مسئولین اولس ته مراجعه کوي. افغان اولس د خپلو کورنیو او نړیوالو شخړو د حل لپاره خپل دود ،دستور ،ترې ، تیږې ،... آن ترلوییې جرګې پورې مقررات لري او همیشه یې نظامي او ملکي چارې پخپله حل کړیدي.

تر اوسه پورې اولس ته رښتیني مراجعه نه ده شوې او هر څوک ،که خپل دې اوکه پردې ، یواځې په دروغو او درغلۍ ور سره چلیدلې دې. داولس غولول د ځان غولول دي. د اولس زور د خدای زور دې. اولس ته د صداقت له مخې مراجعه پکار ده.

افغان اولسه ! که خپل دې او که پردې ،چې په دروغو درسره چلیږي !

یواځې د خپل ملي وحدت په مټ او طاقت کولې شي هغوی د رښتینولۍ ډګرته راکاږي او لکه دهمیش په څیر عادلانه سیاله لوبه او سپیناوی ورسره وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرګه-مشورتي ؟ که حُکمي ؟

دفارسي ژبې یومتل دې چې: «احتیاج مادر ایجاد است»،نو دجرګې دود او دستور هم مونږ افغانانو ته له ښې ورځې نه دې راپاتې.که له یوې خوا افغانستان ،چې د شمال او جنوب، شرق او غرب تر منځ یوائینې د تلوراتلو مناسب ځلورلار او معبر اود هر سیاح، نوښتګر ځیرن، عابد ،صوفي ،راهب ،بنجاره او تجارد تلو راتلولار او تمځای وو او هره نغده او نسیا سودا همدلته کېدله ،هره عقیده او مفکوره په دې خاوره کې خمیره او پخلي ته رسیدلي او دهرچا لپاره په قابل هضم مړۍ بدله شوې، له هرې ورځې نه بلې ته مولانا ، ابن سینا ،البیروني ،سید جمال الدین ،فارابي ،رازي ،بیهقي او ډیر نور زیږیدلې او په نړیواله کچه د سترو خدمتونو او شهرت جوګه شویدي، دله بلې خوا د هر یرغلګرلار هم له افغانستان څخه تېرېدله او نن هم لا د نړیوال جنګ جنګي تیاتر پاتې او یواځې افغانان د مقاومت او اصطکاک د غوټې په حیث پکې سولیږي اود سونګ د موادو په څیرپکې سوځي .د پیړیو په اوږدو کې افغانانو نه دي کړې شوي پخپل ملک کې با ثباته مرکزي حکومت او متناسباً خپل اداري، حقوقي او قانوني ارګانونه، اداري، موسسات او انستیتوتونه ولري او وي ساتي، او وضعه لکه نن چې څه ډول دوام لري، د تاریخ په اوږدو کې هم

همداسې وه. بیګانه پرستانو همیشه خاینانه معاملې او مزې چرچې کولې او ددغه نا بکاره وضعې ددوام په خاطر یې په هیواد کې فاسد او نابکاره نظام ساته اونه یې غوښتل په ملک کې مرکزي نوې حکومت ،اداره ، قانون او نظم برقراره شي. وطنپرستان مجبور وو دحکومت سره موازي اولسي خودګردانه ټولنیز نظام ، اداري ، قوانین ، دفاعي تشکیلاتي سیستمونه جوړاو د وطن او اولس دپت او عزت دساتلو په خاطر توره په لاس د کورني او بهرني دښمنانو په مقابل کې وجنګیږي . په دې ډول د افغانستان په ګوټ ګوټ کې مستقل خود ګردانه ټولنیز نظامونه ، اداري ،قوانین ، دود ،دستور ، محلې قومې او سراسري ملې جرګې او په کل کې خود ګردانه ملي افغاني دموکراتیک نظام او اړونده محلي مردمي (خلکو)، قومي او ملي سراسري ټولنیز دموکراتیک اولسي مناسبات ټینګ او دهډه هډاو مټ په مټ دملي وحدت په قوت د واحد شعار «یو دټولو اوټول د یوه په لاټر» د واحد وطن او اولس دشریکو ګټو د ساتنې ضامن وګرځید ل.

هو !جرګه زمونږ ددغسې یو ډول مجبوري خودګردانه ټولنیز نظام دموکراتیک اصل او د عادلانه مناسباتو خورا لوړ انساني اخلاقي مقام ګټل کیږي او په افغاني ټولنه کې د تقدس حیثیت لري ، تصمیم یې تصمیم دې او پریکړه یې حُکمي پریکړه ده ، عملي کول یې حتمي او هیڅ یوخاین د هغې په مقابل کې د پورته کتلو جرأت هم نه لري. دایو رښتینې اولسي تصمیم دې ،اولسي عزم دې ،اولسي تعهد دې او هغه اخري اولسي پریکړه ده چې د مرګ او ژوند په پوله ، هغه وخت چې چاړه هډ ته رسیدلې او هډ پریکوي او داولس دبود و نبود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصمیم او سر نوشت ټاکل کیږي . دلته مشورو او مشورتي جرګوته نه مکان وجود لري او نه زمان ، دلته ټول فرصتونه صفر ته تقرب

کوي او هرځوک د سترګي درپ فرصت لټوي ، دلته مدعي او مدعي علیه لکه غازي وزیر محمد اکبرخان او مکناټن د سترګو په کسو کې یو بل ته ګوري اود سترګې په رپ کې دحملې او دفاع فرصت لټوي ،هرچا چې دغه فرصت له لاسه ورکړي وو او هر چاچې ګټلې وو .

مشورتي جرګې د پښتو او افغانیت په قاموس کې وجود نه لري ،مشوره چې دخدای په کلام کې یې هدایت شوې او جرګه چې دناشونې منازعې د مخنیوي په وخت کې جوړیږي د موضوع او ماهیت په لحاظ یو تر بله هیڅ ورته والې نه لري او نه باید سره مغالطه شي. دا هغه تحریفي مفاهیم دي چې ځینې کسان یې د تنفس دفرصت د تر لاسه کولو په خاطر استعمالوي او یاد بې مورده تعلل له مخې نه غواړي د موضوع د قاطع حل داقدام پر ځای موقع له لاسه ورکړي او قضیه په جړه مشوړه بدله شي. جرګه یوائیني هغه اخري امکانات دي چې د ټولو نورو هڅو او هلو ځلو په پای کې د دوه متخاصمو ډلو تر منځ د جرګې دمسئولینو ددواړو خواوو په ټولو صلاحیتونو سره دایریږي ،پریکړه کیږي او عملي کیږي او یا د نهایی جنګ لپاره هر څوک خپل سنګر ته خیژي . افغاني جرګه ماران ،کله چې مقابل لوري دجرګې له پریکړو څخه سر غړونه کوي خپل ملاتړي اولس سنګر ته رابولې ، دیوي مړۍ ډوډۍ او توت او تلخان سره کفن هم له ملا تړي د سنګر سره یوځای خپل قبر هم کنې او دمرګ او ژوند فیصله یې په همدغه ځای کې کیږي.

جرګه نه دمشورو ځای دې ، نه په کې دغه ډول فرصتونو ته وخت پیداکیدلې شي او نه مشورتي او مصلحتي جرګو کله هم کومې رغنده مثبتې پایلې لرلې دي. کورني او بهرني دښمنان چې غواړي په دغه نا پیژندل شوو نومونو افغاني اصیل ارزشونه بې ارزشه او له منځه یوسي او یا لا اقل د تنفس فرصت پیداکړي ،باید وپوهیږي چې ټول افغاني ارزشونه د سیاسي او بیولوژیکي میراث په حیث ،په غوږ کي له لومړي اذان او دمور د پیو سره لکه دروح د هر اصیل افغان په وینه کې چلیږي او تر څو چې یې روح او د وینې یوڅاڅکې په تن کې وي ، ددغه ارزشونو هیرول به هم نا ممکن وي.

پدي توګه په افغاني کلتوري ،عقیدوي اوحماسي لاسته راوړنوباندي دجنګونو اود هغوی د بدو عواقبو یعني ځانځانې او پراګند ګي سیوري

پروت وو . او لس ددي فرصت نه درلود چې په ملک کې منظم اداري ، قانوني ، حقوقي ، تعلیمي ،حکومتي او دولتي تشکیلات ، ارګانونه ، اداري ، انستیتوتونه ، مؤسسات تشکیل کړي او هر څه لکه چې د مجاهدینو او طالبان په نظام کې په صحرایي او تصادفي بڼه او یا لکه نن چې د لسګونو خپلو او پردیو پخپل سر ادارو او حکومتونو په موجودیت کې چې هرڅه د قانون ، اداري او کنترول په خلاکې سرته رسیږي ، هغه وخت هم سرته رسیدل. خو هغه وخت نه دومره چټک علمي - تخنیکي او اقتصادي بدلونونه ،نه ګلوبالیزم او سوپر ګلوبالیزم اونه دهغې په کچه انساني أتالتاریستي نامحدود حرص او آز وو . افغاني ټولنې یو څه فرصت درلود چې د پیړیو په اوږدو کې، په ټول مملکت کې موضیعي خود ګردانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنیزې اداري ، قوانین ،اصول او نظم برقراره کړي. څرنګه چې دغه ټولنې او نظامونه د دایمي جنګونو په شرایطو کې چې یو د بل له حاله نه شول خبریدلې ،تشکیلیدل ،نو ځکه یې محلي خصوصیات ، قیودات او ځانګړنې درلودلې او تر نن ورځې پورې یې هم نه دتعمیم فرصت پیدا کړې او نه یو تر بله سره ورته والې لري او همدغه ۱۰۰۱ رنګې ته د افغاني ټولنې د خود ګردانه ټولنیز نظام ،کلتور ،ازادۍ ،دموکراسۍ اود ټولنیز ژوندهر اړخیزه غنا ویل کیږي .

دا به سمه نه وي که ووایو چې افغانستان د ځمکې په سر یوائینې هیواد او افغان ملت یوائینې اولس دې چې د هر ډول خپلمنځي او له پردیو سره د ډیرو وړو تضادونو او مخالفتونو څخه نیولې تر عظیمو نړیوالو قراردادونو ،مخالفتونو او تضادونو لپاره دغه ډول بډایه سوچه اولسي ټولنیز قوانین ،ارګانونه ،اداري ،مناسبات ، ترې او اصول لري ، چې ملې اولسي لویه جرګه

دهغې خو را لوړ مقام ګټل کیږي. دغه قومي او ملې جرګې چې په حقیقت کې پردي جنګونو او دهغوی ناوړه پایلو جبراً په مونږ تحمیل کړې وې، د تاریخ

په اوږدو کې د خودګردانه ټولنیز دموکراتیک نظام په سوچه خورا لوړ باصلاحیته منتخب حُکمي ارزش او مقام یعنې «لویه جرګه» اوړونده لازمي ــ کافي افغاني اولسي قانون ،دود ، دستوراو اصولو باندې بدل شوېدې . دغه لوی ارزشونه چې د افغاني ټولنې د فرد فرد ، قوم او لوی اولس په تار وپود(بوده او تنسته) کې اخځل شوې او په وینه کې یې جریان لري ، د مغرضو قوتونو د پیړیو پیړیوناولو هڅو سره سره چې د افغاني

اصیلو انساني ارزشونو د بې ارزشه کولو په خاطر یې کړې تر ننه بې نتیجې پاتې دي. ټولو وطنپرسته افغانانو ته پکار دي د غه انساني ضروري ارزشونه دهر پاک او با ضمیره اصیل افغان له ذهن او وجدان څخه په اقتباس د یوه مقدس او لوی سراسري بشري ارزش او جمعي قانون په حیث فورمولبندي او دټولو افغانانوتر جمعي شعور او اګاهۍ یې ورسوي، تر څو په نړۍ کې د نورو اولسونو لپاره هم منلې او لازمي ضروري مثال او سرمشق وګرځي.

جرګې ، لکه چې دمخه ورته اشاره وشوه دډیرو کوچنیو مسایلو ، دمثال په ډول دپلار او زوې او دوه ورونو تر منځ د شخړو څخه نیولې د مختلفو کورنیو ،قبیلو ، قومونو ، اولسونو او مختلفو هیوادونو تر منځ په ځمکني ،سرحدي اوسیاسي مسایلو او مخالفتونو باندې وړې او لویې جرګې جوړیدلې شي. جرګې که لویې دي او که وړې یواځې حُکمي بڼه لري او جرګه

مارهم یواځې هغه څوک ټاکل کیږي چې په صداقت ،پاکۍ ، انصاف ، پوهې او دې ډول نورو اوصافو متصف او ذاتاً حُکمي او با صلاحیته کسان او په خپل اولس کې د کافي اعتبار ،تقوا او نفوذ خاوندان اوسي. یوه مسئله او قضیه هغه وخت جرګې ته راجع کیږي ، کله چې د نورو ټولو لارو چارو له مخې یې حل ناشوني ګڼل شوی وي . جرګه له هرڅه دمخه له دواړو مقابلو لورو څخه د پریکړې ټول صلاحیت او واک ترلاسه کوي او سره ددې چې په اکثره مسایلو کې دود ، دستور ،ترې او حدود معلوم دي ، بیاهم د جرګې غړي دبې پرې جرګې دداییدو لوړه کوي او دجرګې د پریکړو څخه د سرغړونې تاوان او جریمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

,چې معمولاً نغدې پیسې ، دکور سیزل ، دقوم ، اولس او کلې کور څخه شړل ، یا د قتل او په ځینې نورو مسایلو کې د د ښمنۍ د له منځه وړلو په خاطر د ښځو ورکول او دیته ورته ډیر نور شرطونه ټاکل کیږي. په بدو کې البته د ښځو ورکول او په اصطلاح خپلوي کول خصوصاً په پښتني دود او دستور کې هیڅکله ښې پایلې نه دي درلودلي او دښځو په حقه حقوقو بربنډ تیری ګڼل کیږي.

جرګې که وړې دي او که لویې یواځې پریکړنده مقام او حیثیت لري، یواځې د مدعي او مدعي علیه متقابلو متخاصمو اړخونو ترمنځ د هغوی په غوښتنه او موافقه او حتا د هغوی د استازو او نماینده جرګه مارو په ګډون د با صلاحیته ارګان او مقام په په حیث را غوښتل کیږي او پریکړه یې بې قید وشرطه عملي کیږي.هغه څوک چې د جرګې له پریکړې څخه سر غړوونه کوي په ټاکلې جزا او جریمه محکوم او سمدستي عملي کیږي.د جرګې دغه دومره لوړ مقامي حُکمي صلاحیت که له یوې خوا د جرګې دغړو په شخصي اعتبار ، عدل ، انصاف ، رښتینولۍ اونفوذ او شهرت پورې اړه لري،د هغې

څخه څو برابره زیات د هغه اولسي خودګرداڼه قوانینو ، اصولو ،دود ،دستور او ترو پورې اړه لري ،کوم چې افغانان یې د اولسي بې عیبه و غشه قانون په حیث منې او د سمدستي با انصافه پریکړې طمع ترې لري.

پدې توګه هره جرګه یواځې با صلاحیته پریکړنده حُکمي ارګان او مقام ګڼل کیږي او پرته له دې جرګې ته هر بل شکلي او ماهیوي نوم او حیثیت قایلیدل ،لکه چې د ۱۳۸۹ هجري شمسي کال د جوزا دمیاشتي په دولسمه تش په نامه جرګې ته

مشورتي نوم ورکړشو او تر اوسه پورې د جمعې رسنیوله لارې په یوه ساعت کې په زرګونو ساعتونه همغه یوه موضوع په مختلفو ژبو غږول کیږي او په میلونونو پانې پرې توریږي،د جرګې د اصلي مفهوم د بدعته او تحریف پرته بله کومه معنا او مفهوم نلري. نن په افغاني ټولنه کې ټول حقایق د لمر په څیر څرګند دي او ضرورت نه شته د افغانانو کورني او بهرنۍ دښمنان خپل تور مخونه لا پسې تور کړي. په داسې شرایطو کې چې په هرو شلو او دیرشو دقیقو کې یوه مور چې یو یا له هغې زیات بچیان به زیږوي ، یواځې پدې خاطر مري چې یوه مړۍ وچه ډوډۍ نه لري. که مونږ یوه دقیقه وخت صرفه جویی کړو او کار وکړو د څومره دغه ډول انسانانو ژوند به وژغورو ؟ ځکه نور خلک په یوه ثانیه په لسګونو زره موټرې تولیدوي ، په میلونونو ټنه غذایی مواد او همداسې نورې زیرمې ایجادوي. نژدې کال پوره کیږي چې جمهور رئیس په اصطلاح ټاکل شوې ،تر اوسه کابینه نه ده معرفي شوې او یا نه ده منل شوې او درسنیو په خبره سرپرست وزیرانو او مامورینو فرصت غنیمت ګڼلې او دخپلو خالي جوالونو د ډکولو په خاطر یې چور اعلان

کړیدي ،اولسي او مشرانو جرګې هم په همدغه خاطر اعتصاب اعلان کړې او مفت معاش اخستل غنیمت ګڼي ، ... اوملګري ملتونه او بهرنیان چې د چارو د سمون ، امنیت ، بیا ابادونې ، او ... په خاطر راغلي دي د خیر په غونډۍ ناست او د «به ما چې» پروګرام تعقیبوي ،یعني هیڅوک هیڅ کار نه کوي. هرڅه چې کوي یواځې د فساد ،رشوت ،اختلاس ، ... (البته ډیر کم کسان به داسې نه وي) او په ملیاردونو ډالر عبث مصرفیږي ، خلک له لوږې او په جنګونو کې مري اود دالرو درک هم معلوم نه دي چې کوم لور ته او دچا جیبونو ته ځي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یواځې د دغه تش په نامه بې مفهومه مشورتي جرګې په سلګونو ملیونو ډالرو بې معنا مصارف که پرځای شوي وای د ډیرو بې وزله انسانانو مشکل به حل شوي وي. افغانستان د «بې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبي» ګرځیدلې، نن سمه ده چې دا ځینې کسان هر څه کولې شي، خو کله چې د پوښتنې وخت راورسیږي، دوی به څه کوي؟ خو هغوی د دې لپاره دلیل او ځواب لري. بې له هغې هم واک یې خپل دې، بیا او بیا به عفوي اعلان کړي، او که نه په نورو چې څه وو هغه به په دوی به هم وي.

افسوس په داسې ملت چې د پوښتنې مرجع په کې نه په ستر ګو کیږي. خلک دغه څرګند پ او د شرمه ډکې بربنډې او رسوا صحنې وینې چې دا کورني او بهرني لونیان، خپله شخصي آبرو خو یې خپل کار دی، اولسي عزت، آبرو او حیثیت هم څه ډول په دغه بې ارزشه ناچله پیسو مفت له لاسه ورکوي او پخپله عارې له هر ډول ارزشه پاتې کیږي.

رحمن بابا وایي:

هر یو مخ کله لایق د آبروی وي
او ښکې نه درومې په مخ د هر ناولي

اولسي ارزشونو سره دا ډول غیر مسئولانه چلن هیڅکله بې ځوابه نه شې پاتې کیدلې او نه دې څوک دغسې غلطې محاسبې کوي چې ګوندې هر افغان به خپل منلي ارزشونه او اولسي دود او دستور چې په وینه کې یې اخښل شوې دا سې په اسانۍ له لاسه ورکړي او یا به د دوی د مال او عزت دښمنان بې ځوابه پریږدي. د دغه عالي مورالي ارزش پیچلتیا نه یواځې د قبیلې او قوم، بلکه د فرد فرد په کچه رنګ په رنګ او متفاوت کمي او کیفي پوتنسیال لري او لکه پټه خزانه په

جمعي او فردي شعور کې ساتل کیږي.

د دښمنان عبث فکر کوي چې دغه ارزشونه به له منځه یوسي، همغسې چې د دغه ارزشونو پیژندنه مشکله ده، له منځه وړنه یې له هغې هم خورا ناشوني کار ګڼل کیږي. پدې لار کې مغرضینو پیرۍ پیرۍ شومې څېړنیزې هڅې سرت رسولي، خو یوي یې هم مثبتې پایلې نه دي درلودلي. ځکه چې دغه ارزشونه که په ماهیت او ساده عبارت او افادې سره د وطن پرستۍ او وطندوستۍ معنا او مفهوم لري، خو د شکل له مخې د هغې د عمل لاري، وسایل او روشونه په مختلفو قبیلو، قومونو، محلونو او اولسونو کې یو تر بله سره هیڅ ورته والې نه لري. د پښتون قوم چې په افغانستان کې اکثریت جوړوي، خو لا پرځای پریږده، حتا د وړو قومونو نومونو ارزشونه او دود او دستور دومره غني، رنګ په رنګ او هزار رنګ دې چې د خپلو خلکو لپاره یې تمیز مشکل دې نو د وطن د دود او دستور څخه بې خبره بیګانه پرستانو او بهرني صمٌ بکمٌ چې تر اوسه پوري لل ګل پاتې دي تر ابده به ړانده کانه پاتې وي. شک نه شته چې افغانانو لپاره هم په ټولو دغه رازونو پوهیدل مشکل کار دې خو په کل کې د هر اصیل افغان لپاره د ضرورت په وخت کې همدومره کفایت کوي او پدې نه پوهیږي چې د وطنپرستۍ، وطندوستۍ او د فداکارۍ وخت رارسیدلې او لازمې چاري باید تر سره شي. ضرورت نه شته کورني او بهرني دښمنان، افغانان چې پیرۍ پیرۍ پداسې چارو کې ازمایل شویدي بیا او بیا وازمایي، هغوی همیشه ټول شته په دغه دو کې بایللي او بیاهم حاضردي دغه قمار ووهي، هغوی د خپلې ازادۍ د ساتلو په خاطر له خپل سر، مال او اولاد څخه هم تیریدلې شي، خو پردې واک په خپله خاوره کې نه شي منلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

.همغومره چې افغانان د خپل دښمن سره ده پخلاکیدونکي دي په همغه اندازه هغوی د ښې او ټینګې دوستۍ ،لوز ،قول اوښې معاملي جوګه اولس هم دي.د هغوی څخه ډیر څه زده کول پکار دي. همغسي چې یې د جنګ جګړې په مقابل کې یې حوصله نه ختمیدونکي ده او دامتل چې که افغان یوه پیړۍ وروسته هم خپلانتقام اخلي ، عجله یې کړې ،د دوستانو سره ددوستۍ دپالنې ،لوز ،قول ، وعده چې حتا د دښمن سره هم کوي او یا که د پلار قاتل یې په نا غلطۍ کورته پناه راوړي ، دهغه سر ،ناموس امال دده په کور کې څوک ضرر نه شي رسولې او سلامتي یې تضمین ده. هو !افغانان د ډیرې ښې معا ملي جوګه اولس دي. هڅه وکړې هغوی په دوستۍ کې وازمایې ، په جنګ کې د هغوی ازمایل نه دي پکار ، په جنګونو کې هغوی په کافي اندازه ازمایل شویدي او ددغه جنګونو پایلې د هیچا څخه پټه پناه خبره نه ده. که په مونږ د چا ارامي نه ده پیرزو ، نو له مونږ څخه هم څوک ارام نه شي کښیناستلې .

مونږ په دې هم پوهیږو چې مونږ نه ختمیدونکې طبیعي زیر مې لرو ،په همدې خاطر یوه ورځ مونږ څوک ارام نه پریږدي چې کار وکړو او د خپلو طبیعي زیرمو څخه ګټه واخلو .لکن دا هم له هیچا څخه پټه خبره نه ده چې بل څوک هم له هغې څخه په ګټه پورته کولو نه دې ښاد او سود من شوې.

ننې شرایط حکم کوي چې په نړۍ کې سوله تأمین شي ، تاسي هم د سولې په خاطر راغلي یاست او افغانان هم سخت د سولې ارزومن دي.مونږ په جنګ کې مه ازمایې ، د سولې ازمیښت به د ټول بشریت په ګټه وي. مونږ په جنګ ولي ازمایې ؟ مه مو ازمایې په جنګ کې !

د ډیرو پوهانو څخه مې اوریدلې او اورم چې ژبه د تفاهم وسیله ده. زه هم په دې عقیده یم چې پردې ژبه د هرچا لپاره یوائې د تفاهم وسیله ده ،خو مورنۍ ژبه یوائې د تفاهم وسیله ګڼل نه بخښونکې ګناه ده. دا خبره خو مغرضان کوي او د مغرض خبره هیڅکله سمه نه وي. که دا سمه وې ، دوی چې پنځه کسان بل ملک ته ولاړ شي ، ددې په عوض چې دهغه اولس ژبه زده کړي هغوی خپلې ژبې زده کولو ته اړباسي. دا ډیر مشکل کار دي ،خو دوی حتماً دغه کارکوي او په دې کار کې رښتیا هم لوی اثر دې. څوک فکر کولې شي چې د یوه وروسته پاتې هیواد ژبه په دومره ستر مقاومت او ټولنیزه مادي نیرو بدلیدلې شي؟ خو که واقعیتونو ته فکر واړوو ، وینو چې نژدي یو نیم سل کاله دمخه په ځوانانو باندد ملالې په تش غږ چې:

که په میوندکې شهید نه شوې

خدایګو لا لیه بې ننګۍ ته دي ساتینه.

ځوانان هغه ، نژدي بایللي میدان ګټي چې د دوست او دښمن قوتونه پکې د مقایسې وړ نه وو او لا نن هم هره افغانه پیغله غواړي دملالۍ په څیر د دغسې کارونو جوګه او سرمشق وګرځي.

په مورنۍ ژبه کې دهرچا لپاره خپل وطني او اولسي ژوندې مستند تاریخ ، د خپلو خلکو د قهرمانیو داستانونه پداسې سوچه ژبني کلماتو او عباراتو چې د هر انسان رګ رګ تخنوي او هوسوي او په بله ژبه هیڅکله دا ډول افادې نه شي افاده کیدلې او نه پردې ژبې دا ډول د چا احساسات را پارولې شي.د مثال په ډول د پښتو ژبې دا ځینې اصطلاحات ،مقولې او کلمات لکه پښتونولي ،پښتو ، پښتون او دیته ورته د همدې یوې کلمې صرفې او نحوې بدلون لکه پښتونولې د پښتنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولسې دود ،دستور ،تعهداتو ، ترې ، جرګو ، مرکو او په زرګونو دغه ډول نورو ارزشونو افاده او تفسیر ، ایا ممکنه ده په بله ژبه وشي ؟

یا د پښتو کلمه د ژبې د نوم په حیث نه بلکه دیوه ټولنیز ارزش په حیث. لکه: ښه پښتو یي ورسره وکړه. هغه بې پښتو سړې دې (یعنې چې هیڅ سړې نه دې). ما یو ځل په پښتو قسم یاد کړې ، بله نه شم منلې. پښتو دې وشر مولې ، زه دې ژوندي نه پریږدم ، ماته یې بې پښتو ویلي دي. یا د پښتون کلمه د قوم په حیث نه بلکه د اجتماعي ارزش په حیث : زه به پښتون نه یم که را باندې ویي منې. ته هیڅ پښتون نه یې او د اسې ډیر نور ژبني ارزښتونه او اصالتونه چې یواځې په مورنۍ ژبه همغسې چې لازمه ده افاده او تفسیر کیدلې شي په بله ژبه هیڅ ممکنه نه ده همغسې افاده شي .

د ۱۹۶۹ م کال د سرطان په میاشت کې ، مونږ له تحصیل څخه راستانه شوي وو ، مرحوم انجنیر عبدالرؤف چې اصلاً د شمالې دقره باغ او دکابل اوسیدونکې وو ، دنورو دوستانو سره چې ټول منور خلک وو ، زه هم چې سره همصنفان وؤ ، په همدغه ورځو کې میلمه کړي وم. پرته له رؤف خان څخه مې بل څوک نه پیژنده ، نو ډیرې خبرې مې هم نه کولې . نپوهیږم څه ډول د ژبو په باره کې بحث شروع شو . وروسته له یوځه بحث څخه ،یوه تن وړاندیز وکړ ، ښه به داوي افغانان فرانسوي چې خوږه ژبه ده او نورو څیړنو ته پکې ضرورت هم نه شته ، په خپل ملک کې رواج کړي. بل تن د انګلیسي ژبې وړاندیز وکړ اودیته نور مختلف بحثونه وشول. ما چې دا بحثونه په غور سره تعقیبول او پوهیدم چې زما نظر هم کیدې شي وپوښتي ، په

همدغه سوچ کې هغه وخت ماته دغه پورتنې فکر په ذهن کې راوګرځیده او هغوی مې له خپل پورتنې ناسم فکر څخه وګرځول او پدې مې قانع کړل چې نه یواځې ژبه بلکه ټول مختلف وطنې ،ملې ،اولسې ارزشونه په خپل خپل ځای ځانګړې ارزش لري او هیڅ قوم ،ملت او اولس ، که لوی دې او که وړې ، که غنې دې او که غریب ، که پر مخ تللې دې او که وروسته پاتې دې ، حق نه لري د نورو اولسونو ملې وطنې ارزشونه بې ارزشه او حقه حقوق یې پایمال کړي . پکار دادي دغه ارزشونه ددوامداره ارګانیک دیفرنسییشن (تجزیې ،تفریق)او انټګرییشن (ترکیب ،تجمع) په پروسه کې د ټولو لپاره د منلو وړ ارزشونو باندې واوړي. نن پرون هم په افغانستان کې د ژبو د مسئلې ، کلتور ، ملي ترمنولوژۍ ، رسوم ،عنعناتو ، اخلاق او ډیرونورو وطنې،اولسي ارزشونو او مسایلو سره ناسم ،سطحي او حتا ناوړه کړه وړه جریان لري ،دغه ټول ارزشونه دیوه ملت او اولسونو د ارزشي خزانې هغه تر هرڅه لوړه او نایابه ارزشي پانګه جوړوي چې یواځې په وه ،اهل او په وطن مین کسان ایجادوي ،پالي او په ایمان داری د هغې ساتنه کوي ،خو ناپوه ،نا اهله ، بېګانه پرسته او تېت انسانان چې اصلاً ددغه ډول ارزشونو له ارزش څخه بې خبره دي اوهمغسې چې هره متاع او حتا شخصي حیثیت او آبرو په هر بازار کې په هر چا پلوري ، دغه عالي ارزشونه هم د هیڅ په مقابل کې مفت له لاسه ورکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان ولې خپل ملي ارزشونه او مسئولیتونه نه پیژني؟

نړیوال د افغان د ښمن، افغان د ځان دښمن...؟

دا کومه نوې او پټه خبره نه ده ،له کومې ورځې څخه چې تزاري روسیې ځانونه د افغانستان شمالي پولو ته ورسول او له کومې ورځې څخه چې د انګریزي امپریالیزم پښه د هند په لویه وچه کې ټینګه شوې ، د افغانستان د پوره اشغال او یا لا اقل د ویش په سر د مختلفو آبر قدرتونو تر منځ نه پخلا کیدونکې مبارزه پیل ، او د تل لپاره د غه مسألي د « لویې ستراتیژۍ » او « لویې لوبې » حیثیت تر لاسه کړې او افغانستان له همغې ورځې څخه تر دا نن ورځې پورې په نړیوال ،یا لا اقل منطقوي جنګي تیاتر بدل شوېدې. اوږدې خبرې په تاریخي اسنادو کې پرتې دي او نوې لوبه چې د ۱۹۷۸م کال د دسمبر د ۲۷ نیټې ، کله چې پخواني شوروي اتحاد د نیک «ګاونډیتوب» ، ۶۲ کلنې « بې غرضانه دوستۍ » ، سوسیالیستي انترناسیونالیزم د «تعهداتو » او د زرونو کیلو متره شریکې پولې په درلودلو سره په بې وزلې هیواد افغانستان بې شرمانه او خاینانه یرغل وکړ او نړیوال هم په ډیره جفاسره د د غه غریب او زخمي اولس په « ملاتړ » کې د «بې غرزانه» ، « بشر دوستانه » «مرستو » په خاطر د

شوروي اتحاد په مقابل کې راپاخیدل او نړیوال عظیم پرابلمونه او تضادونه یې د افغانانو د سرنوشت پورې غوټه او په همد غه کوچني جنګي تیاتر کې چې هیڅ ډول د دفاع وړتیا او قابلیت یې نه درلود ،د د غه ګلوبال او سوپر ګلوبال نړیوالو پرابلمونو حل ته ملا وتړله ، پیل شوه. د ټولې نړۍ د زړو وسلوټول ګودامونه له هري خوا د بې وزلې افغان اولس په حساب او ذمه په یوه او بل نامه پېرودلو او پلورلو او د افغانستان په سمه او غر ،مکتب ،مسجد ، ښارونو ،کلیو او باندو کور کورانه او بې رحمانه ،د امریکې او اروپا څخه ډیر ډیر لیري د ډلۍ په څیر و اوریدلي او د زړو باروتو او زنګ وهلو وسلو دوړو او دودونو کې افغانان ډیر وزورول ، د نړیوالو نازولو تر غوړو یې اډو غړ هم ونه رسیده. د ذروي وسلو ټولې تفالې د « دم غنیمت » له مخې په ډیره عجله هر چاد افغانستان په سمه او غر او حتا کلیو او باندو کې خالي کړې او عذاب به یې نه یوائې او سني نسلونه بلکه راتلونکي نسلونه هم ګالي .

د افغانانو په برکت پخوانې شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوالو سوسیالیستي هیوادونو اتحاد ، سوسیالیستي او کارګري انترناسیونالیزم او دملي ازادي بخښونکو جنبشونو اتحاد په ړنګیدو او د نړیوال سرمایداري مافیایی تور امپریالیزم په یکه تازۍ او سیاسي او نظامي مونوپولیزم په ټینګیدو او د سره امپریالیزم سره د ساړه جنګ په پوره سړېدو ټولو امپریالیستي قوتونو د هم غړۍ او جوړ جاړي خپله کړې او په اصطلاح د دریمې نړۍ د متناسب ویش په خاطر یې د تروریزم ، القایدې او طالبانیزم پر ضد د مبارزې تر شعار لاندې د مذبذب تعاون ،تباني او ناروا مساعدتونو سره سوپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلوبال ابعاد ،امکانات او مناسبات پیدا کړي ،په نړیوال جهنمي شیطاني طاقت بدل شوي ، ټول عالم بشریت یې ګروګان نیولې او په دغه ټولو امکاناتو سره یو ځل بیا غواړي د افغانستان له وضع الجیش څخه خپل ناروا سوق الجیشي حرکتونهاو وضع الجبشونه تنظیم ،رهبري اوپه دغه هر اړخیزه ستراتیژیکه منطقه کې ټول نړیوال د خپلې قمچیني لاندې دمافیایي ګټو د پایداره تأمین په خاطر دخپل حاکمیت لاندې محکوم اود استفادې وړ وساتي.

هو ! دا همغه زړه سراتیژي او زړه «لوبه لوبه» ده چې په نوي امکاناتو او نوي ګلوبال حرص ، نوې دینامیزم اونوې ابعادو سره د افغانستان په وضع الجیش کې د ټولې نړۍ لپاره پیل شوې اودلته یواځې یو نړیوال

سراسري نظام ، نړیوال حاکمیت ، نړیوالە اداره او نړیوال مافیایی اصول او قانون چلیږي (مزې چرچې نړیوال کوي او غم ودرد افغانان ګالې)او ټول ایزمونه ددغه قانون دحاکمیت په ساحه کې یواځې یو مفهوم افاده کوي یعنې چې مافیایی ګټې باید وساتي. دا یو نړیوال مشکل دي او نړیوال ملاتړ ته ضرورت لري. په دې لوبو کې ځانګړي دولتي جوړښتونه ،ټولنیز بڼې او چپ نظامونه یواځې هغه وخت موثر واقع کیدل شي چې نړیوال ملاتړ حاصل اوپه نړیوالە جبهه کې د نړیوال قوت په حیث ددغه تباهیو مخه ونیولې شي. مونږ شاهد یو ، سره ددې چې افغانانو د تروریزم ، بنیاد ګرایی ، طالبانیزم او نورو ماجراجویي اعمالو سره هیڅ اړیکې نه درلودل، خوچې پلان دغه ډول جوړوؤ ، دا هرڅه ورته په نورو ملکونو او دنورو په ذهنیتونو کې برابر او بالستیک راکټونه د کلنتن د

دموکرات دولت لخوا دافغانستان په خو را غریبو سیمواو هغه هم د افغاني او نړیوالې مافیا د پلان له مخې وویشتل شول او ډیر بې ګناه انسانان او کلي چې همدغه افغانانو ور په ګوته کول پکې تباه شول.مونږ ولیدل چې په افغانستان او عراق باندې د بوش د حکومت د جنګي ډلې د حملې د تصمیم په وخت کې د امریکي، اروپا او ټولې نړۍ بشردوستو ، ترقي غوښتونکو او واقعاً دموکراتوخلکو ډیرې هلې ځلې وکړې چې ددغه یرغل مخه ونیسې ،حتا ځینې کسانو د مسئولو اشخاصو په حیث خود کشي وکړه. خو چایې مخه ونه نیولې شوله.

ولې نړیوال دومره بې وسه دي ؟ له ډیر پخوا څخه د امریکې ، اسرائیلو او ټولې نړۍ سوله خوښوونکي خلک غواړي چې په منځنې ختیځ کې د فلسطین د خلکو حقه حقوق تحقق پیدا کړي .فلسطیني او اسرائیلي اولسونه هم حق لري په سوله کې ژوند وکړي ،یاسر عرفات او اسحق رابین او نور ډیر فلسطینیان او اسرائیلیان په دې لار کې قرباني شول ،هغوی وایي مونږ سوله غواړو ، نور ورته وایي ، نه تاسې یې نه غواړې.

په امریکې کې داوباما په وجود کې دموکراتانو د واک په ترلاسه کولو سره ،نه د اوباما «بدلون» کوم بنیادي بدلون را منځته کړ او نه به د اوباما د نوې تش په نامه ستراتیژۍ له مخې د ۳۰۰۰۰ خاصو او یا دنورو نوو پلانونو او ستراتیژیو له مخې د نورو قوتونو لیږل او دقوماندانانو ادلون بدلون کومه معجزه وکولې شي ،یواځې به شکلي تاکتیکي بڼه ولري اویواځې به د بهرني نظامیانو لپاره د تنفس موقتي فرصت برابر کړي او یا به دبار ثقلت او مرګ ژوبلې د بهرني سرتیرو په ځای په ملکې خلکو او افغاني سرتیروورزیاته شي ،او لکه چې ما دمخه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکلي وو د بارک اوباما ستراتیژي به هم دپخوا په څیر زړه په زړه پاتې وي.

ددي میاشتې (جولای ۲۰۱۰) په لومړیو ورځو کې دآیساف او ناتو د امریکایی نوې قوماندان دیوید پتروس تګ افغانستان ته، سره ددې چې د پخوانې قوماندان مک کریستل په پرتله به د زیات صلاحیت او زیاتې تجربې څښتن وي، ځکه که مک کریستل یواځې په یو ګوسلاویاکې د کار تجربه درلوده، نومورې په شلو مختلفو هیوادونو کې دکار تجربه لري، بیا هم نه به پخوانۍ زړه ستراتیژي بدله کړي شي او نه به رغنده لاسته راړنې ولري. ځکه چې ذهني او عیني شرایط او موجوده وضعه همداسې حکم کوي. پدي معنا چې مک کریستل که دبالکان او دیوید پتریوس د زیاتو هیوادونو او شرایطو تجربې لري، خو د افغانستان ځانګړي شرایط د تل لپاره خاص او ځانګړي وو. د تاریخ په اوږدو کې هرځوک پدي تیروتې دي. سکندر ټوله اروپا او اسیا ونیوله، هغه نه شول کولې د افغانستان شرایط بدل ډول قیاس او وانګیري. هغه وخت په ربښتیا هم دا کار مشکل وو، خو کله چې دا کار په وار وار تکرار شو، بیا هم مونږ ددي شاهد یو چې روسانو هڅه وکړه د شرقي اروپا تجارب په افغانستان کې پلي او ګټه ترې پورته کړي او همدایی د ناکامۍ عمده عامل وګرځیده. نن ټول نړیوال قوتونه ځانونو لپاره سپکاوې ګڼي چې په افغانستان کې افغاني خاص او ځانګړي شرایط او بالخصوص دافغانانو خاصې غوښتنې په پام کې ونیسي، خو دا یو حقیقت دي اوبل عمده مشکل پدي کې دي چې ټولو دغه قوتونو ته ټول اهداف د نظامي دندې او هدف په حیث ورکړل شوي او نظامي اهداف

یواځې د زور او تخریب لهلارې ترلاسه کیدلي شي، هغوی د سیاست، سولې، روغې جوړې، بیاابادونې په لارو چارو نه پوهیږي او په حقیقت کې تاکتیک او ستراتیژي همدغه ډول ده، نو ځکه خو هغوی ببباکانه او په پټو سترګو عمل کوي. خو په افغانستان کې عامیانه مشهور متل دي چې: «په زور کلي نه کیږي»، ددې مسئلې ژور څیړل پکار دي.

مونږ دا نه شو منلې چې بین المللي قوتونه دې د نظامې او شخصي موخو په خاطر راغلي اوسي، ځکه اصلاً دغه ډول مسایل مطرح نه وو او حتا د شمالي ټلوالې او دکارمل د ډلې سره د روسانو په غلچکې او سازشکارانه وتلو سره چې فکر کیده، یوه ورځ به هم، موجوده دولت ټینګ پاتې نه شې، د ټولو دسیسو سره سره، بیا هم څه حال چې په ټول جهان کې وو په افغانستان کې هم همغسې حال وو. د بلې خوا بین المللي قوتونو رسمي منل شوي تعهدات، رسالتونه او حا ګمیتونه درلودل چې سازشکارانه او حتا خاینانه یې عملي نه کړل او افغانان یې د خپلو باروتو او وسلو په ګودامونو کې په سیاسي خلاء او انزوا کې لاس ترلي خپلو تاریک ذهنه ګماشتګانو ته پریښودل. خو ددي ټولو خبرو سره سره کله چې بیا هم افغانان او افغانستان ژوندي پاتې شول نو نړیوال وروسته له ډیرو پښیمانیو، اعترافاتو، کفارو داعادې، قسمونو او وعدوسره افغانستان ته د نظام، د ولت، ادارو، قانون، امنیت، سولې، بیا ابادونې او نورو ټولنیزو سازمانونو،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو په خاطر افغانستان ته راغلي دي. خو له بده مرغه نه یواځې، یو له دغه اهدافو ترلاسه شوي نه دي بلکې وضعه له پخوا ډیره بتره شوي او له یوې ورځې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې ته په کثیرالمجهوله لاینحله معادله او معما بدله او لا بدلیږي.ځکه چې، په حقیقت کې بهرني قوتونه په افغانستان کې تر هرڅه دمخه خپل نظامي حضور او د خپلو افغاني مختلفو ډلو ټپلو چې په مختلفو نومونو همدغه بهرنیانو رامنځته کړي او پرته د شخصي ګټو ، ملي ګټې هیڅکله په پام کې نه نیسي ،خپله زړه ستراتیژي او نوي سیاسي او اقتصادي اهداف تعقیبول غواړي ،اودا کار په افغانستان کې د نظام ، د ولت ،اداري ،قانون ، امنیت ،سولې ،بیا ابادونې او نورو ټولنیزو سازمانونو ،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو سره کاملاً په تضاد کې دي او هیڅ سمون ورسره نلري . یعني دغه کونډه چې په پام کې وه افغان اولس ته په نکاح شي یو ځل بیایی خپل ځانته په نکاح کول غواړي.همدا سبب دي چې بهرنیان او د هغوی پوري تړلي افغانان همغسي لکه چې د شاشجاع په دوره کې انګریانو ، دکارمل ډلې په دوره کې روسانو او نن دحامد کرزي په دوره کې نړیوال ،یواځې ددي لپاره توجیهات او دلایل برابروي چې کهدا بهرنیان نه اوسي ، افغانان به یوبل سره وخوري (لکه کله چې دوه مرغی په جنګ او پیشو ترپ کړي وو ، نیولې او خوړلې یې وې او له ځانه سره یې ویلي وو ، چې که زه نه وي راغلې ،دوی خوبه سره وژلي وي).په حقیقت کې دغه نظام ، دغه انتخابات ، دغه قوانین او دهغوی داخلي او خارجي عاملین او مجریان ټول نقلي او غولوونکي او د افغان اولس او په افغانستان کې دسولې او دافغانانو د خیر ښېګڼې د ټولو پروګرامونو پرضد او نه پخلا کیدونکي دښمنان دي . نظام ،اداره ، قانون ، انتخابات او نور موئسسات او انستیتوتونه هغه وخت ارزش لري چې د خپل

صلاحیت او مسئولیت په تناسب دخپل هیواد او خلکو خدمتګار اوسي ، خو کله چې د دولت ، حکومت ، ادارو ، قانون ، حقوق، موئسساتو او نورو متصدیان نه یواځې اجنبیانو ته د خپلې جاسوسۍ ځخه منکر نه دي ، بلکه د هر ستیژ پر سر معترف او په هر سنګر کې د خپلو متولیانو د ګټو ځخه دفاع کوي. زمونږ سیاسي مبصرین هم د پنځو ټنګو حق الزحمې له کبله به هم د کوتک په زور د خپل تبلیغاتي ستیژ ځخه ښکته نه کړي او سبا او بېګاه خپلو ناسمو تبلیغاتو ته دوام ورکوي. مونږ به بیا هم دا خبرې منلې وي که دوی د پښتو او لاسونو ټولې ګوتې په خپله خوله نه منډلي او د هغوی ټول پلانونه سر تر پایه ډیر شوم نه وي ، او اوس چې په افغانستان کې د زرګونو بیلیونونو ډالرو ثروتونو زیرمې همدوی اعلان کړي او یواځې یې خپل نظامي ، سیاسي او اقتصادي اهداف په پام کې نه لرلې او حتا یوه کمه فیصدي یې زمونږ مشکلات هم په نظر کې لرلې هم به دوی خوښ وې او هم مونږ . خو هغوی وایي «مزور ما ټوله زما» نو ځکه ارزشونه تغیر کوي ،حقایق او واقعیتونه تغیر کوي اود هغې مطابق باید نظام ،تشکیل ، قانون ،... او ورسره سم باید اشخاص ،افراد او نظامونه او سازمانونه هم تغیر وکړي تر څو افغانان پخپله د خپلې غمیزې د حل جوګه شي. په غیر صورت کې دغه ټولې ډرامې ، جرګې ، کنفرانسونه ، او ببځایه مصارف پرته له دې چې غیر مستحقو او نامشروع دولتونو ، حکومتونو ، ادارو ،انتخاباتو ، اشخاصو ،افرادو او نورو حضور او شتون ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړي ، بله هیڅ ګټه نلري ، اوکومه ده هغه قانوني ،حقوقي باصلاحیته مرجع چې ددغه ډول بې مفهومه او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مضمونه تش په نامه جرګو او کنفرانسونو عبث مصارفو مسئولیت په غاړه اخلي او کومې با صلاحیته مرجع ته به ۱۵ بلیونه ډالر په کوم مسئولیت او کوم اعتبار د څه لپاره سپارل کیږي ؟

مونږ ولې دومره بې ننګه او بیوسه شوي یو چې پردی ګټي په خپلو ګټو د بره ګڼو او پردي زمونږ په ملک کې ددغه ډول ناروا عمالو د پلې کولو جرأت کوي ؟

مونږ خپل پور ، او دوی نور غواړي ؟

«دامریکایي دایمي اډو په باره کې د نظر ټکي»

جان کنیدي ، د امریکي هوښیار او دموکرات جمهور رئیس په خپل وخت کې ویلې وو ، که کارل مارکس نور هیڅ نه وې لیکلي او همدا یو شعار چې «دنړی کارګرانو سره یو شی.»یې لیکلې وې ،کفایت یي کاوه چې سرمایداري نظام رڼګ شي .حتا د کنیدي غوندې یو شخص د شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوال سوسیالیستي نظام ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه خو لا په ځای پرېږده ،ددغه کوچنی جملې څخه دومره په ویره او ډار کې وو . امریکي ددې خبرې خیال او تصور هم نه شو کولې هغه نظام چې دژوند په مختلفو ساحو کې یي ورځ په ورځ نوي بریالیتوبونه ترلاسه کول ، یوه ورځ ، او هغه هم دافغان با شهامته اولس د فداکاری له برکته داسې خوار او ذلیل وویني ؛ هغوی هیڅکله ددې خبرې تصور هم نه شو کولې چې کله به هم ګوندې سړه جګړه په داسې اسانۍ وګټلې شي او هر کال یي د کمونیزم پر ضد او د دریم نړیوال جنګ د تیاري په پلار کې په بلیونونو ډالر مصرفول ؛هغوی تل دا خوبونه لیدل ، نن دې او که سبا کارګري غورځنګ به د دوی لاس او پښې ټرې او د تل لپاره د تاریخ کندې ته سپاري ؛هیڅ قوم او اولس ، چې دوی یي په عزت ، شرف ،ناموس ،مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دولت او ټولو نورو ارزشونوباندې چور ،چپاول ، لوټماري او غارت جوړ کړې وو ، کله هم له یاده نه شو ایستلې او هر یوه دخپل فرصت لار ې ځارلي او دوی به یې په خوب کې بوګنول ؛ دا ددوی په خیال کې هم نه شوه راتلای چې دوی به کله هم یکه تاز دمیدان او دفلک څرخ به د دوی په محور څرخي او دوی به یو ځل بیا پخوانۍ نادودې دنړۍ په اولسونو د سوپر او ګلوبال ګلوبالیزم نظام په کچه له سره پیل کوي ؛... ځکه امپریالیزم په هر رنګ او لباس کې چې وو په تاریخي لحاظ مردوده او تاریخ ځپلې پدیده اوباید خپل ځای یې ټولنیز عادل منصف نظام ته پرېښې واې.

هو ! د دوی، ټول دغه تشویشونه او ناشوني خیالات ،ارزوګاني او تصورات د افغان غیور اولس په ځاني ،مالي اود ټول هست وبود په قربانولو سره شوني او ممکن وګرځېدل.

کله چې پخواني شوروي اتحاد د افغانستان په حریم خاینانه یرغل وکړ ،په ابتداکې امریکې،حتا د معمولي دیپلوماتیکي اعتراض څخه هم ډډه وکړه او په شف شف سره یې هڅه کوله حقایق ، نه پوهیږم چې پټ وساتي او که افاده کړي. خو کله چې دکابل ښاریان د حوت په دریمه بربنډ ټټرونه دشوروي ټانکونو دمرمیو ته مخامخ ودرېدل ،کله چې دهیواد په ګوټ ګوټ کې دشوروي عسکرو په داغ سنګرونو ،افغانان د پتنګانو په څیر وروختل ، کله چې د شوروي عسکرو د جنازو قطارونو شوروي پولي یو په بل پسې قطع کولې ، کله چې شوروي نظام په خپل ژوند کې د لومړي ځل لپاره دافغانانو له خوا له ماتې سره مخامخ شول ،... او داهر څه چې امریکایانو د شورویانو له ویرې د تورو عینکو تر شا ځارل ، نو هله له سوړو څخه راووتل

او بیا هم د همدغه شورویانو له ویرې یې د غل غدو په څیر پټ او پنا غلچکی تش په نامه مرستې دبل چا تر شا پیل کړې ، او هغه وخت چې سنګرونه لکه بلا تشبیه ددوزخ دکانو غوندې سره شول ،افغانان د دوی لپاره سرمشق د مباهاتو جوړ شول او فخر یې پرې کاوه. خو کله چې شورویان پر شا او څوړ غوږونه او مات ګوډ په خپله پوله تیرېدل ،کمونیزم مات شو ،نړیوال سوسیالیستي نظام رنګ شو ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه بې سرنوشته او تالا تر غې پاتې شول ،شرقي اروپایي ، منځنۍ اسیایي او شمالي جمهوریتونه د شوروي له اسارت څخه ازاد او د وارسا تړون رنګ شو . نو هغه وخت دوی ډاده زړونه په ډیره عجله د کور په لور شول، او نور یې نه غوښتل چې په اصطلاح د افغانستان په کورنیو چارو کې لاس وهنه وکړي ! ددې په عوض چې په دې وخت کې د ناتو تړون هم رنګ شوې او خپلې امپریالیستي ستراتیژۍ ته یې خیرخواهانه د بشري خیر ښېګڼو په لور تغیر ورکړي وې او له خپل خدای څخه په شکر ګذاری،سره چې دافغانانو له برکته په ټولو ارمانونو برلاسي شول. د خدایي عدالت او انصاف په مثل انساني عدل او انصاف دیوه عادل حاکم په حیث تبلیغ ،ترویج او په ټوله نړۍ کې یې د ټول بشریت لپاره سراسري عام قانون وګرځوي. برخلاف دوی خپله زړه ستراتیژۍ له دفاعي موقف څخه په تعرضي واړوله اوپه تعرضي سوق الجیشونو کې یې ځای په ځای ،ناتو یې لمن یې په هر لوري حتاالا

مکان نوره هم وغزوله او خپلو نوي اوزړو ناتو یې انډیوالانو ته یې له ځیلمه په کمپیوټري ذروي وسلو تر غاښونو پورې د سنبالیدو امرونه صادرکړل. د نیویارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتجارتي مرکز دحادثې په برابرولو سره يې د تروريزم او القاعدې پر ضد د نړۍ د تباهۍ نوې تعرضي ستراتيژي غوره او يو ځل بيا په اصطلاح د افغانانو په غم غمجن شول ، او که حق وويل شي د افغانستان بالا حصار او د پامير لوړو څوکو ته رسېدل چې يې پخواني ارمان او له بلې خوا دا ډيره ښه موقع وه چې د خپلو ټولو کړو ګناهونو په تهمت او ګناه افغانان او په خاصه توګه پښتانه ونيسي ،ځکه چې د پښتنو سره په دغه منطقه کې انګريزانو زړې دښمنۍ لرلې او يوائيني سرسخت رقيب او غليم يې ګڼل کيده .خو په حقيقت کې د دوۍ غير انساني او ناروا کرکيلې، کرکنو او مارکونډيو ، په خپلو ملکونو کې تبغ وهلې وو او په خپله خاوره کې يې ځمکه د پښو لاندې سره تبۍ جوړه شوې وه ، خپلو خلکو يې د کړو ګناهونو په ګناه دوۍ محاکمه کول غوښتل او دوۍ له خپلو خلکو څخه په تيښته په غلچکي ډول د ۲۰۰۱ م کال د اکتوبر د مياشتې په ۷ نيټه ،چې همدا ګړۍ د پاکستان په منځګړيتوب د طالبانو سره ،چې د همدوی په کومک يې ۹۵ ٪ خاوره په لاس کې وه ،په ژوره سياله معامله کې ښکيل وو او مقابل لوري چې ځان لپاره يې د تاجکستان په کولاب کې خيالي پاچاهي جوړه کړې وه په پټ جوړ جاړي ،معامله او تباني سره په توره شپه د افغانستان د مرکزي ،شرقي ،جنوب شرقي ،جنوبي او جنوب غربي سيمو په مشهورو او د خلکو د ګڼې ګونې څخه ډکو ښارونو لکه کابل ،جلال اباد ،قندهار ، پکتيا او نورو شاوخوا ، اکثره پښتون ميشتو سيمو باندې د کروز راکټونو او 52 B څخه د ۲۰۰۰ کيلو ګرامه بمونو بمباري وشوه ، ډيرې سيمې ورانې ويجاړې او ډير بې ګناه انسانان ،ښځې ،کوچنيان ،زاړه او ځوانان په کې

مړه شول. برهان الدين رباني ،عبدالله عبدالله ،محمد قسيم هفيم او د شمالي ټلوالې نورو مسئولينو چې ځانونه يې له پورته څخه تر ښکته پورې بالاستحقاق د ټول ملک مسئول متصديان هم ګڼل ، د ساتالايت تلفونونو او ټولو ډلئيزو رسنيو له لارې يې يو په بل پسې په نوبت او بې نوبته ځانونه معرفي کول او د خپلو متوليانو څخه يې په مهيلانه عذر و زارۍ سره غوښتل چې د دغه سيمې ټول ښارونه ، کلي او باندې له يوې مخې داسې بمبارد کړي چې انسان خو لا څه چې حيوان هم په کې ژوندې پاتې نه شي او دغه« بېچاره ګان» د تل لپاره د هغوۍ له « ستم» څخه وژغورل شي. حال داچې په تيرو وختونو کې د قاطع اکثريت په حيث پښتنو تل د خپل اکثريت له تناسب څخه پورته مسئوليتونه په خپله غاړه اخيستي ، خو دامتيازاتو او د نعماتو د تقسيم په وخت کې د ډېرې شکسته نفسۍ په موقف کې پاتې شويدي. په تيرو کابينو کې که قومي جوړښت او تناسب ته نظر واچول شي ، سره ددې چې پښتانه په مجموع کې د نفوسو قاطع اکثری جوړوي ،هيڅکله پښتنو وزيرانو په کابينه کې اکثريت نه جوړاوه.

د اکتوبر د مياشتې په ۱۲ نيټه امريکايي الوتکو په کابل ،قندهار ،جلال اباد ،پکتيا ،هرات او نورو مناطقو باندې راکټي او هوايي حملې وکړې. د اکتوبر په ۲۰ نيټه امريکايانو او انګريزانو د طالبانو د جبهې په لمړيو خطونو هوايي بريدونه وکړل او ډير تاوانونه يې واړول . د اکتوبر په ۲۲ نيټه ولديمير پوتين ،امام علي رحمانوف او برهان الدين رباني د تاجيکستان په پلازمينه ، دوشنبه کې ملاقات وکړ. پوتين وويل ،چې په افغانستان کې راتلونکې حکومت بايد درباني په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا جوړ شي (او دا ځکه چې د ۱۹۹۱م کال د نومبر په ۱۱ نیټه ،کله چې رباني د مجاهدینو په مشرۍ مسکو ته تللې وو ، ددې په عوض چې د مجاهدینو او افغان اولس د حقه حقوقو نماینده ګي او ملاتړ وکړي ،برخلاف د روسانو د ناروا یرغل په دفاع کې درېدلي وو) دا عجیبه خبره ده ،کله چې امریکا او روسیه سره نه پخلاکیدونکي دښمنان هم وو د رباني او دغه ډول کسانو څخه یې ل ملا تړ کاوه او نن هم ددغه تیپ کسانو څخه کلک ملاتړ او دفاع کوي. دایران دولت دا خبره تائید کړې وه او پرویز مشرف دپاکستان نظامي مشر زیاته کړې وه چې میانه روه طالبان دې هم په کې شریک کړل شي. د امریکایي قواوو په دغه عملیاتو کې په زرګونوبې ګناه انسانان چې قاطع اکثریت یې پښتانه وو ، مړه اود همدغه قواووا و امریکایي نماینده ګانو په حضور کې ،هغه طالبان چې مزار شریف ته د سولې د خبرو لپاره تللي وو او هغه کسان چې وروسته یې ځانونه شمالي ټلوالې ته په کندوز کې ته تسلیم کړي وو ، دملا محمد عمر په قول ۸۰۰۰ کسان یې د شمالي ټلوالې له خوا ووژل شول. دا مریکا عملیات دومره سریع او برق آسا وو ، د طالبانو لښکرو چې نژدې ټول افغانستان یې نیولې وو او هیچا یې د شکست تصور هم نه شو کولې ،په کمترین فرصت کې تري تم او یا دافغانستان له سرحدونو څخه ووتل.

امریکایان له همغه لومړۍ ورځې څخه ،افغانستان ته د خپل دایمي حضور په خاطر راغلي وو ، له همغه لومړۍ ورځې څخه د دایمي اډو د ځایونو د انتخاب په لټه کې وو او له همغه ورځې څخه یې ددې کار لپاره لازم او کافي شرایط برابر کړي دي او نن چې یې نیغ په نیغه په یوجانبه ډول د دایمي اډو غوښتنه کوله ،

یواځې داصیلو افغانانو د قاطع درېز او عکس العملونو په وجه یې،دټال چال په توګه بل ضرب الاجل ته دا ناوړه پېښه ځنډولې ده.

د پښتو متل دې چې: «خپښې په خوښۍ او سودا په رضا» ، ما ځکه دا پېښه ناوړه وبلله چې امریکایان څه په نښه نیت زمونږ په کورنه دي راننوتي او نه یې په دې تېرو لسو کلونو کې څه د منلو وړکومه چاره هم سرته نه ده رسولې ، او نه یې حتا د نمونې په توګه یوه ماته ګوډه سمه کړې او نه یې په کلي کور کې چاته آبرو ، پت ،عزت او حتا مال په امن او بې غرضه پرېښې دي. امریکا له افغانانو او بلکه له هیچا سره په خوښۍ د خپښۍ کومه سابقه نه لري او په خاصه توګه مونږ خو یې هیڅکله نه خپښان وو او نه به شو ،اودا ځکه چې امریکي د افغانانو د دوستۍ سره هېڅ وخت علاقه نه ده ساتلې او نه افغانستان او امریکاپرته له سیاسي ملحوظاتو دراشه درشې او دمشترکې خواخوږۍ له مخې د کومې سوداسابقه لري. د امریکي قدیمي دوست جنرال حمید ګل لیکي «**د امریکې په قاموس کې د دایمي دوستۍ په نامه څه نه شته. د امریکي سیاست په خپل مصلحت ولاړ دی**» . امریکا او نورنړیوال «ترقي پسنده» او «متمدنه» هیوادونه مدعي دي چې ګوندې افغانستان ته د یوه دموکراتیک نظام دجوړولو ،دایمي سولې او امنیت دتأمین ،د دولتي او حکومتي مؤسسو او ارګانونو د تأسیسولو ، بیا ابادونې ، دموکراسۍ ،د بشر دحقوقو د رواجولو او ډیرونورو بشر دوستانه او خیرخواهانه کارونو د سرته رسولو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر راغلي دي ،خو له نیکه یا بده مرغه د دوی واقعي نیتونه او پټې خبرې مخکې له مخکې هغه وخت بربنډې شوې ، کله چې د کروز راکټونو او B ـ ۵۲ الوتکو قطارونه چې له دوی څخه را دمخه شوي وو او د افغانستان د پولې په پرېکولو سره یې په پټو سترګو سمه اوغریو شان رحمانه بمباري کاوه. دوی لکه دبې عمله ملایانو ، وایي یوځه او کوي بل څه . دوی خپل دغه بېګانه پرسته افغان ګوډاګیان په هر بد نوم چې د بې همتۍ ،د بشر د حقوقو ناقض ، جنګي جاني ، وطنفروشۍ ،فساد ،قاچاقبر ،رشوت ،او بل هر ټیټ نوم چې د دغه ډول القابو په قاموس کې پیدا کیږي نوموي ، خو په افغانستان کې ټولې چارې ، پرته له دوی په بل چا سرته هم نه رسوي . دوی که هره ګناه او بېشرمه کار هم کوي ، اول خو یې څوک له خپل مقام څخه نه شي لیرې کولې او که بیا هم د کوم کوچني خطر احتمال ورته پیدا کیږي ، خارجي متولي نیغ په نیغه میدان ته راووځې او وایي ،معاش زه ورکوم ، زما همداسې کس په کار دې او که بیا هم خبره تر پارلمانه ورسیده ، نوکرزي صاحب خو کم سر پرست وزیران او مشاورین نه دي مقرر کړي ، د ډاکټر رنګین داد فرسپانتا او یا د بنارجوړولو پخواني وزیر پښتون صاحب چې وزارت یې له منځه ولاړ ،دې اوس هم وزیر او بلکه نن د ټول افغانستان د بنارونو ،کلیو بانډو او حتا د شړو دښتو او بې صاحبه ځمکو عمومي وزیر ګڼل کیږي. زمونږ پوښتنه د خپلو خارجي «دوستانو» څخه داده چې په کوم ملک کې دداسي کسانو په واسطه دیوه هیواد بیا ابادونه سرته رسېدلې ؟ یا داسې کسان د دموکراسۍ ،سولې او امنیت دتأمین عامل ګرځېدلي شي؟ که داډول کسان په وطن کې نظام جوړ او حقوق

او قوانین پلي کړي اول باید په خپلو لاسونو او پښو کې اتکړی او زولنې واچوي او که دوی پخپله دا کار ونه کړي ، بل یې باید وکړي.

اکثریت په دموکراسۍ کې عمده اصل کنل کیږي .د ۲۰۰۱ م کال د اکتوبر په ۷ نیټه کله چې امریکایانو په افغانستان خاینانه حمله وکړه ، له لومړۍ ورځې څخه خبره معلومه او هغه د امریکي د ګټو په خاطر ، په افغانستان کې د امریکایي قواوو حضور تأمینول او ټینګول وو ، نو د تورې تېره مخ باید د پښتنو ، چې په ملک کې اکثریت جوړوي ، په خوا وي او تر دا نن ورځ پورې همدغه وضعه دوام لري. افغانستان یوا ځپنې هیواد نه دې چې د پښتنو د اکثریت په څنګ کې د نورو ورونو قومونو اقلیتونه هم موجود دي. د اکثریت او اقلیتونو مسئله په نړۍ کې څرنګه چې د ټولو هیوادونو په کچه ،عمومیت لري ،نو د ټولو قومونو د سولئیز ګډ ژوند په خاطر بین المللي او ملي منل شوي قوانین وجود لري چې دملګرو ملتونو په منشورونو کې تسجیل دي. **په دې معنا چې د ورونو قومونو تر منځ حقوق د قومونو د فیصدي په تناسب او د ټولو افرادو تر منځ د ټولو حقوق مساوي ګڼل شوي دي.** زه نه پوهیږم ، ددې په عوض چې زمونږ بهرني «دوستان» ددغه قوانینو دعملي کولو په خاطر جدي پاملرنه وکړي ،برخلاف پخپله ددغه حقوقو او قوانینو ماتوونکي او ناقضین ګڼل کیږي. د ټولو قوانینو ،اصولو ،نورماتیفونو او منل شوو ارزشونو په خلاف ،غواړي په افغانستان کې خپل حاکمیت ټینګ او په یوطرفه ډول بلا قید وشرطه دخپلو ګټو په خاطر د خپلې خوښې نظام جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بن په کنفرانس کې دغه خبره پوره رښتینولۍ ته ورسیده او د ټول افغان اولس په نمایندګۍ ، دوی د پنجشیر د شریفو خلکو د نماینده په حیث یواځې څو کسه فراریان ، د قبرس بې نومه ډلګۍ او د پخواني پادشاه محمد ظاهر شاه نمایندګان چې په دغه وخت کې د هیڅ ډول ټولنیز او سیاسي هویت ، شخصیت او موقف څخه برخوردار نه وو ، راټول او په داسې مغلقه او ډیره کړکېچنه وضعه کې یې د افغانستان د نوي دولت ،حکومت ،قضاء او نور وټولو اداري واحدونو ، مؤسساتو مسئولیتونه هغوی ته وسپارل .

د ۲۰۰۱ م کال د نوومبر په ۱۴ برهان الدین رباني د جمهور رئیس ،عبد الله عبد الله د باندنیو چارو وزیر ، محمد یونس قانوني د کورنیو چارو وزیر ، محمد قسیم فهیم د دفاع وزیر او ډیر نور لوړ پوړو چارواکو له یوې اولسوالۍ او بلکه له یوه کوچني محل څخه د دولت په خورا لوړو او اوچتو مقامونو کې خپل ځانونه مقرر اعلان کړل. سره ددې چې لسګونه زره پښتانه په ترڅو کاتینرونو کې تیرباران ، ساه خپه او بې رحمانه ووژل شول او سره ددې چې پښتانه د ټول نفوس قاطع اکثریت جوړوي ،له هر ډول حقوقو څخه محروم وساتل شول. دا ډول چارې د دموکراسۍ سره هیڅ سمون نه لري او په داسې شرایطو کې نه امنیت ، نه دموکراسي ،نه عدالت او نه نظام پایداره پاتې کیدلې شي. دا ډول روشونه د نظام د جوړېدو په مفهوم نه ، بلکه نظام رنګوي او هر مغرض په خپلو ټولو ناروا ګټو په اسانۍ خپته اچولې شي.

کاري وړتیا او تجربه ،پوهه ،تحصیل،تخصص ،تقوا ،وطنپرستي او فداکاري هغه اوصاف او خصوصیات دي

چې ځینې د کلونو او ځینې نورد قرنونو او تاریخي دورو په اوږدو کې د یوې ټولنې او اولس په مورال ، کلتور، اخلاقو او نورو ارزشونو ، دود او دستور بد لیږي او همدغه ارزشونه په حقیقت کې د همغه اولس تاریخ جوړوي اود ټولنې هر با احساسه انسان د خپل ضمیر او وجدان له لارې د همدغه ارزشونو او خپل تاریخ سره ترڅې او یواځې د همدغه ارزشونود ارزشي طاقت په مټ یو اولس پایي او ژوندۍ پاتې کېدلې شي. له کومې ورځې څخه چې زمونږ امریکایي او اروپایي « دوستان » بې پاسپورته زمونږ هیواد ته راننوتي دي ،د دغه ارزشونو سره جوړ نه راځي او له بیخه یې رنګول غواړي.

زمونږ بهرني « دوستانو » په افغانستان کې د خپلو چارو د سمون او پرمختګ په خاطر له خپلو ملکونو څخه هغه افغانان چې د مهاجرت او یا د پخواني تحصیل له دورو څخه یې خپله وفاداري هغوی ته ثابته کړې اوسي ، د هغوی لپاره د اعتبار او اعتماد وړ ګڼل کیږي او یواځې په دغه اوصافو سره کسان ، په اوسنیو شرایطو کې ،د یوو کارد شایسته ګۍ لازمي او کافي نورمونه پوره کولې اود دغه چا نه د سختګیره شرایطو څخه تېرېدلې شي. د دوی د روزنې پروګرام هم له درې هفتو او درې میاشتوزیات وخت نه نیسي ، چې لکه د جورسه فصل کړل او رېبل یې همزمان وي. د دوی اوسنې په کار ولاړ ټیم باید په اصطلاح انترناسیونالستان او یوډول په راز او رمز پوه خلک وي. وطن ، سیالي او شریکي ، تربخې ، توربورولي او تربګنې ، قهر غصه ، خپل ، دوست او دښمن باید ونه لري او ونه پېژني . یواځې پېسې و پېژني او په مړه وجدان یې د هر کس او نا کس له لمنې څخه راټولي کړي. زمونږ « دوستان » دا هرڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینې او دشاباسې په دودیه شاډب ورکوي. همدا سبب دې چې د فساد ،اختلاس،رشوت ،قاچاق ، غلا ، چور ،چپاول ،ګشت وخون او نورو دې ډول کارونو کې له هرچا دمخه دي. دا خبرې ټول نړیوال کوي او زمونږ «دوستان» چې ددغه چارو مستقیم مسئولیت په غاړه لري هم که په ظاهر له دغه کارونو څخه سر ټکوي ،خو په واقعیت کې ، که دوی ورسره شریک نه اوسي ، که دزمري زړه هم چاته ورکړي ددې کار جرئت به ونه کړي. د دوی په خپلو ملکونو کې دیو« سنت» باقیداری د تحصیل لپاره ، پنځه ډالر مصرفوي ، خو په هیڅ صورت یې چاته نه پریږدي. دوی خپل دغه وفاداره خدمت ګذاران په هیڅ صورت له لاسه نه ورکوي او دخپلو ګټو په خاطر تر بې قیده و شرطه په پتو سترګو دفاع کوي.

لنډه داچې ، نه دغه نابکاره ډلګی او نه زمونږ خارجي « دوستانو » دستاینې وړدي ،چې څوک دې پرې ونازیږي او خپلې خولې ګانې پورته پورته وغورځوي. دوی دواړه خواوې له خپلو کړو شرمنده او چاته د سترګو د پورته کولو جرئت نه لري او آن تر دې حده رسیدلي چې یو بل سره ملامته او یو په بل باندې سره تورونه ولګوي. زه نه پوهیږم چې دا ځینې خدایي خدمتګاران د دوی د برئت لپاره دلایل له کومه ځایه راپیدا کوي ؟

ضرورت نه شته ،څوک په پټو سترګو او وازه خوله ددغه ناوړه وضعې او ناوړه شرایطو د ملاتړ په خاطر چیغې ووهي او خپل کومې وشلوي.زمونږ داخلي او خارجي «دوستانو» تراوسه پورې د وضعې په خرابولو او خپلو خیانتونو کې هیڅکله لاس نه دې نیولې او کمې یې نه دې کړې ، نبه به داوي

د افغانستان او جهان ننني وضعه په دقت سره و ارزول شي. وروسته له دې هره ګړی تأخیر به، ددغه وضعې د خرابېدو ابعاد د هندسي تصاعد په تناسب نور هم ترینګلي او له تحمل څخه وباسي. دا به حماقت وي ،که پس له دي هم څوک د وضعې د خرابېدو او ددې نړی د تباهی مسئولیت په غاړه اخلي !

نن چې ټولو نړیوالو د امریکایانو سره یوځای ، چې یو تر بله د شرم او رقابت مسئله هم تر منځ موجوده ده، دا وضعه تر دې حده ورسوله ، نود امریکایانو به په یواځې ځان څه له لاسه پوره شي ؟ او هغه هم ،کله چې د دایمي اډو په جوړید و سره امریکایان یکه تاز د میدان او درقیب څخه د سرګو د سوي او شرم مسئله هم په منځ کې نه اوسي. نو زه ټولو اصیلو افغانانو او حتا ددغه نابکاره ډلې لپاره د امریکي ددایمي اډو په جوړولو کې دخوښی کوم دلیل نه وینم !هغه قوانین چې ملګرو ملتونو د بین المللي ذات البیني سولئیزو مناسباتو او معاملو په خاطر تصویب کړي ، مونږ د سر په سترګو او زړه په صدق سره منو او دهغې مطابق هر لرې او نژدې هیوادونو سره سیالې معاملې ته حاضر یو. زور زیاتې ، غیر عادلانه ، استثماري او استعماري معاملو او سود سودامناسباتو له دود او دستور څخه ووځي.

افغان له بل افغان سره د داخلي وطني او اولسي مسایلو په جوړ جاړي کې جوړ راتلای شي او که نن نه سبا مجبور دې خپلو داخلي ذات البیني منل شوو قوانینو او اصولو ته غاړه کښیږدي . خدای دې مونږ د هغه کم اصلو له شر څخه خلاص کړي چې نه یې مورمعلومه وي او نه پلار .نن چې افغانان په شعوري،علمي او اقتصادي لحاظ وروسته پاتې دي ، ملامته

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه د بهرنیانو ستر قدرتونه وو ، چې تل یې په مونږ جنګونه تحمیل کړي او یوه ګړۍ یې کار ،زیار او دوطن ابادولو ته نه یو پرېښې ، او زمونږ روشنفکران چې ترنن ورځې پورې د صنفي او قشري تشکل څخه عاجزاو لکه نن چې د حوادثو په ټبل ناټبل کې دناوړه استفاده جو مرتجع رول لوبوي ،تل یې په تاریخ کې دغه ډول رول لوبولې او تل یې عظیمه اولسي کتله په غفلت او په شعوري ذهني کدورت او تورتم کې ساتلې. معنا داچې مونږ ببکاره یو او خپل دښن او رسالت مونه دې ادا کړې. که غواړو او که نه ، که دا کار سخت دې او که اسان ،باید سرته یې ورسوو او ځانونه د سیالانو سیال کړو. خدای دې مونږ او تاسو ته همت او برکت راکړي.

پرېږده چې نړیوال ،افغانانو ته داحسن پاداش څخه د همیش لپاره منکر پاتې شي !

که مونږ سیال اوسو ،همېشه خپل حق غوښتلې او لاس ته راوړلې شو.

د غرب ناکامه ستراتیژي، ناکام انجام ته ورسېده.

د دغه سیاسي ستراتیژۍ په هکله دغه ډول قضاوت هغه وخت وشو ،کله چې په افغانستان باندې د روسانو د خاینانه یرغل او دشرمه ډکې ماتې څخه وروسته ، امریکا د نړیوال مونیپولار سیاسي سیستم په محراق کې قرار ونیوه او د امریکې په مشرۍ ټول نړیوال کاپیتال ـ امپریالیستي نظام ،دافغانانو د عادلانه مبارزې په اړه د خاینانه سیاست لار ونیوله ،د افغانستان په څېر تاریخي هیواد او افغانانو باتورو خلکو واګې یې، چې په سیمه او نړۍکې یې د برم او زړورتیا کیسې دسره امپریالیزم سره په ډغرو لا هم تودې او را ژوندۍ شوې وې ،دپاکستان غوندې بې بنیاده غیر فطري هیواد په لاس کې ورکړل ،چې نن هم په خپل ملک کې فاقد دسراسري نظام ، اداري، حکومت ، قانون او انساني حقوقو پاتې دي ،او په ډیر جفاکارانه ډول یې د شرق او غرب ، کمونیزم او کاپیتالیزم ، روسي او امریکې ،کې جې بې او سي آی اې اوداسې نور ټول نړیوال لاینحله پرابلمونه د غم ځپلو افغانانو د سر نوشت سره غوټه کړل ، حال داچې امریکاپه حقیقت کې د ژینیو د پنځه فقرئیز ترون یواځینۍ حکم هم ګڼل کېده . دغه عظیم بار افغان اولس دملیونو شهید ،معیوب ،مهاجراود ملک د هرې لویشت ځمکې د تباهۍ په بیه په خپلو اوږو پورته ، شوروي اتحاد ،کمونیزم او نړیوال سوسیالیستي نظام یې ړنګ اود نړیوال ازاد بازار سوپر ګلوبال اقتصادي نظام او نړیوالې مافیا لپاره لار اواره شوه . افغانانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ددغه بې ساري قربانۍ او فداکارۍ په مقابل کې احسن پاداش
داوۍ، چې افغان اولس د تور او سره امپریالیزم د ډلئیزو او غیر
ډلئیزو وژنو وسلو په ګودامونو ،چې افغانستان ته محض دتخریب او
افغان وژنې په خاطر راوړل شوې وې ،افغان دښمنه داخلي او خارجي
ډلو ته یواځې پرېښودل شي ، چې د ګور د چینجو غوندې تر اخر کس
پورې یو بل سره تباه او نابود کړي. خوکله چې ددغه بې رحمیو د اور
لمن د دوۍ د خپلو هیواد والو له خوا په ټوله نړۍ کې خپره شوه او دهر
کور تر دروازې ورسېده ، په اصطلاح د دوۍ د ترحم او هیو منیزم
احساس بیا راژوندې شو ، چې څه ډول یوځل بیا دغه لا علاجه تو ره
بلا د افغانانو په کور میلمه او دقربانۍ دغه سوړ نغرې بیاتود کړي.
همغسې چې د روم امپراطور د شعري قریحې د راپارولو په خاطر د
روم د ښار سوزولو ته ضرورت وو ،د دوۍ د پخواني ویده سادیسم او
اوسني جنوساید د راویښولو او پارولو لپاره هم یوې انګېزې ته ،یوې
ناشوني ناروا ته یوه چاره سنجول په کار وو .سره ددې چې دوۍ
دافغانانو په حق کې د هېڅ ډول ناروا او جفاکارانه دراماتیکو صحنو
په جوړولو کې کمې نه درلود اوپخپله د دوۍ ترهګرو او بنیاد ګرو هم
د دوۍ په ملکونو کې ځینې زړه بوګنوونکې نظارې او نندارې
تکرارکړي ، خود نوي دینامیزم لپاره نوي پوتنسیال ته ضرورت وو
چې دغه متحجر مغزونه یو ځل بیا د لاشعورۍ کور کورانه عمل تر
مدهوشانه پوتنسیاله ورسوي. دغه عظیمه پېښه د ۹.۲۰۰۱/ ۱۱ نیټه
وه چې حق یې په نا حق او ناحق یې په حق بدل او د بشري شعوري بلوغ
په یویشتمه پېړۍ کې یې دغه د نادودو ناکامه سراتیژي ،یو ځل بیا په
ناروا د افغان غم ځپلي اولس د سرنوشت پورې غوټه کړه. په تېرو لسو
کلونو کې ددغه نا کامې سراتیژۍ په ناکامو هڅواو ارزونو زه ځکه نه
غږېږم ، چې د هغې د عملي کولو ،سپیناوي او غلطو تعبیرونو په خاطر

د نړۍ ټولو هیوادونو په افغانستان کې مستقیم او غیر مستقیم ، بې
ویزې او بې پاسپورته ، بې قید وشرطه صلاحیتونو او دنړۍ د ټولو
ډلئیزو رسنیو په واک کې لرلو سره حضور درلود او حتا زمونږ د
داخلي بېګانه پرستوافغانانو په بې شاییه هڅو سره یې هم ونه کړې
شول ، ددغه تور مخې ستراتیژۍ تورې رټې د زمزم په اوبو پرېمنځې.
امریکا خو لوی ملک دې ، لوی نظامي طاقت دې ، لوی علمي طاقت
دې ،د نړۍ د ټولو اولسونو «ګل های سر سبد » مجمو عي کتله ، په
میخانیکي او ارګانیک ډول په امریکا کې راټوله ده او تر ټولو لویه
کلتوري کتله او مدني طاقت جوړوي ، دهیواد دننه اود نړۍ د خلکو ،
قومونو او مختلفو قشرونو تر منځ سوسیال دموکراتیک عملي
مناسبات تر بل هر ځای په امریکا کې پراخ ابعاد او د ژوند په ټولو
ساحو کې د نړۍ دټولو خلکو سره عملي علمي ،منطقي متقابل هر
اړخیز اړیکي ، تأثیر ، تأثر، اوپه پوره حاکمیت راکړه ورکړه یواځې
امریکا لرلې شي. دامریکې اولسونه په دغه ډول مناسباتو او امکاناتو
سره ،هیڅ ضرورت نه لري دتفوق او حاکمیت دساتلو په خاطر ، د نړۍ
د اولسونو په مقابل کې، دجنګ لار غوره کړي. هغوې ددې کار لپاره
ډیرې نورې لارې چارې ، منطقي او معقول امکانات لري ، چې هم
دهغوۍ منطقي برلاسې او هم په نړۍ کې دعدل ،انصاف او ټولنیزو
حسنه مناسباتو له لارې د امریکي او نړیوالو د سولئیز ګډ ژوند او
پایښت شرایط تضمین کړي . امریکااو دهغوۍ انډیوالان باید د
نړیوالې مافیا، دسرمایې د لیونیانو او د وسلئیز او جګړئیز
وشرکتونو مشورې او هدایا ت ،چې غواړي دناروا او غیرقانوني
حکومتونو له لارې او لسونه په خپل خاینانه واک کې وساتي ، ونه
منې او دغه ناروا کبر او غرور ونه کړي. پخواني شوروي اتحاد چې په
خپل وخت دغه کارته لاس وغځوه ، پایلې یې اوس ګالي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ ګواه دي ، هرکله چې دافغانستان د ځمکنۍ بشپړتیا او سیاسي خپلواکۍ سر نوشت د جدي ګوابښ سره مخامخ شوې ،افغان اولس تل د جګړه ئیز ډګر واک او اختیار په خپل واک کې نیولې او په ساتنه کې یې د نه بدلیدونکې تاریخي جبر په حبث ،حتا دخپلې اردو ،پولیس او بل هیڅا ارادې ته غاړه نه ده ایښې ، دښمن یې قضایي جبر منلو ته اړ ایستې او د بل بدیل منلو ته چا نه دې اړکړې شوې. په افغانستان کې سیاسي وضعه ، عیني او ذهني شرایط همدغه حالت ته رسېدلې ، اولس به واک اخلي او دموجوده وضعې څخه به ملک ته نجات ورکوي ، که نن وي ، سبا یا بل هر وخت چې اوسي.افغان اولس همېشه په خپل ملک کې دامنیت اصلي ساتونکې وؤ او اردو او پولیس یوائې هغه وخت د امنیت له عهدې وتلې دي ، چې اولس یې ملاتړې وؤ .

هېڅوک نه پوهېږي ، چې دا دومره نړیوال اولسونه افغانستان ته د څه لپاره راغلي دي ؟ څه یې کړي او څه به وکولې شي ؟ ددوی خپله او نورو ټولو افغانانو او نړیوالو ارزونه خو داده چې دغه ټول کسان د افغانانو له ارادې پرته په خپل سر افغانستان ته راغلي ، ټول ارزشونه یې له منځه وړي ، بې ګناه یې ملکي کسان په خپل سر وژلي او د امنیت ،بیا ابادونې او نور ټول شوني کارونه ناشوني ګرځیدلي دي. نن په افغانستان کې هرڅوک ، که بهر نې دې او که داخلې ،ځانونه ټولواک او بېواک ګڼي ،هیڅوک د مسئولیت احساس نه لري ،خو هرڅوک د خورا ډېرو مهمو ملي مسایلو په باره کې په خپل سر د قضاوت صلاحیت لري اوحتا نیم افغانستان ، په یوه بهرني هیواد کې د بل بهرني هیواد نماینده او یا یوداخلې سیاسي بې سواده «د مثال په ډول دیوه لوی ولایت والي او یا هر عادي انسان» په پټو سترګو ، پوره بې مسئولیتۍ او احمقانه جرئت سره بل چاته بخښلې شي.زه نه پوهیږم په کوم حقوقي ، قانوني او یا بل ډول صلاحیت ؟ نو پاکستان، ایران

او یا نورملکونه به ولې په داسې بې صاحبه ملک نا حقه دعوې ونلري ؟او خصوصاً ، کله چې د خپلو متولیانو له خوا دې کار ته هڅول کیږي او بر او لر افغانان او حتا پښتانه او بلوڅ ، ، د ملګرو ملتونو سازمان ، امریکا ، انګلستان او نور چې بین المللي تعهدات او په افغانستان کې دا وخت دستر رسالت په خاطر حضور لري !

په داسې ناوړه وضعه او ناوړه شرایطو کې چې د ارګ په دروازه ، دملي دفاع او ستر درستیز دشعبې په درشل ، دجهادي دولت د جوړېدو د ستر جشن دنمانځنې په ورځ د جمهور رئیس ،لوی وزیر ، د ملي دفاع ، کورنیو چارو د وزیرانو ، د امنیت د لوی رئیس او نورو لوړ پوړو چارواکو تر منځ محلونو کې امنیت او دامنیت مسئول ذمه وار نه په سترګو کیږي او هرڅوک د پېښې له ځای څخه خپلې پښې سپکوي او منډې وهي،بهرني قوتونه یو ځل بیا افغانان او افغانستان داخلي او خارجي بې مسئولیته وسله والو ته دډلئیزو او غیر ډلئیزو انسان وژونکو او نړیورانوونکو وسلو د ګودامونو په سر لاس تړلي پریږدي ؟

تاسې نه دي اوریدلي چې علامه اقبال لاهوري ویلي:

اسیا یک پیکر آب و گل است
افغانستان درین پیکر دل است
از کشاد او کشاد اسیا
از فساد او فساد اسیا

کله چې عراق هم دا ډول غیر مسئولانه تقسیمیده ، دفرانسې د باندنیو چارو وزیر وویل « دا خو د کیک ټوټه نه ده چې دا ډول تقسیمیږي ؟» زه دا وایم دا خو پاکستان نه دې چې که دانګلستان او امریکي همیشنې ملاتړ نه وي ، همدا نن به ټوټه ټوټه پروت وي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه نه پوهېږم ولې دپاکستان حکومت دا سوچ نه کوي ، کله چې دا ټول نړیوال قوتونه له افغانستان څخه په داسې نا امېدۍ سره ووځي ، پاکستانه ستا به له لاسه څه وشي ؟

دهیوادونو او اولسونو تاریخ معمولا په تیر ،حال او راتلونکې پورې اړه لري. خدای مه که چې زه به د هند دلوبې وچې د اولسونو کلتوري ،علمي ارزشونو او د هیواد دازادۍ په خاطر مبارزو ته په کمه سترګه وګورم ، خو تاریخي حوادث داسې پېښ شوي چې ددغه سیمې هیوادونو سرنوشت یو تر بله سره تړلې پاتې شوې او له نېکه یا بده مرغه ددغه ګډ سرنوشت جګړئیز دروند بار دتاریخ په حساسو شېبو کې د افغانانو په اوږو پروت وو او دغه سپېڅلي رسالت او دېن ته افغانان تر بل هرچا څخه زیات ارزش او احترام قایل وو . د تاریخ درسونه ډیرو کسانو ته معلوم او ډیر کتابونه پرې لیکل شویدي ، چې تر هرچا دمخه یې بایدپا کستاني چارواکي ولولي او دتاریخ په ارزشونو او رازونو ځانونه پوه کړي. که پاکستان د یوې پېړۍ دننه شاته مخ اړوي ټول افتخارات یې په افغانستان ، افغانانو او هند پورې اړه لري ، چې د خپلوبې سنجشه کړو وړو او کم بختۍ له مخې دواړه خپل نه پخلا کیدونکي دښمنان ګڼي .زه تاریخ پوه نه یم او نه غواړم چاته د تاریخ درس ورکړم ، خو دومره ویلې شم ، چې دافغانستان له لارې هر یرغلګر اول دا جرئت نه دې کړي شوې چې هند خواته واوړي او په همدې خاطر د بحري لارې د کشف په هڅه کې وو ،او که کله چا دا نیت هم کړې ،نو کاري ګوزار تر هر چا دمخه افغانانو په خپل ټټر اخیستې اویرغلګر یې له خپلې خاورې پر شا تمبولي دي. خو که کله په دغه سیمو کومه ناخاپي ټکه پرېوتې ،لکه چې دمخه هم ورته اشاره وشوه ، دغه رسالت ته د ډېرې وفادارۍ په نسبت ، په ټولو غمجنو شېبو کې افغانان تر هر چا دمخه ، داصلي حکم او وارث په څېر

د هرې سیمې په دفاع کې دریدلي دي (د سلطان محمود غزنوي ،لودیانو ، شېرشاه سوري ،هوتکیانو او ابدالیانو تاریخ ته دې نظر واړول شي).

پاکستاني دولتي چارواکي دې په دې باره کې فکر وکړي چې پاکستان څه ډول جوړ او په حقیقت کې څوک تر اوسه دغه بار په اوږو وړي ؟ د هند دلوبې وچې له اولسونوسره دافغانانو ذات البېنې مناسبات همېشه حسنه او دمتقابلو ګټو او تفاهم په منطق ولاړوو . هریو د بل د خوښۍ او بدو ورځو له حالاتو څخه متحسس او متأثروو او یو تر بله سره په ښو او بدو وروځو کې یو دبل ملاتړ ګرځیدلي دي .یواځې هغه وخت چې د غازي امان الله خان د استقلال د اعلان په وخت کې ټول هندوستان د افغانو په ملاتړ کې راپاځېدلي وو ، افغانان یې هېڅکله نه شي هېرولې.

مونږ دداسې تاریخي حقیقت شاهد هم یو ،کله چې شاحسین صفوي د شاه محمود هوتک په مقابل کې ماتې وخوړه او شاه حسین صفوي وروسته له دیرش کلنې پادشاهي څخه خپل تاج د پنځه ویشت کلن شاه محمود په سرکښیښود اود ملک واک او خزاني یې هغه ته وسپارلې ، شاه محمود هم په ډېر احترام د هغه په مقابل کې پاڅېده ، هغه ته یې د پلار خطاب وکړ او وعده یې ورکړه چې بې د هغه له مشورې به څه نه کوي او د هغه دکورنۍ لپاره یې داستوګنې او ژوند ټول مناسب شرایط برابر کړل.

طهماسب چې دپلار د تسلیمۍ په وخت کې له اصفهان څخه په تېښته بریالې شوې وو ، ځان یې د ایران پادشاه اعلان کړ .خوایرانیانو چې ترې ښې خاطرې نه درلودې ، ملاتړ یې ترې ونه کړ نو مجبورشو ترکانو او روسانو څخه وغواړي چې د غربي او شمالي ولایتونو په بدل کې افغانان د ایران له خاورې څخه وشړي او دسلطنت واګې دده په لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ورکړي . ترکان او روسان هم په خپلو منځونو کې موافقې ته ورسېدل او دغه ځمکې يې په چټکۍ سره په خپله ولکه کې ونيولې .په دې وخت کې چې شاه محمود د ۲۸ کلونو په عمر وفات او په عوض يې مير اشرف سپهسالار د جرګې لخوا د پادشاه په حېث ټاکل شوې وو ، خو کندهار ته داسې خبر رسېدلې وو ،چې شاه محمود د مير اشرف له خوا د خپل پلار د قتل په بدل کې وژل شوېدې ، نو ځکه د کندهار او شاه اشرف مناسبات خړپړ وو .تردې وروسته د حوادثو جريان مير غلام محمد غبار په « افغانستان در مسير تاريخ »(۳۲۹ ـ ۳۳۱ مخونه) کې دا ډول ارزولې دي.

[در طی این اقدامات داخلی ،شاه اشرف دقیقاً حرکات دولت های عثمانی وروسیه را نسبت به ایران مراقبت می کرد .چون قوای عسکری شاه اشرف در طول جنگ های داخلی تقلیل یافته بود و قطع روابط با قندهار فرصت تلافی این کمبود نظامی راسلب کرده بود بناچاربا قوت قلیل دست داشته خود میساخت و در قضایا سعی میکرد کار به تدبیر وسیاست انجام گرفته و احتیاج به استعمال اسلحه نیفتد .لهذا شاه اشرف در۱۷۲۶ توسط نامه وسفیری (عبدالعزیز)به عنوان دولت ترک از دوستی واخوت اسلامی و مذهبی و احترام نسبت به خلافت مطاع اسلامی حرف زدو ضمناً تخلیه ولایات غربی ایران را از سپاه عثمانی تقاضا کرداما دولت ترک نه اینکه به چنین پینهاد وقعی نگذاشت بلکه به شاه اشرف پیشنهاد تخلیه ایران و تسلیم تخت به شاه حسین صفوی نمود ، این پیشنهادترک با سوقیات بزگ نظامی بدرقه میگردیدو شصت هزار سواره و پیاده عثمانی با هفتاد توپ بزرگ در زیر قوماندهٔ احمد پاشه والی بغداد و حسین پاشه والی موصل و جنرال عبدالرحمن به استقامت اصفهان حرکت کرد .

شاه اشرف که وارد مرحلهً قاطع شده بود لهذا شاه حسین صفوی ره بدون لزوم بکشت و با قشون مختصر اما محکم افغانی بمقابل اردوی ترک برامد.تلاقی هر دو سپاه در سال ۱۷۲۶ در بین راه اصفهان و یزدواقع شد ،این جنگ که در تاریخ برای بار اول بین یک قوت افغانی و دولت ترک عثمانی بعمل آمدبرای دولت هوتکی اهمیت حیات و ممات را داشت زیرا اگر سپاه افغانی مغلوب میشد تلافی آن ممکن نبود در حالیکه قشون ترک در عقب خود دولت بزرگی استاده داشت. جنگ اغاز گردید و حملات برق آسای سوارهٔ افغان در طی چند ساعتی آن اردوی بزرگی در هم شکست ،توپخانه عثمانی پنجاه توپ از دست داد وسواره وپیادهُ ترک ۱۲ هزار کشته در میدان جنگ گذاشت و فرار کرد ،این شکست بقدری ناگهانی و شدید ی بودکه تمام لوازم و ذخایر و سامان اردوی ترک جابجا ماند .

شاه اشرف با وجود چنین فتح بزرگی،تدبیر را از دست نداد و بدون اسلحه تمام غنایم جنگی رادر عقب اردوی شکست خورده ترک فرستاد ، وتوسط اعزام سفیری بنام اسمعیل در سال ۱۷۲۷ به دولت ترک پیام داد که ما با ترک ها برادران هم دین هستیم و مال برادران بر ما حرام است ،ما احترام خلافت اسلامی را بر خود واجب میشماریم ،وبا برادران ترک جنگ نی بلکه صلح دائمی میخواهیم....

شاه اشرف که افراد کاری عسکر وافسر خود رادر جنگ بزرگ با دولت ترک و جنگهای داخلی دیگر از دست داده بود مجبور شد که با استخدام قشون از داخل ایران بپردازد و جای تلفات وارده را پر کند ،. . .،واما بعد ها در جنگهائی که با نادر افشار بعمل امدعساکر ایرانی شاه اشرف در مقابل عسکر نادر افشار جنگ نکرده و میدان حرب را ترک گفتند .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه اشرف سپاه خود را برای درهم شکستن قوت جدید الظهور داخلی (نادر افشار)نگهداشت ، وعجالتاً گذاشت که نادر افشار و شه طهماسب و فتح علی خان قاجار بولایت خراسان کنونی تاخت وتاز نمایند ،و خود متوجه دولت روس گردید که در شمال ایران مسلط بود و طبق معاهدهٔ شه طهماسب ،خود را مالک قسمت مهمی ایران میدانست. در جنگی که در محل « رود سرد»بین قوای سیدال خان و جنرال « ارلوف»واقع شد قشون افغانی غالب و ارلوف طالب مصالحه گردید .شاه اشرف با روسیه از در مذاکرات سیاسی داخل شدو در سال ۱۷۲۹ با آن دولت معاهدهٔ ببست که از سنگیني معاهدهٔ شه طهماسب مقداری زیاد کاست....]

په دې ډول افغاني سر لښکرو په خپل نظامي درایت او مهارت سره کولې شول کم قوتونه د دښمن په مقابل کې داسې استعمال کړي چې کم تلفات او زیاتې بریاوې لاسته راوړي او حتا د جنګ په مشکلو شرایطو کې هم د دښمن او ګاونډي هیوادونو په مقابل کې انساني ، اسلامي او افغاني منل شوو ارزشونو ته وفادار پاتې شي. په پورتني بحث کې ، مونږ ولیدل چې ،ایراني چارواکو د افغانانو په مقابل کې د ترکانو او روسانو سره څه ډول د خپلو اولسونو او ملکونو په بیه پټې دسیسي جوړولې ، خو افغانان برخلاف په دغه ملک کې د اداري حاکم او وارث په حیث د هغوی ملکونه د پردیو د تسلط څخه ازاد او په ډیرو ناوړو او مشکلو حالاتو کې هم انساني ، اخلاقي او اسلامي کراماتو ته وفادار پاتې کېدل او دښمن یې حتا د جنګ په شرایطو کې هم له خوږې ګوتې نه نیوه.

نن چې پاکستاني سلف د ټولې نړۍ دهیوادونو په مټ ، نه د ځان او نه له پاکستان سره مرسته کولې شي ،هم یې ځان ، هم یې پاکستان او هم یې ټول نړیوال په ناوړه نا مصئون حالت کې واقع کړي او دنړۍ په ګوټ

ګوټ کې مرګ او درد د هرچا په کور میلمه او پخپله هم لکه دموږک غوندې د تیښتې لارې لټوي او پاکستان هم لکه د موزیګي شلېدلې کټ ، چې پیاړمه یې ټینګوي ، بازو یې ځینه. افغانان او په خاصه توګه پښتانه او بلوڅ، چې د پاکستان سره دخپلو حقه حقوقو په سر دعوه دنګله لري ، سیال خلک دي ،هیڅکله یې پاکستان له خوږې ګوتې نه دې کش کړي او نه دمشکلاتو په وخت کې له چا څخه کسات اخلي. که دا کار یې کولې ،نو ډیر ښه فرصتونه به یې له لاسه نه وې ورکړي. پښتانه هیڅکله په کسات اخستلو عجله نه کوي او اصلاً ددې کار لپاره به ضردرت هم نه وي. ستاسې متولیانو لا پخوا د خپل نظام د پایښت ټول ارزشونه او اساسي عناصر له لاسه ورکړي او دا یو طبیعي قانون دي چې په داسې حالاتو کې هره پدیده چې اوسي په زوال محکومه ده .نو نن که دنړۍ ټول هیوادونه په غم ځپلي افغانستان کې راټول شوي او په حقیقت په ناروا سره ستاسې د متولیانو او ستاسې په ملاتړ کې ولاړدي ټول په زوال محکوم اودا هم یو منل شوې حقیقت دې چې د هرې یرغلګرې امپراطورۍ لمن له افغانستان څخه ټوله شوې ،ستاسې متولیانو سره یوځای دغه ټول نړیوال ایله جاري هم په زوال محکوم او لکه دنورو پخوانیو یر غلګرو په څیربه په تیښته له افغانستان څخه ووځي. پریږدی چې دغه ویاړ هم په تاریخ کې د افغان په نوم ثبت او پریږده چې نړیوال هم په نړۍ کې دنړیوال عدل او انصاف دانقلاب منلو ته حاضر شي.

ایا په داسې موقع کې د افغانستان په کلیو او باندو ،سمه او غر د راکټونو بارانونه ، انسان او حیوان وژنه پخپله پاکستان ته خاینانه ، بې شرمانه او احمقانه نه ښکاري ؟

په نوکر او په چاکر او پهره دار * خزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نه شي *په طوپونو په ټانکونو زرهدار

« الفت»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم بن ، که د لومړي بن، دبې بنیاده پېل ناکامه پایلې؟

د یویشتمې پېړۍ دلومړۍ لسیزې په زماني مقطع کې ، نړیوال ګلوبال تاریخي دینامیزم ،دتېرو تاریخي پېښو په څېر، د افغانستان د پېښوپه ټېل ناټېل کې ، پښه پرځای (چپرځای) پاتې شوې اوکه د عراق او کویټ ترمنځ شخړې لپاره ، دامرېکې په مشرۍ یواځې څوهیوادونو بسنه کولې شوه ،د افغانستان د پېښو په خاطر نړیوال بغاوت ، بلوا او سوق الجیش هم د خپلو ناکامو پایلوپه مسیر کې ناکامه سرکوندۍ وهي . داچې ددغه ډول ناکامه غوندو ناکامه هرارشي (تسلسل)، ولي دالمان د اتحادي جمهوریت پخوانۍ پلاز مېنې ، بن څخه پیل او ولې دوباره په همدغه مقام کې د خپل ناکام انجام مهر پر خپله کړنلاره او تګلاره مني ،بې دلیله او بې بنیاده او تصادفي پېښه، نه ګڼل کیږي . المان په اروپا کې ، په ټولنیز او اقتصادي لحاظ خورا مقتدر هیواد دې او المان له ځانه سره لرل ، داروپااو ناتو د ځانه سره د لرلو په معنا دي. سره ددې چې ، په دوهم نړیوال جنګ کې د المان له ماتې څخه وروسته ، په جنګونو کې دالمان

ګډون ، دهغه په قاموس کې وجود نه درلو د او داسند د المان لپاره غوره دلیل ګڼل کېدې شو ، خو دټولو خبرو سره سره ، دغه کار ته اړ ایستل شو او دافغانستان پرضد نړیوال بغاوت د نړیوالو له خوا ، له همدغه ځایه پېل ، خو ډیر زر دټولې نړۍ پرضد ، د نړیوالو په بغاوت او سوق الجېش بدل شو . ددې کار دلیل دا وو ،چې دغه غورځنګ د یوه داسې نړیوال سازمان له خواپېل شوې وو ،چې د ټولو نړیوالو په وړاندې یې شومې موخې لرلې او دحتمي ناکامۍ بنیادي دلیل یې د سرمایې په ناپایداره او بې بنیاده بنیاد باندې د ډډې لګولو په دلیل ګڼل کېدلې شي . د تاریخ په اوږدو کې ، افغانستان همیشه د نړیوالو د جفا ، ظلم ،او ناروا سره مخامخ ، دکار ،زحمت او ابادۍ لپاره چا فرصت نه دې ورکړې او همېشه غریب ملک پاتې شوې ، خو دخپلو سرشاره طبیعي منابعو ، نه ختمېدونکې انساني مورالي پوتنسیال اود خپل هېواد او اولس سره دسر ،مال او اولاد د قربانۍ تر کچې د افغانانو فداکاري او استقامت له کبله ،افغانستان تل خود کفاء ، ازاد او دبرم ،حېثیت او وقاره ډک هیواد پاتې شوې او پاتې به وي. نن چې دنړۍ ټول سوق الجېشي طاقتونه د افغانستان په وضع الجېش او جنګي تیاتر کې سره راټول او غواړي ، خدای ورکړي طبیعي او فطري ټول ارزشونه یې بې ارزشه او په اصطلاح ترې غصب کړي. څومره ساده لوحانه ! دغه ډیر « هوښیار » اولسونه ،په دې ساده حقیقت هم نه پوهیږي ، چې فطري استعدادونه او ارزشونه چې د چا د ایمان ،وجدان او شرف جزلاڅه ، بلکه ، بنیاد جوړوي ، څوک په جبر له چا څخه نه شي اخستلای او دهر اولس ابدي ارثي زیرمه او بنیاد جوړوي . څومره احمقانه دوی په افغانستان کې ددغه کار لپاره راټول شوي او که سل او زر د بن او نورو په څېر بې بنیاده کنفرانسونه جوړ کړي ، بیا به هم په خړو سترګو لکه پلرونه او نیکونه چې یې له افغانستان څخه وتلي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی به هم ووځي. دوی ، دې حقیقت او واقعیت ته هم نه متوجه کیږي ،طبیعي مقناطیس ، که هر څومره په وړو ټوټو ووېشی ، مقناطیسي خاصیت او صفت ترې څوک نه شي اخستلای. حقایقو او واقعیتونه ته غاړه اینبودل په کاردي ، مونږ منلي ، بل هر څوک چې وي ، هم یې باید ومني ! د دوهم بن په کنفرانس کې تش دنمایش خاطر له ۱۰۰ څخه زیاتو ملکونو د باندنیو چارو وزیرانو او نمایندګانو او د زرو څخه زیاتو رسمي او غیر رسمي نړیوالو نهادونو ،اشخاصو او افرادو راټولول به څه ګټه ولري ، کله چې حقایق او واقعیتونه پکې په پام کې ونه نیول شي ؟

هغه وخت ،چې سرمایداري نظام د کار ګري غورځنګ په مقابل کې خپل تاب او نسبي مترقي ماهیت له لاسه ورکړ ، له خپل طبیعي او فطري مسیر څخه، چې د کارګري غور ځنګ او تولیدي کمیت او کېفیت دوامداره او پایداره سولئیز روزل او پالل وو ، لار بدله او دې بنیاده تورو پېسو اویا په بل عبارت د بې ارزشه او بې اعتباره تش په نامه ارزشي کاغذونود چاپولو له لارې یې د سرمایې په بې ارزشه ماهیت خبمه ووهله اود هغوی په آند ،البته چې د دکارت د فلسفې په تقلید ، چې غوښتل یې هندسه ،طب او نور ټول علوم د مادي ارزش څخه بې ارزشه او هر څه د متماتیکي معادلو په پوچ مشترک مخرج ودروي (چې البته متماتیکي معادلې هغه وخت قانونمند ارزش پېداکوي ، کله چې مادي پروسې او حرکتونه افاده کړي ،یعنې کله چې مادي ارزش ولري)، د سرمایې لېونیان هم غواړي دسرمایداري نظام څخه د کار ګري دوران جوړوونکي غورځنګ او تولیدي پروسو مادي ارزش په له منځه وړولو سره دغه نظام د ټولو مادي ارزشونو څخه بې محتوااو په خالي جیبونو نه یوائې دکارګري غور ځنګ او تولیدي پروسو په مقابل کې کودتا وکړي او ددغه تورې سرمایې په اکسپورت

(صدور)او معاملو سره د کارګري غورځنګ او تولید خلا ډکه ، خو په حقیقت کې ، ددغه لارې د ټولو اولسونو ،قومونو او حتا افرادو شخصي شتمنی غصب ،د هغوی په ټولوحقه حقوقو خبټه واچوي او ددې لارې خپل پارازیت شتون ته څو ورځې نور هم دوام ورکړي.حال دا چې په دغه اقدام سره ، دوی د خپلې تباهی په عمودي نزولي مستقیم مسیر قدم پورته کوي او په دې کار نه دکارګري غورځنګ او نه د تولیدي پروسې د کمیت او کېفیت خلا ډکولې شي او طبعاً ډېر زر به په وچه سپېره درینګه لګیدلو سره د خپل ازلي نهایي سرنوشت سره مخامخ شي.

هو ! د سرمایي لېونیانو د خپلو غلطو محاسبو او احمقانه فکرونو له لارې ، چې « سرمایه نه وي ځان او جهان دې نه وي» ،احماقانه دځان او جهان د نژدې تباهی لار غوره کړې او سرمایداري پایداره نظام یې ناپایداره کړې او دسترو بحرانونو سرهمخامخ کړې دې . خو له نېکه مرغه الله لوی جهان ابدي کړې او دسلیم عقل او شعور خاوند ان د الاهي هدایاتو او احکامو سره سم د ځان او نړیوالو دهوسا او بسیا ژوند لپاره خپلو هڅو او هاندته دوام ورکوي اود ټولو اولسونو لپاره ګډ سولئیز خوشحاله ژوندغواړي . نړیوال ټولنیز سازمانونه ، بنیادي قانوني ،حقوقی او ډول ډول نور بشردوستانه انستیتوتونو پرهېزګاره متقي اومهرقي عقایدو پلویان ،چې ددغه غورځنګونو د مبارزي نه ماتیدونکې بنیاد جوړوي ، په حقه سره یې ننني نړیوال خاین قوتونه د قضایي جبر له مخي دزوال د کندې په څنډه درولي ، چې باید حق ته غاړه کښېږدي ، خو دوی د سرمایداري احمقانه جنون په بنیاد خپلواخري ناکامه هلو ځلو ته لا نور هم دوام ورکوي او ټوله نړې او نړیوال د قطعي نابودی کندې ته کشوي. د همدغه ناکامه هلو ځلو په نتیجه کې نړیوال نظام په کل کې ، خصوصاً دنړیوال کمونیستي نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ړنګېدو سره ، د دغه کوږ بارد یو جانبه عطالت په نسبت خپل تعادل ،توازن او تناسب له لاسه ورکړي او دتل لپاره په نا پایداره پدیده بدل شوې دي. د همدغه جنون له مخې د سپتمبر د یوولسمې جنایتکارانه ناوړه پېښه رامنځته شوه ،بې موجبه او خاینانه شکل سره افغانستان او افغان اولس د هغوی د بعدي جنایتونو هدف وټاکل شو او د کروز راکټونو او B_ 52 ستراتیژیکو الوتکو د بې قیدو شرطه بمباریو هدف وګرځېده. په ډیر خاینانه شکل سره دخپلو شومو امپریالیستي اغراضو د پوره کولو په منظور په (لومړي بن) کې د قاطع خاین اقلیت په ګټه پریکړې وشوې ، ددموکراسۍ د پرنسیبونو ، دبشر د حقوقو د معیارونو ،د نړیوالو اولسونو د سولئیز ګډ ژوند د نړیوالو منل شوو ارزشونو او قوانینو او بشري جمعي اخلاقي ، شعوري ، وجدان او دېته ورته نورو سلو او زرو منل شوو اصولو او مقرراتو پر ضد خیانتونو په بنیاد په افغانستان کې د بعدي جناتونو د دوام په خاطر اولس او وطن ته خاین نظام یې حاکم ګرځولې او دا لس کاله کېږي چې هره ورځ په لسګونو او سلګونو بې ګناه کسان په دوامداره توګه زوروي ،کړوي او وژني.

دوی برعلاوه له دې ،چې له پخوا څخه د نړۍ په ټولو کنجونو کې غیر طبیعي او غیر فطري حکومتونه، لکه پاکستان ، اسرائیل او ډیر نور د نړۍ په ګوټ ګوټ کې ،دمنطقې د ژاندارم په توګه را منځته کړي او همیش د هغوی د بې قانونه ملاتړ له لارې د منطقې امنیتي وضعه تل ترینګلې ساتي . خپل او دخپلو پلویانو نظامي او استخباراتي اپراتیفي قوتونه د نظامي هډو په توګه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې تیت و پرک ساتي او دهغوی په زور خپلې ناوړه ستراتیژۍ او ارزوګانې د نورو هیوادونو په خلکو په جبر تحمیلوي ، چې د همدغه موخو لپاره نن په افغانستان او منطقه کې هم حضور لري او دسولې په نامه غیر

عادلانه جنګونوته دوام ورکوي ، د بیا ابادونې په نامه، په ملک کې اباده لوټه نه پریږدي ، د نظام دجوړلو په نامه ټول ارزشونه له منځه وړي او دمرستې په نامه د هر غریب له لاسه اخري مړۍ شوکوي.

په همدې منظور ټول نړیوال نظامي، استخباراتي ، شبه نظامي او ډول ډول نورو د شومو موخو ، نیتونو او شېطاني خواهشاتو ډلې ټپلې ،چې بې موجبه ،بې دلیله په خپل سر پرته د نړیوالو منل شوو اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره بې پاسپورته او ویزې، د امریکایي لیږې ویشتونکو راکټونو او الو تکو داتشي احضاراتو ، بمباریو او منطقه پاکۍ وروسته دافغانستان په سپېځلي حریم راننوتلې ،نه هغه وخت داصیلو افغانانو لپاره د منلو وړوو او نه نن د منلو وړ ګڼل کېدې شي او نه په تاریخ کې دغه ډول یرغلګر قوتونه او دهغوی افغان غلامان چا په افغانستان کې ژوند کولو ته پرېښي دي او حتا ډیر له هغوی څخه د شرمه په ډکه تېښته هم هر وخت نه دې بریالې شوې .نن هم نړیوال قوتونه په افغانستان کې ،د خدای د همدغه ډول قهر او غضب سره مخامخ او ښکېل پاتې دي. په افغانستان کې د هیچا دغه ډول وړۍ په شړۍ نه دي بدلې شوي او فکر نه کوم چې دموجوده ملکونو دغه وړۍ به هم شړۍ شي .

زه په افغانستان کې میشتو خارجي قوتونو ته په زغرده دا وایم ،چې افغانستان د غازیانو ،شهیدانو او واقعي وطنپرستوملي قهرمانانو هیواد دې. په دې هیواد کې سیال قومونه ژوند کوي او په کل کې یو موټې سیال افغان ملت جوړوي ، چې د خپلو غازیانو ، شهیدانو او ملي قهرمانانو په خاورو ،کارنامو ویاړي او هر اختر او برات او بلکه هر وخت وناوخت د هغوی په بېرغونو تجدید تعهد کوي ، چې د هغوی تاریخ به تر ابده ژوندې ساتي . نن چې بهر ني قوتونه غواړي مونږ لپاره د ځینې بېګانه پرستو ، مادي پرستو ، مقام پرستو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاینو افغانانو څخه مجازي قهرمانان ، شهیدان ،رهبران مشران او دې ته ورته څېرې او قواړې جوړې کړي ، عبثه خواري ده . همغسې چې هیوادونه او اولسونه د ویاړه ډک تاریخ او یا برخلاف دشرمه ډکه ماضي او سابقه لري ، ځانګړي کسان ،افراد او اشخاص هم ځانته د ویاړه ډک تاریخ او ماضي لري او همدسې ناکسان ، بې شخصیته او مختورن کسان داسې د شرمه ډکې سابقې لر ي ، چې د باشخصیته کسانو په حضور سره باید مجلسونه ، کور کلې او حتا وطن پریږدي ، ځکه په افغاني ټولنه کې دا ډول کسان باید چاته د سترګو د غړولو جرئت ونه لري.مونږ هیڅکله له دې څخه منکر نه یو ، دکومو ملکونو قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري هم سیال خلک او په خپلو هیوادونو کې دخلکو په وړاندې په لسګونو او سلګونو متقابلو حقوقو ،وجایبو ،کار ،ژوند، وفاداری ، رښتیولی ، صداقت ، شهامت ، فداکاری او داسې نورو دښو کارونو تعهدات لري اودوی چې افغانستان ته په اصطلاح د بنیادي بیا ابادونې ، نظام ، نورو ټولو نهادونواو انسان جوړونې په خاطر راغلي ،او دغه ډول رسالتونه ، چې یواځې د صادقو ،وطنپرستو ملي کدرونوپه واسطه سرته رسېدلې شي ، ولې دوی په صادقو ،کار پوه او وطنپرستو انسانانو باندې اتکاء نه کوي او یواځې د خپلو شومو موخو د عملي کولو په خاطر موزیان ، ملي خاینان ، جنګي جانیان ، د مخدره موادو قاچاقبران ، مفسدین ،اختلاسګر او دښته ورته کسان ، چې پخپله یې هم هره ورځ په همدې ناوړه او دشرمه ډکو نومونو ستایي ، لټوي او د ټولو چارو سرنوشت همدغه خاینانو ته سپاري ؟ ایا دوی په رښتیا دا فکر کولې شي چې ددوی دغه د شرمه ډک اعمال د افغانانو او یا دهغوی د هیوادونو دواقعي وطنپرستانو ، بشر دوستانو د انظارو څخه پټ سرته رسیږي ؟ نه !داولسونو له انظارو هېڅ عمل پټ سرته

نه شي رسېدلې او هغه ورځ لرې نه ده ،چې دغه خاینان به د خلکو د قضاوت محکمې ته راکش کیږي . دا کومه پټه خبره نه ده ،چې دوی دافغانانو غمیزه ختمول نه غواړي دا هم پټه خبره نه ده ،چې ۸۰ فیصده خیانتونه پخپله خارجیان کوي ، حقیقت دادې ،چې د دوی خپلې ټولنې په ډېرو لا علاجه امراضو او پرابلمونو کې ښکېل دي ، دوی قصداً غواړي ، افغانان چې نسبتاً ډیوه سپېڅلې ټولنه وه او هغه نړیوال چې په دغه مرضونو اخته نه دي ،خپلو لا ینحله پرابلمونو کې ښکېل کړي

نړیواله مافیا د خپلودموکراتیکو سازمانونو ، دبشر دحقوقو مبارزینو ،او نورو بشري د خېرښېګنې ټولنیزو مسئولو مقاماتو او مربوطه ارګانونوپه وړاندې ددغه هر څه توجیه او سپیناوې نه شي کولې او په ډیره نژدې راتلونکې کې به تر هرڅه دمخه د خپلو خلکو د قضاوت محکمې حاضریږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندې سرچینو څخه په ګټه اخیستنه:

۱ – په پښتو ژبه د قرآنکریم تفسیر (لومړۍ او دوهم ټوک).

۲ـ سید بهادرشاه ظفر کاکاخیل «پښتانه د تاریخ په رڼا کې».

۳ـ میر غلام محمد غبار «افغانستان در تسیر تاریخ» لومړۍ او دوهم ټوک.

۴ـ مولانا جلال الدین محمد بلخي مشهور به مولانا «متن کامل مثنوی معنوی»

۵ـ مولانا جلال الدین محمد بلخي مشهور به مولانا «کلیات شمس تبریزی»

۶ـ الفت ګل پاچا «د الفت مرغلرې»
د شهرت ننګیال په زیار

۷ـ رحمان بابا «کلیات»
د حنیف خلیل سریزه، یادښتونه او ویپا نګه

۸ـ پوهاند ډاکټر سید بهاوالدین مجروح «نا اشنا سندرې»

۹ـ پوهاند ډاکټر سید بهاوالدین مجروح «ځانځاني ښامار»

۱۰ـ حرکت سید شیر اقا «د عینیت فلسفه»، لومړی برخه، د ملي دفاع وزارت مطبعه، ۱۳۶۵ هجري ش. کال

۱۱ـ حرکت سید شیر اقا «ایرو دینامیک، دینامیک پرواز»، د ملي دفاع وزارت مطبعه، ۱۳۵۲ هجري ش. کال

۱۲ـ اقبال لاهوری «کلیات»

۱۳ـ روستا یار سید علیشاه معاون سرمحقق «جهان بې انتها» اندیشه های عرفانی حکیم سنایی غزنوی.

۱۴ـ اساسات روانشناسی اجتماعي
له روسي څخه فارسي ژباړه: دکتور یحیا یی

۱۵ـ محمد جعفر مصفا «انسان در اسارت فکر!»

۱۶ـ پی ییر آلن و دیتر کلی «حقیقت تجاوز شوروی بر افغانستان»
فارسي ژباړه: عبدالرحیم احمد پروانی.

۱۷ـ دیه ګو کوردو ویز و سلیک اس. هاریسون «پشت پرده افغانستان»
فارسي ژباړه: اسدالله شفایی.

۱۸ـ جنرال م. ا. ګاریف «افغانستان» زما وروتی جګړه.
په پښتو ژباړن: محمد طاهر کانې

۱۹ـ جنرال لیاخوفسکې «د افغان میړانه او غمیزه»
په پشتو ژباړن: محب الرحمن.

۲۰ـ ستر جنرال الکساندر مایوروف «په افغانسان کې رښتیا څه تیریدل؟»
په پښتو ژباړن ډاکټر داود جنبش.

۲۱ـ سر اولف کارو «پښتانه (پټانز)»
په پښتو ژباړن: الحاج شیر محمد کریمي.

۲۲ـ محمد حسنین هیکل «ابوالهول او کمیسار»
پښتو ژباړه محمد اصف اکرام.

۲۳ـ دکتر مهدی بهار «میراث خوار استثمار»

۲۴ـ شجاع الدین شفا «تولدی دیګر»
ایران کهن، در هزارهای نو

۲۵ـ سرو پالي رادا کریشنان او دلاس لاندې پوهانو ډله یي. «تاریخ فلسفی شرق و غرب» «لومړۍ او دوهم ټوک»
فارسي ژباړه: خسرو جهانداري.

۲۶ـ تاریخ فلسفه سیاسي «لومړي، دوهم او دریم ټوک».
پازارګارد ډاکټر بهاء الدین.

۲۷ـ ویل دورانت «تاریخ فلسفه»
فارسي ژباړه: عباس زریاب

۲۸ـ ویل دورانت. «لذات فلسفي.»
فارسي ژباړه: عباس زریاب.

۲۹ـ حنا فخوري او خلیل جر. «تاریخ فلسفه در جهان اسلام»
فارسي ژباړه: عبد المحمد آیتي.

۳۰ـ ګي پلانتي ـ بونژور «هګل واندیشهٔ فلسفی در روسیه».
فارسي ژباړه: محمد جعفر پوینده.

۳۱ـ گ. و. هګل «فنومنولوژي روح»
ترجمهٔ فارسی: دکتر زیبا جبلی

۳۲ـ گ. و. هګل «عقل در تاریخ»
ترجمهٔ فارسی: دکتر حمید عنایت

۳۳ـ گ. و. هګل «دفلسفي علومو دایرة المعارف» په المانې ژبه

۳۴ـ در بارهٔ هګل و فلسفهٔ او «د مقالو ټولګه».
مجتهد ي ډاکټر کریم.

۳۵ـ اتین ژیلسون «روح فلسهٔ قرون وسطی
فارسي ژباړه: ع. داوودی

۳۶ـ اتین ژیلسون «نقد تفکر فلسفي غرب. از قرون وسطي تا اوایل قرن حاضر».
فارسي ژباړه: دکتر احمد احمدی

۳۷ـ لوسین ګلدمن «کانت و فلسفه معاصر»

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارسي ژباړه: پرویز بابایی
۳۸ـ سپینوزا «شرح اصول فلسفهٔ دکارت و تفکرات ما بعدالطبیعی
فارسي ژباړه: دکتر محسن جهانگیري
۳۹ـ دکترکریم مجتهدي «دکارت وفلسف او»
۴۰ـ مور تیمور جي. آدلر. ده اشتباه فلسفي:
فارسي ژباړه: انشا ءالله رحمتي.

۴۱ـ ګوهر الرحمن ګوهر «قرآن او ساینس».
«لومړې، دوهم، دریم څلورم او پنځم ټوک»
۴۲ـ ډبلیو. کي. سي. ګاتري «تاریخ فلسفه‌ي یونان» (۱۵) افلاطون (بخش سوم)
فارسي ژباړه: حسن فتحي.
۴۳ـ فروید ډاکتر زیګموند. «اصول روانکاوي بالیني.
ټولوونکي او فارسي ژباړه: ډاکټر سعید شجاع شفتي

۴۴ـ سر محقق محمد ناصر)ناصر ستانکزي «تاثیرات تغیر ارزش پول در معاملات اقتصادي.»
۴۵ـ سرمحقق محمد ناصر (ناصر ستانکزي مطالعه و تحقیق وضع دموګرافي افغانستان.
۴۶ـ ډاکټر سید ابوالفضل قاضي «شریعت پناهي»
حقوق اساسي و نهاد هاي سیاسي.
۴۷ـ ډاکټر علي شریعتي روش شناخت اسلام.
۴۸ـ بهاءالدین خرمشاهي. قرآن شناخت (مباحثي در فرهنګ آفریني قرآن).

۴۹ـ ایان مک لین. «فرهنګ علوم سیاسي آکسفورد»
فارسي ژباړه: احمد ي ډاکټر حمید
۵۰ـ محمد نادر ایوبي کندهاري «فلسفه.»
۵۱ـ فلسفي روسي قاموس کال ۱۹۸۷
د ای. ت. فرالوا تر نظر لاندي ډلي لخوا
۵۲ـ سیاسي روسي قاموس مسکو ۱۹۸۳کال چاپ
۵۳ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس «فلسفه ـ پوهنتوني چاپ» په المانې ژبه.
۵۴ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس «منتخبات» په روسي ژبه.
۵۵ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس «کلیات» په روسي ژبه.
۵۶ـ لنین. و. ای. «منتخبات» په روسي ژبه.
۵۷ـ لنین. و. ای. «کلیات» په روسي ژبه.
۵۸ـ ګرومیکو. آ «خاطرات» په المانې ژبه.

۵۹ـ ټولنیز شعور او دهغې ډولونه، سیاسي خپرونه، مسکو ۱۹۸۶.
دمقالو مجموعه، دمختلفو لیکوالو له خوا، په روسي ژبه.
۶۰ـ س. ب. کریمسکي او ف. اي. کوزنیخوف «په نوې طبعیت پیژندنه کې د نړۍ لید مقولي» په روسي ژبه.
۶۱ـ رضا داوری اردکانی «فارابی مؤسس فلسفهًا سلامی»

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library